

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KËSHILLI KOMBËTAR I TERRITORIT

MIRATOHET

KRYETAR I K.K.T. E SË
Z. EDI RAMA

MINISTËR I INFRASTRUKTURËS DHE ENERGIJË
Z. DAMIAN ÇIKNURI

Kryetar i Këshillit Bashkiak

Znj. Zana Elezi

Miratur me Vendim të Këshillit Bashkiak

Nr. 18 Datë 05.03.2018

Kryetar i Bashkisë

Z. Basir Çupa

PLANI I PËRGJITHSHËM VENDOR I BASHKISË KLOS

PLANI I ZHVILLIMIT

Miratur me Vendim të Këshillit Kombëtar të Territorit Nr. 1, Datë 27.04.2018

DPKZHT: *Endri Stafa*

KONSULENT "IDRA Sh.P.K.": *Enkelejda Pashaj*, Nr. Liç. N.A.

Pasqyra e Lëndës

1	PLANI I PROPOZIMEVE TERRITORIALE	5
1.1	NDARJA E TERRITORIT SIPAS PESË SISTEMEME TERRITORIALE	5
1.2	KATEGORITË BAZË DHE NËNKATEGORITË E PËRDORIMIT TË PROPOZUAR TË TOKËS	8
1.2.1	<i>Në Sistemin Urban (U):</i>	9
1.2.2	<i>Në Sistemin Infrastrukturor (IN)</i>	11
1.2.3	<i>Ne sistemin Bujqësi (B)</i>	12
1.2.4	<i>Në sistemin Natyror (N)</i>	12
1.2.5	<i>Në sistemin Ujor (U)</i>	12
1.3	ZONAT DHE NJËSITË E NDARJES SË TERRITORIT	14
1.4	POZICIONIMI I SHËRBIMEVE DHE RRJETEVE KRYESORE TË INFRASTRUKTURAVE	14
1.4.1	<i>Propozimet në Infrastrukturën rrugore</i>	14
1.4.2	<i>Propozimet për hapësirat publike</i>	26
1.5	ZONAT E RËNDËSISË KOMBËTARE TE TRASHËGIMISË KULTURORE DHE MONUMENTET E SHOQËRUAR ME PROPOZIMET PËR ZGJERIMIN E TYRE	29
1.5.1	<i>Monumentet e Kulturës</i>	29
1.5.2	<i>Zonat e Mbrojtura Natyrore</i>	32
1.6	ZONAT KRYESORE TË ZHVILLIMIT EKONOMIK DHE URBAN	32
1.7	TIPOLOGJITË E PROPOZUARA HAPËSINORE	34
1.7.1	<i>Tipologjitë e ndërhyrjes në territor</i>	34
1.7.2	<i>Tipologjitë e strukturave</i>	36
1.7.3	<i>Tipologjitë e strukturave për prodhimin, ruajtjen, përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale që ndërtohen në tokë bujqësore</i>	37
1.8	PLANET E DETAJUARA VENDORE, NJËSITË QË I NËNSHTROHEN HARTIMIT TE TYRE	38
1.9	SHPËRNDARJA E POPULLSISË NË TERRITOR SIPAS TREGUESVE TË PARASHIKIMIT DEMOGRAFIK DHE EKONOMIK	39
1.10	PLANI I STREHIMIT	42
1.11	PËRCAKTIMIN E ZONAVE/NJËSIVE KUR DO TE ZBATOHEN INSTRUMENTET PËR DREJTIMIN E ZHVILLIMIT	43
2	PLANI I MBROJTJES SË MJEDISIT	45
2.1	PARASHIKIMET PËR MBROJTJEN E PEIZAZHIT	45
2.1.1	<i>Strategjia e Peizazhit</i>	46
2.1.2	<i>Masat e përgjithshme zbutëse ndaj peizazhit</i>	46
2.2	PARASHIKIMET PËR MBROJTJEN E ELEMENTËVE UJORE	46
2.2.1	<i>Udhëzimet e përgjithshme dhe masat zbutëse</i>	47
2.3	PARASHIKIMET PËR SHTIMIN DHE ZGJERIMIN E HAPËSIRAVE TË GJELBËRTA	48
2.4	PROBLEMATIKËS SË EVIDENTUAR NGA HOT – SPOTET	48
2.5	PARASHIKIMET NË PËRSHTATJEN NDAJ FAKTORËVE KLIMATIKE DHE PËR PËRMIRËSIMIN E CILËSISË SË AJRIT	48
2.5.1	<i>Përshtatja ndaj faktorëve klimatikë</i>	48
2.5.2	<i>Përmirësimi i cilësisë së Ajrit</i>	49
2.5.3	<i>Udhëzimet e përgjithshme dhe masat zbutëse</i>	50
2.6	MBROJTJA E TOKËS	51
2.6.1	<i>Udhëzime dhe rekomandime</i>	52
3	PLANI I SHËRBIMEVE DHE INFRASTRUKTURAVE PUBLIKE	53
3.1	INFRASTRUKTURA PUBLIKE	53
3.1.1	<i>Transporti</i>	53
3.1.2	<i>Propozimet ne transportin publik</i>	62
3.1.3	<i>Energjia</i>	64
3.1.4	<i>Telekomunikacioni</i>	65
3.1.5	<i>Administrimi i Ujit</i>	66
3.1.6	<i>Sistemi i kanalizimeve</i>	69
3.1.7	<i>Menaxhimi i mbetjeve</i>	70
3.1.8	<i>Biodiversiteti</i>	71
3.2	KONSIDERATA NGA PLANE E NIVELE TE TJERA SIPAS NDIKIMIT NE TERRITORIN VENDOR	72

3.3	TIPOLOGJIA, SHPËRNDARJA NE TERRITOR DHE RREZET E MBULIMIT TE SHËRBIMEVE SOCIALE EKZISTUES TE PROPOZUARA	74
3.3.1	<i>Shërbimet Sociale</i>	74
3.3.2	<i>Terrenet Sportive</i>	74
3.3.3	<i>Struktura e edukimi</i>	75
3.3.4	<i>Shëndetësia</i>	84
4	PLANI I VEPRIMEVE PËR ZBATIMIN E PPV-SË	85
4.1	FAZAT E ZBATIMIT TË ZHVILLIMIT, TË NDARA NË PERIUDHA KOHORE BRENDA VLEFSHMËRISË SË PLANIT	85
4.2	KOSTO E PËRGJITHSHME PËR ZBATIMIN DHE AKTIVITETET KRYESORE TË FINANCUARA TË SHOQËRUARA ME PLANIN E INVESTIMEVE KAPITALE.....	96
4.2.1	<i>Investimet kryesore ne infrastrukture</i>	96
4.2.2	<i>Identifikimin e projekteve prioritare gjate 5 viteve te ardhshme</i>	98
4.3	NDRYSHIMET E NEVOJSHME NË KUADRIN LIGJOR DHE ADMINISTRATIV NË NIVEL VENDOR	99
4.4	PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCËS PËR PLANET E DETAJUARA VENDORE	99
4.5	PËRCAKTIMET KRYESORE PËR TERMAT E REFERENCËS PËR PLANET SEKTORIALE QE DETAJOJNË PPV.....	100
4.6	INDIKATORËT PËR MONITORIMIN E PPV-SE	101
4.7	EVIDENTIMI I FAKTORËVE QË MUND TË SHKAKTOJNË NJË RISHIKIM TË PJESSHËM TË PPV-SË.	101
5	VLERËSIM I SHPEJTE I KAPACITETEVE INSTITUCIONALE TE DEPARTAMENTIT TË PLANIFIKIMIT DHE KONTROLLIT TË ZHVILLIMIT TE TERRITORIT	102
5.1	STRUKTURA E BASHKISË KLOS.....	102
5.2	REKOMANDIME	104
6	PLANI I INVESTIMEVE KAPITALE	105
6.1	SITUATA FINANCIARE E BASHKISË	116
6.2	TE ARDHURAT, SHPENZIMET DHE INVESTIMET	116
6.2.1	<i>Gjetje dhe Rekomandime</i>	117
6.2.2	<i>Shpenzime</i>	117
6.2.3	<i>Investimet</i>	118
6.2.4	<i>Asetet Vendore</i>	118
6.3	VLERËSIMET PËR PLANIN.....	119
6.3.1	<i>Dëgjesa Publike</i>	119
6.3.2	<i>Forumi i Bashkrenditmit e Planifikimit në Nivel Vendor (FBPV)</i>	120
7	ANEKSE	122
7.1	LISTË PREZENCA E DËGJESËS PUBLIKE	122

Lista e Hartave

HARTA 1:	HARTA E SISTEMEVE TERRITORIALE E BASHKISË KLOS	7
HARTA 2:	PROPOZIMI I PËRDORIMIT TË TOKËS, BASHKIA KLOS	8
HARTA 3:	PËRDORIMI I TOKËS, QYTETI I KLOSIT	9
HARTA 4:	RRJETI RRUGOR EKZISTUES.....	15
HARTA 5:	PROPOZIMET E RRJETIT RRUGOR	16
HARTA 6:	HARTA E PROPOZUAR PËR RRJETIN RRUGOR PËR QYTETIN E KLOSIT	17
HARTA 7:	HAPËSIRAT PUBLIKE PËR QYTETIN E KLOSIT.....	27
HARTA 8:	ZONIMI FUNKSIONAL PËR QENDRËN E NJ.A. SUÇ	29
HARTA 9:	MONUMENTET E KULTURËS DHE ZONAT E MBROJTURA NATYRORE.....	31
HARTA 10:	ZONAT EKONOMIKE, BASHKIA KLOS	33
HARTA 11:	PARASHIKIMI I ZONAVE EKONOMIKE, QYTETI KLOS.....	34
HARTA 12:	HARTA E NJËSIVE SUBJEKT PLANI TE DETAJUAR VENDOR	38
HARTA 13:	HARTA E SHPËRNDARJES SE POPULLSISË	40
HARTA 14:	PARASHIKIMET E MIGRIMIT TE BRENDSHËM TË BASHKISË	42
HARTA 15:	ZONIMI I BANESAVE SOCIALE PËR PLANIN E STREHIMIT	43
HARTA 16:	ZONAT E PROPOZUARA PËR INTENSITETIN ME KUSHT	44

HARTA 17: PROPOZIMET NE RRJETIN RRUGOR, BASHKIA KLOS	53
HARTA 18: HARTA E NDRYSHIMEVE TE PRITSHME TE RRJETIT RRUGORE NE STRUKTUREN E RRJETIT TE QYTETIT KLOS	55
HARTA 19: RRUGËT PRIMARE DHE SEKONDARE NE QYTETIN E KLOSIT	57
HARTA 20: PROPOZIMET PËR PARKIM PUBLIK: PËRGJATË RRUGËVE DHE STACIONIN E PARKIMIT PUBLIK.....	61
HARTA 21: LINJAT E TRANSPORTIT PUBLIK.....	63
HARTA 22: HARTA E PROPOZIMIT TE TELEKOMUNIKACIONIT.....	66
HARTA 23: HARTA E PROPOZUAR E FURNIZIMIT ME UJË.....	67
HARTA 24: SISTEMI I PROPOZUAR I KANALIZIMEVE	69
HARTA 25: RAJONI DIBËR-MAT-KLOS-BULQIZË	72
HARTA 26: FLUKSET E TRANSPORTIT NE SHQIPËRI 2010 (MAJTAS) DHE PARASHIKIMET PËR 2030 (DIATHTAS)	73
HARTA 27: FLUKSET E PASAGJERËVE PËR VITIN 2010 (MAJTAS) DHE 2030 (DIATHTAS)	73
HARTA 28: TERRENET SPORTIVE NE BASHKINË E KLOSIT	75
HARTA 29: HARTA E MBULIMIT TE TERRITORIT ME ÇERDHE DHE KOPSHTE.....	77
HARTA 30: SHKOLLAT 9-VJEÇARE EKZISTUESE DHE TE PROPOZUARA	79
HARTA 31: GJIMNAZET EKZISTUESE TE BASHKISË KLOS	80

Lista e Tabelave

TABELA 1: SISTEMET TERRITORIALE EKZISTUESE DHE TE PROPOZUARA PËR ÇDO NJ.A.	6
TABELA 2: DETAJIMI I PËRDORIMIT TE TOKËS PËR PJESËN E KONVERTUAR NGA TOKE BUJQËSORE.....	6
TABELA 3: KATEGORITË EKZISTUESE DHE TË PROPOZUARA TË PËRDORIMIT TË TOKËS	13
TABELA 4: SHPËRNDARJA E ELEMENTËVE PËRBËRËS TË RRUGËVE SIPAS TIPIT.....	20
TABELA 5: KARAKTERISTIKAT GJEOMETRIKE MINIMALE TË SEKSIONEVE TËRTHORE TË RRUGËVE URBANE (SIPAS CNR)	21
TABELA 6: KARAKTERISTIKAT E TRASESË SË RRUGËS SIPAS SHPEJTËSISË MINIMALE TË PROJEKTIT (SIPAS CNR)	21
TABELA 7: DISIPLINA E KRYQËZIMEVE, HYRJEVE TË AUTOMJETEVE DHE KALIMEVE TË KËMBËSORËVE	22
TABELA 8: NORMAT E RESPEKTIMIT TË VIJAVE TË KUFIZIMIT TË NDËRTIMEVE KUNDREJT TË GJITHË KATEGORIVE TË RRUGËVE.....	26
TABELA 9: TABELA E MONUMENTEVE TE KULTURËS.....	30
TABELA 10: LISTA E NJËSIVE STRUKTURORE QE JANË SUBJEKT PDV	38
TABELA 11: POPULLSIA E BASHKISË KLOS PËR VITIN 2016	39
TABELA 12: GRUP MOSHAT, NDRYSHIMI I POPULLSISË, DENDËSIA DHE MADHËSIA MESATARE E NJËSISË EKONOMIKE	40
TABELA 13: PROJEKSIONI I POPULLSISË PËR BASHKINË KLOS DERI NË VITIN 2031.....	41
TABELA 14: PËRDORIMI I ENERGJISË SI MJET NGROHJE	65
TABELA 15: HEC-E TE PLANIFIKUARA NE BASHKINË KLOS	65
TABELA 16: TABELA E KOPSHTEVE PËR NJ.A.	76
TABELA 17: TË DHËNAT PËR SHKOLLAT 9 VJEÇARE	78
TABELA 18: SHKOLLAT E MESME TE BASHKISË KLOS.....	80
TABELA 19: MADHËSIA E DHOMAVE MËSIMORE.....	82
TABELA 20: SHKOLLAT FILLORE SIPËRFAQJA BRUTO MESATARE NË M ² /PËR NXËNËS	82
TABELA 21: SHKOLLAT E ARSIMIT BAZIK (THEMELOR) SIPËRFAQJA BRUTO MESATARE NË M ² /PËR NXËNËS.....	82
TABELA 22: SHKOLLAT E MESME TË ULËTA SIPËRFAQJA BRUTO MESATARE NË M ² /PËR NXËNËS.....	82
TABELA 23: SHKOLLAT E MESME TË LARTA SIPËRFAQJA BRUTO MESATARE NË M ² /PËR NXËNËS.....	83
TABELA 24: ARSIMI I FILLOR; SIPËRFAQJA MINIMALE E LOKACIONIT PËR KOKË NXËNËSI (M ² /I PËR NXËNËS).....	84
TABELA 25: ARSIMI I ULËT; SIPËRFAQJA MINIMALE E LOKACIONIT PËR KOKË NXËNËSI (M ² /I PËR NXËNËS)	84
TABELA 26: ARSIMI I MESËM; SIPËRFAQJA MINIMALE E LOKACIONIT PËR KOKË NXËNËSI (M ² /I PËR NXËNËS)	84
TABELA 27: TË ARDHURAT E BASHKISË, ...	116
TABELA 28: SHPENZIMET E BASHKISË KLOS 2014-2017	117
TABELA 29: TENDENCA E SHPENZIMEVE,.....	118

Lista e Figurave

FIGURA 1: HIERARKIA (SHKALLËZIMI I KATEGORIVE) TË STANDARDIT TË RRJETIT RRUGOR	18
FIGURA 2: SKEMA E LIDHJES FUNKSIONALE E TIPEVE TË NDRYSHME TË RRUGËVE	19
FIGURA 3: SEKSIONI I HAPËSIRËS RRUGORE.....	19
FIGURA 4: ORGANIZIMI I KARREXATË-PARKIMEVE.....	24

FIGURA 5: PËRCAKTIMI I VIJËS SË NDËRTIMIT	25
FIGURA 6: LARGËSIA E LEJUAR E NDËRTIMEVE NGA FUNDI I KARREXHATËS NË ZONAT URBANE	26
FIGURA 7: ILUSTRIM I PARKUT TË QYTETIT TË KLOSIT PËRGJATË LUMIT MAT	27
FIGURA 8: INFOGRAFIK PËR ELEMENTET QË MUND TË PËRBEJË NJËSIA ADMINISTRATIVE.....	28
FIGURA 9: INFOGRAFIK MBI ELEMENTET FILLESTARE QE MUND TË PËRMBAJË	28
FIGURA 10: SHITËPIA E PJETËR BUDIT	29
FIGURA 11: URA E VASHËS.....	30
FIGURA 12: SEKSION I AUTOSTRADËS URBANE	54
FIGURA 13: SEKSION I RRUGËS PRIMARE	54
FIGURA 14: SEKSIONI PËR RRUGËT URBANE SEKONDARE NE ZONAT QENDRORE URBANE.....	56
FIGURA 15: SEKSIONI PËR RRUGËT URBANE SEKONDARE NE ZONAT PERIFERIKE URBANE	56
FIGURA 16: SEKSION TËRTHOR I RRUGËVE TE TRETA (RRUGE LOKALE).....	58
FIGURA 17: TIPET E KRYQËZIMIT NE VARËSI TE VOLUMIT TE TRAFIKUT NE ORËT E PIKUT NE RRUGËN PARËSORE DHE DYTËSORE	60
FIGURA 18: KRYQËZIME ME KATËR DHE TRE DEGE	60
FIGURA 19: PAMJE E STADIUMIT TE QYTETIT.....	74
FIGURA 20: ILUSTRIM I RINDËRTIMIT TË SHKOLLËS 9-VJEÇARE.....	79
FIGURA 21: STANDARDET PËR KLASAT E MËSIMIT	83
FIGURA 22: GJATË DËGJESËS PUBLIKE.....	120
FIGURA 23: GJATE PREZANTIMIT DHE DISKUTIMIT NE FBPV	121

Lista e Grafikëve

GRAFIKU 1: TË ARDHURAT E BASHKISË	116
GRAFIKU 2: TË ARDHURAT E BASHKISË KLOS.....	116
GRAFIKU 3: . SHPENZIMET E BASHKISË KLOS 2014-2017.....	117
GRAFIKU 4: TË ARDHURAT DHE SHPENZIMET E BASHKISË KLOS	118

KAPITULLI I

Plani i zhvillimit te territorit

1 Plani i propozimeve territoriale

1.1 Ndarja e territorit sipas pesë sistemeve territoriale

Një nga objektivat e Planit të Përgjithshëm Vendor është drejtimi i zhvillimit të sistemeve të banimit e sistemeve të tjera të ndërtueshme (Ligji nr.107/204, Neni 20) si dhe rregullimi i ruajtjes, përdorimit dhe, sipas rastit, mbarështimit të sistemeve të tjera territoriale të pandërtueshme. Pikërisht për qëllime planifikimi dhe menaxhimi të territorit, territori ndahet në sisteme territoriale, të cilat përcaktohen në nivel makro planifikues që në Strategjinë e Zhvillimit të Territorit, dhe detajohen përmes Planit të Zhvillimit të Territorit dhe Rregullores së PPV-së. Propozimet territoriale të prezantuara në Strategjinë e Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Klos, dhe të detajuara në këtë dokument, janë reflektuar edhe në sistemet territoriale të propozuara, sipas përcaktimeve të Rregullores së Planifikimit të Territorit (VKM Nr.686, dt. 22.11.2017 “Për miratimin e rregullores se planifikimit te territorit”), si më poshtë:

- **Sistemi urban:** formohet nga tërësia e vendbanimeve njerëzore të cilat mund të jenë në zona urbane dhe rurale. Gjithashtu përfshin te gjitha territoret e tjera ku kryhen aktivitetet social – ekonomike. Sistemi urban kufizohet nga vija e gjelbër.
- **Sistemi natyror:** përbëhet nga peizazhet, hapësirat e pa prekura të natyrës, korridoret ekologjike dhe hapësirat që kanë një kategori bazë të përdorimit “natyrë” (N) dhe në përputhje me legjislacionin e posaçëm.
- **Sistemi bujqësor** përbëhet nga toka bujqësore, e zënë me bimët e arave, pemishtet, vreshtat dhe ullishtat, kudo ku ndodhet dhe që ka veçori thelbësore të saj pjellorinë dhe kanalet, rezervuarët në shërbim të saj. Në këtë sistem përfshihet edhe infrastruktura dhe objektet ne funksion të këtij aktiviteti. Ky sistem është rezultat i bashkimit dhe ndërveprimit të aktiviteteve njerëzore, për kultivim dhe ndërtime me karakter bujqësor në territor. Sistemi bujqësor formohet nga bashkimi i tokave me kategori bazë të përdorimit të tokës “bujqësinë” (B). Zonimi i i tij bazohet në bonitetin e tokës dhe në aktivitete e funksione që zhvillohen brenda këtij sistemi, sipas legjislacionit të posaçëm në fuqi.
- **Sistemi Ujor** është tërësia e burimeve nëntokësore dhe mbitokësore ujore, që përmban të gjithë trupat ujorë, përfshirë brigjet sipas përcaktimeve të legjislacionit të posaçëm. Sistemi ujor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës “ujë” (U).
- **Sistemi Infrastruktural** përmban rrjetet kryesore të infrastrukturës, në nivel kombëtar, nivel qarku dhe vendor. Ky rrjet përfshin transportin, energjinë, komunikimin, furnizimin dhe trajtimin e ujit, si dhe menaxhimin e mbetjeve. Sistemi infrastrukturor formohet nga rrjeti me kategori bazë të përdorimit të tokës “infrastrukturë” (IN).

Përgjithësisht, kjo PPV ka adaptuar një qasje konservatore për sa i përket konvertimit të sistemeve territoriale, duke u munduar të ruajë sa më shumë tokat e sistemit bujqësor dhe natyror. Por nga ana tjetër, duke qene se qyteti i Klosit është një qytet i vogël, por që për arsye te analizuara gjate procesit te hartimit të kësaj PPV-je, te detajuara tek “Vizioni dhe Strategjia e Bashkisë Klos”, zgjerimi i hapësirave urbane te këtij qyteti është i pashmangshëm. Për këtë arsye, PPV-ja propozon zgjerim te hapësirave urbane me qellim qe te plotësojë kërkesat aktuale te bashkisë për shërbimet publike si polici, zjarrfikës, qendër sociale, kulturore, amfiteatër, muze, parkim, stacion Multimodal etj. të stimuloje ekonominë me tregun e ri, por edhe te përballojë kërkesat e reja për strehim. Tipologjitë ndërhyrëse në territor kanë të bëjnë kryesisht me rigjenerim dhe me pak konsolidim e përdorimeve ekzistuese.

Tabela e mëposhtme tregon sistemet territoriale ekzistuese dhe ato te propozuara për çdo njësi. Këtu duket qartazi qe ndryshimin me te madh e ka Nj.A. e Klosit, kurse ne njësite e tjera, raporti i sistemeve territoriale ndryshon shume pak.

Tabela 1: Sistemet Territoriale Ekzistuese dhe te Propozuara për çdo Nj.A.

Sistemet territoriale	Sipërfaqe (ha)	Klos	Suç	Gurrë	Xibër	Total
Sistemi urban	Ekzistuese	336.3	101.7	76.3	66.5	580.8
	E propozuar	392.4	107.2	76.3	66.8	642.7
	Ndryshimi ne %	14.3%	5.1%	0.0%	0.4%	9.6%
Sistemi natyror	Ekzistuese	11964.0	4625.4	4204.5	8899.1	29693.0
	E propozuar	11938.0	4619.8	4204.5	8889.3	29651.6
	Ndryshimi ne %	-0.2%	-0.1%	0.0%	-0.1%	-0.1%
Sistemi bujqësor	Ekzistuese	2885.4	1411.2	1231.1	777.3	6305.0
	E propozuar	2843.9	1411.2	1231.1	775.9	6262.1
	Ndryshimi ne %	-1.5%	0.0%	0.0%	-0.2%	-0.7%
Sistemi ujqor	Ekzistuese	167.3	82.1	63.5	68.8	381.7
	E propozuar	167.3	82.1	63.5	68.8	381.7
	Ndryshimi ne %	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%
Sistemi infrastrukturor	Ekzistuese	102.8	42.7	34.0	34.0	213.5
	E propozuar	114.4	42.7	34.0	44.8	235.9
	Ndryshimi ne %	10.1%	0.0%	0.0%	24.1%	9.5%

Rastet e konvertimit te tokës bujqësore jepen me specifikisht ne tabelën e mëposhtme. Sikurse shihet, sipërfaqen me te madhe te konvertueshme e ka përdorimi i banimit (26.8 Ha) dhe ai i infrastrukturës së Transportit (7.1 Ha). Kjo lidhet drejtpërdrejtë me faktin se në këto fusha janë nevojat me te mëdha për ndërhyrje. Kështu, nëse Plani Strategjik synon të rrisë numrin e banoreve për qytetin e Klosit ne minimumi 2-fish, kjo duhet te shoqërohet me hapësirat përkatëse akomoduese për banim. Po ashtu, nevojat e qytetit për një stacion Multimodal, park logjistik, parkim publik apo shesh publik, do te shoqërohet me konvertimin e 7.1 Ha toke bujqësore.

Parashikimet ne ekonomi përkojnë me konvertimin e 2.6 Ha, qe shtuar dhe ato për infrastrukturën bujqësore (2.7 Ha), plotësojnë tablonë ekonomike te bashkisë për të stimuluar prodhimin, magazinimin dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale.

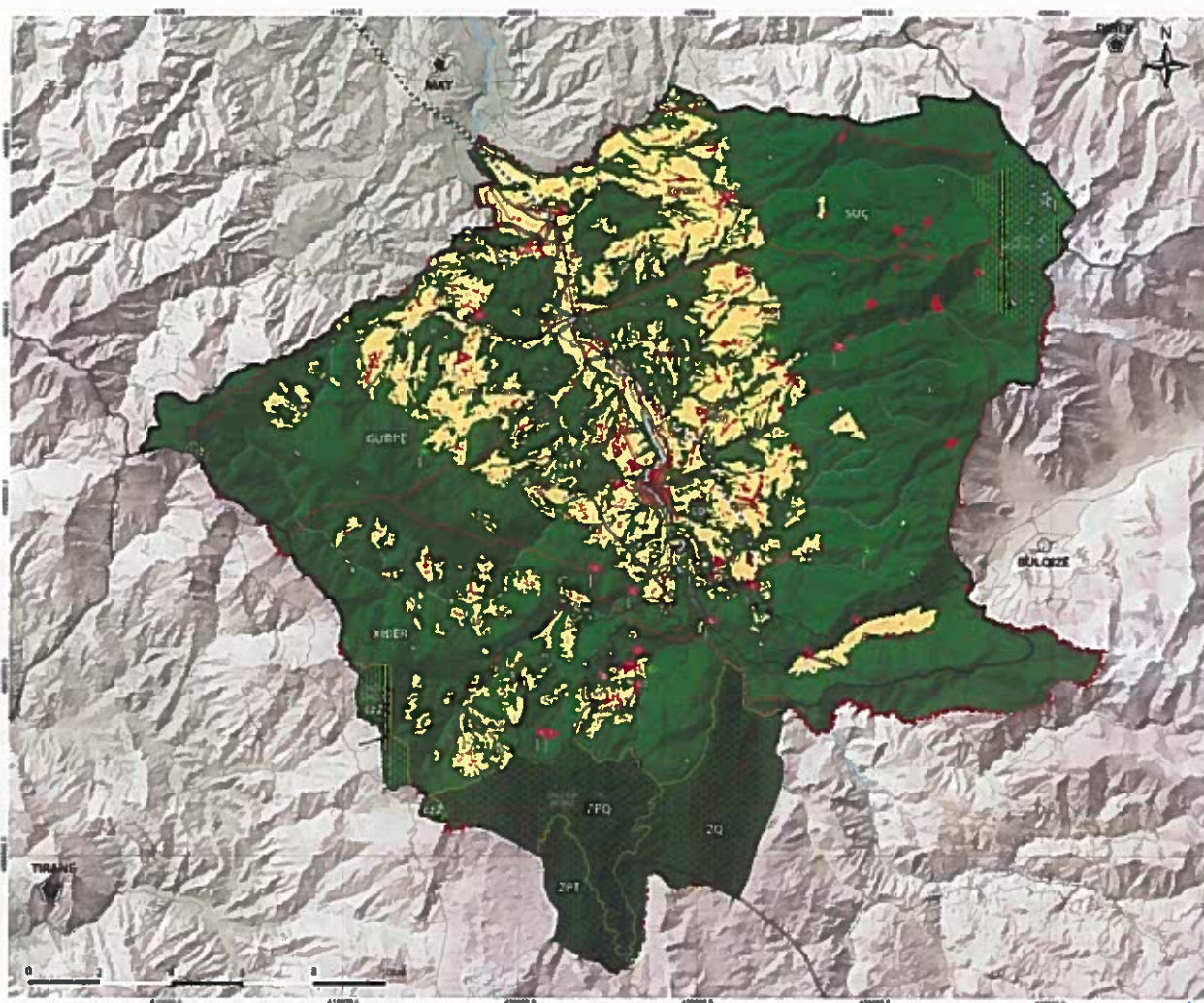
Tabela 2: Detajimi i përdorimit te tokës për pjesën e konvertuar nga toke bujqësore

Kategoria Propozim	Sipërfaqja e konvertuar nga toke bujqësore (ha)	Boniteti i Tokës se Konvertuar
A (Banim)	26.8	V-VI
INT (Infrastruktura Transporti)	7.1	V-VII
S (Shërbime)	3.9	V-VI
IE (Industri Ekonomi)	2.6	V-VI
SHA (Aktivitete Shoqërore dhe Argëtim)	2.4	V-VI
SH (Shëndetësi)	0.4	V-VI
IS (Institucione)	0.2	V-VII
Totali	43.4	

Harta 1: Harta e Sistemeve territoriale e Bashkisë Klos

LEGJENDË

Metropol	Kufiri i Bashkisë Kgos	Sistem Urban	Rrjeti ekologjik	Kufiri i nënndarjes së ZM
Qendër primare	Kufiri i pretenduar	Sistem Infrastrukturor	Rrjeti emerald	Linja 110kv
Qendër sekondare	Kufiri i Bashkive	Sistem Bujqësor	Zonë e mbrojtur	Linja 220kv
Qendër terciare	Kufiri i Njesive Administrative	Sistem Natyror	Konvertim i tokës bujqësore në sistem urban	
	Hekurudha e propozuar	Sistem Ujor	Konvertim i tokës bujqësore në sistem infrastrukturor	
	Rrugë e propozuar	Rrjeti rrugor kryesor	Ndërtesa	

Në lidhje me Sistemet territoriale dhe përdorimi i tokës në kuptimin e vizionit dhe strategjisë duhet të përmendim objektivat në këtë material kanë qënë:

Rivlerësim i Studimit urbanistik të qytetit të Klosit si dhe të zonave rurale përreth pjesa e Vizionit për hartimin e PDV i cili do të studioj në detaje përdorimin e tokës se zonës,

Shtimin e sipërfaqeve publike të gjelbëruara,

Ndërtimi i një shëtitorja ne qytet,

Krijimi i një Stacioni (Agjencie) te grumbullimit të automjeteve,

Parametrat e Zhvillimit të Rrugëve të cilat lidhen drejtpërsëdrejti me plotësimin e kërkesave të standardit sipas “parametrat gjeometrik të trafikut” që praktikisht merren me «Right of way» (e drejta e pronësisë të rrugës) siç është ilustruar në materialin e shkruar për infrastrukturën (Tabelat e kërkesës të standardeve)

Plani i Ri i Zhvillimit të qytetit dhe infrastrukturës rrugore për Qytetin e Klosit kërkon që shtrirja e qytetit në anën tjetër të lumit dhe gjithë zhvillimet e kësaj zone, janë probleme thelbësore të « Sistemi territorial dhe përdorimit të tokës të cilat do të zërthehen ne PDV

Trajtimi i nevojës të Sheshit të stacionit të parkimit mjeteve publike të qytetit i cili gjithashtu duhet të trajtohet me PDV, dhe veçanërisht në se do marrim në konsideratë dhe kalimi të rrugës hekurudhore, ku mund të parashikohet

dhe ndërtimi i një stacioni Multimodal për mallra dhe pasagjerë me të gjithë sistemet e shërbimit, përfshirë dhe atë doganor.

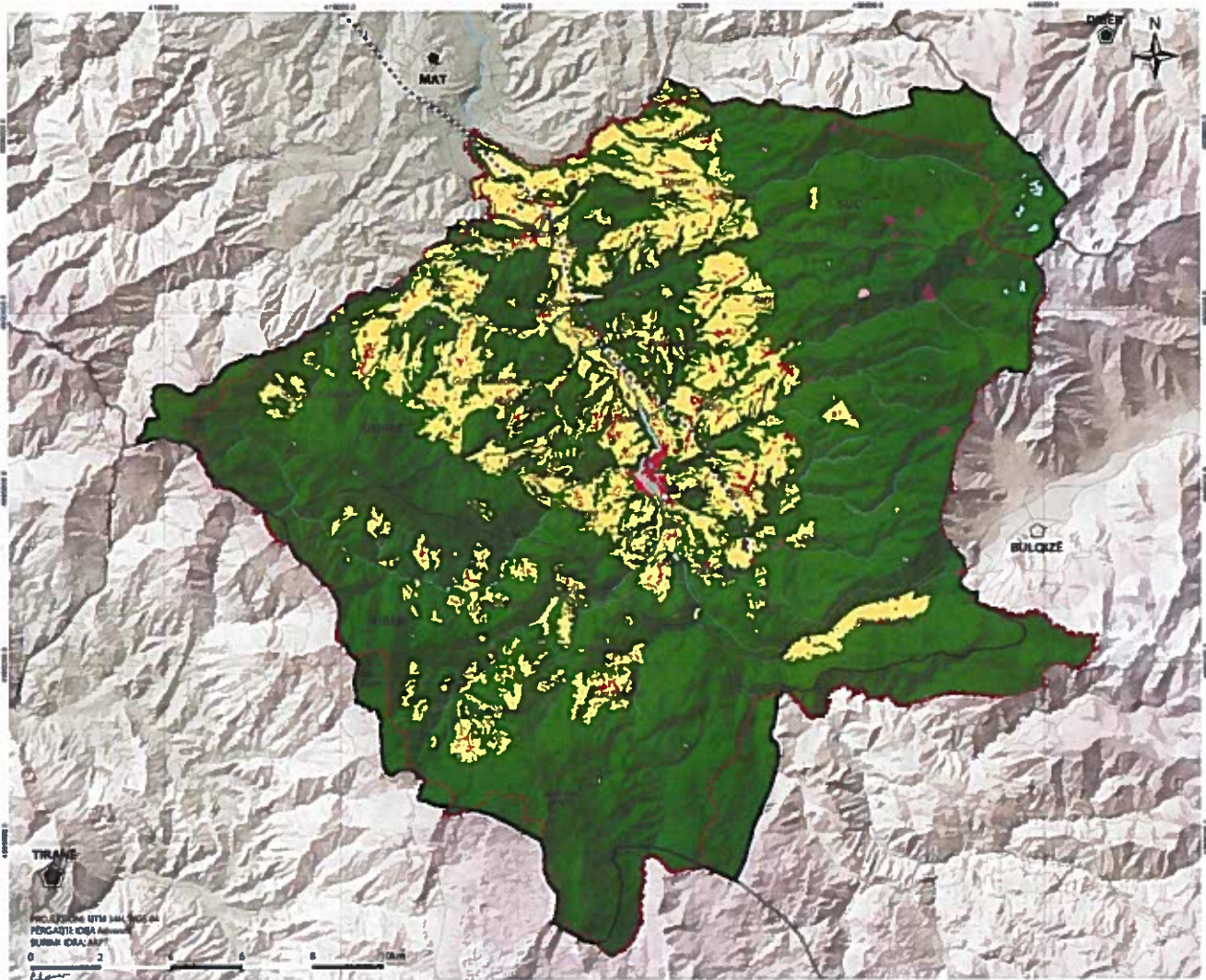
Rikualifikimi urban i qendrave të Fshatrave dhe sistemit rrugor brenda tyre.

Nënvizojmë se të gjitha problemet e lartpërmendura janë trajtuar në pikat 3 dhe 4 në kuadrin e përgjithshëm infrastrukturor dhe siç e kemi përmendur dhe në "qëllimet" e mësipërme ato duhet të trajtohen në mënyrë specifike në PDV.

1.2 Kategoritë bazë dhe nënkategoritë e përdorimit të propozuar të tokës.

Kategoritë e përdorimit të tokës kryhen në baze të sistemeve territoriale me tej përshkallëzohen në nënkategori sipas llojit e aktivitetit njerëzor në një territor të caktuar. Qëllim kryesor i kategorizimit është të ofrojë një mjet për planifikimin e territorit duke unifikuar metodologjinë baze, terminologjinë dhe kodet e përdorura. Në këtë mënyrë së pari sigurohet realizimi i objektivave të përcaktuara në Strategjinë e Zhvillimit të Territorit, dhe së dyti ofron një bazë krahasuese në lidhje me përdorimin e tokës midis dokumenteve të planifikimit dhe autoriteteve të ndryshme. Harta me poshtë tregon përdorimin e tokës në nivel bashkie, dhe me tej për qytetin e Klosit.

Harta 2: Propozimi i Përdorimit të Tokës, Bashkia Klos

Legjendë

Metropol	Kufiri i Bashkisë Klos	Përdorimi i tokës / propozuar	IEN - Infrastruktura energjetike	N - Tokë natyrore
Qendër primare	Kufiri i pretenduar	A - Banim	IAB - Infrastruktura menaxhimi mbetësh	S - Shërbime
Kufiri i Bashkive	Kufiri i Njesive Administrative	SMA - Aktivitete shpirtërore dhe argetimi	INT - Infrastruktura transporti	SH - Shëndetësi
Qendër sekondare	Hekurudha e propozuar	AS - Arsim	EB - Ekonomi bujqësore	U - Ujërë
Qendër terciare	Ndërtesa	B - Bujësi	IS - Institucion	V - Verëza
		IB - Infrastruktura bujqësore	IKJ - Infrastruktura lëvizëse - kanakizme	ZJ - Zonë ushtarakë
		IE - Industri ekonomike	M - Monument	Kufiri i Gjetëb

Harta 3: Përdorimi i Tokës, Qyteti i Klosit

HARTA E KATEGORIVE TË PËRDORIMIT TË TOKËS QYTETI

LEGJENDË

Përdorimi i tokës i propozuar

■ A - Banim	■ IB - Infrastruktura bujqësore	■ EB - Ekonomi Bujqësore	■ S - Shërbime
■ SHA - Aktivitete shoqërore dhe argëtimi	■ IE - Industri ekonomike	■ IS - Institucion	■ SH - Shëndetësi
■ AS - Anam	■ IEN - Infrastruktura energjetike	■ IJK - Infrastruktura ujësjellës-kanaizime	■ U - Ujëra
■ B - Bujqësi	■ IMB - Infrastruktura menaxhimi mbetjesh	■ M - Monument	■ V - Varrëza
	■ INT - Infrastruktura transporti	■ N - Tokë natyrore	■ ZU - Zonë ushtarake

Përdorimi i tokës në Bashkinë Klos synon të krijojë kushtet e përshtatshme për banim dhe zhvillim të biznesit, duke ruajtur vlerat historike dhe natyrore të territorit të Bashkisë Klos. Kategoritë dhe nënkategoritë e përcaktuara nga plani detajohen me rregullat e zhvillimit në secilën prej këtyre përdorimeve në dokumentin e rregullores. Propozimet në lidhje me përdorimin e tokës, në mënyrë të përgjithshme, përshkruhen më poshtë:

1.2.1 Në Sistemin Urban (U):

Kategoritë e përfshira në këtë sistem janë listuar si më poshtë:

- Banim (A)** përfshin të gjitha ato zhvillime të lejuara që bëhen për qëllime banimi, të përhershëm ose të përkohshëm. Këto zhvillime përfshijnë ndërtesa banimi individuale, ose shumë-familjare, të shkëputura, të bashkangjitura, ose në radhë, me lartësi dhe numër të ndryshëm katësh.

Zonat e banimit konsiderohen të tilla nëse përdorimi i tokës dhe i strukturave në të është banim për jo më pak se 90%, e sipërfaqes së ndërtuar, dhe përdorimet e tjera të lejuara në këto zona janë në përputhje me përcaktimet e Planit të Përgjithshëm Vendor. Nën-kategoritë përkatëse për këtë kategori janë:

- A1: Banim Një – Familjar që përfshin banimet me dendësi të lartë, të mesme apo të ulët; banesat e ngjitura të veçuara, struktura banimi të përkohshme, ambiente ndihmese, dhe banesat sociale.

- **A2: Banim dhe shërbime**

Përdorime të tjera të lejuara në një zonë banimi, konsiderohen si shërbime publike në funksion të zonës, p.sh. shërbime tregtare dhe zyra, shërbime rekreative, shkolla, kopshte dhe çerdhe, bare dhe restorante, apo funksione të tjera në përputhje me rregullat e përcaktuara në Rregulloren e PPV-së.

Zonat e banimit në qendrën e qytetit (A) janë planifikuar të konsolidohen në qytetin e Klosit por edhe të zgjerohen. Zgjerimi kryesor është në anën tjetër të lumit të Matit. Në këtë mënyrë synohet që Klosi, shumë shpejt ta përfshijë lumin si një pjesë integrale e qytetit, duke ofruar një park të vizitueshëm dhe të ofroje shërbime dhe hapësira sociale dhe rekreative. Këto hapësira të reja banimi do të jenë kryesisht të kategorisë banim shumë – familjar por duke ofruar edhe shërbime në katet përdhe. Një zgjerim tjetër i përdorimit të banimit, por në shkallë më të vogël, parashikohet në veri dhe në Jug të qytetit të Klosit. Kjo pasi analizuar tendencat e viteve të fundit për zhvillim. Edhe këtu, nënkategoria e propozuar është Banimi Shumë Familjar.

2. Industri dhe ekonomi (IE): përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e industrisë së lehte dhe të rënde si dhe funksione ekonomike komplekse. Përdorimi i tokës dhe strukturave në të për industri dhe ekonomi, përfshin por nuk kufizohet vetëm në nën-kategoritë e mëposhtme:

- **Industri e Lehte (IE.1)** e cila përfshin industrinë ushqimore, veshmbathje, fasone, përpunim druri, teknologjike/elektronike
- **Industri e Rënde (IE.2)** e cila përfshin industrinë kimike, nyjet e inerteve, fabrika përpunimi metalesh, gurorë, nxjerrje inertesh apo minierat.
- **Aktivitete Ekonomike Komplekse (IE.3)** përfshinë park industrial, parkun logjistik apo zone ekonomike tregtare.

Përdorimi i tokës dhe i strukturave në të, për ekonomi dhe industri nuk përfshin zhvillime për qëllime banimi, të sistemit natyror dhe të sistemit bujqësor. PPV-ja parashikon disa ndërhyrje të kësaj kategorie të cilat janë kryesisht në qytetin e Klosit. Së pari, për të stimuluar industrinë e lehte, është vendosur një treg i ri për qytetin, në krah të by-passit, ku ofron hapësirë të mjaftueshme për ndërtimin e strukturave të magazinimit, frigoriferimit apo të përpunimit të produkteve ushqimore. Gjithashtu, përgjatë aksit të rrugës nacionale Tirane – Peshkopi është menduar një korridor ekonomik deri tek kthesa për në fshatin “Cerujë”, duke qene se kjo pjesë e aksit tashmë e ka marrë këtë formë.

Gjithashtu, parashikime në këtë kategori janë midis fshatit Gurrë e Vogël dhe Rripe në Nj.A. Gurrë dhe në fshatin Shkallë në Nj.A. Xiber për ndërtimin e dy baxhove, një treg në hyrje të rrugës së Arbrit në Nj.A. Xiber. Gjithsesi, kryesorja është që këto struktura bujqësore duhet të jene me të vogla dhe të rëndësishme se dyte në krahasim me ato të pozicionuara në qytetin e Klosit, me qëllimin për të dhënë qytetit gravitetin ekonomik të munguar të bashkisë.

3. Shërbime (S) Përdorimi i tokës dhe i strukturave në të për shërbime (S), përfshin ato zhvillime të lejuara që bëhen për ofrimin e shërbimeve dhe infrastrukturave përkatëse, dhe ku sipas rastit jo më shumë se 10% e zonës dhe strukturave të saj shfrytëzohet për qëllime banimi, sipas sipërfaqes së ndërtimit. E njëjta gjë ndodh me njësitë strukturore të rezervuara për banim (A) në të cilat mund të ndërthuren edhe funksione të kategorisë bazë shërbime (S) në masën jo më shumë se 10% e zonës dhe strukturave në të. Kjo ndërthurje është pasur parasysh në propozimet e reja të PPV-së, si në ato ekzistuese ashtu edhe në zgjerimet e reja.

Në këtë kategori përfshihen Shërbimet e akomodimit dhe argëtimit (S1) gjithashtu dhe shërbimet tregtare dhe ato të biznesit (S2)

4. Institucione (IS): Kjo kategori përfshin territore dhe struktura ku kryhen aktivitetet dhe funksionet e administrimit publik, shërbimeve publike, sociale, financiare apo fetare. Për bashkinë e Klosit ato janë PPV-ja propozon që në qytetin e Klosit të shtohet një qendër sociale dhe stacion policie dhe zjarrfikësi i ri. Ndërkohë që institucionet fetare janë prezentë në çdo Nj. A. Nënkategoritë ekzistuese dhe ato të propozuara në bashki janë si me poshtë dhe ndodhen të shpërndara në territor siç tregohet në hartën e përdorimit të tokës:

- Institucione të Shërbimit Publik (IS.1)
- Institucione të Shërbimit Social (IS.2)
- Institucionet Financiare (IS.4)
- Institucionet Fetare (IS.5)

5. Arsim (AS) përfshin territore dhe struktura ku kryhen funksionet dhe aktivitetet e arsimit në të gjitha nivelit: parashkollor, i ulet, i mesëm dhe i lartë sipas legjislacionit përkatës. Propozimet siç shpjegohen në kapitullin përkatës të këtij dokumenti, janë bërë duke u bazuar mbi analizën e gjërës ekzistuese dhe evidentimin e

nevojave për planifikim të infrastrukturave arsimore, bazuar në parashikimet ligjorë të VKM Nr.686, dt. 22.11.2017 "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit", (Neni 82 dhe 83) dhe legjislacionin sektorial përkatës.

Në shumë raste, duke pasur parasysh që sipërfaqja e trojeve të rezervuara për institucionet arsimore është disa herë më e vogël sesa sipërfaqja minimale e Njësive strukturore të evidentuara për qëllime planifikimi, ky përdorim është integruar brenda njësive strukturore të cilat akomodojnë edhe përdorime të tjera toke si Banim (A), Shërbime (S), etj. Nënkatëgoritë e evidentuara për këtë përdorim toke janë:

- Arsimit parashkollor (AS.1)
- Arsimit i ulët (AS.2)
- Arsimit mesëm (AS.3)

6. Kategoria Shëndetësi (SH): Ky përdorim përfshin të gjithë sipërfaqet territoriale të rezervuara për institucionet shëndetësore apo strukturat ndihmëse në funksion të tyre, të klasifikuara sipas dy nënkategorive kryesore:

- Shërbim Ambulator (SH.1)
- Shërbim Spitalor (SH.2)

7. Kategoria e Aktiviteteve Shoqërore dhe Argëtimi (AR): përfshin ato territore dhe struktura në shërbim të aktiviteteve kulturore dhe sportive, parqeve apo hapësirave publike. Në kategoritë përkatëse, të cilat janë ekzistuese dhe propozuar në Bashkinë e Klosit janë:

- Hapësirat Publike (AR.1)
- Aktivitete Kulturore (AR.2)
- Aktivitete Sportive (AR.3)

Këtij dimension PPV-ja i kushton rendësi të veçantë, duke qenë se ndikon drejtpërdrejtë në rritjen e cilësisë së jetës së banoreve. Së pari është parashikuar rehabilitimi i shtratit të lumit Mat dhe kthimi i brigjeve të tij në një park publik për qytetin. Në këtë park do të pozicionohet edhe amfiteatri i qytetit. Ndërkohë, gjithashtu është parashikuar të ndërtohet stadiumi i qytetit në bregun perëndimor të lumit (pjesën e re të qytetit), dhe një park publik në kodrën lindore të qytetit. Gjithashtu plani parashikon një shesh të qytetit përgjatë rrugës kryesore të tij (në krah të spitalit të qytetit), dhe sheshe të tjera janë parashikuar në njësitë administrative, duke qenë se hapësirat e përbashkëta mungojnë në këto njësi. Nga ana tjetër, është parashikuar edhe një qendër kulturore në qytetin e Klosit dhe një Muze në afërsi të Kalasë së Petralbës, përgjatë rrugës së Arbrit.

8. Kategoria e Monumenteve (M): përfshin ato territore dhe struktura të cilat janë pjesë e trashëgimisë kulturore dhe historike. Bashkia e Klosit radhit disa monumente në territorin e saj, ndër me të rëndësishmet janë Kalatë e Petralbës dhe Xibrit, Ura e Vashës dhe të tjera veneciane, Shtëpia e Pjetër Budit etj. Ky plan i kushton rendësi të veçantë këtyre objekteve, duke parashikuar projekte sidomos në lidhje me infrastrukturën ndihmëse, në përputhje me Ligjin Nr. 9048 Dt. 07.04.2003 "Për trashëgiminë kulturore" i ndryshuar, dhe vendime të tjera në fuqi.

9. Kategoria e Zonës Ushtarake (ZU): përfshin ato territore dhe objekte të klasifikuara si të tilla në territor apo në legjislacionin e posaçëm.

10. Kategoria Varreza (V) përfshin territoret dhe strukturat në shërbim të varrezave. Këto zona shoqërohen gjithmonë me zonën mbrojtëse buferike. Nënkatëgoritë e përfshira përveç Varrezave Publike, janë dhe Varrezat e Dëshmorëve dhe Memorialët.

1.2.2 Në Sistemin Infrastrukturor (IN)

Kategoritë e përfshira në këtë sistem për të cilat PPV-ja ka bërë parashikimet përkatëse janë:

1. Infrastruktura e Transportit (INT): përfshin infrastruktura e transportit rrugor, hekurudhor, ajror dhe Multimodal; rrjetet e përbëra nga linjat, stacionet apo struktura të tjera në shërbim të tyre.

Kjo kategori e transportit luan peshën kryesore në këtë plan, duke qenë se infrastruktura ekzistuese është mjaft e dobët dhe deri me tani ka frenuar zhvillimin ekonomik dhe social të përgjithshëm të bashkisë. Propozimet në këtë fushë janë duke nisur nga kategorizimi i të gjithë sistemit infrastrukturor, dhe duke vazhduar me caktimin e një hierarki veprimi për të arritur benefitin maksimal nga secili investim. Me shume do të shpjegohet në Piken 1.4.

2. **Infrastruktura Energjetike (IEN):** përfshin infrastrukturat e prodhimit, transmetimit dhe shpërndarjes së energjisë elektrike nga burime hidrike, lende djegëse, eolite apo diellore, si dhe infrastrukturat gazsjellëse. Me rëndësishmja nga këto lloje, janë burimet hidrike, duke qenë se Bashkia Klos është mjaft e pasur në burime ujore. Deri me sot janë ndërtuar dhe planifikuar të ndërtohen 12 HEC-e në këtë bashki të cilat do të mbulojnë nevojat për energji elektrike.
3. **Infrastruktura e Telekomunikacionit (ITK):** përfshin antenat, dhe strukturat që mundësojnë telekomunikacionin. Kjo është një infrastrukturë e konsoliduar në rastin e bashkisë së Klosit falë operatoreve private dhe Albtelekomit.
4. **Infrastruktura Ujësjellës – Kanalizime (IUK)** përfshin rrjetet dhe strukturat në shërbim të furnizimit me ujë, kanalizimit dhe trajtimit të ujerave të zeza.
Kjo kategori e infrastrukturës po ashtu është ndër zërat kryesore në propozimet e PPV-se pasi nevojat në këtë sektor janë po aq emergjente sa edhe infrastruktura rrugore. Për fat, bashkia nuk vuan për burime ujore, por vetëm për infrastrukturën e saj. Për këtë është propozuar impianti i trajtimit të ujerave të zeza për qytetin e Klosit, dhe janë parashikuar projekte për rritjen e rrjetit të ujësjellësit në qytet dhe fshatra.
5. **Infrastruktura e Menaxhimit të mbetjeve (IMB)** përfshin strukturat në shërbim të grumbullimit, depozitimit dhe trajtimit të mbetjeve të ngurta.

1.2.3 Në sistemin Bujqësi (B)

Kategoritë e përdorimit të tokës të përfshira në këtë sistem janë:

1. **Bujqësi (B)** që përfshin tokat bujqësore me kultura të përhershme apo sezonale, si dhe tokat djerre
2. **Infrastruktura Bujqësore (IB)** ;Zona të dedikuara për aktivitete mbështetëse për bujqësinë dhe blegtorinë si struktura të përkohshme dhe të përhershme dhe/ose të lehta magazinimi, përpunim produktesh bujqësore, strehim për kafshët, dhe të tjera të kësaj natyre, për sa kohë që këto janë të lejuara në përputhje me legjislacionin e posaçëm në fuqi. Gjithashtu në këtë kategori futen edhe ndërhyrjet për vaditje dhe kullim.
3. **Bujqësi + Banim + Shërbime (BAS):** përfshin banimin në funksion të aktivitetit bujqësor, fermat dhe shërbimet e agro – turizmit.

Sipërfaqet e rezervuara për këtë kategori bazë të përdorimit të propozuar të tokës janë të paraqitura në hartën e përdorimit të propozuar të tokës.

1.2.4 Në sistemin Natyror (N)

Në sistemin natyror, kategoritë e përdorimit janë:

1. **Toke Natyrore (N)** përfshin territoret natyrore si pyje, kullota, livadhe, shkurre etj. të paprekura nga aktiviteti njerëzor. Sipërfaqet me këtë kategori përdorimi, siç tregohen edhe në hartën e përdorimit të propozuar të tokës, janë të përqendruara kryesisht në zonën lindore dhe perëndimore të bashkisë, jashtë qytetit të Klosit.
2. **Natyre dhe Argëtim (NAR)** përfshin territoret natyrore, infrastrukturat ekologjike në funksion të aktivitetit njerëzor në natyrë si parqet, plazhet, shtigjet, dhe strukturat në funksion të eko – turizmit. Kjo kategori përbën një rëndësi të veçantë në rastin e Bashkisë së Klosit, e cila turizmin natyror e ka potencialin e saj me të madh turistik.

1.2.5 Në sistemin Ujor (U)

Kategoritë përbërëse në këtë sistem janë:

1. **Ujera (U):** që përfshin të gjitha trupat ujore, që në rastin e bashkisë Klos limitohen tek liqenet, lumenjtë, përrenjtë apo burime ujore sipas legjislacionit përkatës.
2. **Ligatinat (L)** toke ujëmbajtëse – por që nuk është relevante në këtë bashki.

Në këto zona është rreptësisht i ndaluar çdo lloj zhvillimi. Siç paraqitet edhe në hartën e përdorimit të tokës, sipërfaqet ujore ekzistuese janë ruajtur, dhe në shumicën e rasteve janë ndërthurur me sipërfaqe të tjera të kategorisë Natyrore apo Bujqësore, me qëllim ruajtjen e ekosistemeve të krijuara.

Tabela 3: Kategoritë ekzistuese dhe të propozuara të përdorimit të tokës

Kategoritë bazë të përdorimit të tokës	Sipërfaqe (ha)	Klos	Suç	Gurrë	Xibër	TOTALI
A	Ekzistuese	270.4	82.9	74.6	62.9	490.8
	E propozuar	296.2	82.9	74.6	62.7	516.4
IE	Ekzistuese	46.6	13.1	0	0	59.7
	E propozuar	49.4	18.6	0	0	68
B	Ekzistuese	2880.9	1403.6	1228.6	777.3	6290.4
	E propozuar	2839.1	1402	1228.1	775.4	6244.6
S	Ekzistuese	4.3	0.6	0	0	4.9
	E propozuar	16.4	0.6	0	0.5	17.5
V	Ekzistuese	6.3	3	0.4	0.7	10.4
	E propozuar	6.6	3	0.4	0.7	10.7
U	Ekzistuese	167.3	82.1	63.5	68.8	381.7
	E propozuar	167.3	82.1	63.5	68.8	381.7
N	Ekzistuese	11963.3	4625.4	4204.5	8899.1	29692.3
	E propozuar	11937	4619.9	4204.5	8889.3	29650.7
M	Ekzistuese	1.9	0.1	0.1	0.7	2.8
	E propozuar	1.7	0.1	0.1	0.7	2.6
ZU	Ekzistuese	1.4	0	0	0	1.4
	E propozuar	1.4	0	0	0	1.4
IS	Ekzistuese	0.4	0.3	0	0.3	1
	E propozuar	0.9	0.3	0	0.3	1.5
SHA	Ekzistuese	0.3	0	0	0	0.3
	E propozuar	14.3	0	0	0	14.3
AS	Ekzistuese	4.6	1.5	1.1	1.6	8.8
	E propozuar	4.9	1.5	1.1	1.6	9.1
SH	Ekzistuese	0.4	0.2	0.2	0.3	1.1
	E propozuar	0.9	0.2	0.2	0.3	1.6
INT	Ekzistuese	102.6	42.5	34	34	213.1
	E propozuar	114	42.5	34	44.8	235.3
IB	Ekzistuese	4.1	7.6	2.4	0	14.1
	E propozuar	4.1	7.6	2.4	0	14.1
EB	Ekzistuese	0	0	0	0	0
	E propozuar	0.4	1.6	0.5	0.6	3.1
IEN	Ekzistuese	0.2	0.1	0	0	0.3
	E propozuar	0.2	0.1	0	0	0.3
IMB	Ekzistuese	0.9	0	0	0	0.9
	E propozuar	0.9	0	0	0	0.9
IUK	Ekzistuese	0	0	0	0	0
	E propozuar	0.2	0	0	0	0.2
TOTALI	Ekzistuese	15,455.9	6,263	5,609.4	9,845.7	37,174
	E propozuar	15,455.9	6,263	5,609.4	9,845.7	37,174

1.3 Zonat dhe njësitë e ndarjes së territorit.

Sipas përcaktimeve të Ligjit 107/2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit", njësi strukturore të territorit 'janë zonat më të vogla, në të cilat ndahet territori administrativ i një njësie vendore të nivelit të parë për qëllime zhvillimi. Njësitë strukturore krijohen në procesin e planifikimit vendor dhe kanë kushte zhvillimore të njëtrajtshme, të cilat zërthehen në nivel parcele, sipas përcaktimeve të planit të përgjithshëm vendor dhe/ose dokumenteve të zhvillimit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.'

Për të lehtësuar menaxhimin territorial, si dhe në përmbushje të detyrimeve ligjore të sipër cituara, i gjithë territori administrativ i Bashkisë Klos është ndarë në Njësi strukturore. Këto njësi shërbyen si qelizat më të vogla për të cilat u përcaktuan rregullat dhe treguesit e zhvillimit. Ndarja e njësive strukturore të territorit të Bashkisë Klos ka marrë parasysh faktin që njësia strukturore bëhet për qëllime të lehtësimit të procedurave të zbatimit të instrumenteve të planifikimit si dhe të kontrollit të zhvillimit. Ndarja e njësive strukturore është bërë duke siguruar plotësimin e njërit ose disa prej kushteve të mëposhtme:

- a) garantimin e kompaktësisë dhe njëtrajtshmërisë së tipologjisë hapësinore ekzistuese ose të propozuar;
- b) ekzistencën e treguesve të njëtrajtshëm të planifikimit dhe të zhvillimit;
- c) ekzistencën e përdorimit homogjen të tokës dhe të strukturave në të, kategorive bazë të përdorimit dhe nënkategorive të përdorimit të parashikuara, përfshirë edhe funksione ose aktivitete homogjene.
- d) ekzistencën e vlerave të rëndësishme të trashëgimisë kulturore dhe aspekte të rëndësishme të
- e) mjedisit dhe shëndetit, sipas rastit;
- f) kufizimin nga rrjeti rrugor, pavarësisht nga kategoritë e rrugëve dhe, nëse është rasti, nga linja hekurudhore, kanale të hapura, breza sanitare, vija ujore, përrenj, lumenj dhe të tjera të kësaj natyre;
- g) paracaktimin e një zone me prioritet zhvillimi ose për realizimin e një projekti me rëndësi në
- h) nivel qyteti nga një instrument vendor planifikimi në fuqi, sipas rastit.

1.4 Pozicionimi i shërbimeve dhe rrjeteve kryesore të infrastrukturave.

1.4.1 Propozimet në Infrastrukturën rrugore

Infrastruktura rrugore është sektori që paraqet emergjencën më të madhe për ndërhyrje në krahasim me të gjitha fushat e tjera pasi lidhet drejtpërdrejtë me zhvillimin e ekonomisë së zonës. Në analizën e gjendjes aktuale të rrjetit rrugor dhe shërbimeve të transportit në bashkinë e Klosit, kemi analizuar rrjetin ekzistues sipas Kodit Rrugor. E përgjithshmeja është që për të gjithë qytetin e Klosit ashtu edhe për rrjetin kryesor rrugor që kalon mes për mes bashkisë, pjese e aksit kombëtar Tiranë-Peshkopi me gjatësi 18 km, gjithashtu dhe për rrugët lidhëse të Nj.A me qendrën e bashkisë, dhe qendrat e Nj.A. me fshatrat përkatëse, gjendja paraqitet e keqe dhe shumë e keqe. E njëjta situatë paraqitet edhe në drejtim të mirëmbajtjes.

Meqenëse këto problematika të evidentuara ishin jo vetëm në gjendjen e rrjetit rrugor por dhe problematika që vinin si pasojë e mungesës së një hierarkie rrugore, si p.sh. lidhje të rrugëve interurbane kryesore drejtpërdrejt me rrugë lokale, propozimet për ndërhyrje në infrastrukturën rrugore kanë të bëjnë kryesisht me ndërhyrje në rrugët ekzistuese për të konsoliduar rrjetin rrugor dhe për ta plotësuar atë me rrugë të kategorive të përshtatshme për ta bërë sa më eficient qarkullimin. Një plan i tillë duhet të realizohet për të siguruar në mënyrë të veçantë:

- Përmirësimin e kushteve të qarkullimit (lëvizjen dhe parkimet)
- Reduktimin e aksidenteve rrugore
- Reduktimin e ndotjes atmosferike dhe zhurmave
- Respektimin e vlerave ambientale
- Zvogëlimin e shpenzimeve publike dhe private

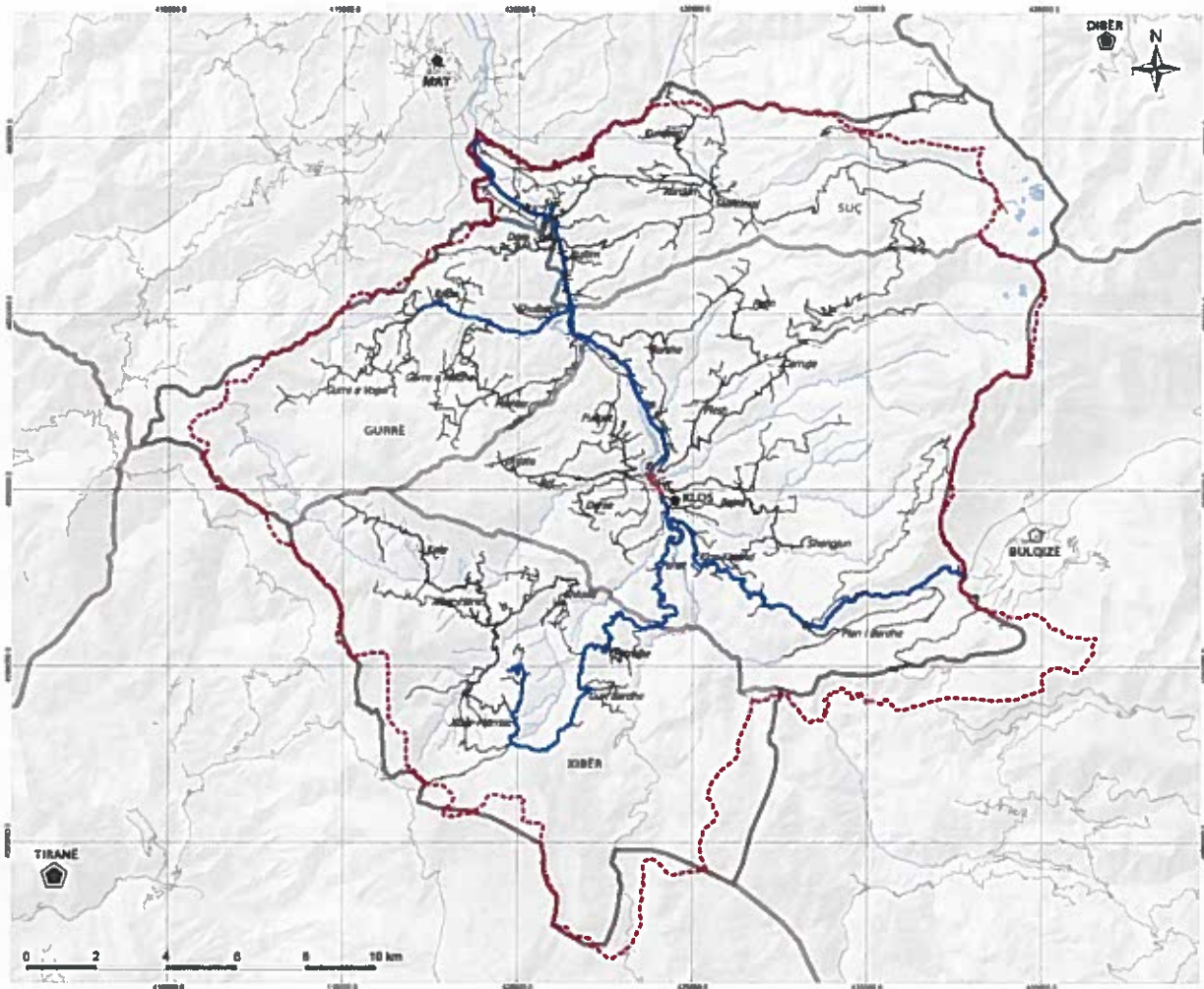
Ndërhyrjet e propozuara do të parashtrihen më me detaje në Kapitullin 3 "Plani i shërbimeve dhe infrastrukturave publike" ndërsa në këtë nën-çështje po prezantojmë propozimet territoriale kryesore për sa i përket infrastrukturës rrugore. Në hartat e mëposhtme jepet rrjeti rrugor ekzistues i Bashkisë Klos dhe ai i propozuar me qëllim të përmirësimit të cilësisë së këtij rrjeti për të zvogëluar periferialitetin e njësive administrative dhe fshatrave të Bashkisë nga qendra (Qyteti i Klos).

Harta 4: Rrjeti rrugor ekzistues

HARTA E RRJETIT RRUGOR EKZISTUES SIPAS KATEGORIZIMIT TË KODIT RRUGOR

LEGJENDË

— Kufiri i Bashkisë Klos

--- Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos

— Sistem ujqor

Hierarkia e qendrave

Metropol

Qendër primare

Qendër sekondare

Qendër terciare

Klasifikimi i rrjetit rrugor ekzistues sipas destinacionit (sipas kodit rrugor)

Kategoria C - Rrugë interurbane dytësore

Kategoria D - Rrugë urbane kryesore

Kategoria E - Rrugë urbane dytësore

Kategoria F - Rrugë urbane lokale

Parimi i propozimeve të rrjetit rrugor nisen të krijojnë hierarkinë e munguar dhe të krijojnë një sistem përshkallëzimi në prioritetet sipas rëndësisë duke nisur nga: Qendra e qytetit Klos – qendrën e Nj.A. dhe nga qendra e Nj.A. - Fshatra kryesore e më tej në ato më të vogla. Me specifikisht rikualifikimi i eksternaliteteve do të bëhet në këto drejtime kryesore:

Së pari nëpërmjet ngritjes në kategori të rrjetit rrugor ekzistues në përshtatje me kërkesat e Kodit Rrugor:

- Segmenti rrugor i rrugës nacionale që do të mbetet në pronësi të bashkisë dhe detyrim mirëmbajtje dhe riparimi nën Autoritetin Rrugor Shqiptar (ARRSh), do të klasifikohet si rrugë *interurbane kryesore (B)* dhe do të përmirësohet gjendja e tij ekzistuese nga *Shumë e Dobët (Very Poor) - ShD (IRI > 5.0)*: ku "Sipërfaqja është në mënyrë ekstreme e deformuar . Shumë zona janë të pa stabilizuara . Shumica e seksioneve shfaqin mangësi të theksuara strukturore . Kualiteti i udhëtimit është i papranueshëm", në gjendje *Shumë të Mirë (Very Good) (SHM): (IRI 1.0 – 1.9)* ku gjendja cilësohet si: "Stabël, nuk kanë krisje, çarje, gropëza dhe deformime . Kanë cilësi të shkëlqyera udhëtimiti . Nuk kërkohet të përmirësohet asgjë në rrugë", dhe në të *Mirë (Good) (M): (IRI > 2.0 – 2.9)* ku gjendja cilësohet si "Stabël, ka krisje dhe çarje të vogla, në përgjithësi shumë të holla, si qime flokësh të vështira për tu dalluar, gropa të vogla dhe mund të vërehen edhe disa deformime të vogla . Shfaqje ngjyrosjesh të thata ose të lehta . Kushte shumë të mira udhëtimiti . Gjurmët e thellimit të rrotave mund të jenë të pranishme por janë më të vogla se kufiri i lejuar IRI.
- rrugët qendër Klos – qendër Nj.A. të kualifikohen si rrugë *Interurbane Dytësore (C)*, dhe

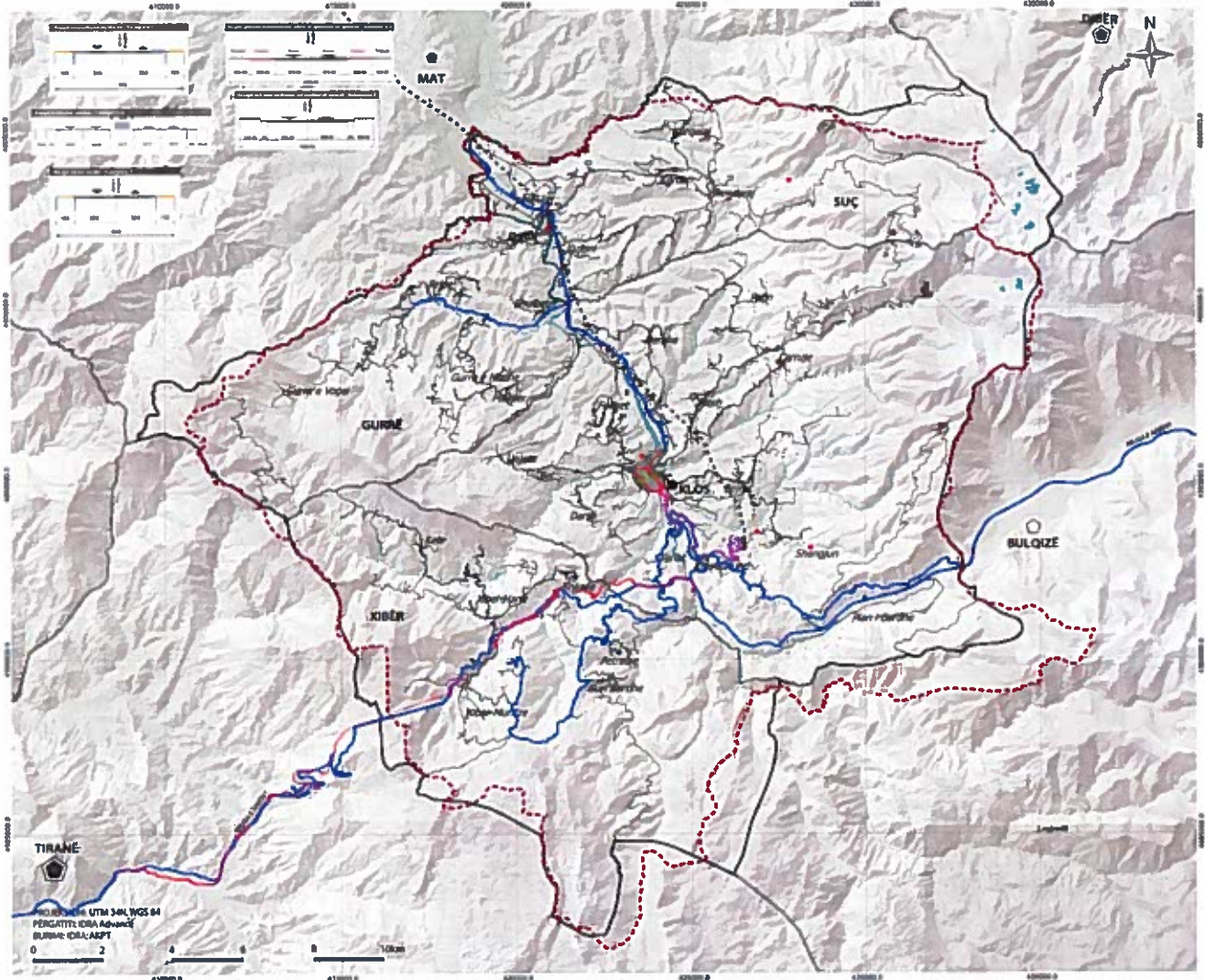

c) të gjitha rrugët lidhëse Qendër Nj.A. – Fshat do të kualifikohen si rrugë *Interurbane Lokale (F)*.

Së dyti duhet parë mundësia e gjetjes së alternativës së aksesimit të disa Nj.A. dhe fshatrave direkt në rrugën e Arbrit si mundësi e rritjes së komoditetit të udhëtimit me pikësynimin të përmirësimit të eksternalitetit të tyre.

Harta 5: Propozimet e rrjetit rrugor

LEGJENDË

Metropol	Kufiri i Bashkisë Klos	Terminal i propozuar	Urë e propozuar për këmbësorët dhe biçikletat	Rrjeti rrugor i propozuar
Qendër primare	Kufiri i pretenduar	Ndërtesa	Rruga e Arbrit Varianti 2	C - Rruge interurbane dytesore
Qendër sekondare	Kufiri i Bashkive	Sistem urban	Hekurudha e parashikuar	D - Rruge urbane kryesore
Qendër terciare	Kufiri i Njesive Administrative	Sistem ujqor	Stacioni hekurudhor i propozuar nga PPK	E - Rruge urbane dytesore
			Lidhja e hekurudhes me terminalin	F - Rruge lokale urbane
				HEC në ndërtim
				HEC i planifikuar

Në infrastrukturën rrugore të qytetit të propozuar për PPV (me një afat zhvillimi 15 vjeçar) duke u mbështetur në variantin e rritjes dhe zhvillimit të qytetit të Klosit sipas vizionit dhe strategjisë të zhvilluar në fazat e mëparshme të këtij projekti sipas konsultave të zhvilluara me publikun e gjerë dhe në veçanti dhe me stafet më të ngushta të bashkisë, duke parashikuar shtrirjen e qytetit në të dy anët e lumit Mat, qyteti do të ketë një unazë që do të përfaqësojë një Rrugë Urbane kryesore me ato parametra që është parashikuar gjurma e by – pasit ekzistues për anashkalimin e qytetit në rrugën nacionale Tiranë – Peshkopi që sot kalon përmes qytetit të Klosit.

Kjo unazë (me gjatësi 1.5 km, nga të cilat 0.78 km janë ekzistuese) do të disiplinojë trafikun në qytetin e Klosit, duke shmangur trafikun e rëndë të mallrave në rrugët e rrjetit urban të qytetit, dhe duke bërë që dhe rruga Kryesore Urbane (njëkohësisht pjesë integrale e aksit të sotëm Burrel – Klos – Bulqizë, duke realizuar lidhjet e rrugëve dytësore urbane me by-pasin aktualisht të “trasuar” dhe të projektuar dhe që ne mendojmë se do të realizohen në fazën e parë, pesë vjeçarin e parë të këtij projekti.

Përshkrimi i projektit të propozuar përmbajtur informacionin e mëposhtëm :

Objekti për të cilën kërkohet të planifikohet për investim në qytetin Klos në fazën e parë të periudhës 15 vjeçare të PPV të Bashkisë Klos që gjendet në lindje të qytetit, përfshin këtë segment të Unazës të ardhshme të qytetit të Klosit, (është një objekt i cili mungojnë totalisht kanalizimet, ndërsa pjesa e trupit të rrugës është mirëmbajtur nga Bashkia Klos duke hedhur herë pas here shtresa zhavorri lumi), si dhe rrugët e brendshme (urbane dytësore) të lagjeve të qytetit.

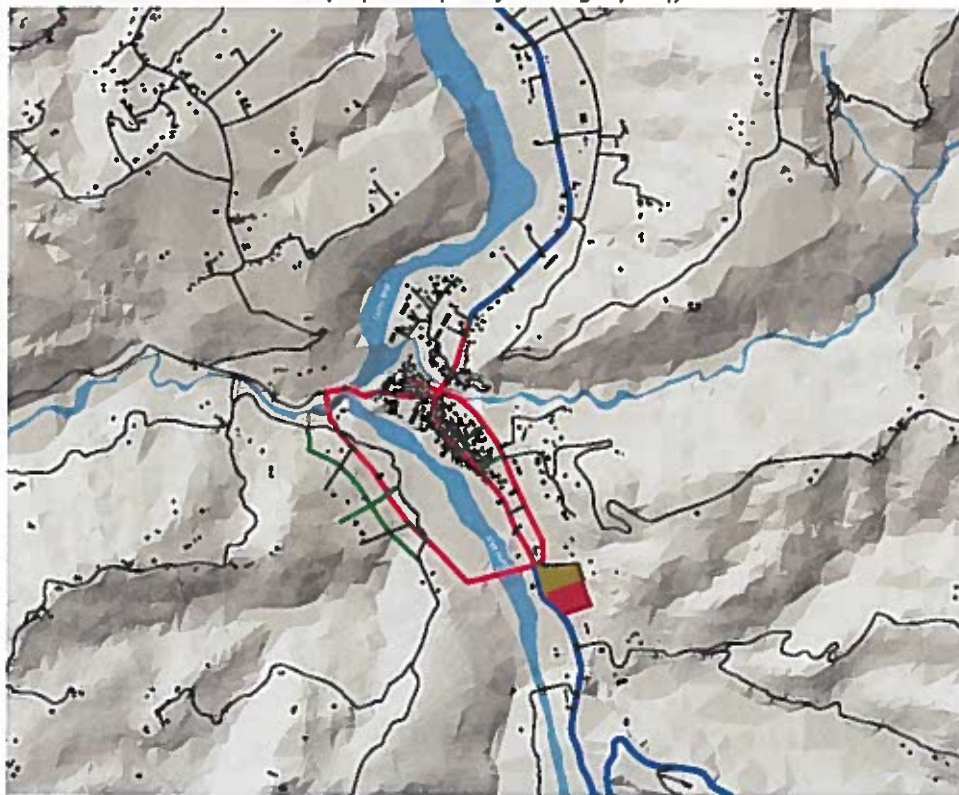
Realizimi i projektit kërkon hedhjen e shtresave nga çakulli, makadami, binderi, tapeti. Gjithashtu kërkohet të bëhet ndërtimi i kanaleve anësore të KUB dhe KUZ. Do të realizohet ndërtimi i trotuareve në të dy krahët e rrugës dhe vendosja e sinjalistikës horizontale e vertikale, ndërtimi i mbrojtësve për fëmijët e shkollave të qytetit, ndërtimi i urës. Lëvizja komode e mjeteve dhe udhëtareve, disiplinimi i trafikut, parkimi i mjetet në ¼ e aksit, ulja e ndotjes.

Në fund të by-pasit, në dalje nga qyteti i Klosit, është parashikuar të ndërtohet një parkim për qytetin i cili do mbulojë jo vetëm nevojat për parkim të qytetarëve të Klosit por dhe të "kalimtarëve", duke pasur parasysh se Klosi do të shndërrohet në një "HUB" për grumbullimin, magazinimin, përpunimin, paketimin dhe ruajtjen frigoriferike të prodhimeve agro bujqësore të gjithë zonës lindore (Burrel, Klos, Bulqizë, Dibër) të rajonit zhvillimor Durrës-Tiran-Dibër dhe se në vazhdim të segmentit lidhës të rrugës të arbrit me qytetin e Klosit do të shtrihen një sërë objektesh të logjistikës që i përkasin kësaj perspektivë.

Nga ana tjetër, lëvizja mes Klosit të vjetër dhe atij të ri do të thjeshtëzohet edhe përmes urës së këmbësorëve, në qendër të qytetit, në të njëjtin drejtim me amfiteatrin. Në këtë mënyrë, hapësirat me të mëdha socio ekonomike mund të lidhen mes tyre, dhe duke rritur interaktivitetin e hapësirave publike.

Në vazhdim të parkimit është menduar të ndërtohet një stacion Multimodal, duke pasur idenë se në të ardhmen do të riaktivizohet dhe transporti hekurudhor dhe Klosi do të mund të shndërrohet në një nyje Multimodale të transportit edhe nga perspektiva në zhvillim nga ndërtimi i Rrugës të Arbrit, si një degëzim i korridorit të VIII Pan – European. Stacion Multimodal mund të zgjerohet në të ardhmen në një nyje logjistike transporti dhe me funksionet e një "porte" doganore kur korridori VIII do të shtyhet në të ardhmen nga porti i Burgasit në drejtim të zonave të detit Kaspik në gjurmët e rrugës të mëndafshit drejt Azisë qendrore duke konkurruar gjerësisht me rrugët detare të sotme që ngushtohen në Kanalin e Suezit.

Harta 6: Harta e propozuar për rrjetin rrugor për qytetin e Klosit

LEGJENDË

Klasifikimi i rrjetit rrugor

— Kategorja C - Rrugë interurbane dytësore	— Kategorja E - Rrugë urbane dytësore	 Parkim i qytetit i propozuar
— Kategorja D - Rrugë urbane kryesore	— Kategorja F - Rrugë interurbane tretësore	 Terminal i propozuar

1.4.1.1 Kushtet teknike për realizimin e infrastrukturës rrugore

Kriteret Teknike të Rregullimit të Qarkullimit në Qendrat e Banuara përcaktojnë drejtimit dhe kushtet nga të cilat duhet të orientohen projektuesit e PUT-it (Planit Urban të Trafikut). Synimi është që të sigurojmë një organizim sa më të mirë dhe me një siguri të lartë të transportit në zonat urbane, në përputhje me Kodin Rrugor dhe Rregulloren e tij. Në këtë kuptim Kriteret Teknike luajnë rolin e Kushteve Teknike dhe janë të detyrueshme për të gjithë projektuesit e kësaj fushe. Kriteret Teknike plotësojnë atë boshllëk që është vërejtur deri më sot për hartimin e PUT-it për qendrat urbane si një detyrim që rrjedh nga zbatimi i kërkesave të Kodit Rrugor. Planet Urbane të Trafikut duhet të përshataten plotësisht me treguesit më të fundit të planifikimit urban, si plane në proces, në përmirësim të vazhdueshëm sipas kërkesës dhe ofertës së transportit.

Figura 1: Hierarkia (shkallëzimi i kategorive) të standardit të rrjetit rrugor

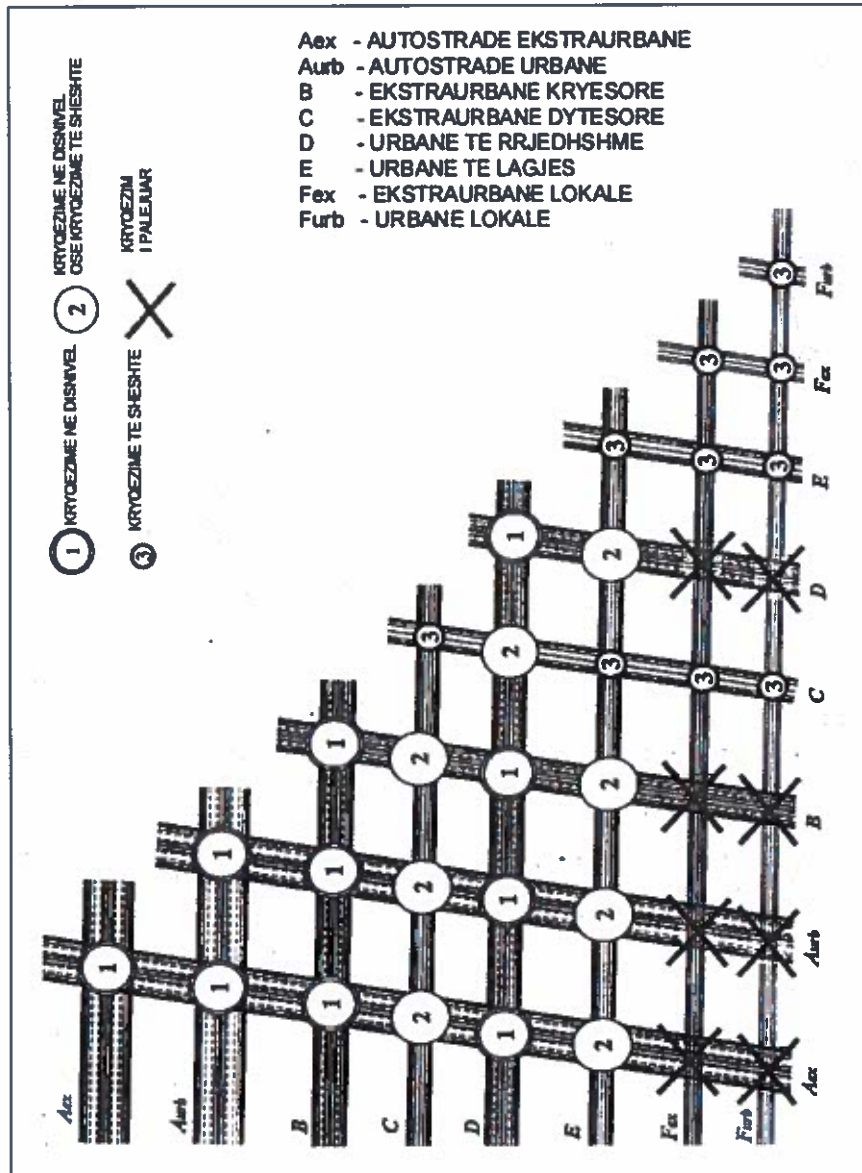
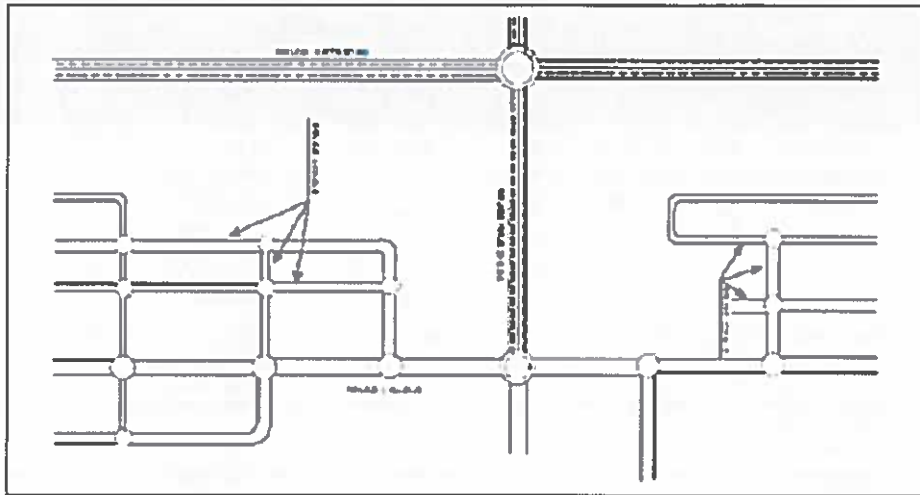

Figura 2: Skema e lidhjes funksionale e tipeve të ndryshme të rrugëve

1.4.1.2 Gjelbërimi rrugor

Gjelbërimi rrugor duhet të përdoret si element përbërës i infrastrukturës rrugore në të gjitha kategoritë e rrugëve. Përveç vlerave estetike që mbart nëpër qytet, ai shërben në elementët e sigurisë së rrugës, mbrojtjen mjedisore, mbrojtjen ndaj ndotjeve të ndryshme, rregullimin e mikroklimës, etj. Rrugët lokale dhe ato në rang rrethi duhet të pajisen gjithashtu me elementë dekorativë, shatërvanë, ujë të pijshëm dhe stola pushimi. Infrastruktura rrugore duhet të përfshijë stacion autobusësh, kabina telefonike publike, kosha mbeturinash në shërbim të këmbësorëve, stola, mbajtëse biçikletash dhe elementë të tjerë që përfaqësojnë kulturën qytetare. Kjo gjë është veçanërisht e rëndësishme për një qytet të ditëve tona.

1.4.1.3 Tipologjia e rrugëve

Rrjeti rrugor përfaqëson pjesën më vitale dhe më delikate të një zone urbane, duke e konsideruar si një organizëm të gjallë që është vazhdimisht i "ushqyer" me njerëz, mallra, energji, informacion. Përgjatë rrjeteve rrugore urbane, si dhe në hapësirat publike që lidhin ato, shtrihen infrastrukturat teknike të furnizimit tradicional me energji (ujin, ndriçimin, gazin, ujën e nxehtë, etj.), të komunikacionit (rrjetet kablore, të telefonisë), të ujërave të bardha dhe të zeza. Rrjeti urban rrugor duhet të jetë i ndarë në tre kategori rrugësh: primare, sekondare dhe terciare.

Standardet Kryesore të Rrugëve – Parametrat e Zhvillimit të Rrugëve të Bashkisë Klos

Kufi Rrugor përkufizohet si fundi i pronësisë rrugore, i cili rezulton nga aktet e blerjes ose nga brezat e shpronësimit të projektit të miratuar. Në mungesë të tyre, kufiri formohet nga buza e jashtme e hendekut të sigurimit apo kanalit, kur ai ekziston, ose nga këmba e skarpatës, nëse rruga është në lartësi, ose nga buza e sipërme e skarpatës, nëse rruga është në thellësi.

Figura 3: Seksioni i hapësirës rrugore

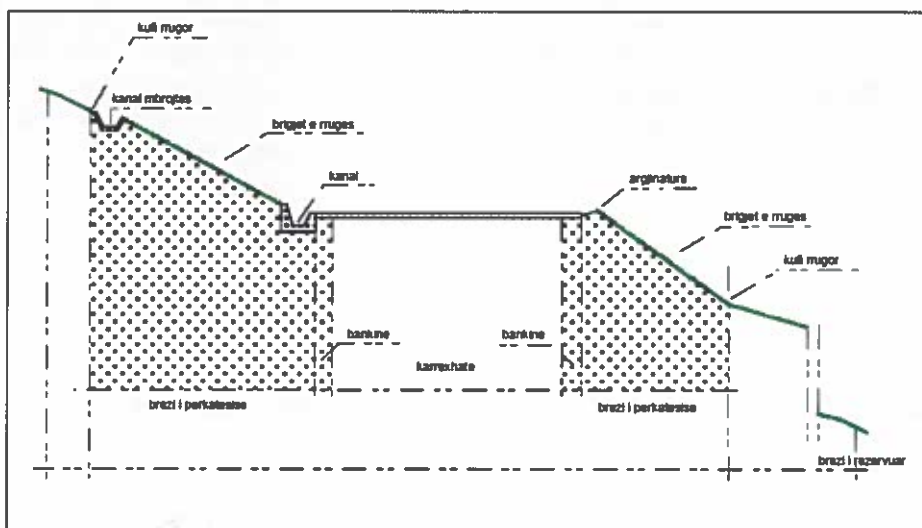

Tabela 4: Shpërndarja e elementëve përbërës të rrugëve sipas tipit

Elementët përbërës të rrugës	Rruge e tipit A (autostrade)	Rruge e tipit B interurbane kryesore	Rruge e tipit C interurbane dytësore	Rruge e tipit D urbane kryesore	Rruge e tipit E urbane dytësore	Rruge e tipit F lokale *
Karrexhatë	Te pavarur ose te ndare nga ndarës trafiku	Te pavarur ose te ndare nga ndarës trafiku	Te vetme	Te pavarur ose te ndare nga ndarës	Unike	Unike
Korsia	Te paktën 2 për çdo drejtim lëvizjeje	Te paktën 2 për çdo drejtim lëvizjeje	Te paktën 2 për çdo drejtim lëvizjeje	Te paktën 2 për çdo drejtim lëvizjeje	Te paktën 2 për çdo drejtim	
Bankinat	Po Eventualisht ne te majte; e shtruar ne te djathte (te shtruar ne alternative me koristë e emergjencës)	Po E shtruar ne te djathte	Po	Po E shtruar ne te djathte	Po E shtruar	
Trotualet	-	-	-	Po	Po	
Koristë e emergjencës	Po (ne alternative nga bankina e shtruar)	-	-	-	-	
Kryqëzime te sheshta	Jo	Jo	-	Po Me semaforë	-	
Hyrje private ose anësore	Jo	Po Te koordinuara	-	-	-	
Asistence përgjatë rrugës	Po	-	-	-	-	
Destinacione te përdorshme	Për disa kategori automjeteve	Disa kategori të automjeteve të motorizuara (për kategori të tjera eventuale duhet të parashikohen hapësirat e nevojshme)	-	-	-	
Sinjale te dallueshme	Po Ne fillim dhe ne fund	Po Ne fillim dhe ne fund	-	-	-	
Qëndrimet	Po Zona shërbimi dhe zona parkimi te përshtatura me korsi për shpejtim dhe ngadalësim	Po Zona shërbimi qe përfshijnë hapësira qëndrimesh te përshtatura me korsi shpejtimi dhe ngadalësimi	-	Po Zona te përshtatshme ose breza anësore te jashtëm ne karrexhatë me hyrje dhe dalje te përqendruar	Po Zona te pajisura me korsi për manovra jashtë karrexhatës	
Korsia për mjete publike	-	-	-	Eventuale	-	
Rruge shërbimi	Po	Po	-	Po	-	
Shpejtësia maksimale e lejuar	130km/h	110km/h	90km/h	70km/h	50km/h	50- 90km/h

Për më tej përcaktohen si rrugë shërbimi rrugët që ndodhen pranë rrugës kryesore (autostradave, rrugëve ekstra-urbane kryesore, rrugëve urbane rrjedhëse) të cilat kanë funksionin e lejimit, të ndalimit dhe të grupimit të hyrjeve në pronësitë anësore të rrugëve kryesore dhe e kundërta, dhe për më tepër lëvizjen dhe manovrat e automjeteve të cilat nuk lejohen në rrugën kryesore (neni 2 i Kodit Rrugor).

Tabela 5: Karakteristikat gjeometrike minimale të seksioneve tërthore të rrugëve urbane (sipas CNR)

Emërtimi	Tipi i karrexhatës	Gjerësia (m) e korsive	Numri i korsive për kah të lëvizjes	Gjerësia min. (m) e ndarësit qendrorë trafikut	Gjerësia (m) e korsisë së emergjencës	Gjerësia (m) e bankine	Gjerësia min (m) e trotuareve	Gjerësia min (m) e brezit të përkatësisë
	A	B	C	D	E	F	G	H
Rrugë parësore	Një kalim e ndarë nga ndarës trafiku	3.50	2 ose më shumë	1.60 (me pagesë)	3.00	–	–	20
Rrugë rrjedhës	Të ndara ku është e	3.25	2 ose më shumë	1.10 (me pagesë)	–	1.00	3.00	15
Rrugë lagjeje	Me një karrexhatë të vetme me dy	3.00	1 ose më shumë	1.60 (me shënjimi)	–	0.50	4.00	12
Rrugë lokale	Me një karrexhatë të vetme me dy	2.75	1 ose më shumë	–	–	0.50	3.00	5

Tabela 6: Karakteristikat e trasesë së rrugës sipas shpejtësisë minimale të projektit (sipas CNR)

Emërtimi	Shpejtësia min. e projektit (km/orë)	Pjerrësia tërthore Max. në kthesë (%)	Rrezja min. Planimetrike (m)	Rrezja min. altimetrike		Pjerrësia gjatësore Max. (**)
				Konvekse (*)	konkave	
Rrugë parësore	90	7,0	300	3,500	2,500	6
Rrugë urbane kryesore	70	4,5	160	2,000	1,200	6 (4)
Rrugë urbane dytësore	50	3,0	85	1,000	600	7 (5)
Rrugë lokale	25	-	25	300	200	10

(*) Rrezja vertikale minimale e rakordimeve konvekse për rrugët urbane kryesore dhe dytësore mund të zvogëlohet respektivisht në 1.400 m dhe 700 m nëse diferenca algjebrike e pjerrësisë së niveleve të rakorduara do të jetë më e vogël se 4 %.

(**) Në rast se ka korsi të rezervuara ose më shumë linja të transportit publik në korsi me përdorim të përzier, duhet të adoptohen për pjerrësi maksimale vlerat e zvogëluara të treguara në kllapa në kolonën e fundit.

1.4.1.4 Elementë rregullues të pikave të konfliktit

Kryqëzimet rrugore shkaktojnë ekzistencën të paktën të një pike konfliktit, nga prezenca e kalimit të një fluksi mjeteve konvergjente ose divergjente. Kryqëzimet, ashtu si çfarëdo tipi lidhjeje ndërmjet karrexhatave realizohen vetëm ndërmjet rrugëve të së njëjtës kategori ose të kategorive të afërta. Për kriteret e projektimit të zonave të kryqëzimeve i referohesh Normave të CNR; nga të cilat këtu në vazhdim janë dhënë vetëm disa elemente themelore të rregullimit të pikave të konfliktit.

Kryqëzimet varen nga hapësira në dispozicion dhe nga sasia e fluksit të mjeteve në kryqëzim.

- Tipet e kryqëzimeve (Kol A – Tab. 7)

Tipet e treguara i referohen vetëm llojeve të kërkuar për lëvizjen e mjeteve. Në kryqëzimet me shmangie në rrugët parësore dhe rrjedhëse kur parashikohet përdorimi vetëm nga ana e auto veturave hapësira e lirë në nënkalime mund të zvogëlohet deri në 3,20 m (në krahasim me dimensionin normal prej 4,75 m).

Në rrugët rrjedhëse kur kryqëzimet nuk janë të gjitha në nivele me shmangie rregullimi me semaforë duhet të jetë i tipit të koordinuar.

- Distanca ndërmjet kryqëzimeve (Kol B – Tab. 7)

Distancat e treguara i referohen ndërtimeve të reja; përshtatja me situatën ekzistuese arrihet me

mbylljen e hyrjeve të disa rrugëve të kategorive të ulëta.

- Me kthim majtas (Kol C – Tab. 7)

Në rrugët rrjedhëse kthimet në të majtë eventualisht janë lejuar në rrafsh kur rregullimi me semaforë është i mundur vetëm me dy faza, pa pika konflikti; për rrugët e lagjeve gjithmonë i referohemi disiplinës së semaforëve përpara realizimit të korsive të specializuara në raport me ekzistencën e manovrave të veçanta.

- Vend kalime (Kol D – Tab. 7)

Rregullat e normativës të përshtatshme, për rrugët rrjedhëse dhe të lagjeve veprojnë duke i grupuar hyrjet kështu që futja (ose dalja) e përdoruesve të vend kalimeve në karrexhatë bëhet nëpërmjet rrugëve të ngushta të vendosura në një largësi jo më të vogël (ndërmjet tyre dhe kryqëzimeve) respektivisht prej 100 m dhe 30 m.

Distanca të tilla minimale i përshtaten sipas rrugëve të ngushta të ndarëseve të trafikut anësore në prani të karrexhatës së shërbimit të destinuar për përqendrimin e manovrave të kthimit djathtas dhe indirekt ose gjysmë direkt nga e majta. Për rrugët lokale vend kalimet përpara bokseve private duhet të kenë gjerësi minimale prej 3,50 m ato të garazheve, magazinave dhe vendeve të tjera një largësi minimale prej 5,00 m.

Për të lehtësuar manovrat e hyrjes në vend-kalime, buzët e trotuareve duhet të jenë të rakorduar me një kurbë rrethore me rreze të paktën të barabartë me 4,00 m në rastin e bokseve private dhe me 5,00 m në rastet e tjera.

- Tipi i kalimeve për këmbësorë (Kol E – Tab. 7).

Kalime të tipit me disnivel duhet të pajisen me rrëshqitëse për karrocet; në mënyrë analoge, për ato të sheshta duhet të realizohen rumbullakime të trotuareve dhe të kufizuesve të ishujve të trafikut ku kemi kalime këmbësorësh.

- Distanca dhe vendndodhja e kalimeve për këmbësorë (Kol. F – Tab. 7)

Për rrugët rrjedhëse (urbane kryesore) dhe të lagjeve (urbane dytësore) kur distanca ndërmjet kryqëzimeve është më e madhe se sa minimumi i përcaktuar në tabela, distanca ndërmjet kalimeve për këmbësorë duhet të jetë respektivisht 300 m dhe 200 m. Vlera e fundit zbret deri në 100 m për rrugët e lagjeve të vendosura në zona tregtare dhe turistike.

Tabela 7: Disiplina e kryqëzimeve, hyrjeve të automjeteve dhe kalimeve të këmbësorëve

Emërtimi	Lloji i kryqëzimit	Distanca min. (m) ndërmjet kryqëzimeve	Rregullimi i kthimit majtas	Hyrje automjetesh	Tipi i kalimit të këmbësorëve	Kalimi i këmbësorëve: vendosjet dhe distancat
Rrugë parësore	Në disnivele	1.500	Me vendosje rampash	Inekzistente	Në disnivele	–
Rrugë rrjedhëse	Mundësisht jo në disnivele	300	E ndaluar në rrafsh	Të rigrupuar	Në disnivele ose me semafor	Në kryqëzim
Rrugë lagjeje	Të organizuara në rrafsh	100	E kontrollueshme	Direkte	Me semafor ose eventualisht të zebruara	Në kryqëzim
Rrugë lokale	Të paorganizuara	–	E lejueshme	–	Të zebruara	100

- Sheshet e stacioneve të mjeteve publike.

Sheshet e vogla të stacioneve të mjeteve publike janë të njëjta për rrugët rrjedhëse dhe për ato të lagjeve dhe kanë si normë një gjatësi totale prej 56 m dhe një gjerësi (nga vija anësore) prej 3,00 m.

Këto sheshe të vogla realizohen përveç anës së korsive me trafik të përzier edhe në anën e korsive të rezervuara për mjete publike me qëllim që të lejohet parakalimi i veturave të ndaluara nga ana e mjeteve në përdorim në gjithë gjatësinë ose në linjat e shpejta edhe për mjetet e emergjencës.

Pjesa qendrore e shesheve të vogla në korsitë e trafikut të përzier duhet të ketë një gjatësi prej 16 m të tillë që të lejojë ndalimin e një mjeti të vetëm; ajo e shesheve të vogla në korsinë e rezervuar me një gjatësi 26 m të tillë për të lejuar ndalimin në të njëjtën kohë të dy mjeteve.

Pjesët e rakordimit duhet të kenë të njëjtin zhvillim si në hyrje ashtu edhe në dalje nga vendndalimi. Ndërsa në anë të korsive të rezervuara për frekuencë të lartë të mjeteve ku normalisht parashikohet stacionimi i njëkohshëm i dy mjeteve (të dy linjave të ndryshme) – në pozicion të pjerrët nga vija anësore – sheshi i vogël duhet të ketë thellësi prej 5,50 m dhe gjerësi totale prej 45 m nga të cilat 20+20 për rakordimet e pjerrëta (përgjatë të cilave janë vendosur stacionet) dhe 5 m për pjesën qendrore paralel me vijën anësore.

Karakteristikat gjeometrike të trafiku

Karakteristikat gjeometrike të trafikut të tipeve të ndryshme të rrugëve përmbledhen në tabelat 4, 5, 6 dhe 7 të marra sipas referencave të CNR (Qendra Kombëtare e Kërkimeve Italiane).

Këtu në vazhdim janë sjellë vetëm disa elemente të karakterit të përgjithshëm dhe disa përjashtime nga normativa e treguar për rastet që përsëriten më shpesh:

- Seksioni i tërthortë (trasversale).
- Tipi i karrexhatës.

Me “karrexhatë” kuptohet pjesa e rrugës e destinuar për lëvizjen normale të mjeteve. Kufizimi i saj përcaktohet nga një vijë anësore që lë jashtë: bankinën, sheshin e vogël për emergjencë, sheshin e vogël për stacionin e mjeteve publike, korsi për ndalimet e emergjencës, korsi për manovrat e parkimit ose rradhës përpara vendeve të parkimit.

Tipet e karrexhatave të dhëna i referohet ndërtimeve të rrugëve të reja. Për t’iu përshtatur situatës ekzistuese mund të përdoret lëvizja në senset unike: kjo edhe për rrugët e lagjeve dhe ato lokale të cilat në përgjithësi për natyrën e tyre duhet të kenë shkallë më të mëdha lirie në qarkullimin e mjeteve.

- Organizimi i karrexhatave të parkimit (fig.4)

Sigurimi dhe rrjedhshmëria e trafikut në rrugët rrjedhëse arrihet nëpërmjet ndarjes fizike të lëvizjes së mjeteve nga parkimi, duke evituar kështu mbivendosjen e funksioneve në të njëjtën karrexhatë të lëvizjes normale të mjeteve dhe të manovrës së hyrjes dhe të daljes nga parkimi.

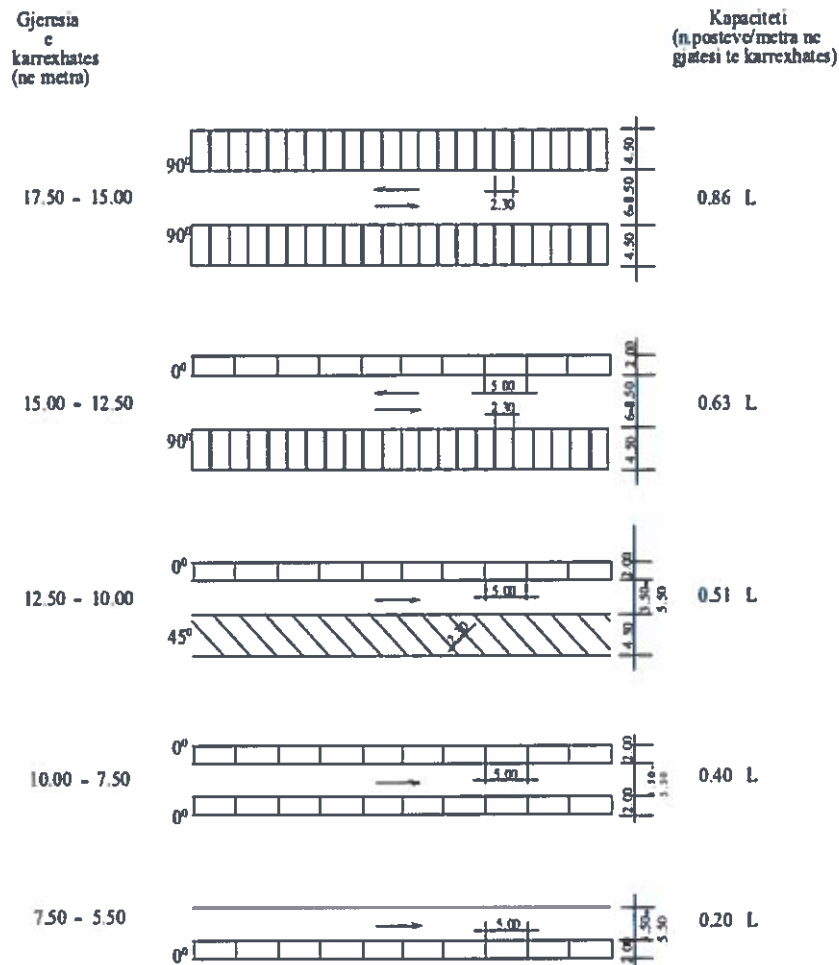
Bashkë-ekzistenca e funksioneve lejohe në rrugë të kategorive të ulëta dhe saktësisht:

- Në rrugët e lagjeve me kusht që në të njëjtën anë ku lejohe parkimi ekziston dhe mundësia e një korsie ekskluzive për shërbime manovre të parkimit dhe kur është nevoja, me pamje ose strukturë tjetër të shtresës së rrugës.
- Në rastin e rrugëve të lagjeve, korsa pranë korsisë së parkimit (korsa e manovrës), e kufizuar me sinjalizimin përkatës horizontal, duhet të ketë gjerësi respektivisht të barabartë me: 3,50 m për parkim në rreshta paralel ose të pjerrëta me 45° dhe 6,00 m për parkim pingul me anën e karrexhatës.

1.4.1.5 Vendosja e posteve të parkimeve në rrugë

Figura 4: Organizimi i karrexhatë-parkimeve

Po kështu korsi e parkimit, në të cilën vendet e parkimit duhet të tregohen me anë të sinjalizimit horizontal me gjerësi respektivisht: 2,00 m për parkim në radhën paralele dhe 4,50-5,00 m për parkim të pjerrët me 45° ose pingul me anën e karrexhatës.

Në tabelën më sipër janë treguar kombinimet më të vlefshme (sipas kapacitetit të vendeve-makina/m) të kosisë së parkimit dhe korsi përkatëse të manovrave, d.m.th. karrexhatë – parkimi.

Këto duhet të adoptohen në krah të karrexhatës së lëvizjes ose të veçuara (të kufizuara nga trotuari) për të krijuar rrugët e parkimit.

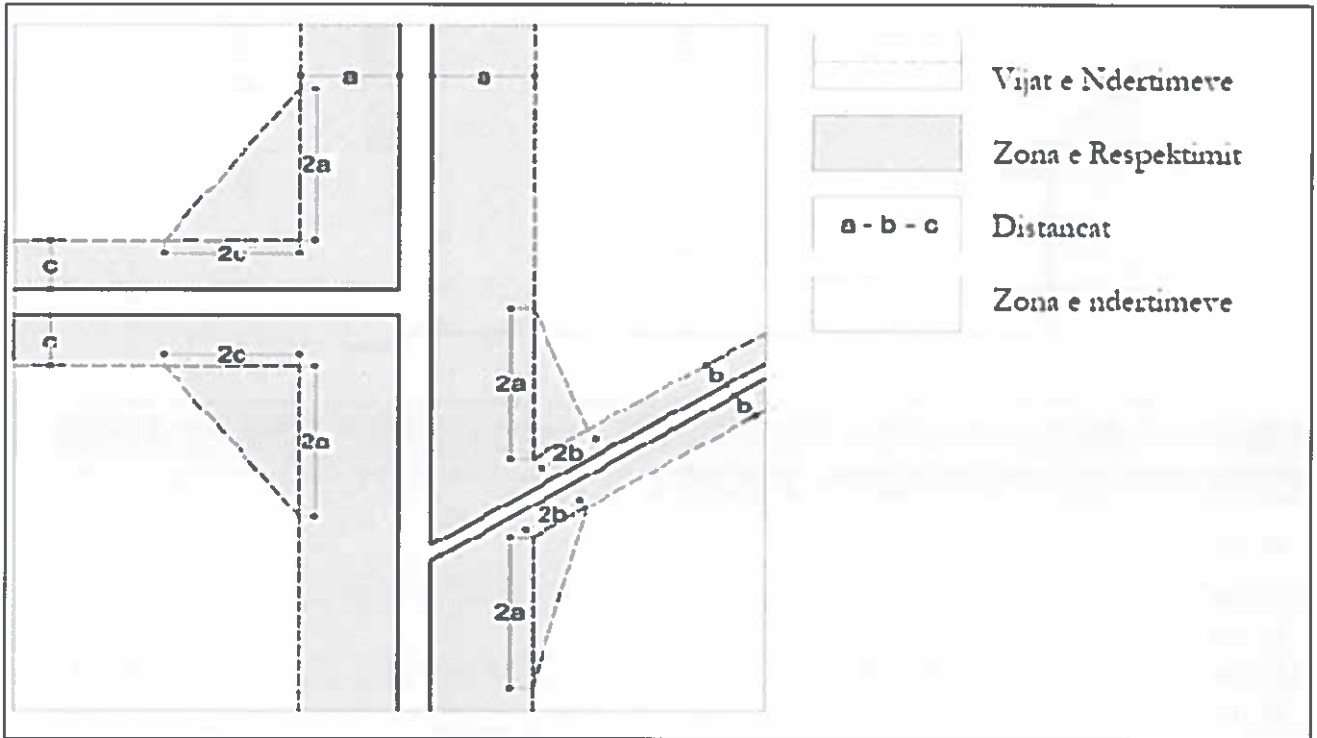
Po këto karrexhatë-parkimi, të përdorura si module të përsëritshme, bëjnë të mundur organizimin e zonave të parkimit: në këtë rast kombinimet me racionale individualizohen në bazë të raportit vende – makina.

Pajisja e parkimeve që tregohet në figurën 4 (përveç atyre që përcaktohen si rrugë-parkimi) i referohen vetëm parkimit për një kohë të shkurtër, me ndërrim të shpeshtë të mjeteve.

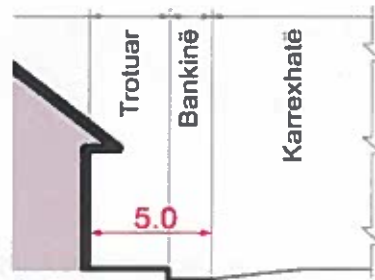

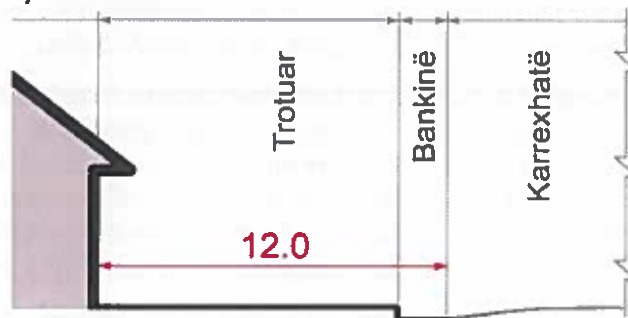
Figura 5: Përcaktimi i vijës së ndërtimit

1. Rrugë Lokale (Terciare)

2. Rrugë dytësore (Sekondare)

3. Rrugë Parësore (Primare)

Figura 6: Largësia e lejuar e ndërtimeve nga fundi i karrexhatës në zonat urbane

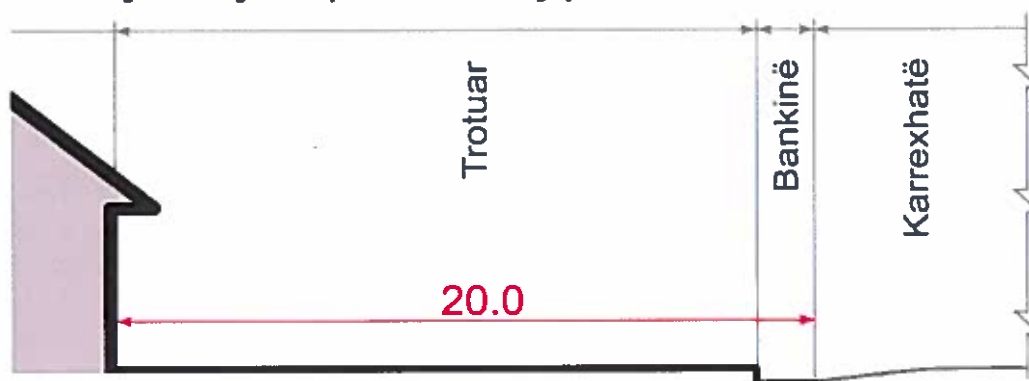

Tabela 8: Normat e respektimit të vijave të kufizimit të ndërtimeve kundrejt të gjithë kategorive të rrugëve

Vendndodhja	Lloji i ndërtimit	Tipet e rrugëve sipas Kodit Rrugor					
		A	B	C	D	E	F
Ex. Urb	Ndërtime të reja dhe rikonstruksione në zona të lira	60	40	30	-	-	10-20
Ex. Urb	Ndërtime të reja rikonstruksione	30	20	10	-	-	-
Ex. Urb	Kanale të reja	3	3	3	-	-	3
Ex. Urb	Ndërtime muresh rrethuese	5	5	3	-	-	3
Ex. Urb	Mbjellje pemësh	6	6	6	-	-	6
Ex. Urb	Stalla të gjësë së gjallë	30	30	30	-	-	-
Ex. Urb	Plantacione	1	1	1	-	-	1
Urbane	Ndërtime të reja të integruara me shtrirje drejt rrugës	30	-	-	20	-	-
Urbane	Ndërtime rikonstruksioni në drejtim të rrugës	30	-	-	20	20	10

1.4.2 Propozimet për hapësirat publike

Hapësira publike është hapësira e jashtme, si trotuari, rruga, sheshi, lulishtja, parku e të tjera të ngjashme, në shërbim të komunitetit, ku menaxhimi mund të jetë publik dhe/ose privat. Hapësira publike përfshin rrugëkalime publike dhe mjedise që janë të hapura për publikun ose në shërbim të përdorimit publik, pavarësisht nga regjimi juridik i tokës dhe përtej përcaktimeve të pronës publike, sipas ligjit Nr. 8743, datë 22.2.2001, "Për pronat e paluajtshme të shtetit".

Bashkia e Klosit ve re një mungesë të theksuar të hapësirave publike. Cilësia dhe prania e hapësirave publike lidhet drejtpërdrejtë me rritjen e cilësisë së jetës në komunitet dhe planifikimi i tyre ka qënë një element mjaft i rëndësishëm gjatë hartimit të PPV-së. Se pari, i është dhënë prioritet zbatimit të projektit të rehabilitimit të rrugës kryesore të qytetit të Klosit, projekt i cili parashikon dhe shtimin e një sheshi publik afërsisht në mes të qytetit (në krah të spitalit ekzistues të qytetit). Mirë është që ky shesh të shërbejë identitetit kulturor të Klosit dhe historisë së tij, prandaj mund të vihet emri "Pjetër Budi" dhe mobilimi urban të bëhet me materiale ndërtimi lokale.

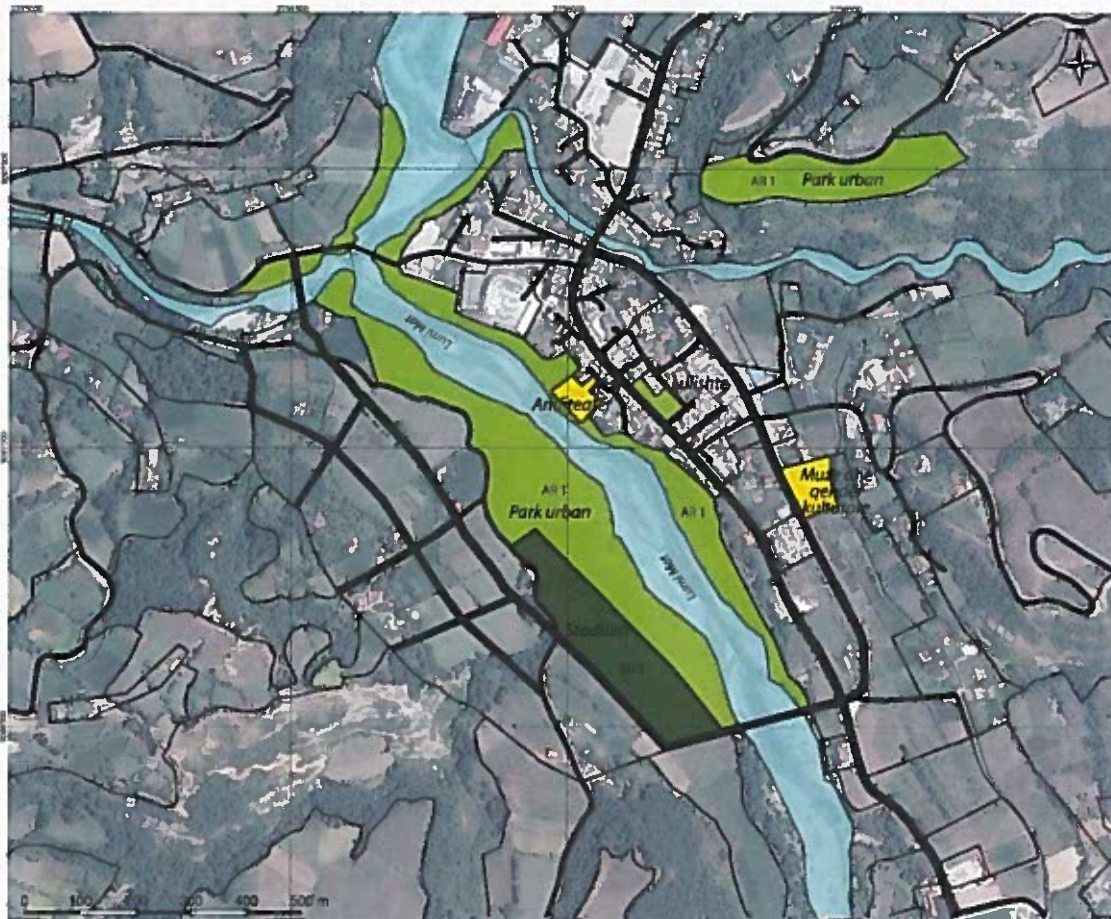
Një rëndësi e veçantë i është kushtuar propozimit të hapësirave të gjelbërta, duke qënë se mungojnë totalisht në qytet. Qyteti i Klosit ka një aset shumë të madh shtrihet përgjatë Lumit të Matit. Shtrirja e qytetit në të dy krahët e këtij lumi, i jep me shumë rëndësi dhe e bënë me të aksesueshme. Për këtë arsye parku kryesor i qytetit do të shtrihet përgjatë këtij lumi. Shtrati i tij duhet të rehabilitohet për ta bërë rrjedhën më të unifikuar, dhe përgjatë dhe përgjatë parkut në krah të lumit duhet të mbillet gjelbërim. Në bregun perëndimor, kjo hapësire vijon me një zonë shërbimesh bare – restorante dhe me stadiumin e qytetit.

Gjithashtu, në kodrën lindore të qytetit ndodhet një territor natyror, i pashfrytëzuar, të cilën kjo PPV e propozon për park të vizitueshëm. Këto dy hapësira kryesore të gjelbërta janë të mjaftueshme për banorët ekzistues të qytetit të Klosit, por edhe me rritjen demografike të parashikuar për këtë qytet.

Harta 7: Hapësirat Publike për qytetin e Klosit

LEGJENDË

Brigje lumore dhe përrenj	AR 1 - Hapësira publike
Rrjeti rrugor i propozuar	AR 2 - Aktivitete kulturore
	AR 3 - Aktivitete sportive

Figura 7: Ilustrim i Parkut të qytetit të Klosit përgjatë Lumit Mat

Ndërsa për Njësitë Administrative, kjo PPV parashikon krijimin e disa shesheve te vogla (piazza) te cilat mund të pozicionohen afër një institucioni që mund të jetë qendër shëndetësore, njësi administrative apo shkolla 9 vjeçare të njësisë duke shtuar shërbime te tjera si terrenet sportive (në rast se është pranë shkollës, ato janë ekzistuese në shërbim të shkollës por mund të jenë në përdorim të komunitetit), një park për fëmijët, rruge pedonale dhe mobilim urban (stola, ndriçim, shtrim i sheshin, shatërvan etj.). Kjo do të japë bazat për vazhdimin e në vijim, do të krijohet predispozitë për të shtuar shërbime të tjera si qendër komunitare, bar, market etj. Ky program ilustrohet në infografikët e mëposhtëm:

Figura 8: Infografik për elementet që mund të përbejë Njësia Administrative

Figura 9: Infografik mbi elementet fillestare që mund të përmbajë

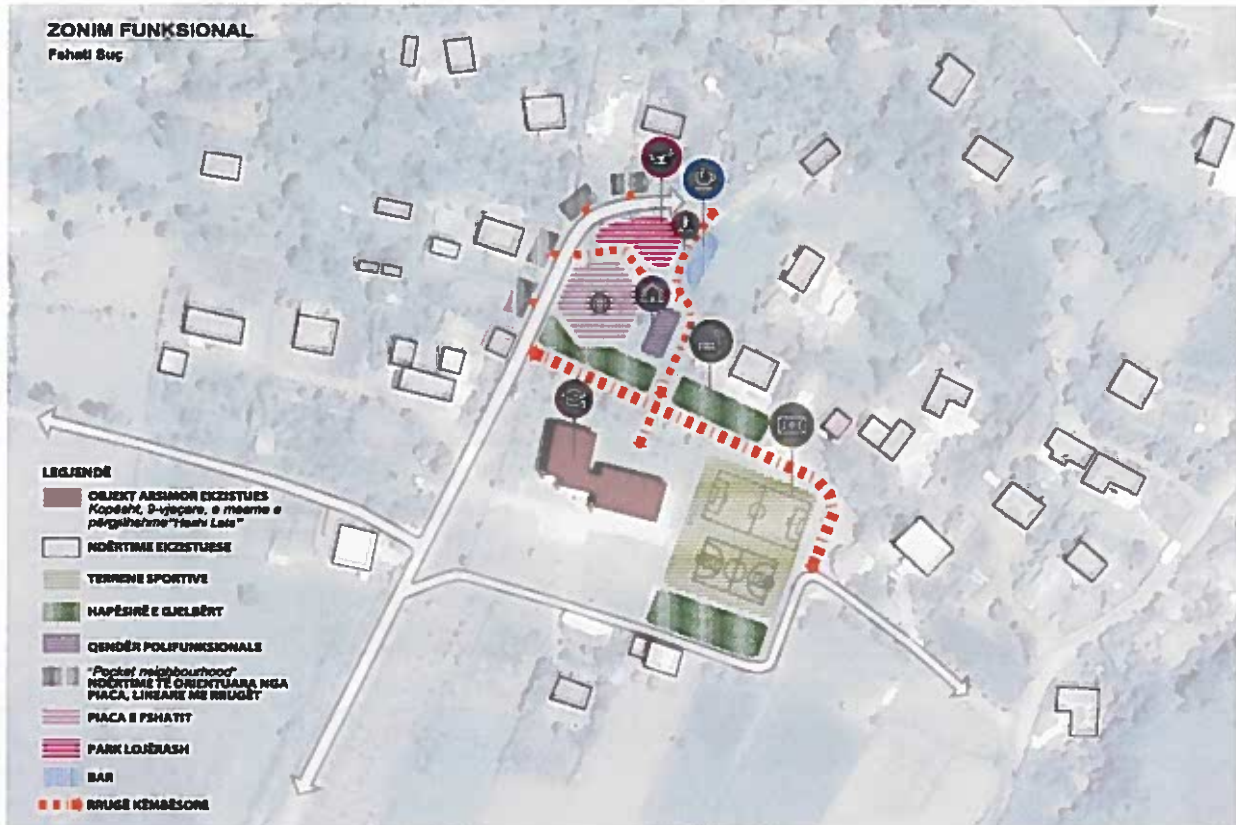

Ky program udhëzimet për Nj.A. synon të inkurajojë i krijimit të “Pocket neighborhood” zhvillimi rezidencial i orientuar kundrejt piacës, rrugëve, në një vijë ndërtimi të rregullt. Si projekt pilot për aplikimin e këtij programi është zgjedhur fshati i Suçit për Nj.A. Suç.

Harta 8: Zonimi funksional për qendrën e Nj.A. Suç

1.5 Zonat e Rëndësisë kombëtare të trashëgimisë kulturore dhe monumentet e shoqëruar me propozimet për zgjerimin e tyre

1.5.1 Monumentet e Kulturës

Bashkia Klos numëron në total 21 monumente kulturore, të cilat i rrisin vlerat për zhvillimin e turizmit kulturore dhe e bëjnë këtë turizëm si kryesorin në qytet. Ndër më të rëndësishmet mund të përmendim: kalanë e Petralbës, kalanë e Xibrit, Urën e Vashës apo ura të tjera veneciane, dhe shtëpinë e Pjetër Budit, monumente të cilat datojnë në shek. XV. Të gjitha këto monumente janë të Kategorisë së I si 'ndërtime me vlera të spikatura dhe me rëndësi të veçantë për trashëgiminë kulturore.' sipas vendimit Ligjit Nr. 9048 Dt. 07.04.2003 "Për trashëgiminë kulturore" i ndryshuar, Nenit 28 .

Gjithashtu kjo zone dallohet për Kullat tipike Matjane, të cilat janë ende të banueshme nga shumë banorë sidomos në njësitë Gurrë dhe Xibër. Tabela 9 me poshtë i liston ato, shoqëruar me kategorinë dhe numrin përkatës të vendimit.

Figura 10: Shtëpia e Pjetër Budit

Figura 11: Ura e Vashës

Tabela 9: Tabela e monumenteve te kulturës

LISTA E MONUMENTEVE TË KULTURËS - BASHKIA KLOS							
NR.	EMËRTIMI I MONUMENTIT	KATEG.	ADRESA				TË DHËNA TË SHPALLJES
			FSHATI	NJ. A.V	BASHKIA	QARKU	INSTITUCIONI/ NR. VENDIMIT/ DATA
1	Kalaja e Skënderbeut (Petalbe)	I	Guri bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
2	Kalaja e Xibrit	I	Xibër	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
3	Ura në hyrje të fshatit Dars	I	Dars	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
4	Ura e Vogël tek Gurrat e Kodrës	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/ nr. 786/1/ 05.11.1984
5	Ura e Gurit të Hoxhës	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/ nr.2509/1/ dt. 30.06.1983
6	Ura e Vashës mbi Lumin Mat	I	Fshat	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/ nr.2509/1/ dt. 30.06.1983
7	Kalldrëmi i vjetër tek Gurra e Kodrës	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Komiteti i Kulturës dhe Arteve/ nr. 8/ dt/18.12.1987
8	Rrënojat e Kishës dhe Varri Monumental i Suçit	I	Suç	Suç	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
9	Banesa e Rexhep Karait (Prone e Sinan Allushit)	I	Dars	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
10	Banesa e Asllan Hutës (Prone e Shefqet Gjashit)	I	Plani Bardhë	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
11	Banesa e Jakup Kurtit	I	Plani Bardhë	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
12	Banesa e Bajram Allushit	I	Klos-katund	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
13	Banesa e Rexhep Lleshit	I	Klos-katund	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
14	Banesa e Abdi (Veli) Domit	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
15	Banesa Shaqir (Elmaz) Dezhgiut	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977

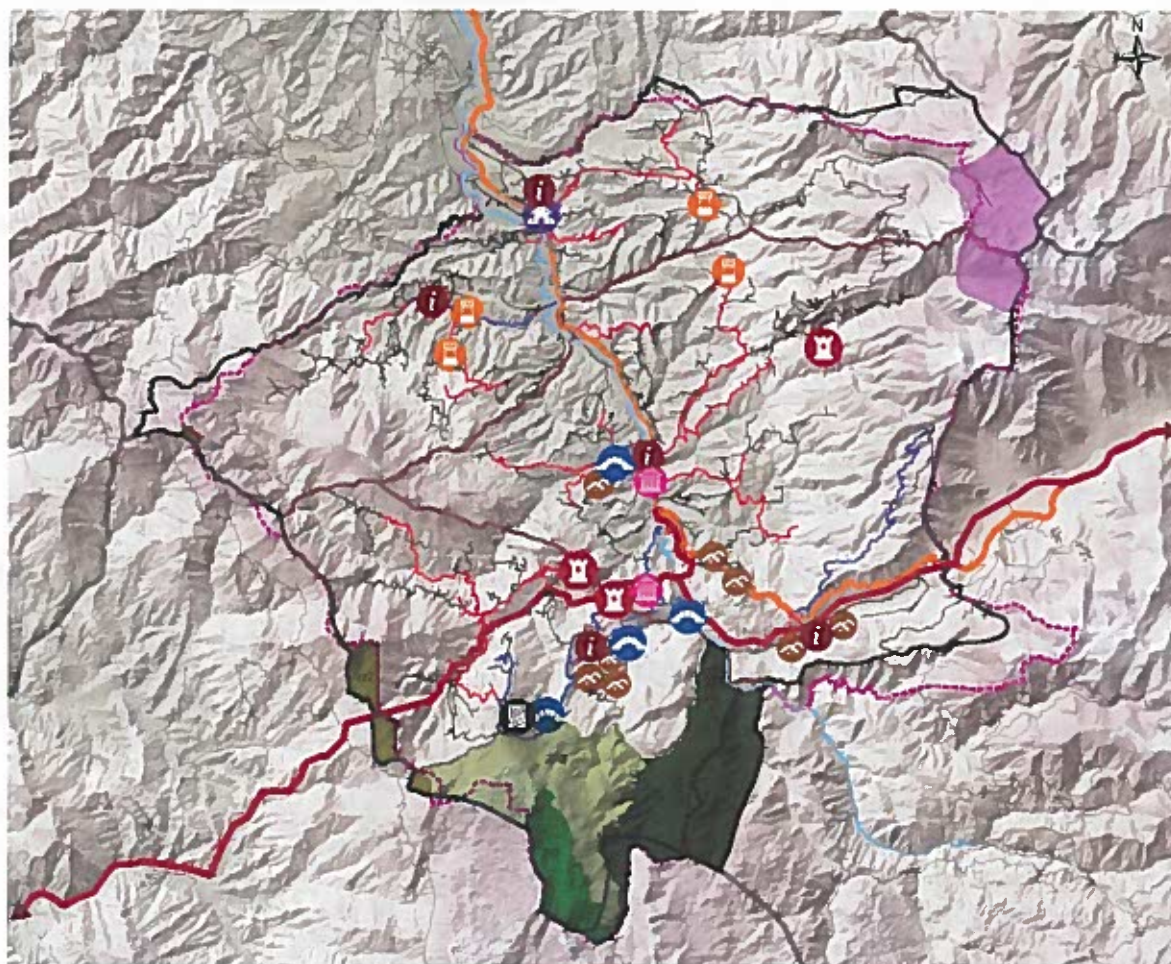

16	Banesa e Xhelal Budës	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe e Kulturës/ Urdhëres/ 08.01.1977
17	Kulla e Elamz Korbit	I	Gur i Bardhë	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
18	Kulla e Sule Lëkurësit	I	Gur i Bardhë	Xibër	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
19	Kulla e Mehmet Safës	I	Kudari	Suç	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
20	Kulla e Dullë Çelës	I	Patin	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973
21	Kulla e Allaman Çanit	I	Patin	Klos	Klos	Dibër	Ministria e Arsimit dhe Kulturës/nr.1886/ dt.10.06.1973

Një pjesë e mirë e këtyre monumenteve, janë përgjatë rrugës së Arbrit, e cila rrit mundësinë që të ketë një numër më të madh vizitorësh. Gjithsesi projektet e investimit ne infrastrukturën përkatëse te parashikuara ne PPV janë te domosdoshme qe këto destinacione të jene më të arritshme. Nga ana tjetër, PPV-ja parashikon vendosjen e info pontëve turistike me fletëpalosje me destinacione kryesore kulturore në çdo njësi administrative, te cilat do të ndihmojnë në rritjen e njohurisë për këto monumente. Më tej është planifikuar një muze, në hyrje të degëzimit të rrugës së Arbrit me rrugën drejt kështjellës së Petralbës, me qëllim për te ofruar më shumë njohuri për këtë kështjellë dhe atë të Xibrit të cilat janë pranë njëra tjetrës.

Harta 9: Monumentet e Kulturës dhe Zonat e Mbrojtura Natyrore

LEGJENDË

- Kullë
- Kala
- Urë antike
- Rrënojat e kishës dhe vërti monumental i Suçit

- Banesë tradicionale
- Kalldrëm i vjetër
- Infopoint
- Muze i propozuar

Zonimi i zonave të mbrojtura

- cZ
- ZPQ
- ZPT
- ZQ
- ZR

- Zonë e mbrojtur e propozuar

1.5.2 Zonat e Mbrojtura Natyrore

Aktualisht, territori administrativ i bashkisë Klos sipas Ligjit Nr. 81/2017 "Për zonat e mbrojtura" përfshin dy zona kryesore që klasifikohen të mbrojtura: Karsti i Malit me Gropa dhe një pjese e vogël e Parkut Kombëtar të Dajtit. Objektivi kryesor i kualifikimit si "zone e mbrojtur" konsiston në ruajtjen dhe përdorimin e qëndrueshëm të biodiversitetit, nëpërmjet mirë administrimit në 3 nivelet përbërëse të tij: lloje, habitate dhe ekosisteme dhe arritjen e statusit të favorshëm për llojet e florës dhe faunës së egër që do të sigurojnë mbijetesën e tyre.

Pas analizës territoriale, kjo PPV rekomandon që edhe zona me liqenet akullnajore të Balgjajve të kthehet në një zonë të mbrojtur, duke qene se paraqet një shumëllojshmëri të lartë biologjike dhe me një peisazh të veçantë dhe tërheqës.

Rritja e sipërfaqes së ZM-ve është në një linje me objektivin që ajo paraqet por zbatimi me efikasitet të planeve të tyre të menaxhimit si dhe nëpërmjet forcimit të kapaciteteve të Administratave të Zonave të Mbrojtura. Përmirësimi më i rëndësishëm në menaxhimin e zonës së mbrojtur duhet të jetë forcimi i zbatimit të ligjit, çka kërkon një bashkëpunim më të mirë midis institucioneve dhe autoriteteve të ndryshme në nivel qendror e lokal.

Zonat e mbrojtura e kryesisht parqet kombëtare janë ndeshur me mjaft probleme si:

1. Degradimi i habitateve, erozioni kodrinor dhe malor mbetet një dukuri në rritje kjo dhe për shkak të ndërhyrjeve në lumenj, në zonën bregdetare dhe nga prerja e pyjeve dhe zjarret. Në këtë situatë kanë ndikim dhe degradimi i regjimit ujqor, ndotjet nga materialet e pa rikuperueshme si plastike, shkarkimet e ujërave të zeza dhe industriale, etj.
2. Prerjet abuzive të pyjeve dhe kullotja e pakontrolluar brenda territorit apo në afërsi të të gjithë ZM-ve janë evidente. Për parqet kombëtare është kërkuar që të ngrihen skuadra të përhershme sinjalizim-vrojtimi dhe të veprimit në raste zjarresh,
3. Përndjekja e shpendëve dhe të kafshëve të egra, gjuetia, mbi peshkimi, peshkimi ilegal dhe përdorimi i mjeteve të ndaluara, kryesisht në zonën fushore, bregdetare dhe në laguna mbetet problem.
4. Ndërtimi i parqeve eolike apo dhe ata fotovoltaike përbëjnë një problem serioz në disa zona të mbrojtura si dhe janë në kundërshtim me statusin e zonës Ramsar dhe të konventës së Bonit.
5. Guroret dhe minierat përbëjnë një dukuri tepër negative në shkatërrimin e natyrës e të peizazhit, të habitateve dhe zvogëlimin e tyre.

Kësisoj PPV propozon që të shmangët planifikimi i minierave, guroveve, ndërtimi i objekteve si me karakter urban ashtu edhe ekonomik, apo përdorimi i ujit për vaditje në:

- Të gjitha kategoritë e Zonave të Mbrojtura dhe Monumentet e Natyrës;
- Sipërfaqet pyjore, ripyllëzimet, shkurret mesdhetare, tokave me bimësi pyjore;
- Pyjet e përcaktuar mbrojtës të tokave, të burimeve ujore, të liqeneve, të ujëmbledhësve, të qendrave të banuara dhe rezervatat gjenetike;
- Zonat me rrezikshmëri të lartë për rënien e zjarreve;
- Zonat e planifikuara për zhvillimin e turizmit dhe peizazhet me vlera të jashtëzakonshme të vlerësuar si një aset thelbësor i zhvillimit të turizmit;
- Lugina, ujëvara, gjire, kepe, kanione, maja, shpate të thepisur, liqene natyror, ujëmbledhësit, shpella, përgjatë lumenjve e përrenjve dhe në shtretërit apo brigjet e tyre, në një distancë jo më afër se 2 km dhe/ose me shtrirje deri në kufirin ujëndarës;

1.6 Zonat kryesore të zhvillimit ekonomik dhe urban

Ky plan synon të nxisë ekonominë lokale, dhe të përgjigjet me së miri kërkesave të tregut në të ardhmen, sidomos duke marrë në konsideratë ndryshimin e rolit strategjik që do të ketë kjo bashki me ndërtimin e rrugës së Arbrit. Aktualisht, Bashkia e Klosit, është një bashki rurale, me një popullsi shumë të vogël urbane në qytetin e Klosit. Kjo karakteristike demografike vjen si pasojë e mungesës së infrastrukturës së përshtatshme qofte atë rrugore apo atë bujqësore që të nxisë prodhimin lokal. Nga ana tjetër, edhe sektorët e tjerë të ekonomisë dhe shërbimet, janë në formën e bizneseve të vogla, të vendosura përgjatë rrugës nacionale Tiranë – Peshkopi. Kjo tipologji është tipike për bashkitë rurale, pa një gravitet ekonomik.

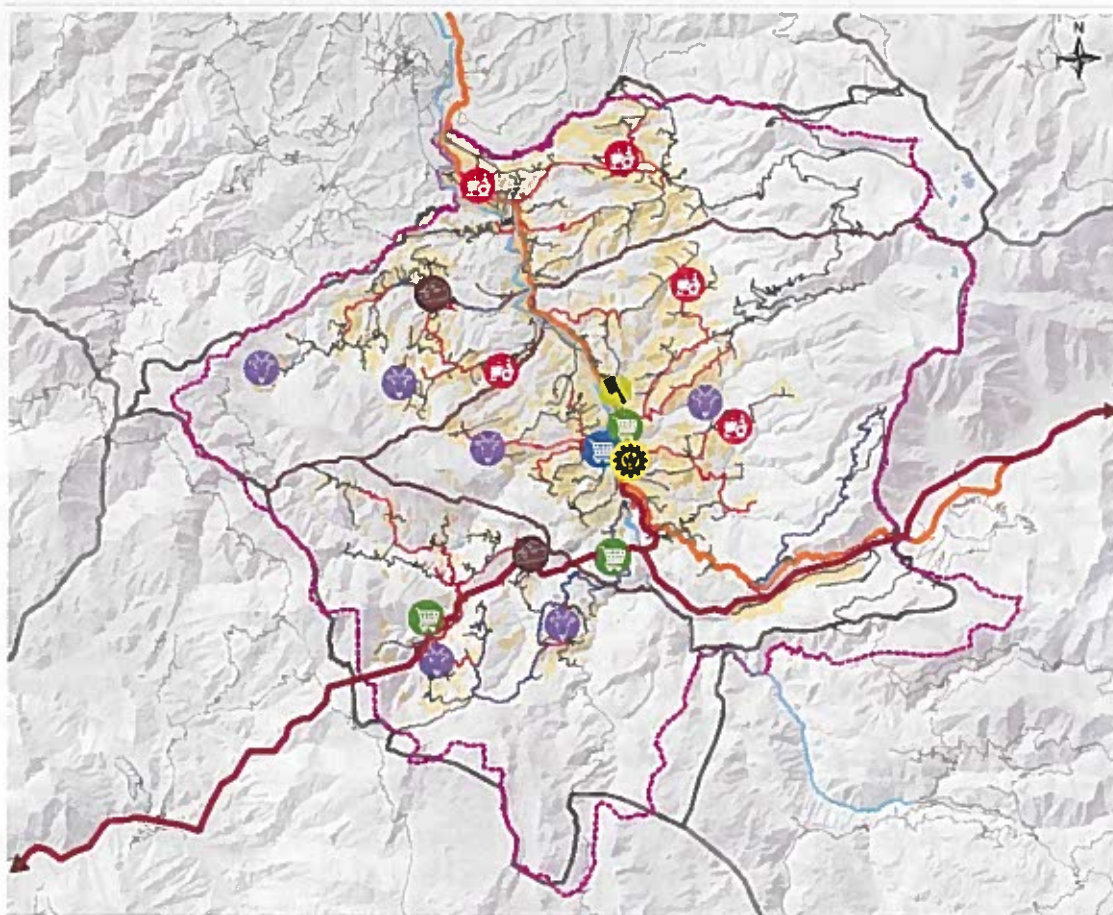
Pra, qëllimi kryesor i këtij plani është jo vetëm të nxisë ekonominë lokale, por të japë kësaj bashkie gravitetin ekonomik të munguar deri më tani. Për këtë arsye, në mënyrë rigorozë, qyteti i Klosit është konsideruar si Poli Ekonomik i Bashkisë dhe pjesa më e madhe e parashikimeve në lidhje me këtë sektor janë në këtë qytet. Hapja e mundësive të reja për këtë qytet, do të krijojë kushtet për rritjen e popullsisë, duke ofruar një treg me të madh, që ndikon në rritjen e prodhimit apo shërbimeve, rritjen e kërkesave për banim etj.

Nën këtë kuadër, në qytetin e Klosit është parashikuar një hapësirë e re për tregun e qytetit, përveç asaj ekzistuese, në përfundim të by-passit të qytetit. Këtu do të mund të vendosen të gjitha objektet e reja në lidhje me magazinimin, frigoriferimin, Gjithashtu është parashikuar një thertore për qytetin, dhe një pjesë e veriore e aksit kryesor të qytetit, do të shërbejë si zonë ekonomike. Në fakt kjo zonë, e ka marrë pak këtë formë, kështu që ky korridor do të jetë me tepër konsolidim i atij ekzistues.

Nga ana tjetër, ky plan respekton specialitetin në bujqësi dhe blegtori që ka kjo bashki, që vjen kryesisht për arsye të relievit. Kështu vëmë re se pjesa lindore e luginës së lumit Mat ka terren me kodrinor dhe aty ka me tepër tendencë zhvillimi i bujqësisë. Për këtë zonë, për përfshin kryesisht Nj.A. Klos dhe Suç janë propozuar ndërhyrje të cilat i vijnë në ndihmë prodhimit bujqësor: si kanale vaditëse, etj. Kurse pjesa perëndimore e luginës, Nj.A. Gurrë dhe Xibër kanë një profil më të specializuar drejt blegtorisë. Në këtë kuadër, këtu janë propozuar dy baxho për çdo njësi, të pozicionuara në afërsi të rrugës kryesore dhe të Arbrit, të cilat do të mund të nxisin prodhimin blegtoral.

Kurse prodhimi industrial që lidhet më së shumti me minierat e kromit, është pozicionuar në zonën malore në lindje të bashkisë, dhe fatmirësisht zhvillimi i tij nuk mbivendoset me sektorin bujqësor. Prezenca e traverbankut dhe e linjës hekurudhore, krijojnë të gjitha premisat për zhvillimin e kësaj industrie, dhe madje importimin për përpunim të grumbullimit mineral nga rajoni përreth. Kuptohet që kjo industri, për arsye të përmasave dhe investimit të madh, kërkon një bashkëpunim të ngushtë jo vetëm mes sektorit privat dhe bashkisë, por edhe ndërhyrjen e qeverisjes vendore, duke qenë se ky sektor varet drejtpërdrejtë nga Ministria e Energjisë dhe Industrisë.

Harta 10: Zonat ekonomike, Bashkia Klos

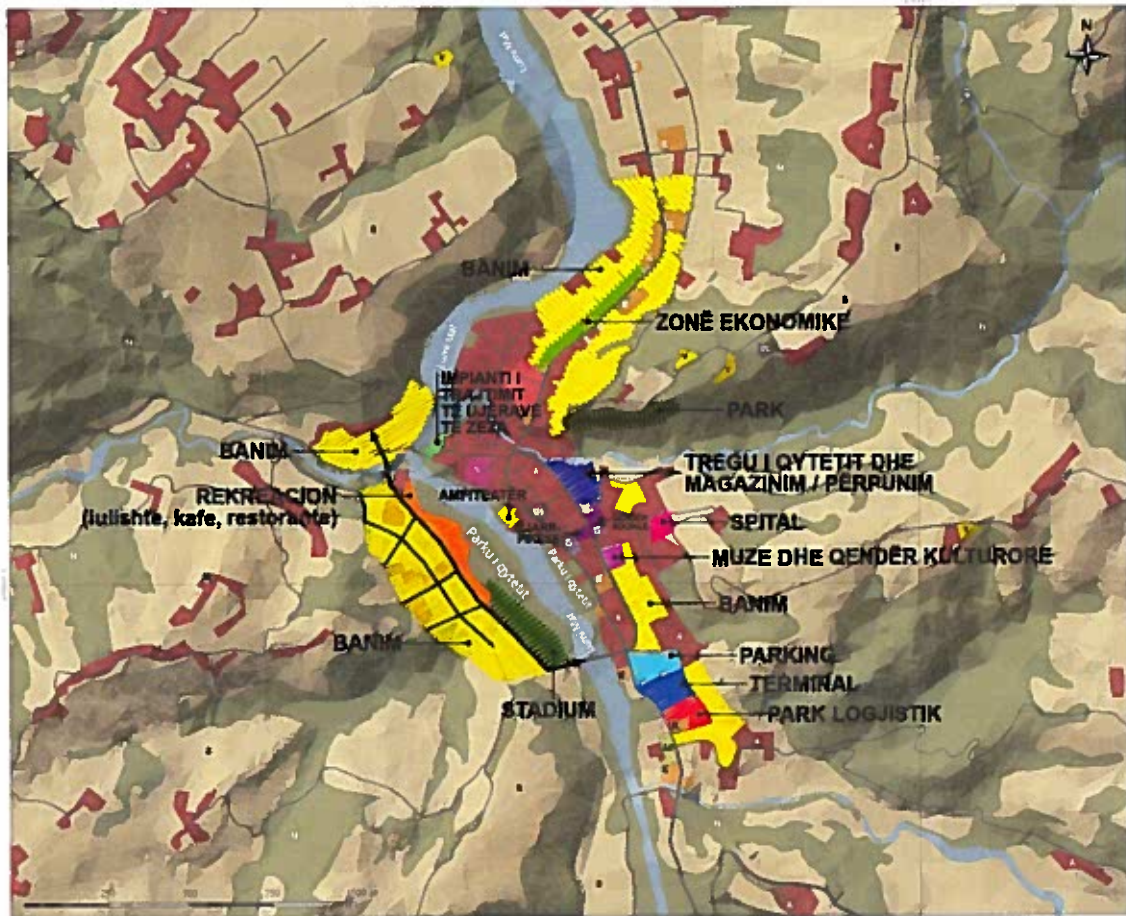
Legjendë

- Pikë grumbullimi për produkte blegtorale
- Tregu ekzistues i qytetit të Klosit
- Zonë për zhvillimin e blegtorisë
- Thertore e propozuar
- Treg i propozuar
- Zonë për zhvillimin e bujqësisë
- Infrastruktura Bujqësore
- Sistem bujqësor

Harta 11: Parashikimi i zonave ekonomike, qyteti Klos

LEGJENDË
Kategoritë e përdorimit ekzistues të tokës

■ A - Banim	■ AR - Aktivitete sociale rekreative	■ V - Varreza
■ IE - Industri dhe ekonomi	■ AS - Arsimit	■ B - Bujqësi
■ S - Shërbime	■ IS - Institucione	■ N - Tokë natyrore
■ SH - Shëndetësi	■ IN - Infrastruktura	■ U - Ujëra

1.7 Tipologjitë e propozuara hapësinore

1.7.1 Tipologjitë e ndërhyrjes në territor

Tipologjitë hapësinore paraqesin mënyrën e ndërhyrjes për ruajtjen, përmirësimin apo ndryshimin e gjendjes duke u mbështetur në elemente sasiorë dhe cilësorë të matshëm dhe kontrollueshëm. Në çdo rast tipologjitë e lejuara të strukturave do të jenë gjithmonë në përputhje me tipologjinë hapësinore të përcaktuar në PPV.

1. **Dendësim/Mbushje urbane e tokës: Kodi d/MU** - është procesi i densifikimit të një njësie të sistemit urban pjesërisht të zhvilluar dhe kryesisht homogjene për nga kategoria e përdorimit të tokës, me struktura të njëjtit karakter, funksion, përdorim, tregues të planifikimit, zhvillimit dhe ndërtimit me ato të pronave/strukturave me të cilat kufizohet. Kjo mënyrë ndërhyrjeje synon përdorimin sa më eficient të tokës truall si dhe rrjeteve të infrastrukturave publike. Në këto njësi lejohen zhvillime pa PDV. Mbushja urbane nënkupton zhvillimin e parcelave bosh/të pa ndërtuara me ndërtime të reja, me tregues zhvillimi të ngjashëm me ato të gjithë zonës, që do të thotë se treguesit në nivel parcele ngelen të njëjtë me treguesit që mbizotërojnë në zonë, ndërsa treguesit në nivel njësie do të rriten si pasojë e dendësimit. Kjo lloj ndërhyrjeje nuk ndryshon në asnjë rast karakterin dhe tipologjinë e ndërtimit. Ndërhyrjet infrastrukturore janë përmirësuese, por jo thelbësore.

Nënkupton rritjen e sipërfaqes së ndërtimit për banim deri në atë shkallë sa të mbajë eficient rrjetin rrugor dhe infrastrukturave publike në zonë (shkolla, kopshte çerdhe, etj.). Zonat që i nënshtrohen dendësimit/mbushjes urbane janë kryesisht në periferi të qytetit ose me ndërtime një ose dy katëshe, ku parcelat e banimit janë relativisht të mëdha dhe sipërfaqet e pashfrytëzuara midis tyre janë të shumta. Shkalla e ndërhyrjes në këto zona konsiston në dendësimin e parcelave, hapjen e hapësirave publike dhe krijimin e elementëve të dizajnit urban.

2. **Konservimi: Kodi KU** - Konservim Urban/ **KB** - Konservim Bujqësor/ **KN** - Konservim Natyror/ **KH** - Konservim Historik - është procesi i ruajtjes dhe i mbrojtjes së një territori ose ndërtimi të planuar, në formën e tij

ekzistuese origjinale. Është tërësia e veprimeve të ndërmarra nga Bashkia apo çdo person juridik ose fizik, të cilat synojnë ruajtjen e një përdorimi, strukture dhe territori urban, të veshur me vlera ekonomike, sociale, historike e kulturore dhe mjedisore në kohë, dhe të raporteve që ajo krijon me mjedisin natyror apo të ndërtuar që e rrethon, për të realizuar zhvillim të qëndrueshëm të burimeve natyrore, sipas përcaktimit të legjislacionit të posaçëm në fuqi.

Konservimi urban nënkupton ruajtjen e karakterit, tipologjive dhe përdorimit ekzistues të zonave të caktuara të qytetit dhe fshatrave. Shkalla e ndërhyrjeve në lidhje me rritjen e intensitetit dhe strukturat e ndërtimit është minimale, ndaj treguesit e propozuar përputhen ose janë përafërsisht të barabartë me ato të gjendjes ekzistuese. Në qytet dhe qendrat e fshatrave ndërhyrjet nënkuptojnë rehabilitimin e infrastrukturave, shërbimeve publike, banesave, elementëve të dizajnit urban. Këto ndërhyrje aplikohen në zonat me ndërtime me karakter vilash me oborre të brendshme ku mbizotërojnë ndërtimet 1-2-3 kate, si dhe zonat e komplekseve të banimit me koncepte hapësinore të qarta të ndërtuara para viteve '90.

Konservimi ekonomik zbatohet në zonat ku ruhet funksioni ekonomik ekzistues, për shkak të nevojës së këtij funksioni dhe gjendjes relativisht të mirë të strukturave në të cilat ai zhvillohet.

Konservimi bujqësor zbatohet në territoret e zonave rurale, me qëllim ruajtjen e tokës bujqësore dhe konsolidimin e vetëm të pjesës së banuar aktuale. Në këto zona kjo lloj tipologjie ndërhyrjeje nënkupton plotësimin me infrastrukturat publike, ndërtimin e banesave duke ruajtur strukturën e urbanizuar të zonës me ndërtime tip vile, si dhe ndërtimin e strukturave në funksion të bujqësisë.

Konservimi historik zbatohet sipas legjislacionit sektorial dhe rregulloreve specifike në fuqi.

3. **Konsolidim Kodi: KoU – Konsolidim urban/ KoB – Konsolidim Bujqësor** – është procesi i zhvillimit të territorit, i cili ka për qëllim përmirësimin dhe forcimin e infrastrukturës dhe strukturës urbane ekzistuese duke nxitur ndërtimin brenda zonave të urbanizuara.

Konsolidimi urban, i territoreve me përdorim banim, synon zhvillimin e zonave të urbanizuara me qëllim mbrojtjen e tokave bujqësore dhe shfrytëzimin eficient të infrastrukturave publike. Procesi kryesor në zonat urbane është ai i realizimit të ndërtimeve të larta, pra me rritje të intensitetit si në nivel zone ashtu edhe në nivel parcele, dhe/ose i rritjes së lartësisë dhe/ose gjurmës së objekteve përmes shtesave, dhe ndërtimi i infrastrukturave të shërbimit. Nënkupton gjithashtu rikualifikimin dhe përforcimin e strukturës urbane të atyre zonave të cilat kanë një skelet hapësinor, ose fillesa të tij të mirë përcaktuara, por për arsye të ndryshme në zona kanë ndodhur shumë ndryshime. Shkalla e ndërhyrjeve konsiston kryesisht në hapje hapësirash publike dhe ndërtime kompakte. Si të tilla janë përcaktuar kryesisht zonat me intensitet të lartë dhe më të konsoliduara të qytetit ku hapësirat publike janë shumë të pakta. Konsolidimi do të zbatohet në territore banimi me skelet urban të formuar nga struktura 4-5 kate por me ndërhyrje të forta ndaj strukturës hapësinore origjinale.

Konsolidimi i territoreve bujqësore konsiston në mos lejimin e ndërtimit në këto zona në asnjë rast përveç strukturave në funksion të përdorimit bujqësi të përcaktuar në legjislacionin përkatës përcaktuar në nenin 33 të Rregullores, pjesë e paketës së PPV Klos. Nënkupton plotësimin e zonave që bëjnë pjesë në sistemin urban kategorinë banim, të cilat në gjendjen ekzistuese janë bosh ose me intensitet shumë të ulët ndërtimi që varion nga 0 – 0.1. Këto zona banimi janë të pozicionuara në skajet e zonave ekzistuese të banimit që krijohen nga trasimi i rrjetit rrugor, shpesh në zonat e banuara të fshatrave. Shkalla e ndërhyrjes këtu konsiston në plotësimin e këtyre zonave përmes dendësimit të parcelave me funksionet bazë të banimit, krijimit dhe sanksionimit të hapësirave publike, trajtimit të tyre me elemente të dizajnit urban.

4. **Rigjenerim/ripërtëritje: Kodi R** - është një veprim në procesin e planifikimit, i cili ka për qëllim të rivlerësojë pjesë të rëndësishme të territorit dhe sistemit urban, nëpërmjet ndërhyrjeve organike me interes publik. Karakteristikat kryesore mbi të cilat bazohet rigjenerimi urban janë ato historike, kulturore e mjedisore të territorit të konsideruar, identitetit, dhe nevojave e kërkesave të banorëve të atij territori.

5. **Rikualifikimi: Kodi RE – Rikualifikimi ekonomik / RA – Rikualifikimi ambiental peisazhistik.** Nënkuptohet ringjallja, rikthimi i funksioneve të mëparshme, ose rehabilitimi, rikthimi i vetive natyrore peisazhistike i zonave të degraduara të cilat në gjendjen aktuale e kanë humbur atë. Shkalla e ndërhyrjeve në këto zona varion që nga ndërhyrjet ndërtimore e deri tek sistemit e terrenit, krijimi i brezave të gjelbër, apo trajtimet peisazhistike për të ritheksuar vlerat estetike të qytetit dhe fshatrave. Rikualifikimi ekonomik zbatohet në zona ekonomike të cilat kanë degraduar por nga pozicioni i tyre në qytet, mbeten përsëri të rëndësishme për të funksionuar si të tilla. Rikualifikimi ambiental peisazhistik zbatohet në territore të lira të cilat për efekte ambientale apo peisazhistike propozohen të kthehen në breza të gjelbër sanitar dhe rekreativ.

6. **Ristrukturim: Kodi Ri** – është një veprim në procesin e planifikimit, i cili ka për qëllim të rivlerësojë infrastrukturën e shërbimeve në zonë/njësi dhe të hapësirave publike duke përfshirë edhe punime në strukturat ekzistuese, të cilat nuk ndryshojnë kategorinë e përdorimit të tokës/ strukturës, karakterin, funksionin si dhe treguesit e planifikimit, zhvillimit dhe ndërtimit me ato ekzistuese në njësi.

7. **Rizhvillim: Kodi Rzh** - është procesi i zhvillimit dhe i rindërtimit të një zone, e cila është e ndërtuar, por e degraduar dhe kryesisht me mungesa të funksioneve kryesore. Është një veprim në procesin e planifikimit, në njësi me dendësi të mesëm deri të lartë banimi dhe përdorimi, i cili ka për qëllim të rivlerësojë treguesit e zhvillimit të njësisë. Kryhet në zona të zhvilluar më parë, duke ndryshuar tërësisht strukturën e ndërtimeve ekzistuese, funksionet e tyre dhe/ose treguesit e zhvillimit (Intensitet, Ksht, Kshr, Kshp). Zonat e dedikuara për rizhvillim janë gjithmonë subjekt i PDV-së.

8. **Rikonceptimi, Kodi: Rk** - Nënkupton ndryshimin nga pikëpamja e kompozimit hapësinor, ose funksional, ose të dyjave bashkë dhe zbatohet në zona strategjike të qytetit dhe përgjatë rrugëve kryesore, si pjesë e fashave strukturore. Nëpërmjet kësaj tipologjie rritet intensiteti i zhvillimit në "pika" ose "korridore strategjike" të qytetit. Gjithashtu rikonceptimit i nënshtrohen edhe territoret të cilat propozohen të kthehen nga territore të ndërtuara në territore të pa ndërtuara, si dhe territore të lira ose pjesërisht të lira kur funksioni i tyre ndryshon ose krijohet nga e para, p.sh. krijimi i parqeve periferike apo funksioneve të tjera.

9. Në asnjë rast nuk lejohet ndryshimi i kodeve të tipologjive të ndërhyrjes, me përjashtim të rasteve kur kryhet përditësimi i planit konform procedurave bazuar në Ligjin nr.107/2014 datë 31.07.2014 "Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" i ndryshuar.

1.7.2 Tipologjitë e strukturave

1. **V1:** Banesa tip vilë me intensitet të lartë. Zonë me dominim tipologji rezidenciale një familjare, edhe të bashkëngjitura, në më shumë se 80% të ndërtesave, ku madhësia minimale e parcelës është zakonisht 250-500 m².

2. **V2:** Banesa tip vilë me intensitet të mesëm. Zonë me dominim tipologji rezidenciale një familjare në më shumë se 80% të ndërtesave, ku madhësia mesatare e parcelës është 500- 1,000m².

3. **V3:** Banesa tip vilë me intensitet të ulët. Zonë me dominim tipologji rezidenciale një familjare në më shumë se 80% të ndërtesave, ku madhësia mesatare e parcelës është kryesisht 1,000- 3,000 m².

4. **VM:** Banesa tip vilë me status monument, apo që përfshihen brenda qendrës historike dhe ansamblit urban të mbrojtur.

5. **VB:** Banesa tip vilë me intensitet shumë të ulët në tokë bujqësore. Zonë bujqësore, me ndërtesa të shpërndara dhe me parcelë mesatare 5,000-10,000 m².

6. **VN:** Banesa tip vilë me intensitet shumë të ulët në tokë natyrore. Zonë natyrore, me ndërtesa të shpërndara, parcelë mesatare 5,000-10,000 m².

7. **BK1:** Zonë me ndërtime gjatësore banesa shumë familjare. Zonë me kryesisht me blloqe banimi para viteve '90 me lartësi deri 5 – 6 kate.

8. **BK2:** Zonë me banesa kolektive të tipit kullë, me densitet të lartë. Zonë me predominancë të tipologjive të kullave (lartësi më e madhe se gjerësi apo gjatësi gjurme) ku katet e para janë kryesisht shërbime, me lartësi mbi 6 kate.

9. **BK3:** Zonë miks me ndërtesa gjatësore, vila e kulla.

10. **BK4:** Zonë me ndërtesa shumë familjare gjatësore dhe me oborr të brendshëm e densitet të mesëm

11. **Ad:** Zonë me tipologji ndërtesash administrative, institucionesh, shkolla, shëndetësore, etj. Zonë ku më tepër se 70% e Ksht është e zënë nga përdorimet Institucion (pa marrë në konsideratë institucionet fetare), Arsim, Shëndetësi, me kusht që ndërtesat përkatëse të jenë të tipologjisë së veçantë, sipas përdorimit.

12. **IE:** Zonë me ndërtesa industriale e ekonomike. Zonë ku më tepër se 70% e Ksht është e zënë nga përdorimet Industri e Ekonomi, me kusht që ndërtesat respektive të jenë të tipologjisë të veçantë: objekte industriale, magazina, etj.

13. **Fe:** Zonë me ndërtesa të karakterit fetar. Zonë ku më tepër se kryesisht 80% e Ksht është e

zënë nga funksioni Institucion Fetar, ku ndërtesa ka tipologji karakteristike të funksionit.

14. M: Zonë me karakter historik. Zonë e mbrojtur me vlera kulturore historike, e përcaktuar sipas ligjeve sektoriale, duke përfshirë edhe zonën e mbrojtjes rreth saj.

15. Ush: Zonë me ndërtesa të tipologjisë ushtarake. Zonë ku më tepër se kryesisht 80% e Ksht është e zënë nga përdorimi Ushtarak, ku ndërtesa ka tipologji karakteristike të përdorimit.

16. SH: Zonë me tipologji ndërtesash shërbimi. Zonë ku më tepër se kryesisht 70% e Ksht është e përdorimit shërbim, ku ndërtesat janë të tipologjisë specifike për këto përdorime. Funksionet që përfshihen në këtë kategori variojnë që nga objektet tregtare, hoteleri, bujtina, restorantet e baret, etj.

17. HPGJ: Hapësira publike dhe gjelbërim. Zonat e përdorimit për aktivitete sociale dhe rekreative, në rast se zënë kryesisht mbi 70% të sipërfaqes së njësisë. Këtu përfshihen sheshe urbane, parqe, stadiume e sheshe sportive, etj.

18. N: Hapësira natyrore. Zona me përdorim natyror e intensitet më të vogël se 0.001, ku synohet të konservohet tipologjia aktuale

19. B: Hapësira bujqësore. Zona me përdorim bujqësor, e intensitet më të vogël se 0.001, ku synohet të konservohet tipologjia aktuale.

20. U: Hapësira ujore. Zona me përdorim ujëra, si dhe zona përkatëse e mbrojtjes së tij.

21. ShB: Zona në shërbim të proceseve bujqësore e blegtorale, me shtrirje gjurme kryesisht mbi 70% e njësisë strukturore, sipas përcaktimit të nenit 33 të kësaj rregullore së PPV.

22. IN: Shërbime Infrastrukturore. Zona me objekte të përdorimit infrastrukturor, që dominojnë në gjurmën e njësisë strukturore.

23. V: Të veçanta. Zonë e përdorimeve të veçanta, që dominon në gjurmën e njësisë strukturore (mbi 50% e saj).

1.7.3 Tipologjitë e strukturave për prodhimin, ruajtjen, përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale që ndërtohen në tokë bujqësore

Në kuptimin e kësaj rregulloreje, përkufizimi dhe rregullat e zhvillimit të strukturave për prodhimin, ruajtjen, përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale që ndërtohen në tokë bujqësore, i referohen legjislacionit të posaçëm Ligjit nr.8752, datë 26.03.2001, "Për krijimin dhe funksionimin e strukturave të administrimit dhe mbrojtjes së tokës" të ndryshuar, dhe Vendimit të KM nr.283, datë 01.04.2015 "Për përcaktimin e tipave, rregullave, kritereve dhe procedurave për ndërtimin e objekteve për prodhimin, ruajtjen dhe përpunimin e produkteve bujqësore dhe blegtorale, në tokë bujqësore", i ndryshuar, janë:

a. stallat për mbarështimin e kafshëve dhe objektet ndihmëse funksionale, të cilat përfshijnë, por nuk kufizohen në depo silazhi, hangar, silos, ambiente për përpunimin e ushqimeve, sallë mjeljeje, padoqe, plehërishte, depozita uji;

b. serrat me themele të vazhduara, të cilat janë të lidhura në mënyrë të qëndrueshme dhe të përhershme me tokën;

c. objektet ndihmëse funksionale të serrave, të cilat përfshijnë, por nuk kufizohen në magazina për standardizimin e prodhimit dhe mbajtjen e pajisjeve, imputeve;

d. objektet për tharjen dhe trajtimin paraprak të nevojshëm të produkteve në kultura, të tilla si bimët medicinale etj.;

e. objektet për grumbullimin dhe ruajtjen e produkteve bujqësore e blegtorale, përfshirë dhe ato frigoriferike;

f. objekte për përpunimin e produkteve primare, bujqësore dhe blegtorale;

g. thertoret.

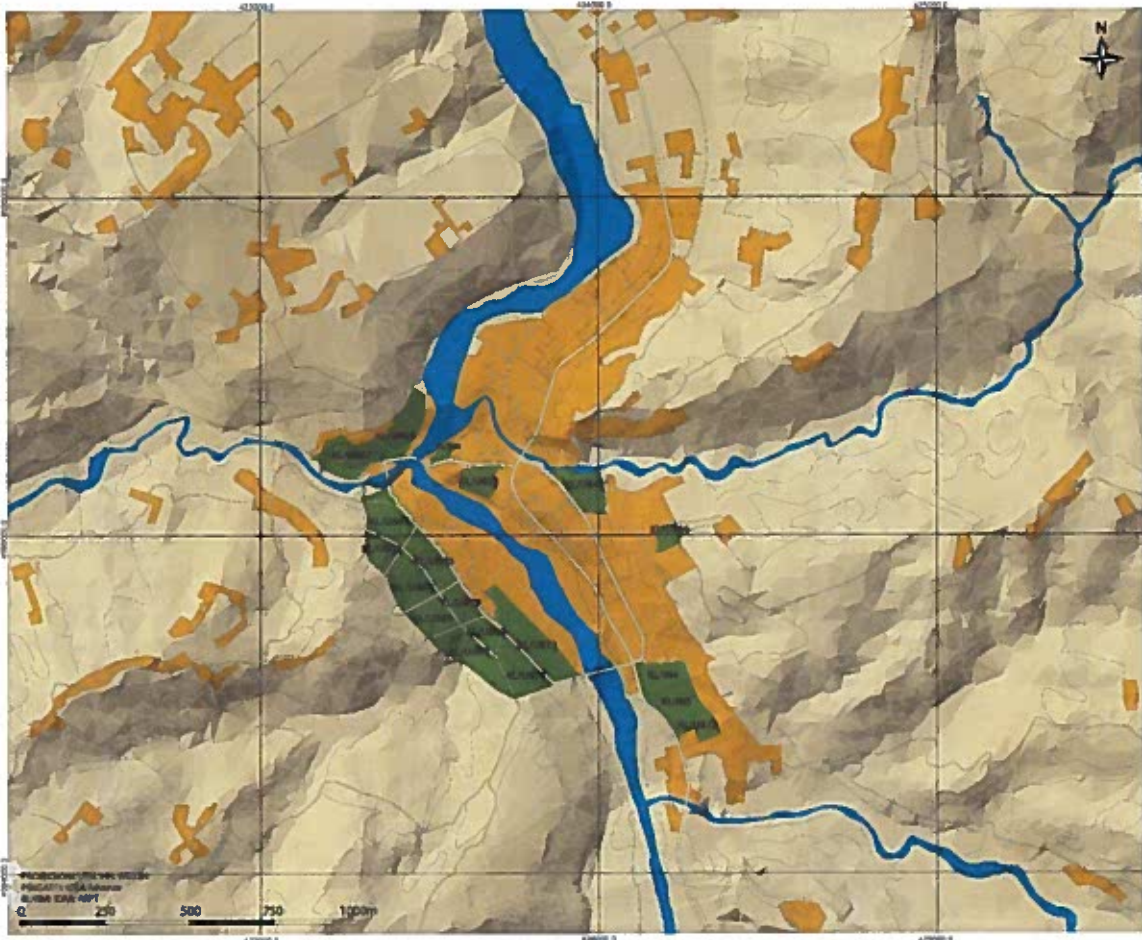
1.8 Planet e Detajuara Vendore, njësitë që i nënshtrohen hartimit të tyre

Planifikimi, si një proces pune në vazhdimësi, është një cikël, ku planifikimi në nivel vendor trajtohet si punë e vazhdueshme në zhvillim, dhe bëhet instrument strategjik që orienton zhvillimin dhe detajohet përmes planeve të detajuara vendore (PDV-ve) ose projekteve të zbatimit me rëndësi strategjike. Me qëllim lehtësimin e menaxhimit të territorit, ky plan ka evidentuar disa njësi strukturore, të cilat plotësojnë një ose disa prej kushteve të mëposhtme, për tu detajuar përmes PDV-ve në fazat e mëtejshme të zbatimit të PPV-së:

- Njësi strukturore ku parashikohet zhvillim dhe/ose rizhvillim të një njësie
- Rigjenerim/Ripërtëritje Urbane
- përdorimet e tokës dhe kushtet e zhvillimit;
- investimet publike në infrastrukturë apo shërbimet publike, që ndikojnë në ndryshimin ose rishpërndarjen e kushteve të zhvillimit;
- programet e drejtimit të zhvillimit nëpërmjet instrumenteve, në përputhje me nenet 30 dhe 31 të ligjit.

Plani parashikon hartimin me PDV për disa zona të qytetit të Klosit të hartëzuara si më poshtë;

Harta 12: Harta e Njërive subjekt Plani të Detajuar Vendor

Legjendë

Njësitë subjekt PDV

Nuk aplikohet   Jo   Po

Tabela 10: Lista e Njërive Strukturore që janë subjekt PDV

Nr.	Kodimi	Njësia Administrative	Kategoria	Sistemi
1	KL/IN4	Klos	INT	Infrastrukturor
2	KL/UB33	Klos	S	Urban
3	KL/IN5	Klos	INT	Infrastrukturor
4	KL/UB59	Klos	A	Urban
5	KL/UB60	Klos	A	Urban

6	KL/UB61	Klos	A	Urban
7	KL/UB62	Klos	A	Urban
8	KL/UB67	Klos	A	Urban
9	KL/UB63	Klos	A	Urban
10	KL/UB68	Klos	A	Urban
11	KL/UB42	Klos	S	Urban
12	KL/UB72	Klos	IE	Urban
13	KL/UB73	Klos	SHA	Urban
14	KL/IN8	Klos	IUK	Infrastrukturor
15	XI/UB115	Xiber	S	Urban
16	KL/UB64	Klos	A	Urban
17	KL/UB71	Klos	A	Urban
18	KL/UB65	Klos	A	Urban
19	KL/UB49	Klos	A	Urban
20	KL/UB66	Klos	SH	Urban
21	KL/UB437	Klos	S	Urban
22	KL/UB438	Klos	S	Urban
23	KL/UB439	Klos	S	Urban

1.9 Shpërndarja e popullsisë në territor sipas treguesve të parashikimit demografik dhe ekonomik

Bazuar në Rregulloren e Planifikimit të Territorit, Neni 81 pika 2, përcakton se "Standardet e Planifikimit ndryshojnë sipas numrit të popullsisë në territore urbane dhe kategorizohen sipas rastit për grupe populsië: a) deri në 10,000 banorë, b) mbi 10,000 banorë dhe c) mbi 100,000 banorë. Kuptohet që bashkia Klos aktualisht bën pjesë në kategorinë e parë, dhe pavarësisht projeksonit të rritjes për qytetin e Klosit, ky qytet do të vazhdojë të përkasë kësaj kategorie.

Në këtë kontekst, numri i banorëve, verifikimi i tyre, inventari sa më i saktë i nr. të popullsisë ose atyre personave që parashihet t'iu shërbejë, është kusht paraprak për çdo investim projekt dhe procesi vendimmarrjeje. Duke vlerësuar pasaktësitë për përcaktimin e numrit të saktë të popullatës në diferencat që ekzistojnë midis dy burimeve të ndryshme për popullsinë, sugjerohet që për efekt të planifikimit të përdoret burimi i Gjendjes Civile, ndërsa për projektim të përdoren burime alternative informacioni me shkallë më të ulët gabimi.

Projeksioni i popullsisë për periudhën e ardhshme është një domosdoshmëri për planifikimin e zhvillimit social-ekonomik të Bashkisë. Në vijim, do të paraqitet projekcioni i popullsisë për 15 vitet e ardhshme i bazuar në parametrat që parashikon INSTAT.

Shifrat e dhëna nga këto dy burime ndryshojnë ndjeshëm nga njëra-tjetra. Më konkretisht, sipas Censurit 2011 rezultuan shifrat: 16,618 banorë dhe 4,588 familje; ndërsa bazuar në të dhënat e marra nga Zyra e Gjendjes Civile për vitin 2016 evidentohen: 20,596 banorë dhe 6,992 familje. Kjo diferencë prej **20%** në numrin e banorëve dhe **34%** në numrin e familjeve vjen kryesisht si pasojë e migrimit të jashtëm dhe të brendshëm, pra personave të larguar, por që figurojnë ende në regjistrat e gjendjes civile. Në tabelën në vijim janë treguar të dhënat mbi numrin e popullsisë në Bashkinë e Klosit, për vitin 2016, bazuar tek faqja zyrtare e internetit të Bashkisë.

Tabela 11: Popullsia e Bashkisë Klos për vitin 2016

NJA	Nr. i Banorëve	% Ndaj Totalit
Klos	10.060	49%
Gurrë	3.910	19%
Suç	3.393	16%
Xibër	3.233	16%
Totali	20.596	100%

BURIMI: BASHKIA KLOS

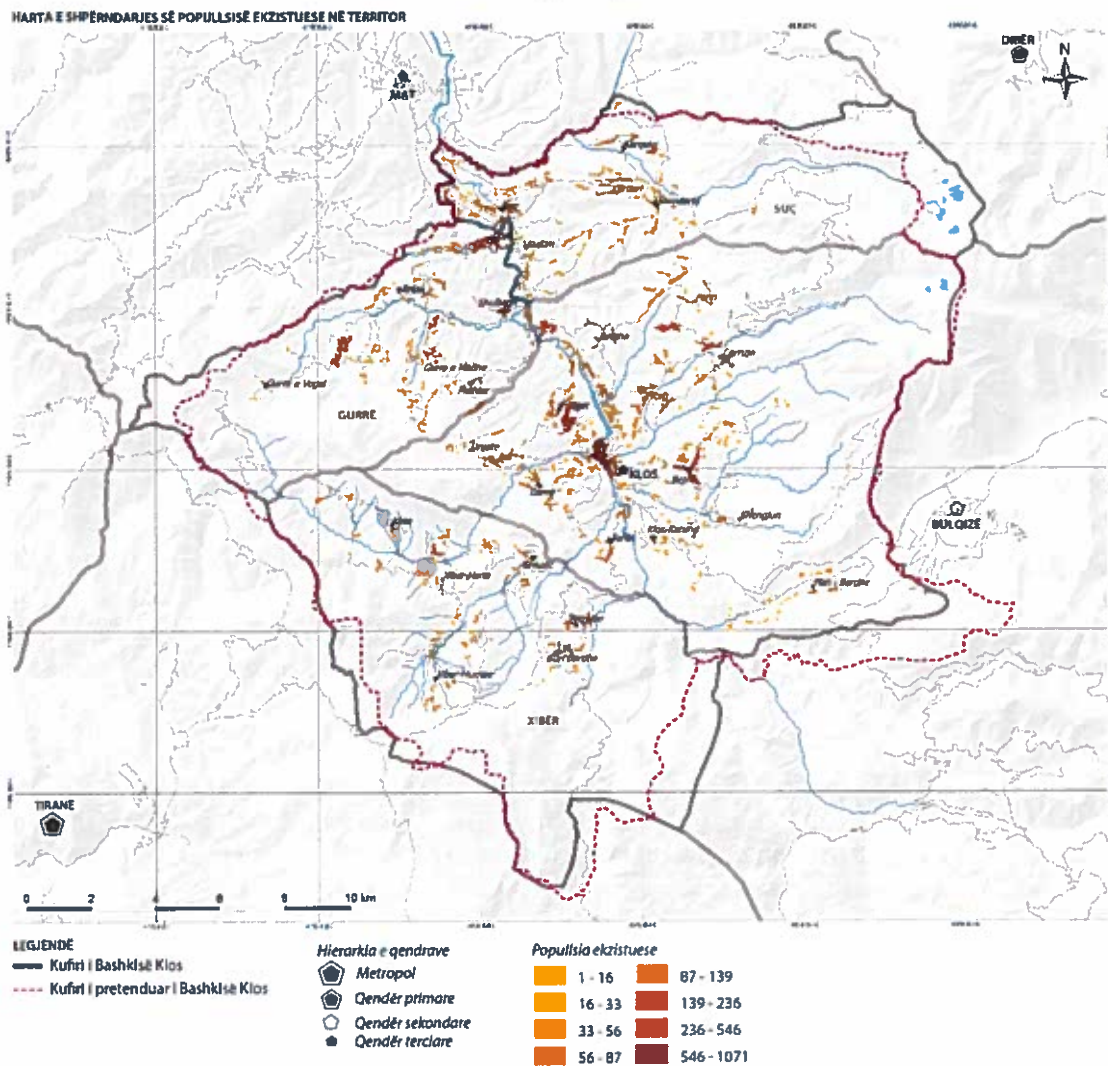
Nga tabela e mësipërme vihet re, se gati gjysma e popullsisë së bashkisë është e përqendruar në qytetin e Klosit dhe 13 fshatrat në përbërje të NJA Klos. Të dhënat tregojnë për një dominim të popullsisë rurale në këtë bashki. Aktualisht qyteti i Klosit ka afërsisht 2,300 banorë (në bazë të regjistratit të Gjendjes Civile) ndërkohë që në totalin e popullsisë

së Bashkisë Klos kjo pjesë e qytetit të Klosit - që mund të konsiderohet Urbane, përbën vetëm rreth 11% (Totali i popullsisë për vitin 2016 është 20,596 banorë). Kjo e bën Bashkinë e Klosit ndër bashkitë më rurale jo vetëm në krahasim me bashkitë përreth por në të gjithë Shqipërinë¹.

Qendra e dytë më e rëndësishme ku është përqendruar popullsia, në këtë bashki është NJA Gurrë. Një tablo më të plotë e tregon harta e dendësisë së popullsisë dhe kolona përkatëse në Tabelën 6.

Harta 13: Harta e Shpërndarjes së Popullsisë

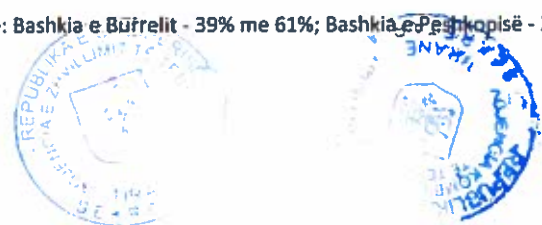

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

Tabela 12: Grup moshat, ndryshimi i popullsisë, dendësia dhe madhësia mesatare e njësisë ekonomike

NJ.A.	Popullsia	Grup moshat			Ndryshimi i Popullsisë 1989-2011 %	Ndryshimi i Popullsisë 2001-2011 %	Dendësia e Popullsisë banore/km2 %	Madhësia mesatare e njësisë ekonomike (persona)
		0-14 vjeç (%)	15-64 vjeç (%)	>65 vjeç (%)				
Klos	7873	23.2	65.9	10.91	-32.52	-24.94	54.57	4.40
Suç	2716	23	65.32	11.63	-28.55	-24.74	43.4	4.53
Gurrë	3369	26.9	63.43	9.68	-28.7	-22.96	60.8	4.98
Xibër	2660	24.6	62.29	13.12	-45.17	-28.63	27.94	4.72
Shqipëria		20.7	68	11.3	-12	-8.7	97.4	3.90

¹ Për krahasim raportet e përqindjeve të popullsisë Urban/Rural janë: Bashkia e Burrelit - 39% me 61%; Bashkia e Peshkopisë - 22% me 78% dhe Bashkia Bulqizë - 23 % me 77%.

Nga tabela dhe harta e mësipërme vihet re se *dendësia* e popullsisë kushtëzohet jo vetëm nga terreni, por edhe nga orientimi tradicional drejt qytetit të Burrelit, që ka qenë dhe vazhdon të jetë qendra ekonomike gravitacionale e kësaj zone. Vihet re gjithashtu, se dendësia e popullsisë në këtë bashki mbetet mjaft më e ulët se mesatarja në rang vendi, gjë që reflekton rolin e deritanishëm periferik të kësaj zone. Nga ana tjetër struktura moshore e popullsisë së Bashkisë së Klosit tregon për ekzistencën e një potenciali njerëzor pozitiv, duke patur parasysh përqindjen e grup moshës ekonomikisht aktive të popullsisë (15-64 vjeç), si dhe atë të fëmijëve (<15 vjeç). Këto grup moshë dominuese krijojnë premisa që mund të ndikojnë pozitivisht në zhvillimin ekonomik të Bashkisë, por nga ana e kësaj të fundit nevojitet të zbatohen politika që nxisin arsimimin dhe punësimin.

Projeksioni i popullsisë për periudhën e ardhshme është një domosdoshmëri për planifikimin e zhvillimit social-ekonomik të Bashkisë së Klosit. Në vijim do të paraqitet projeksioni i popullsisë për 15 vitet e ardhshme, bazuar në parametrat që parashikon INSTAT. Sipas studimit të këtij institucioni, në nivel kombëtar, popullsia e Shqipërisë është përfshirë në këto 25 vite në lëvizje të brendshme dhe ndërkombëtare në shkallë të gjerë dhe gjithashtu është reduktuar në mënyrë të konsiderueshme numri i lindjeve. Efektet e kombinuara të lindshmërisë së ulët dhe migrimeve në shkallë të gjerë, kryesisht të moshave të reja, përshpejtuan ritmin e plakjes së popullsisë, pothuajse në të gjitha qarqet/bashkitë. Nga ana tjetër, zhvillimet e viteve të fundit, ku vendet e destinacioni të emigrantëve shqiptarë (kryesisht Greqi dhe Itali) kanë qenë pjesë e një recesioni ekonomik, janë shfaqur disa shenja të kthimit të emigrantëve, gjë që e vështirëson pak më tepër parashikimin e ndryshimit të popullsisë, sesa në situatën e bazuar në trendet e mëparshme.

Emigrimi i të rinjve, rënia e lindshmërisë, si dhe vdekshmëria më e ulët që prej vitit 1989, kanë zvogëluar peshën e brezave të rinj, duke rritur atë të grup moshave më të vjetra në popullsinë e përgjithshme. INSTAT ka kryer një përllogaritje të projeksonit të popullsisë, bazuar në 3 skenarë: 1) vdekshmëri e lartë, lindshmëri e ulët, migrim i lartë; 2) vdekshmëri e mesme, lindshmëri e mesme, migrim i mesëm; 3) vdekshmëri e ulët, lindshmëri e ulët, migrim i ulët.

Niveli më i ulët i projeksonit që vihet në dispozicion nga INSTAT është në nivel Qarku. Në këtë rast, për efekt të analizës së Bashkisë së Klosit, është vlerësuar si më i përshtatshëm skenari 2 (i mesëm) dhe përllogaritjet janë kryer me nivelin e projeksioneve të Qarkut Dibrë. Rezultatet e përllogaritjeve paraqiten në tabelën 12.

Tabela 13: Projeksioni i popullsisë për Bashkinë Klos deri në vitin 2031

Qarku Dibrë	INSTAT		Përllogaritje IDRA – Bashkia Klos	
	Viti	Qarku Dibrë	Censusit 2011	Gj.C. 2016
2011		144.195	16.618	
2016		129.434	14.917	20.596
2021		116.812	13.462	18.588
2026		105.741	12.186	16.836
2031		95.680	11.027	15.225

BURIMI: PËRPUNIM I AUTORIT

Sipas këtij projeksoni, Bashkia Klos parashikohet të ketë një popullsi në rënie, e cila nëse bazohemi tek Gjendja Civile në vitin 2031 do të ketë 15.225 banorë, ndërsa nëse bazohemi tek Censusit do të ketë 11.027 banorë. Këto parashikime duhen konsideruar si orientuese gjatë përllogaritjeve të planifikimit për planin e përgjithshëm vendor të kësaj bashkie.

Është mjaft thelbësore për të ardhmen e Bashkisë, që të synojë rritjen e përqindjes së popullsisë urbane dhe më konkretisht të hartojë e zbatojë politika, që të nxisin rritjen e numrit të banorëve në vetë qytetin e Klosit (p.sh. program kredish të buta për strehimin), paralelisht me politikat për zhvillimin ekonomik të këtij qyteti.

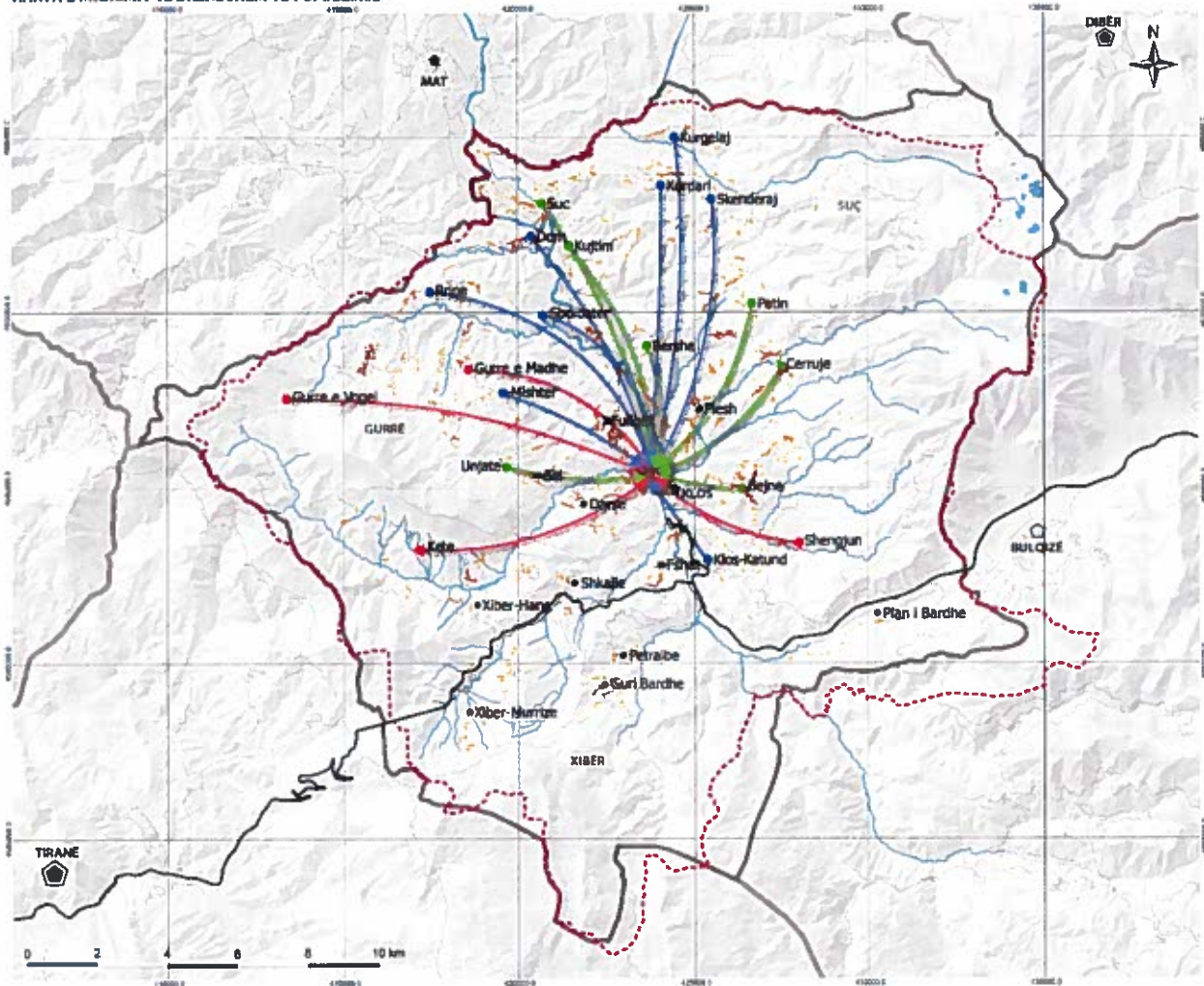
Nga pikëpamja e shpërndarjes demografike, duhet patur në konsideratë shtrirja me prioritet e shërbimeve dhe infrastrukturës drejt NJA Suç dhe Gurrë. Kjo do të ishte në përputhje edhe me përcaktimet e Programit të Zonës Funktionale Burrel – Klos.

Duke vlerësuar diferencat që ekzistojnë midis dy burimeve të ndryshme të dhënave për popullsinë, sugjerohet që për efekt të planifikimit, të përdoret burimi i Gjendjes Civile. Megjithatë, kur të merren vendime lidhur me shpërndarje specifike shërbimesh (mbulim me mjedise për kujdes shëndetësor dhe arsimit), nevojitet të mbahen parasysh edhe vlerësimet që vijnë nga përllogaritjet e Censusit të INSTAT.

Harta 14: Parashikimet e migrimit te brendshëm të bashkisë

HARTA E MIGRIMIT TË BRENDSHEM TË POPULLSISË

LEGJENDË

- Kufiri i Bashkisë Klos
  - - - Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos
  - Sistemi i ujit
  - Rruga e Arbërit
Hierarkia e qendrave	Popullsia ekzistuese	Migrimi i popullsisë
Metropol	1 - 16	Migrimi nga 0% - 10%
Qendër primare	16 - 33	Migrimi nga 11% - 20%
Qendër sekondare	33 - 56	Migrimi nga 21% - 30%
Qendër terciare	56 - 87	
	87 - 139	
	139 - 236	
	236 - 546	
	546 - 1071	

1.10 Plani i Strehimit

Strehimi Social bazuar në ligjet përkatëse, ka marrë një zhvillim të ri në kontekstin vendor, për të ndihmuar dhe zgjidhur këtë problem për Bashkitë në mënyrë afatgjatë, nëpërmjet mundësive të ndryshme për strehim, duke trajtuar të gjithë kategoritë e nevojshme. Aktualisht ne bashkinë Klos ka 60 te pastrehe, dhe ne programin e kredive te buta kane aplikuar për strehim social 478 nga te cilët numri i përfituesve ka qene 0, kjo për arsye te mos plotësimit te kushteve për përfitimin e strehimit social.² Ne këtë situatë Bashkia duhet te luaje rolin kryesor, qe këtyre te pastrehëve ti ofroje banese sociale me qira, apo mbështetje ne forma te tjera për ofrimin e strehimit social.

Procesi më i rëndësishëm në një Bashki, është përcaktimi i trojeve publike dhe regjistrimi i tyre në pronësi, për të pasur mundësinë për të aplikuar për kredi të ndryshme ose projekte që financojnë strehimin social. Pronësia e truallit, është kusht i domosdoshëm për çdo vendimmarrje në lidhje me strehimin.

Bashkia Klos, ka propozuar toka për t’u vënë në dispozicion sipas politikave aktuale, për strehim në zonën veriore te qyteti, sikurse tregohet në hartën e mëposhtme. Vlerësimi, vendimmarrja për zonën përkatëse, kostot shoqëruese deri në regjistrimin në pronësi janë hapat që duhet të ndërmarë bashkia, për të përmbushur të gjitha nevojat afat shkurtër dhe afatgjatë për strehim social.

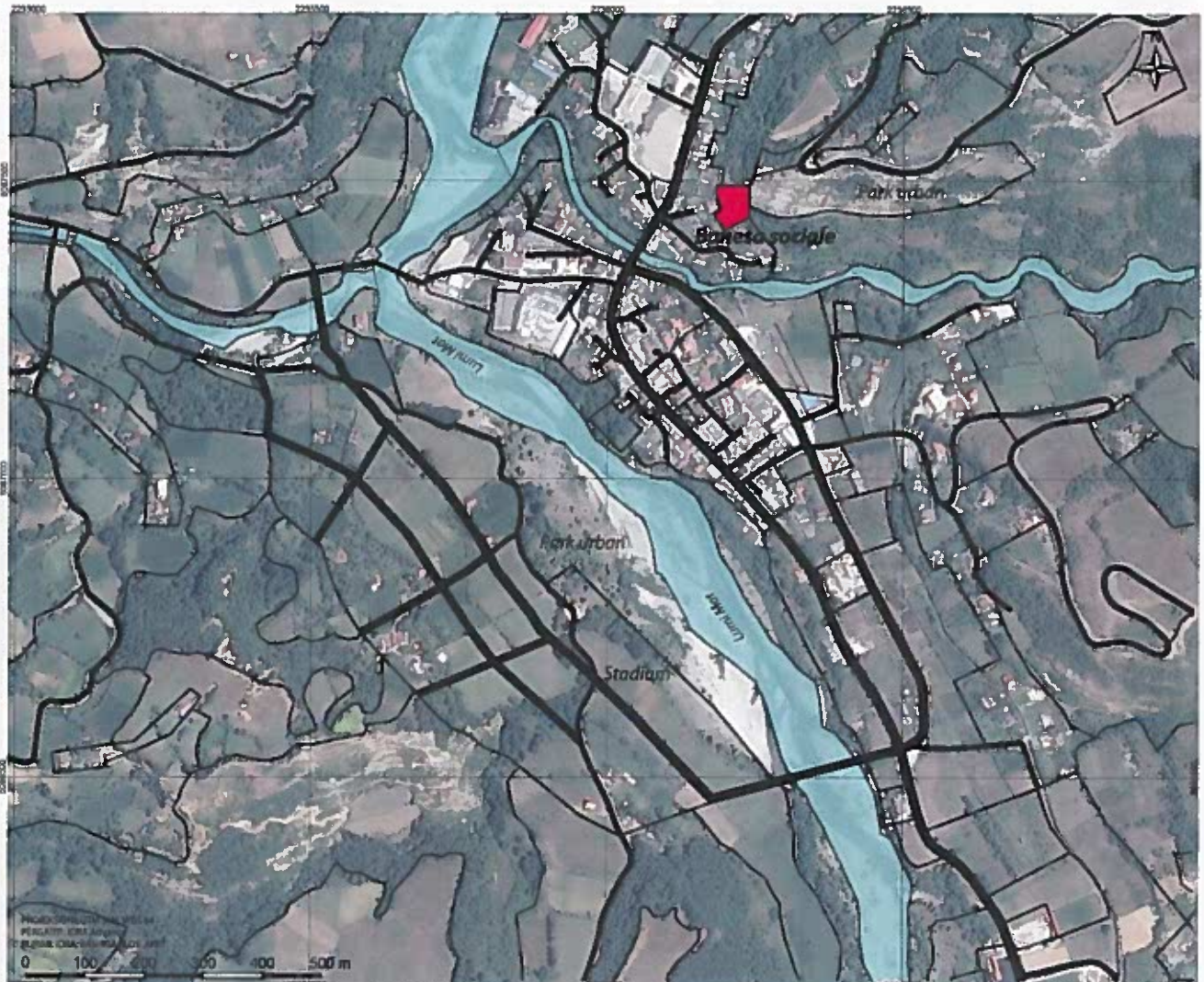
² UNDP, Strehimi Social Ne Shqipëri, 2016

Një opsion tjetër mbetet për Bashkinë dhe vendosja e kushteve për banesa sociale në ndërtimet që do të parashikohen në zonat në zhvillim, duke i siguruar Bashkisë një kontingjent banesash që mund të përdoren për strehim social.

Harta 15: Zonimi i banesave sociale për planin e strehimit

LEGJENDË

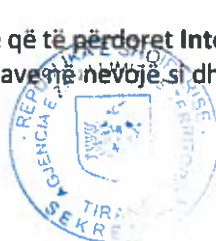
- Brigje lumore dhe përrenj
- Banesa sociale të propozuara
- Rrjeti rrugor i propozuar

1.11 Përcaktimin e zonave/njësive kur do të zbatohen instrumentet për drejtimin e zhvillimit

Programet e menaxhimit të tokës janë të shumta dhe variojnë sipas qëllimit që njësia vendore synon të arrijë. Përdorimi i këtyre instrumenteve është prezantuar përmes ligjit të planifikimit dhe secila njësi vendore mund të vendosë t'i parashikojë ato si pjesë e instrumenteve të planifikimit.

Pavarësisht kësaj zbatimi i instrumenteve të menaxhimit të tokës është jo i lehtë për disa arsye; Zbatimi i tyre kërkon një miratim dhe një dakordësie nga të gjitha palët e përfshira në projektin përkatës. Një mungesë dakordësie e shumicës së aktorëve mund të penalizojë gjithë realizimin e projekteve. Një disavantazh tjetër është mungesa e aftësive profesionale për të zbatuar instrumentet në fjalë, që vjen si pasojë e mosnjohjes së tyre dhe nga mungesa e eksperiencave të mëparshme të institucioneve publike me këto instrumente. Probleme të tjera mund të lindin nga hezitimi i aktorëve për t'u bërë pjesë e projekteve që implikojnë këto instrumente. Hezitimi mund të lidhet me faktin e mosnjohjes së funksionimit, procesit si dhe përfitimeve që vijnë prej zbatimit të këtyre programeve instrumente të cilat përdoren.

Në rastin e bashkisë Klos ajo çka propozohet është që të përdoret **Intensiteti me Kusht**. Ky program përdoret për të siguruar strehim social të përbalueshëm të shtresave në nevojë si dhe për sigurimin e infrastrukturave publike. Në

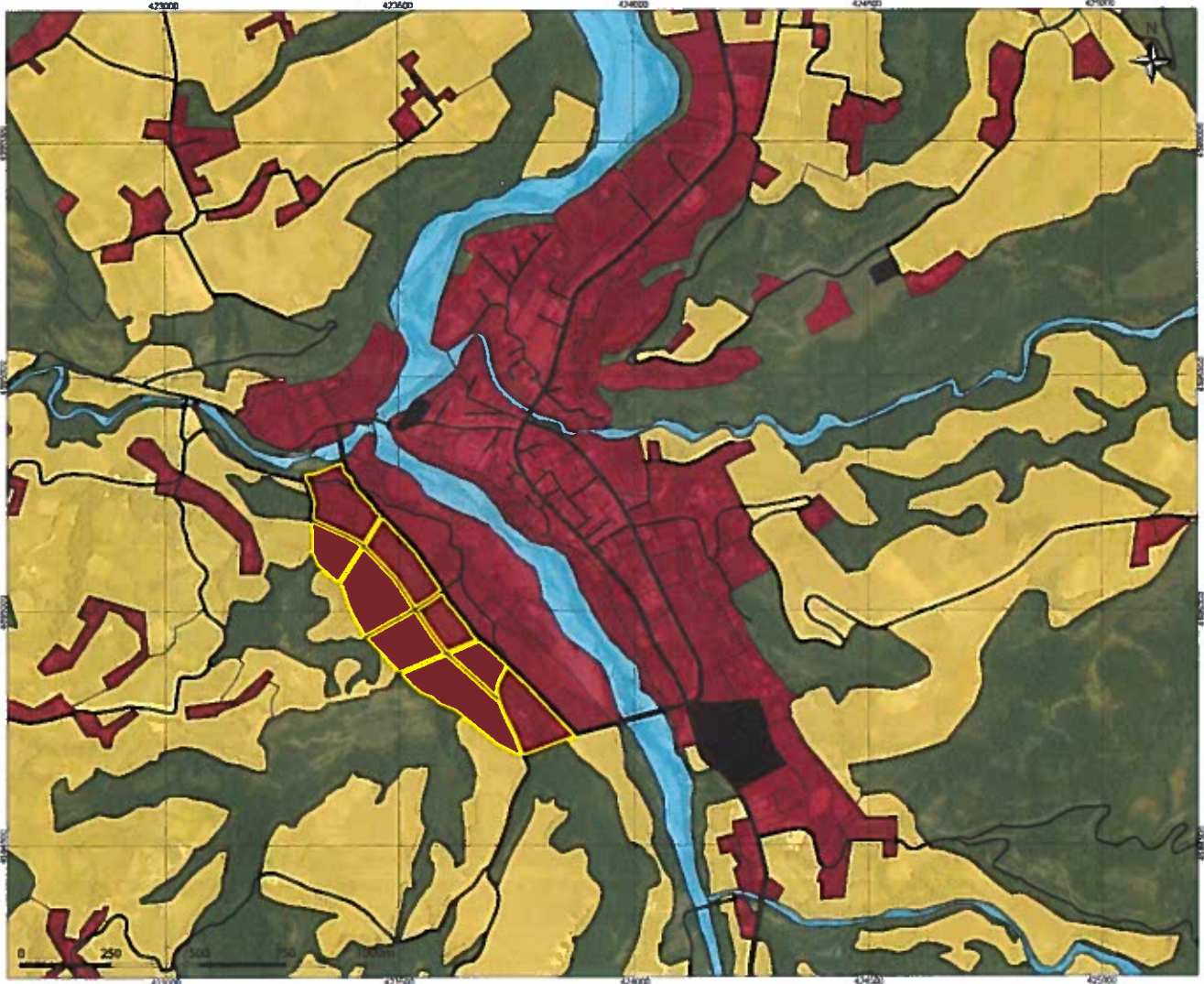

shumë raste një zhvillues, në këmbim të një intensiteti më të lartë ndërtimi të mënjane për strehimin e përballeshëm një përqindje të njëjësive në një zhvillim, duke shitur ose dhënë me qira banorëve/ familjeve të cilët kanë të ardhura më të ulëta se të ardhurat tavan të çmimeve të blerjes ose qirave që ata mund të përballojnë.

Intensiteti me Kusht është një nga instrumentet e menaxhimit të tokës më të përhapura dhe më të zbatuara. Kjo vjen edhe për pasojë të vetë fleksibilitetit që ky program përmban në vetvete. Programi mund të konsiderohet lehtësisht i absorbueshëm sepse në negociata hyjnë vetëm dy palë; njësia vendore dhe zhvilluesi, pra nuk ka një palë tjetër drejtpërdrejt në realizimin e programit pavarësisht se ata që përfitojnë prej programit janë blerës të mundshëm të banesave. Ky program ka hapësirë veprimi për vetë faktin se nuk është i kufizuar në një proces të vetëm, ai është i ndërthurur dhe mund të zbatohet në katër mënyra të ndryshme. Megjithatë edhe ky instrument gjen zbatueshmëri më të lehtë kur mbështetet në një bazë të fortë ligjore si dhe në një treg të kontrolluar dhe të zhvilluar të pasurisë së paluajtshme. Avantazhet e përdorimit të këtij programi janë: sigurimi i strehimit të përballeshëm apo i infrastrukturave të tjera publike me sa më pak kosto për njësitë vendore.

Harta 16: Zonat e propozuara për Intensitetin me Kusht

HARTA E ZONAVE PËR INTENSITET ME KUSHT

LEGJENDË

- Zonë për intensitet me kushte
- Sistem infrastrukturor
- Sistem natyror
- Sistem bujqësor
- Sistem ujq

2 Plani i mbrojtjes së mjedisit

Mbrojtja e mjedisit

Bazuar në analizën e detyrimeve të specifikuara në konventat e ratifikuara dhe në direktivat respektive të BE-së, si dhe në dokumentët strategjike të Shqipërisë, situatës ekzistuese të mjedisit dhe të ndikimeve potenciale mjedisore që mund të shkaktohen nga aktivitetet e parashikuara në Plan, Raporti i VSM-së përcakton rrugët dhe mënyrat për administrimin e mbetjeve dhe në mbrojtje të mjedisit. Për të siguruar ruajtjen e peizazheve të jashtëzakonshme, zonave të peisazheve me karakteristika të dallueshme në nivel kombëtar dhe një imazh të cilësisë së lartë të peisazhit, duhet të ndiqen udhëzimet e mëposhtme:

- Ndërhyrjet e infrastrukturës së re nuk duhet të integrohen në zonat e veçanta të peizazhit apo peizazheve me karakteristika të dallueshme në nivel kombëtar;
- Në integrimin hapësinor të projekteve specifike duhet të kërkohen vende jashtë zonave me peizazhe të veçantë apo zonave me peizazhe me karakteristika të dallueshme në nivel kombëtar;
- Duhet të zbatohen masat e duhura teknike për të siguruar një imazh të cilësisë së lartë të peisazhit, veçanërisht në rastin e aktiviteteve në njësitë e ruajtura apo të pasura kulturore të natyrës;
- Me integrimin e infrastrukturës së parashikuar në mjedis, përmirësimet brenda korridoreve apo strukturave ekzistuese kanë përparësi mbi ndërtimet e reja.

2.1 Parashikimet për mbrojtjen e peizazhit.

Plani i Përgjithshëm Vendor në përputhje me direktivat e Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe orientimet bazë të VSM na ofron mekanizmat mbi Garantimin e ruajtjes së peisazheve të veçanta dhe zonave peisazhistik me veçori dalluese në nivel rajonal dhe krijimi i një imazhi peisazhi me cilësi të lartë.

Garantimi i ruajtjes së peisazheve të veçanta dhe zonave peisazhistike me veçori dalluese në nivel kombëtar dhe krijimi i një imazhi peisazhi me cilësi të lartë.

Përcaktimi i ndikimit në cilësinë e peizazhit kryesisht buron nga veçoritë e dukshme të hapësirës dhe të peizazhit karakteristik të elementëve të pranishëm në hapësirë. Peisazhi është më i shkelur nga lidhjet e transportit që shtrihen në hapësirë të hapur, ku ndikimet e transportit janë më të dukshme për shkak të një niveli më të lartë të ruajtjes së tij (i përhershëm, ndikim i pakthyesëm). Ndikimi është veçanërisht i madh në rast të ndërtimit të një korridori të infrastrukturës në zonat me pamje të jashtëzakonshme apo të zonave të peizazhit me karakteristika të dallueshme, dhe peizazhet me elemente të ruajtura natyrore dhe elemente jashtëzakonisht të balancuara kulturore të cilat kanë domethënie të madhe simbolike.

Ndikimet në karakteristikat e peizazhit të zonave mund të përkufizohen si direkte, kumulative, indirekte dhe të largëta. Objektet e infrastrukturës në hapësirë bëhen elemente të peizazhit dhe pjesë e përvojës së saj. Prandaj, marrëveshja e tyre duhet të jetë në përputhje me llojet ekzistuese të peizazheve. Duke marrë parasysh karakteristikat natyrore dhe topografike e zonës të aktivitetit do të zvogëlojë fragmentimin e peisazhit.

Plani i Përgjithshëm Vendor ofron gjithashtu një kornizë të plotë për mbrojtjen, menaxhimin dhe kontrollin e të gjithë zogjve të egër që ndodhen në rajon dhe sesi Bashkia të marr masa për të mbajtur popullatën e të gjitha llojeve të zogjve të egër që ndodhen në Nj.A. Masa të tilla mund të përfshijnë mirëmbajtjen dhe/ose ri-krijimin e vendbanimeve në mënyrë që të mbajnë këto popullata të zogjve. Sigurisht që zbatimi i një plani të përgjithshëm urban do të sjellë:

- Fragmentimin e habitateve
- ndikim në linjat e migrimit të kafshëve
- ndikim në integritetin dhe funksionalitetin e zonave të mbrojtura dhe të zonave të Natyra 2000
- ndikime mbi tipologjinë dhe cilësitë e veçorive të çmuara natyrore

Ndaj, për të gjitha speciet e zogjve që referohen në material, si dhe për të gjitha speciet e rregullta migratore, që kanë nevojë për mbrojtje, Bashkia me Nj.A duhet të krijojë Zonat e Veçanta të Mbrojtjes (ZVM), apo të quajtura zonat Natyra 2000. Gjithashtu duhet të marrin masat e duhura për të mënjanuar në zonat e veçanta të ruajtjes shkatërrimin e habitateve natyrore dhe të habitateve të specieve si dhe shqetësimin e specieve për të cilat janë përcaktuar zonat e Natyra 2000, në rastet kur ky shqetësim është i dukshëm. Kjo dispozitë aplikohet për ZVM-të e propozuara, siç përcaktohet në përputhje me procedurat dhe kriteret e direktivës së habitateve.

SKZHI II përcakton si objektiva strategjike:

- Një rritje e synuar të sipërfaqes së Zonave të Mbrojtura në gjithë territorin, përmes zgjerimit dhe menaxhimit të integruar të zonave të mbrojtura;
- Garantimi i statusit të mbrojtur për 5% të specieve dhe habitateve të kërcënuara.

2.1.1 Strategjia e Peizazhit

Në rastet kur projekti specifik i mbivendoset ndonjë peizazhi ekzistues bujqësor apo rural, duhet të ndiqet një qasje ku synohet mbrojtja e vlerave rurale dhe rezidenciale dhe pasurimi i peizazhit përgjatë anëve të rrugës. Objektivat e punimeve peizazhistik:

- Të zhvillohet një peizazh, karakteristikat e të cilit lidhen me modelin, shkallën dhe diversitetin e karakteristikave të peizazhit ekzistues;
- Të minimizohen ndërhyrjet vizuale dhe të zvogëlohet natyra negative e çdo pengese vizuale;
- Për të mbrojtur, të rikthehen apo të zmadhohen elementet e peizazhit ekzistues, të prekur drejtpërdrejt nga propozimi;
- Të ndihmohet në krijimin e kushteve të këndshme e të sigurta të drejtimit të mjeteve.

2.1.2 Masat e përgjithshme zbutëse ndaj peizazhit

Gjatë zgjedhjes dhe projektimit të detyrave të propozuara, konsideratë duhet t'i jepet shmangies së ndikimeve kudo që të jetë e mundur. Në këtë kuadër, alternativa përfundimtare e miratuar për çdo projekt duhet të zgjidhet e tillë që të minimizojë ku të jetë e mundur ndikimin në karakteristikat e banimit, karakteristikat topografike, pemët dhe pyjet. Megjithatë, disa ndikime janë të pashmangshme, dhe masat e propozuara synojnë të zbutin natyrën negative të këtyre ndikimeve. Në rastet kur shtrirja vertikale propozon argjinatura të larta që krijojnë ndikime të rëndësishme në mjedis, këto përforsime të larta nuk duket të jenë optimizuar. Ato duhet të jenë ku është e mundur, të reduktuara deri në nivelin e tokës apo 1m lartësi.

Në skarpata, për të parandaluar rënien e shkëmbinjve, duhet të jenë më të preferueshme bordurat e gjera se platformat e ndërmjetme. Skajet e skarpateve duhet të rrumbullakosen. Shpatet e parregullta duhet të jenë më të preferueshme se sipërfaqet gjeometrike.

Zbatimin e standardeve kombëtare shqiptare të rrugëve për pastrimin e kantierëve dhe ri-vegjetacionin, për të siguruar ruajtjen e komoditeve të nevojshme të peizazhit.

Për mbushje, shpatet duhet ti nënshtrohen mbjelljes hidraulike me një përzierje farë që përfshin si farat e barit, ashtu edhe të shkurreve mesdhetare. Përveç kësaj, mbjellja në vendet e ndjeshme, veçanërisht në afërsi të ambienteve të banimit dhe rekreacionit, do të përdoret për të reduktuar apo zbutur pengesat vizuale të shkaktuara nga ngritja e argjinaturave të projektit, sidomos në kryqëzime.

Për zonat potenciale në një nivel (pas optimizimit të lartësisë së projektit) bimësia e propozuar do të përmirësojë ndikimet negative të automjeteve, si dhe hapësirën vizuale të projektit të propozuar.

Përgjatë gjatësisë së projektit përkatës do të trajtohen sipas rastit: vend depozitimet për mbeturinat, zonat e përkohshme të ndërtimit, zonat e peizazhit brenda kryqëzimeve, zonat e vogla të fushave të copëzuara, fermat apo pronat e tjera të siguruar për ndërtimin e projektit. Te pikat e mbetjeve do të p.sh: mbillet në mënyrë hidraulike. Zonat e përkohshme të ndërtimit do të jenë të rrethuara dhe të integruara vizualisht duke përdorur mbjelljen e bimëve sipas kërkesës.

2.2 Parashikimet për mbrojtjen e elementëve ujore.

Shqipëria ka aprovuar Ligjin Nr. 111/2012 "Menaxhimi i Integruar i Burimeve Ujore" dhe "Strategjinë Kombëtare Sektoriale për Furnizimin me Ujë dhe Kanalizimet 2014-2040", "Në Strategjinë Ndërsëktoriale për Menaxhimin e Mbetjeve 2010-2025" dhe "Planin Kombëtar për Menaxhimin e Mbetjeve 2010-2025". Midis të tjerave, këto dokumente përcaktojnë që aktivitete në ujë dhe tokat anash ujërave mund të kryhen vetëm nëse ato janë bazuar mbi planet e zhvillimit hapësinor dhe nuk mund të pozicionohen diku tjetër pa gjeneruar kosto të larta disproporcionale. Pozicionimi i këtyre aktiviteteve mund të ndikojë thellësisht mbi statusin ekologjik të rrjedhave ujore dhe të pakësojnë zonat e mbajtjes dhe impaktit kumulativë mbi biodiversitetin e zonës dhe shërbimet e ekosistemeve të zonës.

Plani i Përgjithshëm Vendor në përputhje me direktivat e Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe orientimet bazë të VSM na jep të dhëna mbi:

- Kufizimin e efekteve negative mbi ujërat nëntokësore dhe sipërfaqësore, ujërat e njelmët, ujërat sipërfaqësore dhe burimet e ujit të pijshëm.
- Cilësinë e ujit që përdoret për konsum nga njerëzit. Dhe ai merret i tillë, nëse ai nuk përmban mikroorganizma, parazitë dhe çdo substancë tjetër, të cilat në sasi apo përqendrime të caktuara përbëjnë një rrezik potencial për shëndetin e njerëzve.

Qëllimi është të mbrojtë:

- Shëndetin e njerëzve prej çdo efekti negativ apo ndotjeje të ujit që përdoret për konsum nga njerëzit, duke garantuar që uji të jetë i pastër dhe i shëndetshëm.
- mbrojtjen e ujërave nëntokësore nga ndotja dhe përkeqësimi
- përcakton masa specifike për të parandaluar dhe kontrolluar ndotjen e ujërave nëntokësore në përputhje me Direktivën 2000/60/EC.

Këto masa kryesisht përfshijnë:

- kritere për vlerësimin e statusit kimik të ujit nëntokësor, dhe
- kritere për identifikimin dhe kthimin mbrapsht të tendencave të konsiderueshme dhe të qëndrueshme të rritjes, dhe për përcaktimin e pikënisjeve për tendencat e kundërta.

2.2.1 Udhëzimet e përgjithshme dhe masat zbutëse

Në mënyrë që të kufizohen efektet e presionit që do të ushtrojë infrastruktura e parashikuar në burimet ujore dhe kështu të parandalohen ndikimet negative në cilësinë e ujit (sidomos ujit të pijshëm), duhet të shmangët integrimi hapësinor i infrastrukturës së re në zona të mbrojtura ujore.

Në integrimin hapësinor të infrastrukturës së re, është e nevojshme që të shmangët integrimi i objekteve në zonat në rrezik nga përmytjet dhe erozioni si pasojë e tyre. Në rast të ndërhyrjeve në këto zona, duhet të provohet se niveli ekzistues i rrezikut nga përmytjet në zonën përreth nuk do të rritet. Udhëzimi i lartpërmendur duhet të merret parasysh në mënyrë që të reduktojë presionin e infrastrukturës së re në zonat në rrezik nga përmytjet, dhe për të siguruar se niveli i rrezikut nga përmytjet në zona të veçanta nuk do të rritet.

Kur planifikohen ndërhyrjet në zonat me rrezik jashtëzakonisht të lartë, shumë të lartë dhe të lartë të akuifereve, është e nevojshme që të studiohen dhe planifikohen zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative gjatë ndërtimit dhe shfrytëzimit, si dhe në rastin e ngjarjeve të jashtëzakonshme (p.sh. rrjedhjet e substancave të rrezikshme). Shqyrtimi i udhëzimit të lartpërmendur do të reduktojë probabilitetin e ndotjes nëntokësore, duke siguruar ndikime të kufizuara të presionit të infrastrukturës së re në ujërat nëntokësore.

Sa më shumë që të jetë e mundur, infrastruktura e re nuk duhet të ndërhyjë në tokën pranë liqenit. Aktivitetet e tilla mund të ndikojnë në mënyrë të konsiderueshme në statusin ekologjik të rrjedhave ujore, të zvogëlojnë basenet mbrojtëse ujore, dhe të prodhojnë ndikime kumulative mbi biodiversitetin e zonës dhe shërbimet e ekosistemeve të zonës. Në rastet e përjashtimit të kësaj mase, kjo duhet të bëhet e mundur vetëm në bazë të argumentimit të ekspertëve, duke deklaruar se elementi i infrastrukturës nuk mund të integrohet në vende të tjera pa shpenzime jashtëzakonisht të larta. Në llogaritjen e këtyre shpenzimeve duhet të përfshihen edhe kostot që vijnë si pasojë e pakësimit të shërbimeve që vijnë nga ekosistemi. Shqyrtimi i udhëzimit të lartpërmendur do të bëjë llogaritjen e kostove më të saktë dhe të balancuar. Duhet të priten më pak aktivitete të zonat breg liqenore. Kjo do të parandalonte ndikime të rëndësishme negative në gjendjen ekologjike të tyre.

Në rast se zbatimi i një projekti specifik do të ndikojë ndjeshëm në ndonjë akuifer, gjatë hartimit të dokumentacionit të projektit duhet bërë edhe një vlerësim i dëmit ndaj ujërave nëntokësore. Vlerësimi duhet të përfshijë gjithashtu edhe një mënyrë për ta kaluar këtë zonë (si p.sh. ndërtimin e një ure) për të garantuar mbrojtjen e ujit nëntokësor.

Duhen planifikuar zgjidhjet e duhura teknike për të parandaluar ndikimet negative mbi ujërat e larjes, gjatë fazave të ndërtimit dhe shfrytëzimit të infrastrukturës, si dhe në rastet e ndodhive të jashtëzakonshme (p.sh. derdhjet e substancave të rrezikshme).

Ndikimet e ndotjes do të shmangen duke adoptuar praktika të mira të menaxhimit të punës në terren, siç janë:

- Nuk do të autorizohet depozitimi i produkteve të dëmshme në një distancë më pas se 50 m nga Lumi si dhe do të kufizohet pranë rrjedhave të tjera ujore siç janë kanalet kulluese;
- Ambientet e magazinimit duhet të rrethohen dhe mbulohen për të parandaluar derdhje të ndryshme.

- Kanalet anësore do të ndërtohen përpara ndërtimit të rrugës, për të parandaluar derdhjen e rrjedhjeve të rrugës gjatë ndërtimit, në lumë, apo kanalet kulluese;
- Hedhja e betonit duhet të bëhet duke përdorur armaturën e duhur, për të shmangur ndotjen;
- Kur derdhjet nga kantieri duhet të shkarkohen në një lumë, norma e derdhjeve duhet të kontrollohet, në mënyrë që ajo të mos shkaktojë përmbajtje lokale në rrjedhën e ujit, apo erozioni;
- Në rast se ka derdhje serioze të kimikateve apo lëngjeve gjatë ndërtimit, kontraktori duhet të hartojë një program të masave për ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore. Marrja e mostrave të ujërave nëntokësore duhet të bëjë gjithashtu matjen e pH, turbullirës dhe përcjellshmërisë elektrike. Të gjitha veprimet e kërkuara dhe nëse nevojiten analizat duhet të bëhen në përputhje me legjislacionin shqiptar.

2.3 Parashikimet për shtimin dhe zgjerimin e hapësirave të gjelbërta.

Shtimi i hapësirave të gjelbërta ka qënë ndër objektivat kryesore të kësaj PPV-je duke qene se bashkia Klos mjaft territore të gjelbërta natyrore, por nuk ka hapësira publike urbane të tilla për ti shërbyer komunitetit. Nën këtë kuadër është propozuar që parku kryesor i qytetit të jete përgjatë brigjeve të lumit të Matit duke qene se është një hapësire e pa shfrytëzuar dhe e degraduar dhe do ti jepte qytetit një veçori duke e bërë edhe më të vizitueshëm. Ky park është menduar gjithashtu të shërbejë si mjedis për aktivitete rekreative dhe për këtë arsye është menduar të pozicionohet edhe një amfiteatër.

Nga ana tjetër, në kodrën lindore të qytetit është menduar gjithashtu një park natyror, për arsye të afërsisë së tij me qytetin. Në lidhje me njësitë administrative, programi për ndërtimin e shesheve, mund të ofroje gjelbërimin urban të munguar në këto njësi. Në këtë mënyrë jo vetëm do të arrihet dhe tejkalohet standardi i kërkuar i planifikimit në 5 m²/banorë.

Gjithsesi, Klosi mbetet një bashki me një natyrë shume të pasur pyjore dhe parqe të aksesueshme sikurse ai i Malit me Gropa, i Dajtit dhe liqenet e Balgjajt – që e bëjnë një bashki me një territor shume të pasur të gjelbër.

2.4 Problematikës së evidentuar nga hot – spotet.

Të ashtuquajturat “Pika të nxehta” ose “Hot Spote”, krijohen nga mbetjet e rrezikshme, (MbRr), të cilat kanë karakteristika kimike e fizike toksike, gërryese, kancerogjene dhe që sjellin efekte të dëmshme, (këtu bëjnë pjesë edhe mbetjet spitalore si dhe mbetjet radioaktive, të cilat janë tejet toksike dhe ekspozimi ndaj tyre mund të shkaktojë sëmundje nga më të ndryshmet, madje edhe të shkaktojnë vdekje). Aktualisht në bashkinë e Klosit nuk ka hot spote të identifikuar, por ka pika inertesh, dampash, apo pika e transferimit të mbetjeve, të cilat nëse nuk trajtohen do të kenë një ndikim edhe me negativ në mjedis, dhe mund të shndërrohen në të tilla.

2.5 Parashikimet në përshtatjen ndaj faktorëve klimatike dhe për përmirësimin e cilësisë së ajrit.

2.5.1 Përshtatja ndaj faktorëve klimatike

Plani i Përgjithshëm Vendor në përputhje me direktivat e Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe orientimet bazë të VSM na jep të dhëna mbi ndikimet nga ndryshimet klimatike në nivel lokal, rajonal dhe kombëtar, duke zhvilluar një përafrim logjik dhe duke përmirësuar koordinimin.

Për këtë, Shqipëria ka ratifikuar Konventën e Vjenës dhe Protokollin e Montrealit, në Tetor 1999, si dhe është anëtare e Konventës Kuadër të Kombeve të Bashkuara mbi Ndryshimet Klimatike (UNFCCC), që nga Janari 1995, dhe anëtare e Marrëveshjes së Parisit për Ndryshimet Klimatike, në Dhjetor 2015. Shqipëria ka përgatitur dy Komunikime Kombëtare në 2002 dhe 2009, si dhe ka finalizuar me sukses vetë vlerësimin për përgatitjen e Komunikimit të Tretë Kombëtar të UNFCCC. Në vitin 2016 është parashikuar të përfundojë hartimi i Strategjisë Kombëtare dhe Planit Kombëtar të Veprimit për Ndryshimet Klimatike, me kohështirje 2016-2030. Angazhimi për reduktimin e emetimeve të gazeve ‘serë’ i referohet:

- emetimeve nga përdorimi i lëndëve djegëse në shtëpi dhe në sektorin e shërbimeve;
- emetimeve nga përdorimi i lëndëve djegëse në sektorin e transportit;
- emetimeve nga përdorimi i lëndëve djegëse në ndërmarrjet e vogla dhe të mesme dhe në

sektorin e energjisë;

- emetimet që çlirohen nga sektori i energjisë;
- emetimet nga proceset industriale;
- përdorimi i tretësve dhe produkteve të tjerë;

- emetimet nga bujqësia;
- emetimet nga administrimi i mbetjeve.

Adoptimi i infrastrukturës në përgjigje të ndryshimeve klimatike dhe reduktimi i sasive vjetore të emetimeve të gazeve serë në nivelet e përcaktuara në SKZ HI II.

Një sërë aktiviteteve ndërtimore të infrastrukturës dhe praktika sektoriale kanë impakt të kthyesëm mbi shkarkimet e gazeve serë (GHG), që përbëjnë shkaku kryesor të ndryshimeve klimatike. Për shkakun që karburantet fosile (nafta dhe derivatet) çlirojnë GHG në ajër gjatë përdorimit përfaqësojnë në këto momente burimin më të rëndësishëm të energjisë në sektorin e transportit e bëjnë sot këtë sektor të parin si burim shkarkimesh të gazeve serë në Shqipëri, pasi sektori i energjisë këtu është hidro.

Impakti në ndryshimet klimatike është gjithashtu pasojë në kushtet e motit dhe klimës që po rriten çdo vit. Një tjetër pasojë e temperaturave të larta globale janë ndryshimet në modelimet e fenomeneve mesatare klimatike dhe ngjarjet më të shpeshta të kushteve ekstreme të motit (thatësira, përmbytje, erozione, stuhi me breshër, valë të nxehta, temperatura të ulëta me ngrica, etj).

Vendimi 406/2009/EC përcakton minimumin e kontributit të Shteteve Anëtare të EU për të kapur angazhimin e reduktimit të shkarkimeve të gazeve serë të Komunitetit për periudhën nga 2013 në 2020 për te gazet serë që mbulohen nga ky vendim dhe rregullat për të bërë këto kontribute si dhe për vlerësimin e tyre më pas.

Shqipëria ende nuk ka bërë transpozimin e këtij vendimi që planifikohet të ndodhë në 2018. Kjo periudhë është brenda kohës së zbatimit të Planit; prandaj parashikimet e këtij vendimi në lidhje me faktorët klimatikë duhet të adresohen në avancë. Për më tepër, SKZHI II vendos synimin për shkarkimet e gazeve serë në 2020 si vijon:

- Një synim 8% reduktim të GHG siç krahasohet me skenarin bazë; dhe
- Një synim 40% reduktim në sasinë e HCFC-s (hidroklorofluorokarbon).

Në nivelin strategjik të zhvillimit të sektorëve, masat në lidhje me fushën e adaptimit të ndryshimeve klimatike mund të trajtohen si të përgjithshme. Përpara projektimit dhe zbatimit të çdo veprimi individual do të jetë e nevojshme të krijohen udhëzues specifikë, metodologji dhe procedura për grumbullimin e informacionit rreth ngjarjeve ekstreme të motit dhe për të planifikuar dhe zbatuar detyrat respektive.

Shkarkimet e gazeve serë nga sektorë të tillë si transporti rrugor, bujqësia, energjia, etj., përfaqësojnë një rrezik të konsiderueshëm për masat zbutëse të ndryshimeve klimatike. Në vijim, veç shkarkimeve të përkohshme të gazeve serë gjatë fazës së ndërtimit të veprave infrastrukturore të parashikuara në Plan, shkarkimet e gazeve serë priten të rriten edhe pse do të merren masa për të eliminuar mjaft pengesa.

Zbatimi i masave specifike duhet të garantojnë përdorim më të madh të transportit publik, metodave të reja bujqësore të kultivimit dhe vaditjes, energjisë të rinovueshme, etj. Promovimi i këtyre masave dhe përdorimi i mjeteve të reja të energjisë eficiente do të kontribuojë në parandalimin e shkarkimeve nga sektorët kontribues në GHG në fazën afat - mesme dhe ndoshta një rënie pas 2020.

Rritja e shkarkimeve të gazeve serë nga transporti ajror priten për shkak të punimeve të ndërtimit, ndërkohë që rritjet potenciale në shkarkimet e gazeve serë, për shkak të rritjes së vendeve të transportit ajror që gjithsesi nuk përfaqësojnë kontribute të rëndësishme në strukturën totale të shkarkimeve në Shqipëri. I ngjashëm me transportin ajror është edhe ai detar për sa i takon kontributit ndarës në prodhimin e gazeve serë.

Transporti ngelet sektori kyç në arritjen e objektivave kombëtare mbi masat për ndryshimet klimatike i vijuar nga sektori bujqësor dhe përdorimi i tokës.

2.5.2 Përmirësimi i cilësisë së Ajrit

Plani i Përgjithshëm Vendor në përputhje me direktivat e Planin e Përgjithshëm Kombëtar dhe orientimet bazë të VSM na jep të dhëna mbi:

- Emetimin e ndotësve në ajër, të cilët kanë ndikime të dëmshme tek ekosistemet dhe bio diversiteti;
- Emetimin e ndotësve, për të cilët janë përcaktuar kufijtë e sipërm në nivel kombëtar;
- ndikimin në shëndet në rastet e një pranije të lartë të ndotësve në ajër. Për këtë bën të mundur gjetjen e:
- mekanizmave që shmangin, parandalojnë apo reduktojnë efektet e dëmshme në shëndetin e
- njerëzve dhe në mjedisin në tërësi;

- sigurimin e informacionit mbi cilësinë e ajrit të ambientit në mënyrë që të ndihmojë luftën kundër ndotjes dhe shqetësimit të ajrit dhe të monitorojë prirjet dhe përmirësimet që vijnë si rezultat i masave kombëtare dhe të Komunitetit;
- metodat e përbashkëta dhe kriteret për vlerësimin e përqendrimeve të arsenikut, kadmiumit, nikelit dhe hidrokarbureve policiklike aromatike në ajrin e ambientit.

Sfidat kryesore dhe prioritete që pasqyrohen edhe në Plan janë:

- kompletimi i adoptimit dhe zbatimit të standardeve Europiane mbi cilësinë e ajrit urban dhe
- shkarkimeve në ajër;
- konsolidimi i Sistemit Kombëtar të Monitorimit sipas standardeve Europiane;
- adoptimi e zbatimi i planeve të veprimit mbi cilësinë e ajrit si në nivel qendror dhe atë lokal.

Objektivi strategjik është “Arritja e përmirësimeve të matshme në 2020 për cilësinë e ajrit” përmes:

- Objektivit prej 40% pakësim në nivelin e ndotësve në zonat urbane;
- Arritja e niveleve objektive të ndotësve të ajrit, duke u bazuar në shëndetin human, sipas vlerave respektive: për NOx - 40 μ / m^3 , për PM10 - 40 μ / m^3 , për PM2,5-25 g / m³ dhe SO2- 125 μ / m^3 .

2.5.3 Udhëzimet e përgjithshme dhe masat zbutëse

Në planifikimin e politikave dhe aktiviteteve të Planit në zonat e ndotjes së tepruar të ajrit, duhet të merren parasysh objektivat e SKZHI II dhe standardet e lejuara të emetimeve, të përcaktuara nga BE, OBSH dhe legjislacioni përkatës shqiptar. Duhet të përgatitet një program i detajuar i masave për zvogëlimin e ndotjes me grimca PM₁₀ dhe PM_{2.5} për zonat problematike. Programi do të duhet të vërehet gjatë planifikimit të politikave dhe projekteve specifike të Planit për zonat problematike, në një shkallë më të gjerë. Prioritet në procedurën e përzgjedhjes duhet t'i jepet varianteve të cilat ofrojnë përmirësimin më të madh të cilësisë së ajrit të ambientit. Gjatë përgatitjes së politikave dhe projekteve të reja në infrastrukturë, duhet të respektohen udhëzimet dhe masat në vijim, në mënyrë që të arrihen objektivat e reduktimit të ndotjes së ajrit të ambientit në zonat e ndikimit të aktiviteteve përkatëse:

Cilësia e ajrit-komuniteti

- Monitorim të rasteve të sëmundjeve dhe shaktareve;
- Përcaktimi i zonave urbane të reja me cilësi të lartë ajri për popullsinë;
- Dizajnime me kushtet dhe kriteret e përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike, mirëmbajtje dhe zëvendësim i materialeve rezistentë ndaj ndryshimit të temperaturave dhe lagështisë;
- Përdorim i mjeteve të transportit publik me emetime të gazeve në nivele të ulëta ose me filtra ajri të edukimit maksimal;
- Përcaktimi i zonave industriale me teknologji të lartë dhe me emetime të gazeve në sasi të ulët.

Cilësia e ajrit-ekosistemet

- Identifikimi dhe monitorimi i burimeve të gazeve që shkaktojnë shiun acid;
- Komunikim ndërkuftar institucional për të shmangur incidentet mjedisore të qarkullimit të ajrit si dhe përcaktimi i masave konkrete të veprimit në raste të incidenteve ndërkuftare;
- Përcaktimi i kriterëve të tjetërsimit të sipërfaqeve të tokës dhe qëllimit të përdorimit të saj që në fazat e projektimit;
- Shtimi i sipërfaqeve me pyje dhe bimësi;
- Strukturimi i kërkesave për lëndë drusore;
- Përcaktimi i masave të emergjencave në rastet e aksidenteve industriale për zvogëlimin e ndikimeve në mjedis dhe në cilësinë e tij.

Masa Zbutëse Specifike

- Monitorimi i cilësisë së ajrit në të gjithë territorin e vendit duke vendosur stacione automatike të monitorimit si në zonat urbane dhe ato rurale (të gjitha bashkitë të kenë dy- tre stacione monitorimi sipas specifikës së zonave industriale dhe të banimit);
- Koordinimi midis institucioneve qendrore dhe vendore për vlerësimin e kushteve mjedisore që lidhen me cilësinë e ajrit dhe me masat ndaj ndryshimeve klimatike.

Gjatë fazës së ndërtimit, masat më të zakonshme specifike të rekomanduara në punimet infrastrukturore të rrugës konsistojnë në:

- Implementimi i sistemit të shtypjes së pluhurit: ujitja e anëve të rrugëve, përdorimi i ndarjeve të rrugëve për të kufizuar nxjerrjen e pluhurit (për shembull përdorimi i larjes së rrotave, gjë që bëhet përditë);
- Kufizimi i shpejtësisë së impianteve të lëvizshme në rrugë.

Ulja e ndikimit nga ndërtimi përfshin gjithashtu:

- vendodhjes potenciale të zonave që kërkohen instalimin e kantierit, magazinim si dhe zonat e stabilizimit të tokës;
- rrugët e transportit që përdoren për shpërndarjen e materialeve.

Përsa i përket fazës së shfrytëzimit të infrastrukturës propozohen masat specifike të mëposhtme:

- kontrolli i kufijve të shpejtësisë së automjeteve gjatë sezonit me nivelin më të lartë të ndotjes së ajrit me pezulli në qendrat kryesore urbane;
- mirëmbajtje e rregullt e sipërfaqeve rrugore për të pakësuar sa më shumë që të jetë e mundur ri ngritjen e pezullive.

2.6 Mbrojtja e tokës

Strategjia merr në konsideratë një sërë funksionesh, diversitetin dhe kompleksitetin e tokës, si dhe një sërë procesesh, degradimi të cilave ajo (toka) u nënshtrohet. Objektivi strategjik është mbrojtja dhe shfrytëzimi i qëndrueshëm i tokës, bazuar në parimet bazë si:

- parandalimi i degradimit të mëtejshëm dhe ruajtja e funksioneve të tokës, kur toka përdoret dhe kur funksionet e tokës shfrytëzohen, si dhe kur toka shërben si mjedis pritës për efektet e aktivitetit të njeriut apo fenomeneve mjedisore;
- rikthimi i tokës së degraduar në një nivel funksionaliteti konsistent, të paktën me përdorimin aktual apo të synuar, duke pasur parasysh kostot e restaurimit të tokës.
- Ndikime që mund të vlerësohen do të jenë:
- fragmentimi i zonave me aktivitet të dendur bujqësor apo zona pyjore;
- përdorimi i burimeve të energjisë së rinovuese dhe karburanteve 'bio';
- administrimi i mbetjeve të gjeneruar nga aktivitetet e ndërhyrjeve infrastrukturore.

Garantimi i menaxhimit dhe përdorimit të qëndrueshëm të tokës dhe mbrojtja e saj

- Plani i Përgjithshëm Vendor në përputhje me direktivat e Planin e Përgjithshëm Kombëtar, si dhe në përputhje me direktivat e legjisllacionit Europian ka menduar se në asnjë rast, sikundër ka ndodhur deri më sot, tokave urbane t'ju mbivendosen vepra urbane. Ndërkohë që tokat me bonitet të kategorisë së pestë, të mund të diskutohet prejka apo zënia e tyre dhe ato të kategorisë 6 dhe të kategorisë 7 normal që mund të preken nga veprat urbane.
- Ndikimi më i madh gjatë fazës së ndërtimit pritet në zhvillimet e infrastrukturës, sidomos asaj rrugore, të mbetjeve, të qendrave të shërbimeve, etj., ndërkohë që nga fusha të tjera do të jenë të kufizuara në një territor më të ngushtë lokal. Nuk priten ndikime në ato sektorë ose nën sektorë, ku përqendrimi më i madh i aktiviteteve do të ketë të bëjë me plotësimin e boshllëqeve ligjore dhe të strukturës (aktivitete soft), ku gjithë detyrat dhe angazhimet do të jenë të natyrës institucionale dhe organizative.
- Përmes zënies së tokës, ndërtimet në infrastrukturë prodhojnë ndikime të gjera të pakthyeshme, që reflektohen pas zhvillimit, si një ndryshim në përdorimin e tokës. Shpesh, ndërtimet e reja krijojnë edhe fragmentime të tokës bujqësore. Ndikimet afatshkurtër (të riparueshme) që mund të ndodhin gjatë fazës së ndërtimit përfshijnë lidhjet përmes tokave bujqësore ose pyjore, dëmtimet dhe okupimet e tokave ose dëmtimin e produkteve, për shkak të afërsisë me sheshet e ndërtimit, ndotjet e tokës, etj.
- Për shkak të zhvillimeve të reja në infrastrukturë, përdorimi i tokës bujqësore ekzistuese pëson ndryshim nga ana e pozicionimit të lidhjeve të reja infrastrukturore. Masat që zbatohen mund të sjellin rënien e përhershme të potencialit dhe prodhimtarisë të tokës bujqësore që nënkupton humbjen e përhershme të funksionimit të tokës për prodhimtarinë bujqësore. Nëse masat e infrastrukturës shtrihen edhe përtej territoreve aktuale të zhvillimit, fragmentimi i tokës bujqësore do të rritet dhe kushtet për prodhimtarinë bujqësore do të përkeqësohen edhe më tej.
- Pozicionimi i vendosjes së strukturave infrastrukturore të reja në hapësira të hapura dhe me natyrë për të konservuar biodiversitetin do të sjellin ndërhyrje direkte tek aktivitetet e vazhdueshme të zonave pyjore të cilat duhet të kryejnë funksionet vegjetative bimore me anë të drurëve si aktivitet primar (dëmtime të pakthyeshme).

2.6.1 Udhëzime dhe rekomandime

Duke zënë një territor të caktuar, ndërtimi i infrastrukturës së parashikuar do të shkaktojë ndikime të gjera të përhershme, të cilat do të pasqyrohen si një ndryshim në strukturën e përdorimit të tokës. Prandaj, kur planifikohet integrimi i infrastrukturës së parashikuar në mjedis, duhet të garantohet menaxhimi i qëndrueshëm i tokës dhe mbrojtja e saj. Aktivitetet në tokën bujqësore dhe pyjore duhet të reduktohet në nivelin më të ulët të mundshëm, dhe duhet t'i jepet prioritet i lartë planifikimit të aktiviteteve në tokë me potencial më të varfër të prodhimit, dhe tokë jashtë zonave të dendura pyjore apo zonave pyjore me funksione të rëndësishme të prodhimit të lëndës së parë të drurit.

Me integrimin e infrastrukturës së parashikuar në mjedis, përmirësimet brenda korridoreve apo strukturave ekzistuese kanë përparësi mbi ndërtimet e reja. Infrastruktura e parashikuar duhet të planifikohet në atë mënyrë që mos të rritë probabilitetin e rrëshqitjeve të tokës në zonën përreth aktiviteteve. Për të siguruar përdorimin e qëndrueshëm të burimeve natyrore, do të duhet që projektet specifike të plotësohen me udhëzime për të promovuar riciklimin dhe ripërdorimin e mbetjeve të ndërtimit në ndërtimin dhe rikonstrukcionin e infrastrukturës së re, dhe më e rëndësishmja, përdorimin e materialeve të certifikuar të ndërtimit, prodhuar nga riciklimi i post-produkteve ose mbetjeve nga sektorët e tjerë. Kur përdoren materiale ndërtimi për infrastrukturën e re, të cilat nuk janë me origjinë primare natyrore, duhet të merret parasysh fakti se:

- kërkohen sasi më të mëdha të materialeve të ndërtimit, kryesisht si mbushje;
- mobilizohen në mënyrë të përhershme disa substanca të rrezikshme nga materialet e mbetjeve;
- materialet e reja të ndërtimit mund të kenë cilësi më të mira funksionale se materialet me origjinë natyrale.

Masa Zbutëse Specifike

1. Punimet në dhera të ndotura

- a) Gjatë punimeve mund të zbulohen dhera të ndotura. Këto dhera duhen larguar. Pastaj duhet vendosur tokë artificiale me gjeomembranë, argjile dhe shtresë plehu, mbi të cilën duhet të mbillet bar dhe pemë. Kjo tokë artificiale duhet të mbulojë edhe sipërfaqet e ndotura që nuk do të lëvizin.
- b) Të gjithë materialet ndotës (dherat dhe mbetjet) që do të largohen, duhet të depozitohen dhe groposen në vende të caktuara ku duhet të jenë të izoluar nga ujërat nëntokësore.

2. Ndotja e tokës

- a) Toka që shtrihet nën rrugë mund të jetë në rrezik gjatë ndërtimit, pasi mund të ndotet nga derdhjet e hidrokarbureve dhe ato kimike. Pastaj toka mund të shërbejë si një burim ndotjeje kur përshkohet nga ujërat nëntokësore.

3. Metoda e thyerjes e shkëmbit

- a) Në zonat ku kërkohen prerje të mëdha, do të ndeshen shkëmbinjtë, të cilët mund të kërkojnë zhvendosje. Metoda e zhvendosjes mund të variojë nga gërmimi me një ekskavator, deri tek shpërthimi, i cili do të sjellë zhurmë të konsiderueshme dhe dridhje që lidhen me të.

4. Ripërdorimi i materialit të gërmuar

- a) Materiali, i cili gërmohet nga prerja e seksioneve është një burim natyral dhe përdorimi i tij në bazë të një skeme do të maksimizohet duke përdorur teknika konstruktive të cilat intensifikojnë ngjeshjen e materialeve për t'u përdorur si mbushje inxhinerike.
- b) Megjithatë, pashmangshmërisht do të ketë një sasi të konsiderueshme material, i cili, për shkak të veçorive të tij fizike dhe strukturore, nuk është i përshtatshëm për t'u përdorur si mbushje inxhinerike brenda skemës. Megjithatë, ky material mund të jetë i përshtatshëm për aktivitete të tjera, siç është krijimi i peisazhit, ku nuk aplikohen kërkesa kaq të rrepta strukturore. Ripërdorimi i këtij materiali do të maksimizohet brenda skemës, dhe çdo material i tepërt do të transportohet jashtë.
- c) Materiali i gërmuar i parashikuar për ripërdorim do të trajtohet dhe transportohet në minimum, dhe do të depozitohet në mënyrë të tillë që të minimizojë ndikimet e gërryerjes. Koha midis gërmimit dhe ripërdorimit gjatë periudhës së lagësht duhet të jetë sa më e vogël. Gjatë periudhave të zgjatura me lagështirë, kontraktori duhet të ndërpresë gërmimin dhe vendosjen e materialit për të parandaluar degradimin për shkak të lagështirës.

5. Erozioni

- Përcaktimin e vijës breg liqenorë që nënkupton përcaktimin nga ana ligjore të asaj që quhet vija zero e liqenit mbi bazën e së cilës do të realizoheshin më mirë vlerësimet e erozionit, dinamikës së lëvizjes së bregut dhe të sedimenteve
- Duhet ndërmarrë mbrojtja e argjinaturës nga erozioni, me qëllim që të sigurohet stabilizimi i argjinaturës, përfshirë edhe përzgjedhjen e material më pak të erodueshëm, përdorimin e gabioneve dhe gurëve të thyer, si dhe një ngjeshje të mirë, veçanërisht përreth urave dhe tombinove.
- Mbjellja duhet përfunduar sa më shpejt të jetë e mundur, menjëherë pas mbushjes, për të lehtësuar rigjenerimin e një mbulesë stabilizuese të tokës. Aty ku është e nevojshme do të kërkohet hapje e kanaleve për të siguruar mbjelljen e suksesshme të bimëve.

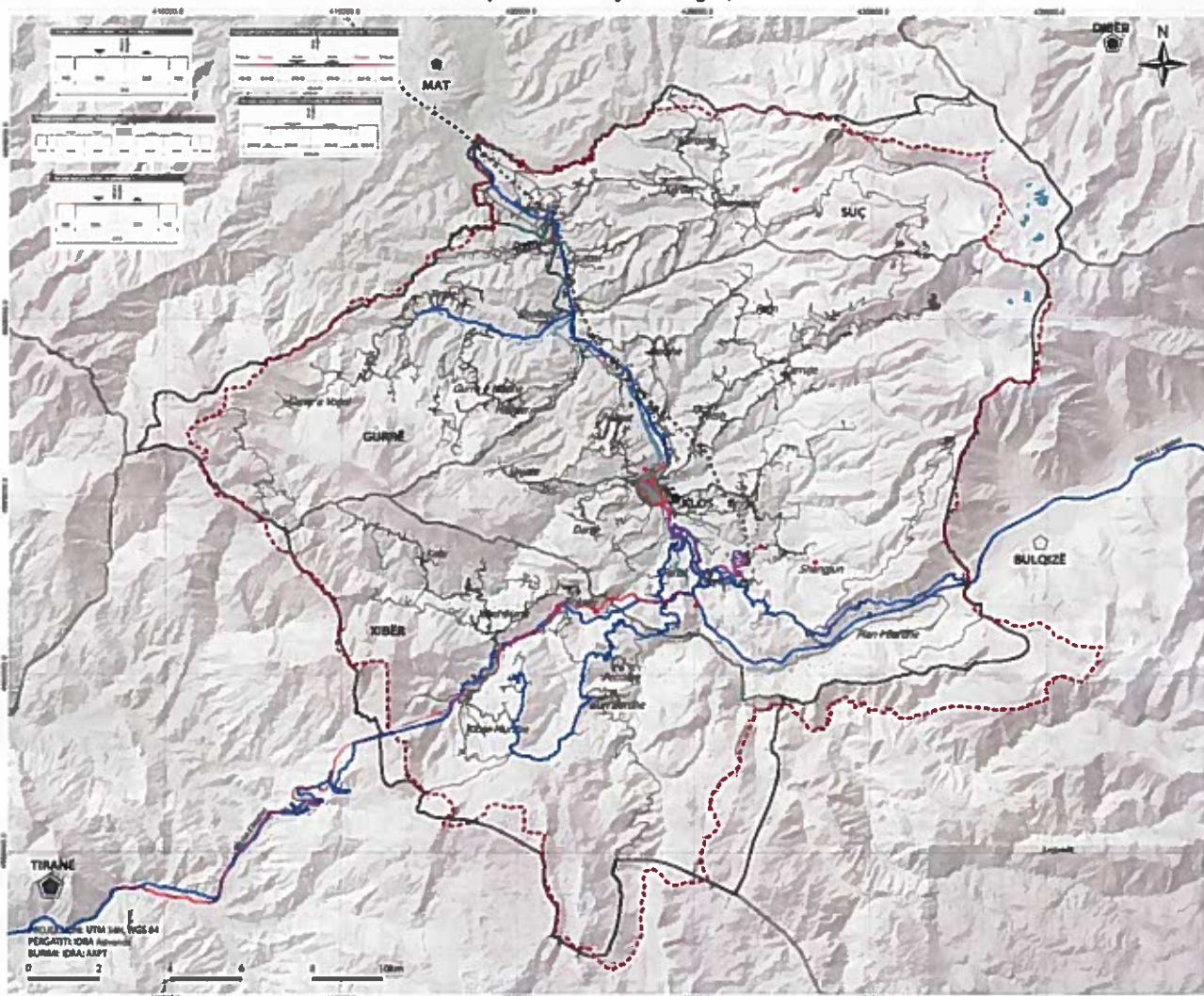
Aty ku është e nevojshme, zonat e shkarkimit prej strukturave kulluese do të pajisen me gurë të thyer, për të reduktuar erozionin, veçanërisht në rastet kur janë instaluar strukturat e kullimit dhe/ose nivelet e formacioneve të rrugës janë ngritur dhe krijojnë shpate të zhveshura, të cilat kërkojnë stabilizim, përpara fillimit të sezonit të shirave.

3 Plani i Shërbimeve dhe infrastrukturave Publike

3.1 Infrastruktura Publike

3.1.1 Transporti

Harta 17: Propozimet ne rrjetin rrugor, bashkia Klos

LEGJENDË

Metropol	Kufiri i Bashkisë Klos	Terminal i propozuar	Urë e propozuar për këmbësorët dhe biçikletat	Rrjeti rrugor i propozuar
Qendër primare	Kufiri i pretenduar	Ndërtesa	Rruga e Arbitr Varianti 2	C - Rruge interurbane dytesore
Qendër sekundare	Kufiri i Bashkive	Sistem urban	Hekurudha e parashikuar	D - Rruge urbane kryesore
Qendër terciare	Kufiri i Njesive Administrative	Sistem ujor	Stacioni hekurudhor i propozuar nga PPK	E - Rruge urbane dytesore
			Lidhja e hekurudhës me terminalin	F - Rruge lokale urbane
				HEC në ndërtim
				HEC i planifikuar

3.1.1.1 Rrugët Primare

Rrugët primare janë rrugët me funksione hyrëse dhe dalje nga zona urbane dhe në shërbim të Transportit të këmbimit ndërmjet territorit urban dhe ekstra urban, si dhe të Transportit transit përkundrejt zonave urbane. Në këtë kategori rrugësh, në të cilën hyjnë – për qytetet më të mëdha – autostradat urbane, pranohen elementët e Transportit me lëvizjen e automjeteve të linjës dhe jo të linjës, duke përjashtuar në këtë rast automjetet që nuk mund të lëvizin me shpejtësi mbi 50 km/orë. (Në këto rrugë nuk lejohen vend parkimet, ndalimet e mjeteve publike, motoçikletat dhe lëvizjet e këmbësorëve, me përjashtim të rasteve kur pajisen me korsi të veçanta përdorimi si pjesë e rrugës). Në kategorinë e rrugëve primare Urbane përfshihen:

- Autostradat Urbane – Seksionet e të cilave nuk i kemi rekomanduar për ndërtimin e rrugëve urbane në qytetit e Klosi;
- Rrugët primare rrjedhëse – Seksionet e të cilave janë propozuar për të gjitha rrugët parësore që kalojnë në brendësi të qytetit të Klosit dhe lidhin qytetin me qytetet e tjera të Shqipërisë apo me pikat kufitare ;

Rrugët primare rrjedhëse funksioni i të cilave është garantimi i fluiditetit të zhvendosjes të këmbimit të automjeteve edhe rrjetit të qarkullimit brenda qytetit. Ato lejojnë një nivel të lartë të shërbimit të zhvendosjes në distanca më të mëdha brenda rrjetit urban. Në këtë kategori rrugësh bëjnë pjesë rrugët e shpejta urbane, rrugët me shpejtësi të kufizuar urbane, itineraret e rezervuara të mjeteve publike të krijuara në korsitë e rrugëve të rezervuara dhe rrugë me korsi të rezervuara. Në rrugët rrjedhëse me korsi jo të rezervuara, janë të lejuara të gjithë komponentët e transportit me përjashtim të qëndrimit të automjeteve.

Figura 12: Seksion i Autostradës Urbane

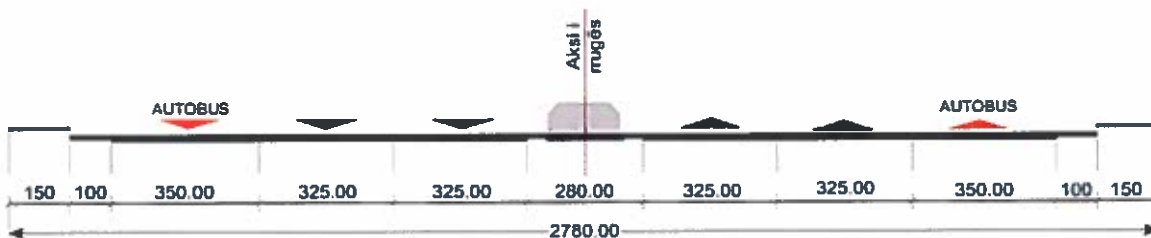
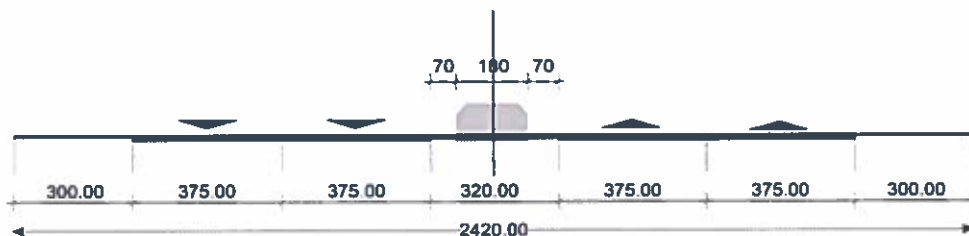
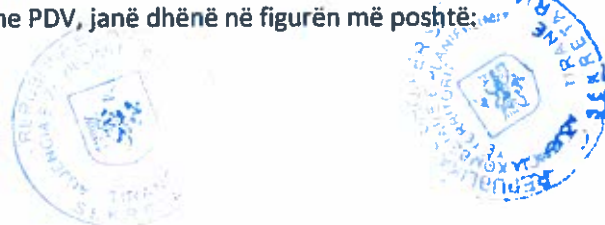

Figura 13: Seksion i rrugës primare

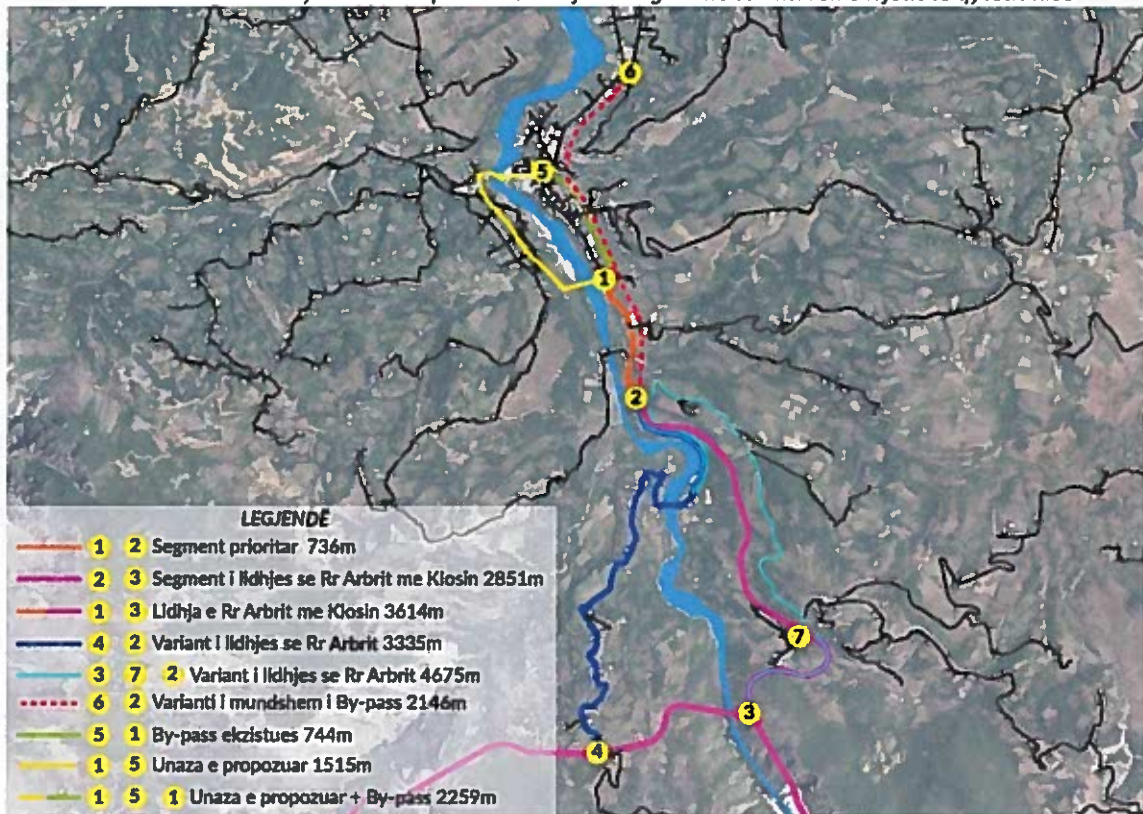
Ky seksion rrugor propozohet të përdoret gjatë rikonstruktimit të rrugëve kryesore në Qytetin e Klosit për ti sjell ato sipas standartit në përputhje me parametrat gjeometrik të trafikut sidomos për zonën e re urbane në anën tjetër të lumit.

Rrugët primare aktualisht, sipas kriterit të përdorur nga ne, në qytetin e Klosit, kanë një gjatësi të përgjithshme prej rreth 1500 m, ose 30 % të gjatësisë të përgjithshme të rrjetit rrugor të qytetit (të nxjerra nëpërmjet matjeve drejtpërdrejt në hartën e paraqitur në GIS për qytetin e Klosit). Këtu përfshihen rruga egzistuese që kalon përmes qytetit , në vijshmëri të rrugës nacionale Burrel – Klos – Bulçizë (perkatesisht segmenti 5 – 1 me ngjyrë të zezë) dhe bajpasi egzistues i Klosit (në proces punimesh asfaltimi, perkatesisht segmenti 5 – 1 me ngjyrë jeshile). Duhet të theksojmë se aktualisht asnjë nga rrugët primare egzistuese në qytetin e Klosit nuk plotëson kriteret e një rruge urbane primare sipas standartit .Në PPV është parashikuar të shtrihet qyteti i Klosit dhe në anën tjetër të lumit Mat dhe në këtë rast do të duhet që për qytetin të formësohet një unazë (segmenti i ri me ngjyrë të verdhë 5 -1 së bashku me by-pasin egzistues) . Unazat e formësuar do të vazhdojnë me një segment të ri të një rruge urbane primare , segmenti 1-2 . si vazhdim i shtrirjes në mënyrë natyrale të qytetit, siç parashikohet në PPV, në zgjatim në drejtim të lidhjes me rrugën e Arbrit segmentin 2 – 3. Gjatësitë e këtyre segmenteve rrugëve që parashikohen në planin e zhvillimit në të ardhmen (PPV), do të trajtohen me PDV, janë dhënë në figurën më poshtë:

Harta 18: Harta e ndryshimeve te pritshme te rrjetit rrugore ne strukturen e rrjetit te qytetit Klos

Ndërkoh për efekt të zgjerimit të ndërtimit të qytetit dhe në vazhdimi të bajpasit egzistues, si një variant i mundshem i zhvillimit të qytetit, kemi parashikuar përveç unazës, ku bashkangjitet në mënyrë natyrale By-pasi egzistues, gjurmen e shtrirjes të një By-pasi të ri për qytetin (segmenti 6 – 2), si në figurë (me vijë të ndërprer të kuqe), i cili mund ti përkas një perjudhe të më vonshme zhvillimi, jasht afatit kohor 15 vjeçar që parashikon ky PPV.

Në tërësi rrjeti rrugor i qytetit të Klos do të ketë një gjatësi të përgjithëshme prej rreth 10 000 m, me një ndryshim në gjatësi prej 200 % dhe me një përmirësim cilësor të dukshëm (vetëm nga rrugët e shtuara në pjesën informale), duke patur në përbërje të rrugëve primare një gjatësi prejmbi 3 000 m, dhe një rritje të këtij rrjeti të rrugëve primare, duke na siguruar një fluiditet shumë më të mirë të trafikut në qytet për të përballuar si rritjen e shkallës të mobilitetit për efekt të pozicionit të ri të Klosit merr si një "Hub" në zonen lindore që përshkon rruga e Arbrit

3.1.1.2 Rruget Sekondare Urbane

Rrugët Sekondare janë rrugë urbane me kapacitet të mesëm dhe të lartë, me funksionet e mëposhtme:

- mbledhjen/shpërndarjen e trafikut ndërmjet rrugëve primare dhe linjat me kapacitet të ulët të rrjetit urban
- nën-lidhjet me njësitë bashkiake të qytetit

Rrugët lokale urbane me funksion lidhës ndërmjet lagjeve fqinje (zhvendosje në distanca minimale, gjithmonë brenda qytetit) ose për zonat urbane me dimensione më të mëdha, ndërmjet pikave ekstreme të lagjeve. Në këtë kategori hyjnë, rrugët e destinuara për shërbimet kryesore urbane të lagjeve. Janë të pranueshme në këto rrugë të gjithë komponentët e transportit, përfshi këtu dhe vend parkimet e automjeteve private por të organizuara në zona të specifikuar në krah të kundërt të korsisë të manovrës. Rrugët lokale janë në shërbim direkt të zonës ku ndodhen. Në këtë kategori bëjnë pjesë rrugët për këmbësorë dhe rrugët për parkim; në to nuk lejohet qarkullimi i automjeteve publike të linjës.

Klasifikimi funksional i sipërpërmendur i rrugëve nuk përjashton mundësinë që (atje ku shihet e nevojshme) të përcaktohen itinerare specifike të rezervuara, të detyrueshme ose preferenciale, për kategori të veçanta të përdoruesve të mjeteve lëvizëse dhe komponentët e tjerë të Transportit rrugor si: biçikleta, automjete në shërbim të invalidëve, automjete tregtare dhe automjete të urgjencës dhe ndihmës të shpejtë.

Klasifikimi në fjalë nuk përjashton, përkundrazi kërkon, studimin e ndërveprimit ndërmjet transportit rrugor dhe llojeve të tjera të transportit. Po kështu një vëmendje e veçantë duhet ti kushtohet klasifikimit funksional të

ndërveprimeve, me stacionet hekurudhore dhe të transportit me teleferik etj., për të projektuar terminale të transportit Multimodal.

Duke iu rikthyer edhe një herë vlerësimit të "Karakteristikave gjeometrike të Transportit" të rrugëve të kategorive të veçanta, kërkohet të zbatohet kriteri bazë i projektimit, që parashikon lidhjen në kryqëzime të çdo rruge, vetëm me rrugë të tjera të njëjtës kategori ose të kategorisë paraardhëse ose pasardhëse.

Gjatësia e përgjithshme e rrjetit sekondar të rrugëve në qytetin e Klos është aktualisht rreth 1 500 m dhe përbën rreth 30 % të gjatësisë të përgjithshme të rrjetit rrugor, por është i pa kënaqshëm për kërkesat e mobilitetit të motorizuar në qytetin e Klos për shkak të gjendjes të tij fizike dhe strukturore, dhe për më shumë, të gjendjes të mbulesës të shtrimit të tij . Një seksion rrugor i tillë nuk mund të sigurojë kërkesat për parkim në rrugë dhe as të favorizojë lëvizjen me biçikletë dhe të këmbësorëve. Për këto arsye kemi propozuar që gjatë rikonstruksionit dhe zhvillimit të rrjetit rrugor të qytetit të Klosit, seksionet e rrugëve dytësore, sidomos për pjesën e re urbane , të bëhet sipas kërkesave të "Standardit të Projektimit dhe Ndërtimit të Rrugëve Shqiptare"(SPNRrSh)

Rrugët sekondare në planin e zhvillimit planifikohen të rriten në gjerësinë e seksionit të tyre duke u përshtatur me standardet , ato parashikohen që jo vetëm të « zgjaten » ashtu si janë parashikuar në klasifikimin aktual sipas destinacionit të tyre , por dhe do të zgjerohen në vite, duke siguruar rritje të numrit të korsive dhe sipërfaqeve të destinuara për parkimet në rrugë, duke siguruar një fluiditet më të mirë të trafikut në qytet.

Standardi parashikon dy seksione të Rrugëve sekondare, me gjerësi 12.5 m, që rekomandohen si më të përshtatshme për në pjesën qendrore të qytetit një rrugë me dy korsi lëvizjeje dhe dy korsi parkimi dhe dy trotuare nga një për secilin drejtim lëvizjeje dhe seksionin me gjerësi 10 m, Rrugë sekondare në pjesën jo qendrore të qytetit.

Figura 14: Seksioni për rrugët urbane sekondare ne zonat qendrore urbane

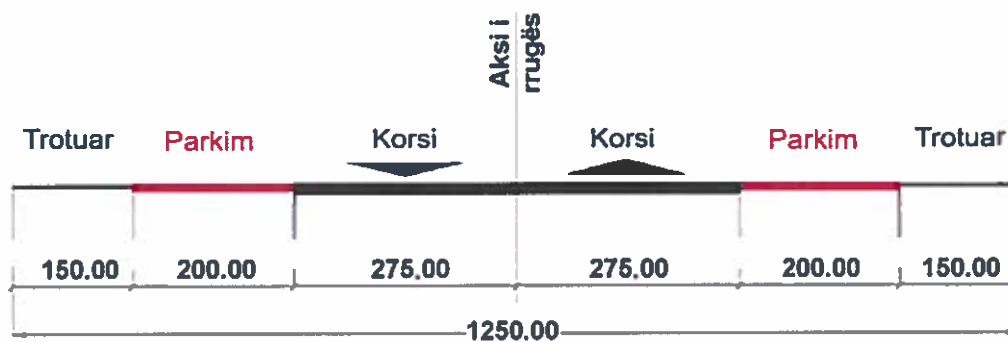
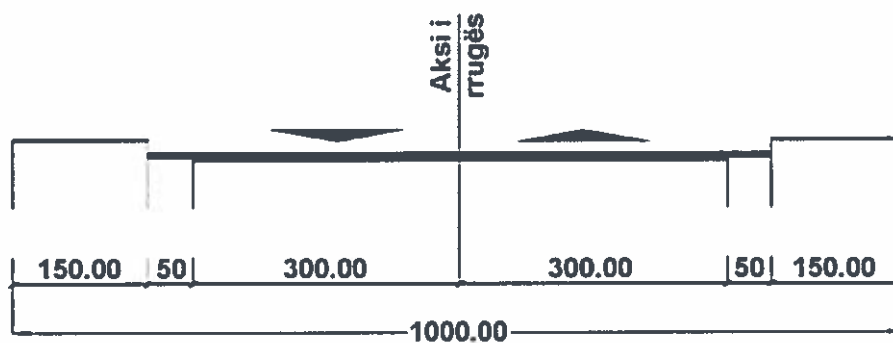

Figura 15: Seksioni për rrugët urbane sekondare ne zonat periferike urbane

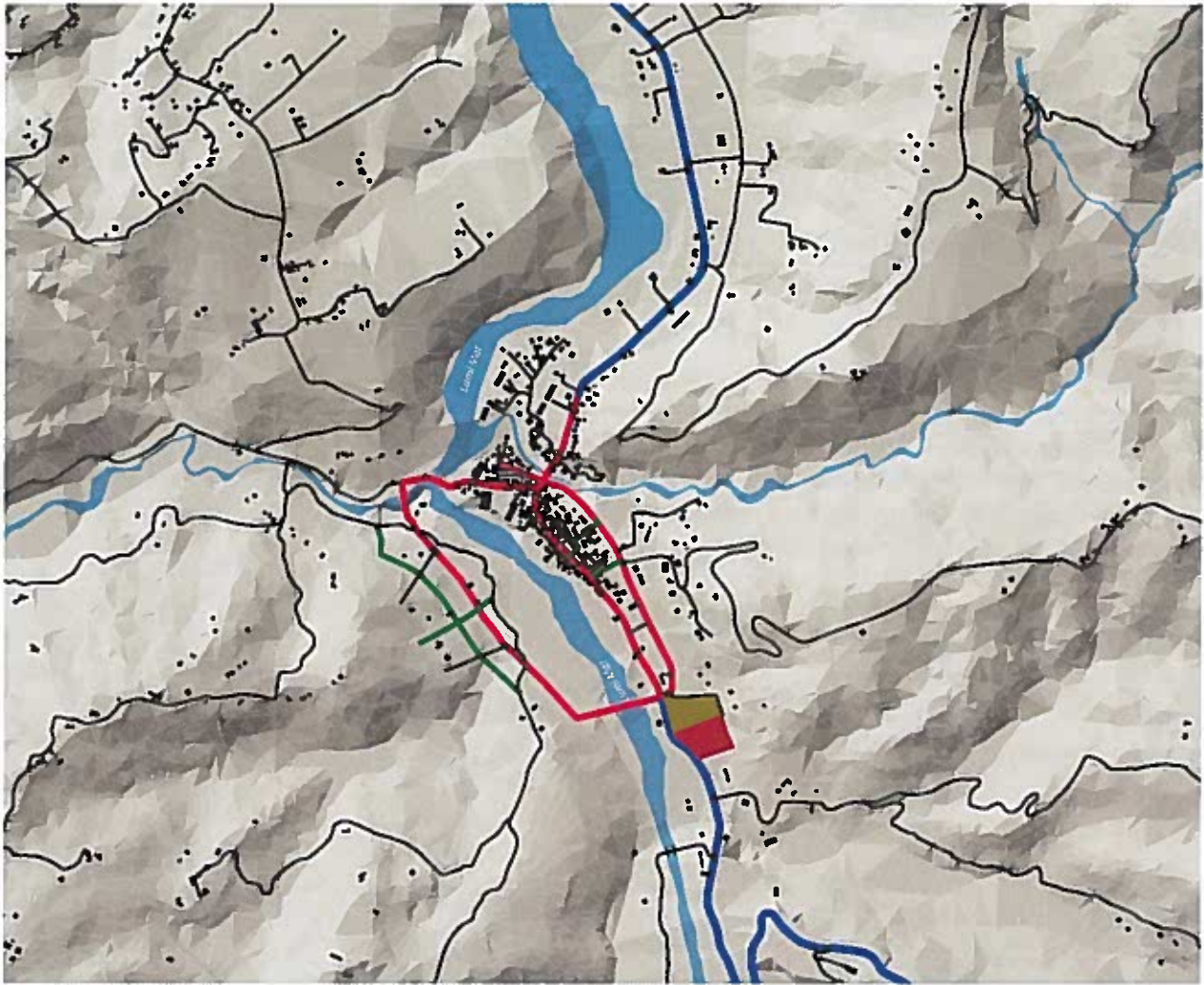

Seksioni rrugor II-II përfaqëson një rrugë me dy korsi lëvizjeje dhe dy trotuare, nga një për secilin drejtim lëvizjeje (pa korsi parkimi).

Harta 19: Rrugët primare dhe sekundare ne qytetin e Klosit

LEGJENDË

Klasifikimi i rrjetit rrugor

Kategoria C - Rrugë interurbane dytesore	Kategoria E - Rrugë urbane dytësore	Parking i qytetit i propozuar
Kategoria D - Rrugë urbane kryesore	Kategoria F - Rrugë interurbane tretësore	Terminal i propozuar

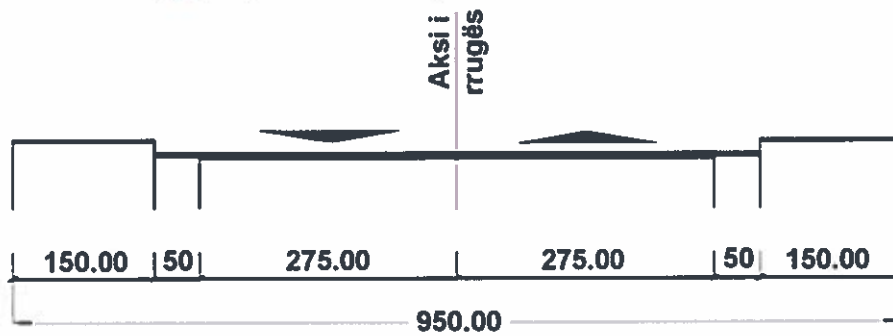
3.1.1.3 Rrugët e treta Urbane (rruge urbane lokale)

Rrugët e treta urbane janë rrugët urbane me kapacitet të ulët me hyrje lokale për në njësitë administrative. Duhet gjithashtu të vëmë në dukje që gjatësia e përgjithshme e këtyre rrugëve sipas matjeve të realizuara në hartën e përpunuar në GIS për qytetin e Klos për gjithë rrjetin rrugor të “ri klasifikuar” , ku evidentohen qartë dhe rrugët e kategorisë të tretë siç është paraqitur në “Hartën e Rrjetit Rrugor të Klos” me të gjithë kategoritë , ato kanë një gjatësi të përgjithshme prej 1800 m , ose 35.00 % të gjatësisë së përgjithshme të rrjetit rrugor të qytetit. Seksionet tërthore të këtyre rrugëve janë mesatarisht prej 3.5 m, nga 9.50 m që duhet të jetë standardi i këtyre rrugëve për një qytet kontemporan.

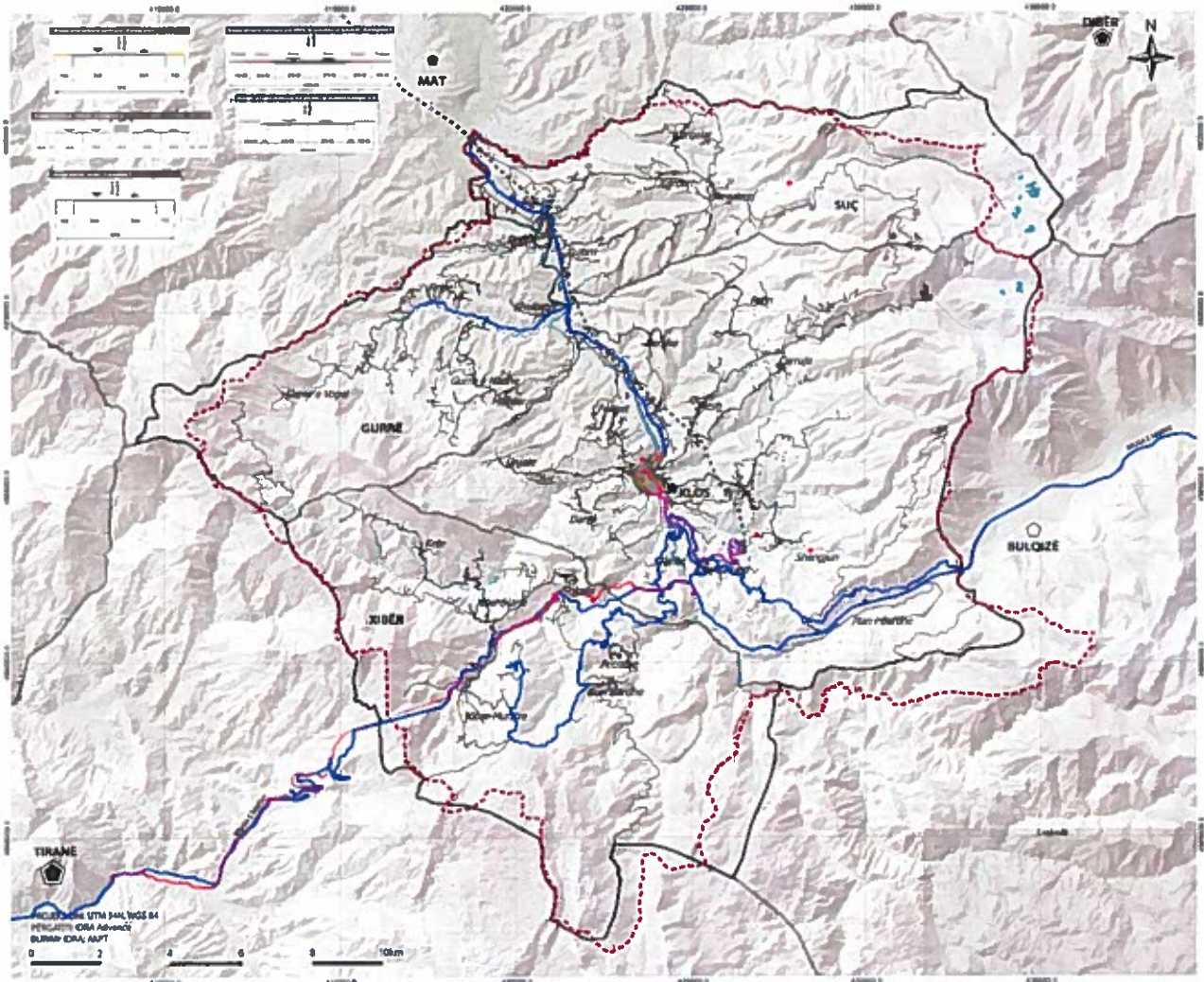

Figura 16: Seksion tërthor i rrugëve të treta (rrugë lokale)

Seksioni standard i Rrugëve të treta urbane (Rrugëve Lokale) i propozuar për tu përdorur për rrugët e reja urbane që mund të ndërtohen në zonat informale ose gjatë rikonstruksionit të rrugëve lokale, gjatë periudhës të jetësimit të PPV të Bashkisë Klos, rekomandohet të ketë dy korsi me gjerësi 2,75 m për çdo drejtim lëvizjeje, me bankina 0,5 m në çdo anë, të cilat mund të përdoren edhe për lëvizjen e biçikletave, meqenëse të gjitha rrugët sipas këtij standardi do ti përkasin "zonave30", ku shpejtësia e lëvizjes të mjeteve të motorizuara do të kufizohet nën 30 km/orë, si dhe trotuarët prej 1,5 m për lëvizjen e këmbësorëve.

- LEGJENDË**
- Metropol
  - Qendër primare
  - Qendër sekundare
  - Qendër terciare
  - Kufiri i Bashkisë Klos
  - Kufiri i pretenduar
  - Kufiri i Bashkive
  - Kufiri i Njesive Administrative
  - Terminal i propozuar
  - Ndërtesa
  - Sistem urban
  - Sistem ujor
  - Urë e propozuar për këmbësorët dhe biçikletat
  - Rruga e Arbitri Varianti 2
  - Hekurudha e parashikuar
  - Stacioni hekurudhor i propozuar nga PPK
  - Lidhja e hekurudhes me terminalin
  - Rrjeti rrugor i propozuar
  - C - Rruge interurbane dytesore
  - D - Rruge urbane kryesore
  - E - Rruge urbane dytesore
  - F - Rruge lokale urbane
  - HEC në ndërtim
  - HEC i planifikuar

3.1.1.4 Mirëmbajtja e rrugëve

Aktualisht cilësia e rrjetit rrugor të qytetit të Klos nuk është e kënaqshme në lidhje me cilësinë e asfaltimit si dhe parametrave gjeometrike përkundrejt fluksit të trafikut.

Projekti konsiston në zhvillimin e rrjetit të rrugëve parësore dhe dytësore të qytetit të Klos (përkatësisht me një gjatësi rreth 3 800 m në rrjetin primar dhe 6 200 m gjatësi në rrjetin sekondar dhe lokal rrugor) duke përfshirë: trajtimin e sipërfaqes së rrugëve (asfaltimin) dhe për të përfunduar me rikonstruktimin apo rindërtimin e disa rrugëve, si dhe duke parashikuar një sistemim të rrjetit kullues në varësi të gjendjes aktuale të çdo segmenti dhe kryqëzimi (nyje) të rrugëve të kategorisë të parë dhe të dytë. Të gjitha kryqëzimet midis rrugëve të kategorisë së parë e të dytë do të përmirësohen nga ana strukturore dhe funksionale. Vendosija dhe ripërtëritja e sinjalistikës vertikale dhe horizontale dhe drejtimet të cilat në tërësi do të sigurojnë:

- Uljen e kostos për mirëmbajtjen e automjeteve
- Rritjen e kapacitetit të ndërkëmbimit të transportit
- Rritjen e shpejtësisë mesatare të udhëtimit
- Përmirësimin e sigurisë të trafikut
- Përmirësimin e mjedisit

3.1.1.5 Kryqëzimet (interseksionet)

Kryqëzimet e rrjetit rrugor përcaktohen duke ju referuar standardit në varësi të hierarkisë (Tipit nga A në F) nga të cilat është e qartë që kemi dy lloje kryqëzimesh kryesore :

- Në nivel (në rrafsh),
- Në disnivel

Duke ju referuar Planit Struktural, për qytetin e Klos nuk janë parashikuar kryqëzime në disnivel por në kryqëzimet hyrëse dalëse nga rrugët interurbane kryesore në rrugët urbane do të parashikohen rreth rrotullime që do të projektohen me PDV (Pikat 5, 1, dhe 2 në Harta e ndryshimeve të pritshme të rrjetit rrugor në strukturën e rrjetit të qytetit të Klos

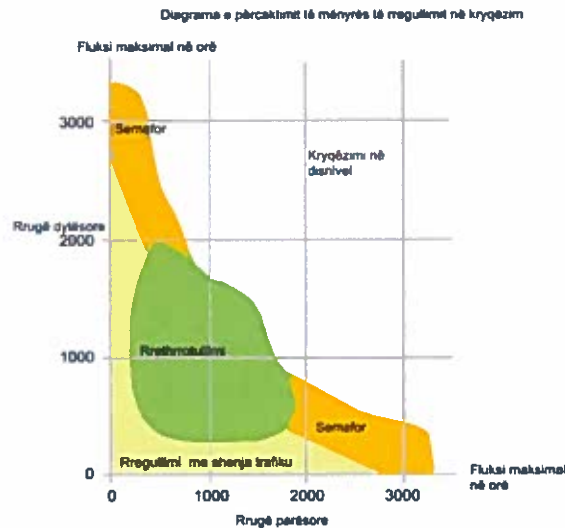
Projektet do të hartohen për të ulur vonesat dhe radhët e makinave në disa nga kryqëzimet më të ngarkuara në rrjetin e rrugëve primare. Në përputhje me rezultatet e modelimit dhe simulimeve të trafikut përcaktohen nyjet e kryqëzimeve që do të realizohen me rreth rrotullime edhe për kryqëzime të tjera të rrjetit rrugor të qytetit të Klosit.

Ndërkohë për të gjitha kryqëzimet në nivel rast pas rasti (me PDV) duhet të studiohet mënyra e rregullimit të trafikut në varësi të flukseve përkatëse të trafikut, meqë në bashkinë e Klos deri më sot ka qënë e pa mundur të realizohen matje trafiku , kjo edhe për arsye të kohës shumë të ngjeshur të afateve të realizimit të këtij projekti, në situatën konkrete, ndaj mendojmë se inventarizimi i kryqëzimeve që kemi bërë drejtpërsëdrejti nga vrojtimi në GIS i "Hartës të Rrjetit Rrugor" të propozuar na mirë orienton për të zgjidhur hap mbas hapi këtë detyrë , në vazhdimësi të realizimit të PPV nga Bashkia (Departamenti i Transportit i propozuar nga ana jonë, për tu krijuar rishtas), duke përdorur kategorizimin e kryqëzimeve të evidentuara mbështetur ne analizën sipas mënyrës së më poshtme, nga ku përcaktojmë se do të kemi kryqëzime me:

- Rreth "rrotullime"
- Rregullime "me semafor" ,
- Rregullime "me përparësi kalimi" nëpërmjet shenjave të trafikut

Figura 17: Tipet e kryqëzimit ne varësi te volumit te trafikut ne orët e pikut ne rrugën parësore dhe dytësore

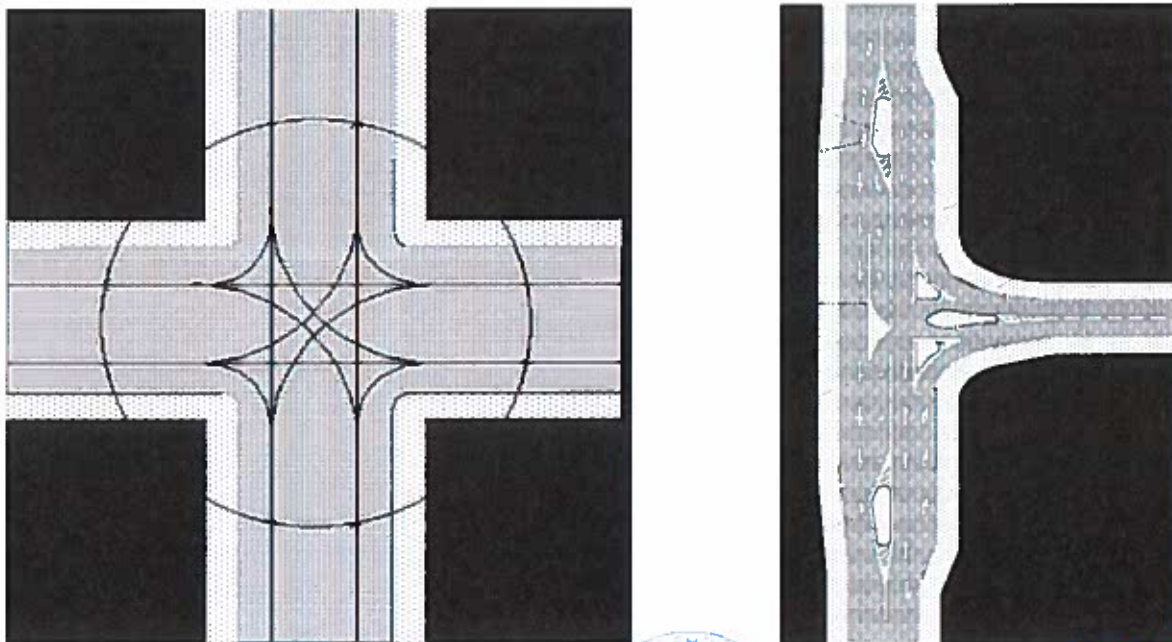
Paraprakisht ne kemi përcaktuar tre kryqëzime në pjesën qendrore që duhet të rregullohen për efekt të trafikut në këto kryqëzime me qëllim që të çlirohet qendra e qytetit nga “konxhestionet” e trafikut . Realizimi i kryqëzimeve të reja të rrjetit rrugor në rrafsh (nivel) si dhe rikualifikimi i disa prej tyre, siç parashikohet në Raportin e Planit Struktural duhet të bazohet në kritere projektuese të SNPRSh.

Në këtë rast ne duhet t’i referohemi standardeve të Kryqëzimeve në rrafsh karakterizohen me rreze të ndryshme kthimi të formuara nga drejtimet që kryqëzohen me kënde të ndryshme nga ky rrjet që i kundërvihen mungesës të hapësirave të gjëra ekzistuese në kryqëzim. Në këto raste mund të lindin të paktën tre forma të mos përshtatshmërisë:

- Lëvizje të pakontrolluara të automjeteve
- Vendkalime të zgjata të këmbësorëve (sidomos në zonat urbane)
- Zona të asfaltuara të pa përdorshme

Kryqëzimet në nivel – janë një zonë e përbashkët për disa rrugë , të organizuar në mënyrë të tillë që të lejojnë zhvendosjen e rrymave të trafikut nga njëra rrugë tek tjetra, si paraqitet në figurën e mëposhtme (kryqëzimet me katër dhe me tre degë)

Figura 18: Kryqëzime me katër dhe tre dege

3.1.1.6 Parkimet

Në lidhje me parkimet në rrugë, sipas përmasave të seksioneve të rrjetit ekzistues dhe atij të parashikuar për zhvillimin e qytetit të Klos ne kemi dhënë më poshtë mënyrën e organizimit të vend parkimeve për të gjitha llojet e rrugëve të rrjetit rrugor të qytetit.

Organizimi i karrexhatave të parkimit

Sigurimi dhe rrjedhshmëria e trafikut në rrugët rrjedhëse arrihet nëpërmjet ndarjes fizike të lëvizjes së mjeteve nga parkimi, duke evituar kështu mbivendosjen e funksioneve në të njëjtën karrexhatë të lëvizjes normale të mjeteve dhe të manovrës së hyrjes dhe të daljes nga parkimi.

Bashkë-ekzistenca e funksioneve lejohet në rrugët e kategorive të ulëta dhe ekzaktësisht në rrugët e lagjeve me kusht që në të njëjtën anë ku lejohet parkimi ekziston dhe mundësia e një korsisë ekskluzive për shërbime manovre të parkimit dhe kur është nevoja me pamje ose strukturë tjetër të shtresës së rrugës;

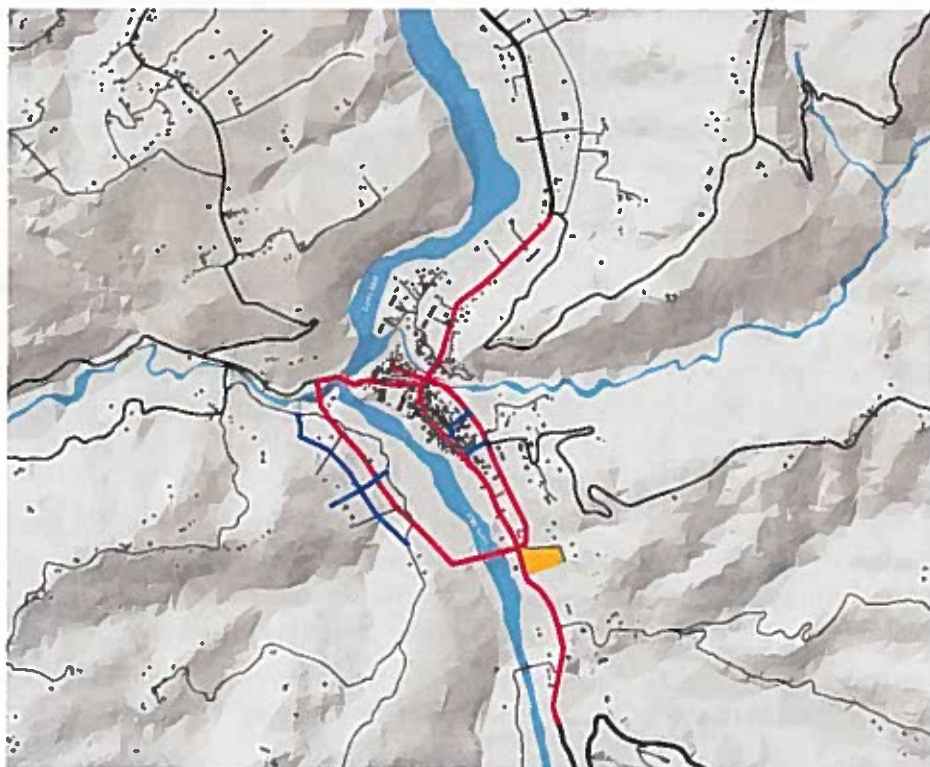
Në rrugët lokale urbane pa kufizime të veçanta.

Në rastin e rrugëve të lagjeve, korsa pranë korsisë së parkimit (korsia e manovrës), e kufizuar me sinjalizimin përkatës horizontal, duhet të ketë gjerësi 3,50 m për parkim në rreshta paralel ose të pjerrëta me 450 dhe 6,00 m për parkim perpendikular me anën e trotuarit, në anën e karrexhatës.

Po kështu korsa e parkimit, në të cilën vendet e parkimit duhet të tregohen me anë të sinjalizimit horizontal me gjerësi respektive 2,00 m për parkim në rradhës paralele dhe 4,50 m për parkim të pjerrët me 450 ose perpendikular me trotuarin në anën e karrexhatës.

Në hartën me poshtë janë treguar kombinimet më të vlefshme (sipas kapacitetit të vend-makinave/m²) të korsisë së parkimit dhe korsive përkatëse të manovrave, d.m.th. korsi – parkimi. Këto korsi duhet të adoptohen në krah të karrexhatës së lëvizjes ose të veçuara (të kufizuara nga trotuari) për të krijuar rrugë-parkimi. Po këto karrexhata-parkimi, të përdorura si module të përsëritshme, bëjnë të mundur organizimin e zonave të parkimit:. Në këtë rast kombinimet më racionale individualizohen në bazë të raportit vende- makina/m². Pajisja e parkimeve që tregohet në figurën e mëposhtme (përveç atyre që përcaktohen si rrugë- parkimi) i referohen vetëm parkimit për një kohë të shkurtër, me ndërrime të shpeshta të mjeteve.

Harta 20: Propozimet për parkim publik: përgjatë rrugëve dhe stacionin e parkimit publik

LEGJENDË
Parkime të propozuara përgjatë:
- rrugëve kryesore urbane
- rrugëve dytësore urbane

■

Parking i propozuar

3.1.1.7 Rrugët dhe trafiku transit

Qyteti i Klos nëpërmjet lidhjes me rrugën e Arbërit do të jetë një "Hub" I rëndësishëm ekonomik për zonën lindore qendrore por dhe si "një zone" me potenciale të larta të zhvillimit të turizmit gjithë vjeçar për të kombinuar turizmin malor me atë bregdetar për efekt të afërsisë më bregdetin nëpërmjet rrugës të Arbërit, dhe një kohësisht një nyje e rëndësishme transporti tokësor dhe hekurudhor si një degëzim i ri shumë i rëndësishëm i Korridorit e VIII dhe përballon të gjithë trafikun tranzit që kalon për në pjesën lindore të Shqipërisë (në drejtim të Burreli, Bulqizës, Martaneshit dhe Dibrës e më tej drejt Maqedonisë nëpërmjet pikës Kufitare të Blatës. Për këtë arsye, trafiku do të vij duke u rënduar, sidomos gjatë kohës të verës. kur është kulmi i sezonit turistik i cili do të vijë gjithnjë në rritje në vitet në vazhdim .

Për këtë arsye, pavarësisht lehtësimeve të dukshme që do të kemi nga ndërtimi i By-Pasit në rrugën nacionale Burrel -Bulqizë, që po ndërtohet aktualisht , në kuadër të rrugës të Arbërit si dhe degëzim I rëndësishëm i Korridorit VIII, është parashikuar ndërtimi i një By-Pasi të ri në periferinë e Qytetit , që mbyll rrethimin e qytetit nga hyrja qe vjen rruga nacionale nga Burreli ,deri në daljen e këtij aksi në rrugën nacionale që të çon në drejtim të segmentit lidhës të Klosit me rrugën e Arbërit, i cila ka parametrat e një rruge urbane primare dhe ka si qëllim kryesor shmangien e trafikut tranzit nga rrjeti rrugor urban, duke e lehtësuar maksimalisht atë. Kjo ndërhyrje do të lehtësoje dhe vetë trafikun në qytetin e Klos , duke na siguruar një rrjet qarkullues rrezoro-unazor në qytet, në vend të rrjetit rrugor uni aksial që ka sot qyteti. Kështu me kompletimin e ndërtimit të kësaj unaze do të krijohet mundësia e vendosjes të një linje të re të transportit Publik Urban me autobus, që do të rreth përfshi qytetin, duke ndihmuar veçanërisht në lehtësimin e shërbimeve të mobilitetit për banorët e zonave periferike, ku kemi dhe pjesën kryesore të ndërtimeve informale, si dhe të zonave sub urbane të qytetit.

By-Pasi i Klos

By-Pasi i qytetit, i cili luan me së miri rolin e një Bypassin kompleks që siguron një tërheqje dhe shpërndarje elastike të trafikut për qytetin e Klos, i shërben më së miri mundësisë të ndërtimit të një "Platforme Multimodale" apo "Terminali Multimodal" të planifikuar për t'u ndërtuar në zonën lindore të qyteti, që do të përpunojë dhe shpërndajë mallrat dhe ngarkesat e shkarkuara me kontejner për në Korridorin e VIII në drejtim të Maqedonisë dhe më tej drejt Burgasit në Bullgari , nëpërmjet Korridoreve Paneuropiane VIII, dhe në lidhje me korridorin X edhe në drejtim të Europën Qendrore dhe Turqinë për në Azinë e Mesme.

By pasi ka një lidhje mjaft funksionale dhe me stacionet "Park & Ride" që kemi propozuar të ndërtohen në hyrje (dalje) të qytetit të Klos nga drejtimi i Tiranës në segmentin lidhës me rrugën e Arbërit dhe nga rruga që shkon për në pikën doganore të Blatës. Kjo është bërë me synimin për të lehtësuar trafikun në vetë qytetin e Klos nga trafiku kombëtar dhe ndërkombëtar i mundshëm për qëllime vizite/qëndrimi ditor apo dhe më gjatë.

Gjithashtu ka rekomandime për reflektim në plan të lidhjes të Klosit ne drejtim të Burrelit dhe të Rrëshenit për të ndërlidhur rrugën e Arbrit me Rrugën e Kombit për te fuqizuar dhe përmirësuar cilësisht Rrjetin rrugor të Shqipërisë verilindore. Ndër to më të rëndësishmet janë:

Një zgjidhje për rrugën që do të lidhë Klosin me Rrëshenin dhe më tej Rrëshenin jo vetëm me rrugën e kombit por dhe me degëzimin drejt Peshkopisë drejt Muhurit dhe ne këtë drejtim dhe lidhjen me rrugën Kukës Peshkopi

Lidhja e Rajonit të Klos me Burreli jep mundësi të aktivizohet më mirë dhe rruga e "Skënderbeut" me qytetin e Krujës duke rritur kapacitetin e depërtueshmërisht në këtë zonë malore te Shqipërisë qendrore me potenciale të mëdha turistike historike dhe natyrore. Grupi i punës mori përsipër të reflektonte këto rekomandime në plan duke nënvizuar se gjurmët specifike të këtyre rrugëve duhet të jenë subjekt i një studimi fizibiliteti të veçantë.

3.1.2 Propozimet ne transportin publik

Organet e pushtetit vendor janë përgjegjëse për transportin e brendshëm të udhëtarëve brenda juridiksionit të tyre. Ato miratojnë linjat e transportit ndërqytetës të udhëtarëve brenda qarkut si dhe linjat rreth qytetëse. Bashkitë janë përgjegjëse për transportin qytetës dhe për procesin e licencimit për transportin ndërqytetës brenda dhe ndërmjet qarqeve. Ato organizojnë dhe menaxhojnë këtë lloj shërbimi brenda juridiksionit të tyre.

Bashkitë gjithashtu janë përgjegjëse edhe për shërbimin e udhëtarëve me taksì (këshilli bashkiak përcakton çmimet dhe tarifat). Ministria përcakton numrin maksimal të taksive në shkallë vendi.

Gjatë analizës në pjesën e parë të projektit dhe gjatë hartimit të Vizionit dhe strategjisë të Bashkisë Klos ne kemi nxjerrë në dukje avantazhet qe na siguron ekzistenca e një sistemi të mirë të shërbimit të "Transportit Publik Urban" në qytetin e Klosit ne lidhje me njësitë e tjera administrative.

Kurse brenda për brenda qytetit të Klosit sipërfaqja është mjaft të koncentruar, sot por dhe ne perspektivën e zhvillimit të tij brenda PPV, dhe duke pasur parasysh dhe perspektivën e tij si një qytet turistike – agro – industriale, për distancat ekstreme të mobilitetit të banorëve të tij brenda qytetit, do të ishte e përshtatshme lëvizja në këmbë dhe me biçikleta. Kështu që vëmendja kryesore do të përqendrohet në rristrukturimin e rrugëve urbane me trotuare të përshtatshme për lëvizjen e lirë dhe të sigurtë të këmbësoreve, si dhe minimizimin e lëvizjes të automjeteve në rrugët e qytetit, duke i “nxjerrë” ato në unazë (By-pas), për të siguruar lëvizjen e sigurtë me biçikleta në rrugët e qytetit i cili kryesisht shtrihet në një rrafshnaltë (sa me sipër reflektohet dhe në listën e prioriteteve të investimeve që kemi parashikuar për Bashkinë Klos).

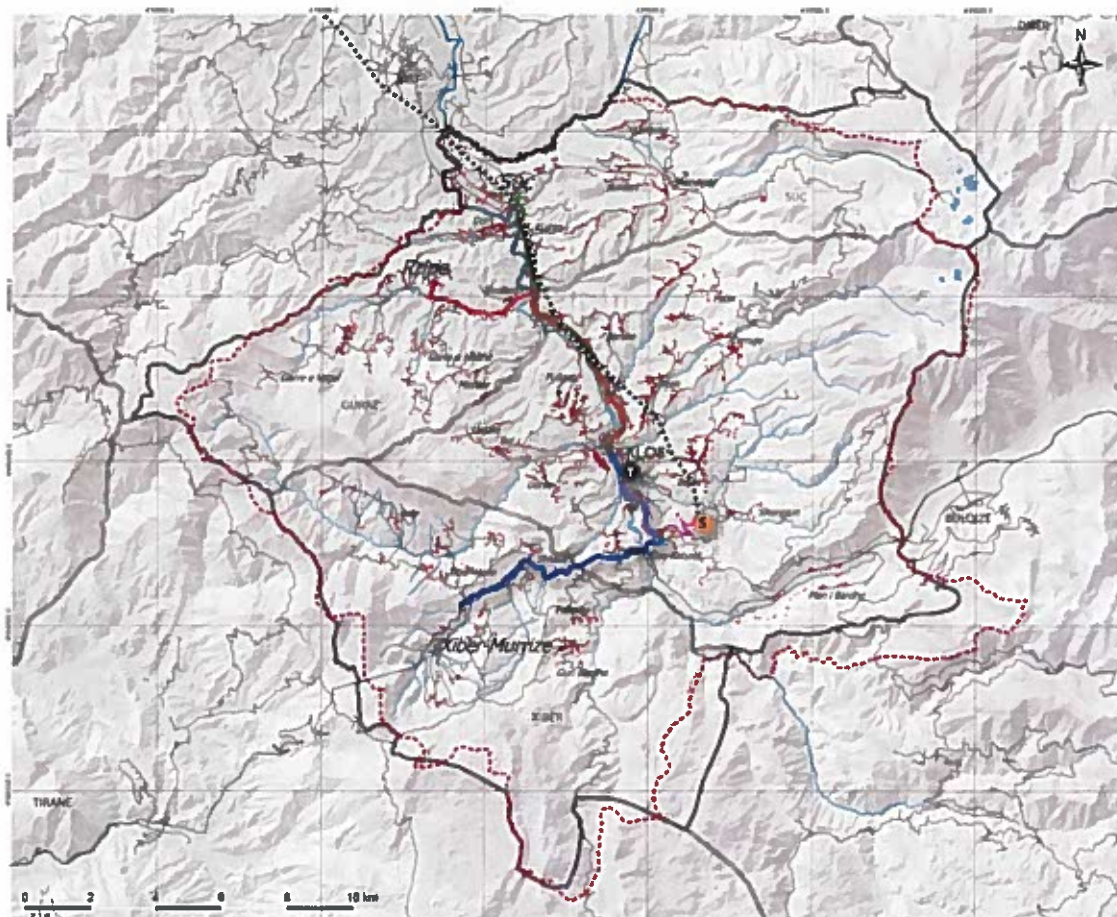
Ndërkohë me qënë se NJA të kësaj bashkie shtrihen në një territor më të shtrirë dhe se nevojat e lidhjes të banorëve të këtyre njësive me qendrën Klos janë të arsyeshme mendojmë se duhet të organizohet një shërbim transporti publik me linja të rregullta në orare ciklike me autobus, të cilat do të shërbejnë në itineraret qendër NJA – Klos, me interval Çdo ore nga 07.00 – 22.00.

Ne këtë kuadër janë parashikuar linjat

- Klos- Suç
- Klos –Rripë
- Klos – Xibër Murrizë

Me ndërtimin e traverbankut, parashikohet te shtohet edhe një linje e transportit urban që do te lidhe stacionin e fundit te hekurudhës me stacionin Multimodal te qytetit te Klosit. Gjurma e hekurudhës dhe ky stacion janë ende të papërcaktuara saktësisht nga PPK, por me poshtë ilustrohet edhe kjo linje grafikisht.

Harta 21: Linjat e transportit publik

LEGJENDA

- Kufiri i Bashkisë Klos
- - - Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos
- Banim

- Linjë urbane**
- Linjë Klos - Suç
  - Linjë Klos - Gurrë
  - Linjë Klos - Xibër

- - - Linjë hekurudhore e parashikuar nga PPK
- Linjë Stacion treni - Terminal
- Ⓣ Terminal
- Stacion treni

3.1.3 Energjia

Në sistemin e infrastrukturës energjetike, Plani i Përgjithshëm Kombëtar propozon:

Katër Korridore energjetike: TAP – IAP – WBR – Kosovë do të mundësojnë integrimin e sistemit energjetik të Shqipërisë në infrastrukturën energjetike të Ballkanit Perëndimor dhe Evropës. Shqipëria përbën një korridor të rëndësishëm që lidh Greqinë me vendet e Bashkimit Europian dhe Kroacinë. Ky korridor siguron një mundësi për lidhje energjetike nëndetare mes Shqipërisë dhe Italisë, një nga ekonomitë më të mëdha të Bashkimit Europian;

Bashkia e Klosit është një bashki me një rrjet të pasur hidrik dhe natyre e cila mundëson prodhimin e energjisë nga alternativa të tjera si ajo eolike, por deri më tani energjia elektrike zë një hapësirë modeste në aktivitet njerëzorë dhe nëse analizojmë mënyrat e ngrohjes, shohim se pjesa dërrmuese e popullsisë 98.5% përdorin drurin si mjetin kryesor për ngrohje, për rrjedhojë konsumi mesatar për këtë bashki duhet llogaritur 200 KWh/muaj, që përfshin energjinë minimale të domosdoshme për nevojat jetike (gatim, ndriçim, larje teshash me makine, informacion audioviziv dhe frigorifer).

Tabela 14: Përdorimi i energjisë si mjet ngrohje

Njësia	Popullsia sipas Censurit	Përqindje	Përdorimi i Drurit si mjet ngrohje	Përdorimi i Energjisë Elektrike si materiali kryesor ngrohës	Përqindja qe përdorin gaz
Gurre	3369	1.9%	99.40%	0.00%	0.60%
Klos	7873	4.4%	98.29%	0.63%	1.08%
Suc	2716	1.5%	97.96%	0.34%	1.70%
Xiber	2660	1.5%	98.92%	0.00%	1.08%
Bashkia KLOS	16618	9.3%	98.50%	0.40%	1.10%

BURIMI: INSTAT

Aktualisht, bashkia e Klosit furnizohet me energji nga hidrocentrali i Ulzës i cili ka një fuqi prej 25'000 MW ne vit. Por, ne këtë bashki janë planifikuar disa HEC-e, duke pare potencialin nga hidro resurset dhe relievi malor. Energjia totale e planifikuar te prodhohet ne këto bashki është 12,600 MW ne vit (Tabela 10)

Tabela 15: Hec-e te planifikuara ne Bashkinë Klos

Hec-e të planifikuara ne Bashkinë e Klosit	MW/Vit
Hec "Klos"	2,600
Hec "Shkallë"	1,300
Hec "Cerujë – 1"	2,300
Hec "Cerujë – 2"	2,800
Hec "Rripë"	3,600

BURIMI: MINISTRIA E ENERGJETIKËS

3.1.3.1 Rekomandime për sektorin e energjetikës

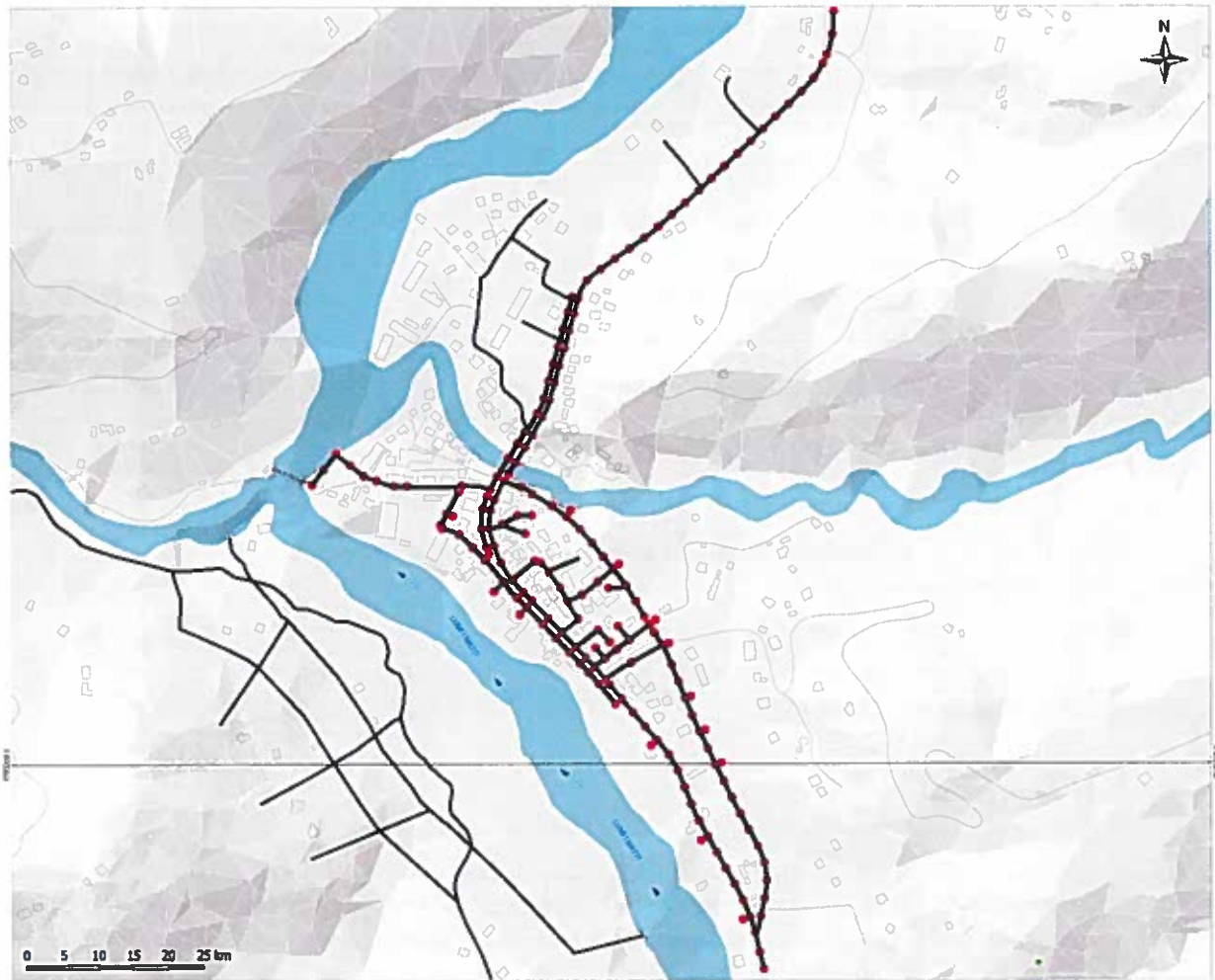
- Duke qenë se vendimmarrja shqiptare është treguar dorëlëshuar në dhënien e Hec-eve të shumtë mbi lumenjtë shqiptarë (mbi 500 të tillë), ku bëjnë pjesë edhe lumenjtë e Bashkisë Klos, sugjerojmë që në sistemet lumore duhet të zbatohen praktika të sistemit proporcional, ku 33.3% e sasisë ujore të konsiderohet e paprekshme si prurje ekologjike, 33.3% të tjera si të paprekshme për produktet bujqësore dhe 33.3% t'iu përkasë prurjeve energjetike, dhe në varësi të kushteve klimaterike, raportet bujqësi dhe energji mund të shkëmbejnë sasi të caktuara për muaj të caktuar.
- Të abrogohet neni 39, i Ligjit 111, viti 2012, "Për menaxhimin e burimeve ujore", pika 'd', ku thuhet: Pavarësisht nga sasia e rrjedhjes ekologjike që përcaktohet në planet e menaxhimit të baseneve, ajo nuk mund të jetë më e vogël se prurja me qëndrueshmëri 355 ditë në vit (Q355) – dhe të bëhet: ajo nuk mund të jetë më e vogël se prurja me qëndrueshmëri 300 ditë në vit (Q300).
- HEC-et në kategorinë e katërt dhe të pestë të zonave të mbrojtura mund të lejohen me Leje Mjedisi, por me kushtin që të ruhet Q (sasia) e 6 muajve ose afërsisht 50% dhe 40-50% mund të jetë prurje energjetike.
- Nga pikëpamja hidrologjike, Shqipëria ka vështirësi për të përmbushur kërkesat e brendshme për energji, për shkak të luhatjes së reshjeve që janë thelbësore për funksionimin e hidrocentraleve. Ndërkohë, përdorimi i ujit nga hidrocentralet e vogla bie ndesh me kërkesën e bujqësisë për ujitje. Ky konflikt vërehet kryesisht në stinën e thatë të verës kur kërkesat për ujë janë të larta dhe prurjet të pakta.

3.1.4 Telekomunikacioni

Ne lidhje me telekomunikacionin, aktualisht bashkia ka një rrjet te pjesshëm vetëm për qytetin e Klosit. Ky plan parashikon qe ky rrjet te zgjerohet, se bashku me zhvillimin e infrastrukturës dhe rrjeteve te tjera përfshirëse. Linjat e telekomunikacionit mund te shërbejnë me tej për shtrimin e fibrave optike, te cilat do te ndikojnë ndjeshëm ne ofrimin e shërbimeve me te mira përmes internetit te shpejtë.

Harta 22: Harta e propozimit te telekomunikacionit

LEGJENDË

- Brige lumore dhe përrenj
- Linja e telekomunikacionit e propozuar
- Ndërtesë
- Pusetë elektriku
- Rrjeti rrugor

3.1.5 Administrimi i Ujit

3.1.5.1 Sistemi i ujësjellësit

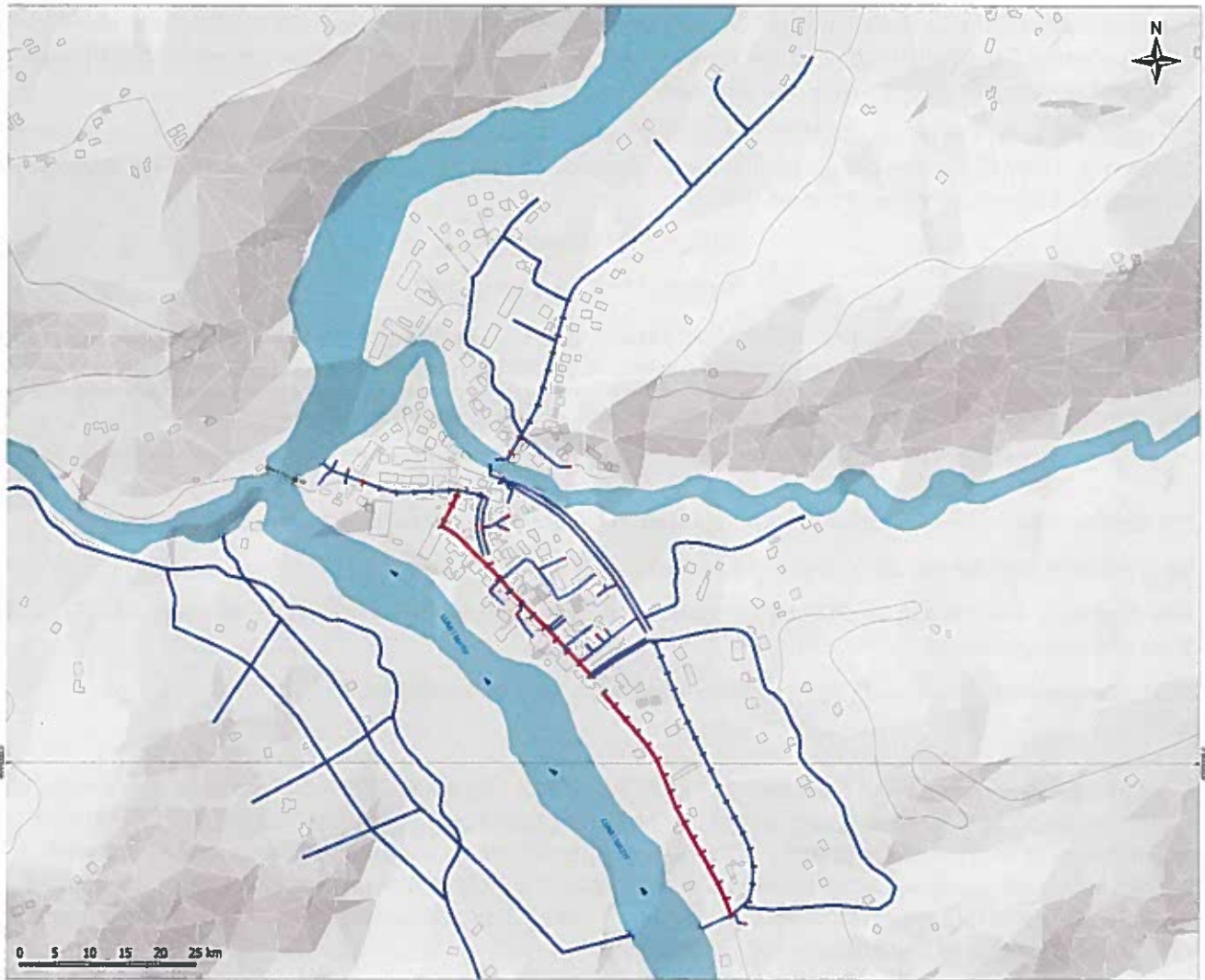
Në situatën e re të dalë nga shkrija dhe bashkimi i njësive të qeverisjes lokale në njësi më të mëdha, ofrimi i shërbimeve publike efektive pritet të jetë një prej rrjedhojave bazë të synuara. Ruajtja e stadit të arritur në shërbimet aktuale dhe përmirësimi i mëtejshëm, janë tendenca që duhet të ecin paralelisht. Shërbimi i Ujësjellësit në Bashkinë Klos mbulon vetëm pjesërisht popullatën, kurse aksesit ndaj rrjetit të kanalizimeve është dhe më i ulët. Të dyja shërbimet janë të menaxhuara nga vetë komunat. Mbledhja e tarifave është nën nivelin e 50%. Krijimi i një entiteti të ri, si Bashkia Klos, bën të nevojshëm riorganizimin e shërbimeve dhe shtimin e investimeve për të rritur shkallën e shërbimit dhe nivelin e aksesit në këto dy shërbime bazë, duke e bërë të krahasueshëm me nivelet kombëtare.

Ne këtë kuadër është shumë e rëndësishme që Bashkia ti japë rendësi investimeve në përmirësimin dhe zgjerimin e rrjetit të ujësjellësit, fillimisht për qytetin e Klosit dhe më tej për Nj. A. Aktualisht ky rrjet është i përpunuar vetëm në dy rrugë kryesore të qytetit, dhe duke qenë se parashikojmë zgjerimin e qytetit, zgjerimi i këtij rrjeti duhet të ecë paralelisht me zhvillimin e infrastrukturës në anën tjetër. Harta me poshtë tregon zhvillimin e tij për qytetin e Klosit:

Harta 23: Harta e propozuar e furnizimit me ujë

LEGJENDË

Brigje lumore dhe përrenj	Linja e K.U.B e rikonstruktuar sipas projektit te vitit 2012	Puset K.U.B 40 x 70
Ndërtesë	Linja e K.U.B e propozuar	Pusetat e K.U.B
Rrjeti rrugor		

3.1.5.2 Sistemi kundra zjarrit

Legjislacioni në fuqi për mbrojtjen kundra zjarrit Ligjin Nr.8766, datë 5.04.2001 “Për mbrojtjen nga zjarri dhe për shpëtimin”, me ndryshime. Sipas Kodit të Ujit projektimi dhe zbatimi i rrjetit të ujësjellësit duhet të bëhet në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Përgjithësisht shpërndarja e tyre varet nga një seri faktorësh:

- Madhësia e qendrës së banuar
- Numri i banorëve
- Dendësia e tyre
- Qëndrueshmëria e konstruksioneve kundrejt zjarrit
- Dendësia e ndërtesave dhe karakteri i tyre
- Lloji i prodhimit në ndërmarrjet industriale dhe organizimi i prodhimit
- Drejtimi i erërave dhe intensiteti i tyre

3.1.5.3 Vlerësimi i volumit në rezervuarë për sistemet kundra zjarrit

Për të përcaktuar kriteret dhe në mungesë të normave zakonisht adoptohen kriteret të karakterit empirik. Fillimisht përcaktohet nëse shërbimi do të sigurohet vetëm nëpërmjet rezervave të ujësjesit ose mund të shfrytëzohen burime të tjera (rrjedha ujore, liqene, ujë deti, kanale etj.)

Për qendra të vogla banimi deri 3000 banorë, në literaturën teknike sugjerohen kapacitete anti zjarr V e cila lejon funksionimin e dy hidrantëve për një periudhë kohe nga 3 deri 5 orë, me një prurje të variueshme nga 5 deri 8l/sek. Në bazë të kësaj merren vlerat ekstreme të V :

$$V=0.005 \cdot 3 \cdot 3600=54\text{m}^3 \quad (1)$$

$$V=0.008 \cdot 5 \cdot 3600=144\text{m}^3 \quad (2)$$

Për një qendër të banuar deri 3000 banorë, vlera maksimale $V=144\text{m}^3$ rezulton e barabartë me 15% të konsumit ditor maksimal e vlerësuar kjo me një normë furnizimi me ujë 200l/banorë*ditë dhe koeficient maksimal $K=1.6$.

Pra kapaciteti V_1 për shërbimin anti zjarr llogaritet në vlera 30-50% e kapacitetit akumulues V_r ,

$$Q_1 = 6\sqrt{N}$$

Për qendra të banuara të rëndësishme, Conti propozon një prurje Q_1 anti zjarr me formulën e mëposhtme:

Ku Q është në l/sek N = popullsia në të mijta banorë

Nga formula e mëposhtme jepen vlera të prurjes anti zjarr 19,41,4,60,85 l/sek për N me vlerë 10,000, 50,000, 100,000, 200,000 banorë

Duke pranuar një shërbim 5 orë, nga formula e mësipërme llogarisim volum V_1 :

$$V_1 = 108\sqrt{N}$$

E cila për vlerat e mësipërme të popullsisë jep vlera volume 341, 764, 1080, 1527 m^3 . M gjith. për një vlerësim të drejtë të kapacitetit V duhet të kemi parasysh që nuk është e këshillueshme marrja e vlerave të prurjes kundra zjarrit shumë të larta, për arsye së vetë rrjeti nuk do të ishte në gjendje ti garantonte. Nëse do të orientonim prurjen vetëm për shërbimin kundra zjarrit do të rrezikonim të zvogëlonim vlerat e presionit në zonat e tjera të banuara. Një tjetër formulë e përdorshme për qendrat e banuara me një numër të lartë popullsie, duke supozuar një kohëzgjatje të zjarrit 5 orë do të kishim volumin V_1 :

$$V_1 = (Q_h - Q_s) \cdot 5 \cdot 3600$$

Ku Q_h është prurja maksimale orare

Q_s = prurje maksimale ditore

Nga sa më sipër, përveç qendrave të banuara shumë të vogla ku sugjerohet përdorimi i (1) dhe (2) ku volumi akumulues V_r përfshin edhe volumin anti zjarr V_1 ; megjithatë në mënyrë të kujdesshme duhet të ruhet një normë e caktuar në vlerën totale të V_r e cila të mos të mund të konsumohet gjatë shfrytëzimit normal të rezervuarit. Kjo zakonisht realizohet përmes një marrjeje në rezervuar e cila pozicionohet në një kuotë më të ulët se marrja e shërbimit të furnizimit me ujë, kjo marrje duhet të mbahet e mbyllur me një saraçineskë të montuar dhe të hapet vetëm në raste zjarri.

3.1.5.4 Rekomandime për ujësjesin Klos:

Ndërhyrjet janë të domosdoshme në disa elemente të ndryshme, nuk duhet të anashkalohen edhe elementet që shfrytëzohen për një mirë menaxhim të rrjetit. Më poshtë japim një panoramë të përgjithshme mbi disa rekomandime:

1. Të azhurnohen dhe të kompletohen instrumentet e programimit dhe të verifikimit të adresave të rrjetit të ujësjesit, pra të realizohet një Studim i rregullimit Hidraulik.
2. Reduktimin e lidhjeve abuzive në tubacionet e transmetimit dhe shpërndarjes.
3. Rikonstruksionin e tubacioneve të amortizuara.
4. Ndërhyrjen në rrjetin shpërndarës duke eliminuar skemat e hapura, duke synuar skemat e mbyllura të ujësjesit
5. Nisjen e një programi mbi evidentimin e humbjeve të padukshme, përmes një rrjeti monitorimi

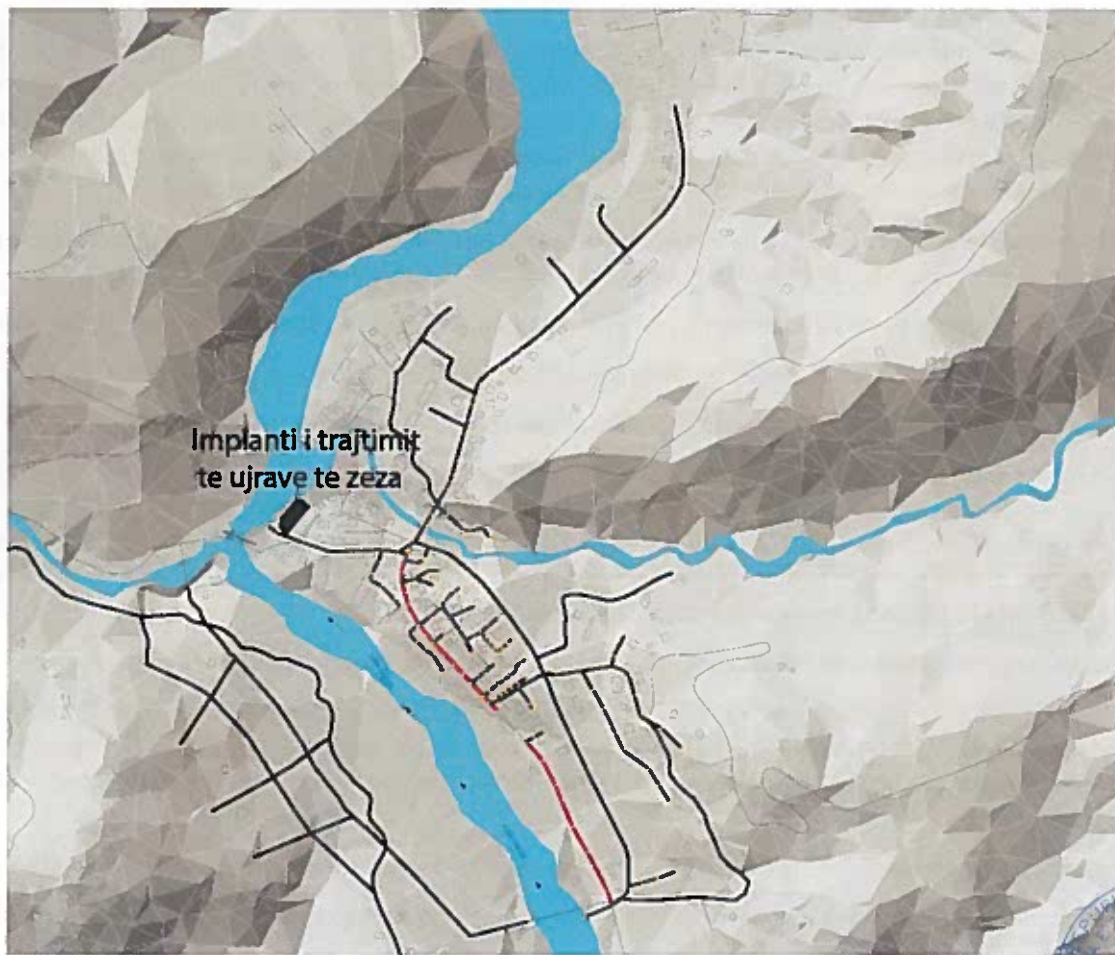

6. Rrjeti i monitorimit kimiko-biologjik të zgjerohet në gjithë qytetin, përmes stacioneve stacionare ku të merren informacione në kohë reale përgjatë 24 orëve.
7. Përgatitjen në G.I.S për të gjithë rrjetin e ujësjellësit
8. Të projektohen përmes studimeve të evolucionit demografik nevojat për ujë të pijshëm gjatë periudhave të pikut të kërkesës. Kjo nënkupton vlerësimin e popullsisë gjatë periudhave të caktuara për shkak të flukseve turistike.
9. Të realizohen në mënyrë periodike bilance hidrike ku të krahasohen prurjet e pikut në periudha të ndryshme kohore me qëllim evidentimin e evolucionit të konsumit të ujit të pijshëm, në këtë mënyrë projektojmë tendencën e nevojave për burime të reja hidrike dhe konservimin e atyre ekzistuese
10. Të ndërhyet në të gjitha pikat e telekontrollit me qëllim zëvendësimin/përmirësimin e instrumenteve
11. Mirëmbajtje të veprave ekzistuese.
12. Zëvendësimin e impianteve të dezinfektimit me klor me impiante me rreze UV
13. Përmirësimin e impianteve elektrike, anti zjarr dhe pajisjeve të sigurisë

3.1.6 Sistemi i kanalizimeve

Aktualisht, kanalizimet në bashkinë e Klosit paraqesin një problematike edhe me te madhe, pasi investimet ne këtë fushe kane qene minimale. Qytetit të Klosit ende i mungon një impiant i trajtimit te ujerave te zeza, ndërtimi i të cilit është parashikuar dhe kushtuar goxha prioritet pasi do të ndikonte thellësisht ne rritjen e cilësisë së jetës. Harta e mëposhtme tregon si do te zhvillohet ky sistem për qytetin e Klosit ne vitet e ardhshme.

Harta 24: Sistemi i propozuar i kanalizimeve

LEGJENDË

Brigje lumore dhe përrenj	Linja e K.U.Z e rikonstruktuar sipas projektit të vitit 2012
Ndërtesë	Linja e K.U.Z e propozuar
Rrjeti rrugor	Puset K.U.Z

3.1.6.1 *Trajtimi i ujërave me lagunazh natyror*

Në lidhje me Nj.A. dhe fshatrat përkatëse, për arsye kosto rekomandohet të përdoret sistemi i lagunazhit natyror. Duke qenë se rajoni në fjalë, kryesisht ndërtimet dhe banesat vendosen në zona të ngritura mund të sigurohet trajtimi i ujërave të përdorura me anë të lagunazhit natyror, për aq kohë sa ato nuk sistemohen në një magjistral pranë.

Fatmirësisht, të gjitha banesat orientohen drejt një zone të ulët fushore, ku gjendet një copëz tokë moçalore ose tokë djerrë pranë një lumi ose përroi, ku më pak kujdes për secilin fshat mund të zgjedhësh një sipërfaqe për të ngritur një teknologji të thjeshtë, të trajtimit të ujërave të përdorura.

Ky ujë vjen në mënyre gravitative, pa kosto energjie në drejtim të këtij sheshi, ku një basen i gatitur sipas një profili vertikal me argjila e zhavorre, e më pas me kallamishte filtruese arrihet të pastrohen ujërat e ngarkuara (të zeza ose të përdorura), me lëndë nitrite, fosfate, duke u kthyer deri në ujëra të kategorisë së tretë, të cilat lehtësisht mund të derdhen në përrrenj ose liqene ose mund të përdoren për qëllime të tjera.

Kurse në rastin e banesave që bien jashtë skemës gravitative të përgjithshme të fshatit dhe larg magjistraleve rekomandohen ndërtime të gropave septike ekologjike, të cilat parashikohen me dhomëza të përbëra dhe të ndërtuara me mure hermetikisht të izoluara, ku uji i ngarkuar me nitrite dhe fosfate mund të transformohet në ujë të pranueshëm për t'u derdhur në ujërat sipërfaqësorë, por rast pas rasti ka një skemë specifike enkas për to.

3.1.6.2 *Rekomandime për sistemin e kanalizimeve*

Përveç ndërtimit të impiantit të ujërave të zeza, për rritjen e efikasitetit të shërbimit, sugjerojmë:

- a) Në përgjithësi parametrat kryesorë të cilët janë të domosdoshëm me qëllim dimensionimin e rrjetit janë vlera mesatare dhe maksimale e prurjeve të gjeneruara nga shkarkimet individuale dhe nga ato të gjeneruara nga fenomenet atmosferike. Njohja e nivelit të konsumit të ujit të pijshëm, jep një informacion të rëndësishëm edhe për nivelin e shkarkimeve të ujërave të ndotura. Ndërsa ngritja e një rrjeti të monitorimit atmosferik përmes pluviometrave, kryesisht për nivelin dhe intensitetin e reshjeve jep informacione mbi nivelin e prurjes. Megjithatë në rastin e sistemeve unitare duhet të shmangen mbi dimensionet e rrjetit.
- b) Të ngrihen grupe pune me qëllim azhurnimin e të gjithë rrjetit formal dhe informal, ku të merren informacione mbi gjendjen e pusetave të kontrollit, kuotave, dimensioneve të tubacioneve.
- c) Të hartohen programe të detajuara mbi planin e pastrimit të pusetave, dhe zhblokimin e tubacioneve
- d) Metodot e pastrimit të tubacioneve të përmirësohen, nëpërmjet makinerive të posaçme.
- e) Përmes rievimeve ajrore me rreze infra të kuqe të sigurohet një rievim i plotë i qytetit.
- f) Me informacionet e grumbulluara, përmes software të ndërtohet një model i plotë. Pra përmes ndërtimit të skenarëve të ndryshme ku do të modelohen situatë të ndryshme atmosferike (tashme e njohur) mbi rrjetin, duke marrë si rezultat në këtë mënyrë pjesët e rrjetit të cilat punojnë me vështirësi gjatë fenomeneve të ndryshme, dhe të cilat sjellin më pas probleme përmbytjeje. Në këtë mënyrë mund të vlerësohen edhe zonat të cilat duhet të jenë objekt ndërhyrjesh përmes investimeve.
- g) Zgjerimi i rrjetit të kanalizimeve në zonat të cilat nuk janë të mbuluara me shërbim
- h) Të ngrihen sisteme Telekontrolli për rrjetin e kanalizimeve, përmes instalimit të sensorëve të cilët sinjalizojnë humbjet, ndryshimet e nivelit. Sinjalet dërgohen drejt një paneli qendror kontrolli ku përmes ngjyrimëve të ndryshme gjykohet mbi zonat problematike. Vetëm në këtë mënyrë ndërhyrjet mund të bëhen jo më duke u nisur nga emergjencat.
- i) Të realizohen video-inspektime periodike të tubacioneve kryesore, për të parë gjendjen e kolektorëve.
- j) Të gjitha ndërhyrjet në zgjerimin e rrjetit të kanalizimeve të bëhen në bashkëpunim me projektin urbanistik.

3.1.7 *Menaxhimi i mbetjeve*

Shërbimi i menaxhimit të mbetjeve në bashkinë Klos mbulon vetëm 50% të popullsisë, të sipërfaqes totale të banuara në Bashkisë Klos. Shërbimi përfshin të dyja mbetjet urbane dhe mbetjet inerte. Shërbim realizohet nga nën kontraktorët private duke përdorur kazanë metalikë për mbeturina në rastin Klosit dhe për komunën Suç në formën e vend depozitimi prej betoni

Bashkia e Klosi-t mbledh tarifat e pastrimit nga banorët në mënyrë që të financojnë këtë shërbim. Ne NJA Klos bashkia ka vendosur tarifën prej 500 lekë/banor /vit. Bizneset e vogla janë të detyruar të paguajë 14 herë më shumë dhe ndërsa për bizneset e mëdha është 240 herë me shumë.

Familjarët janë përgjegjës për mbeturinat që prodhohen prej tyre. Si rregull i përgjithshëm në Bashkinë Klos çfarë është mbetje organike kompostohet, por ende nuk ka të dhëna të që saktësojë ndonjë përgjigje të saktë në lidhje me shtrirjen e këtij aktiviteti të riciklimit, i cili si i tillë kryhet në mënyrë informale. Pjesa tjetër e mbetjeve iu lihet banorëve në vullnetin e tyre të lirë.

E njëjta gjë po ndodh edhe me mbeturinat inerte. Është e vetëkuptueshme se nuk ka ndarje apo klasifikim të mbeturinave dhe kjo është e vërtetë jo vetëm për mbeturinat urbane por edhe për mbeturinat industriale dhe ato spitalore. Nuk ka statistika të rregullta për bashkinë Klos mbi mbetjet inerte të ndara në mbetje inerte industriale dhe urbane. Ndërkohë situata mbetet problematike edhe për mbetjet nga ish – fabrikat e pasurimit të kromit dhe dampat e krijuara gjatë punës së tyre.

3.1.7.1 Rekomandime për trajtimin e mbetjeve

Në kushtet e reja ku do të ndodhet Bashkia lidhur me mbetjet urbane shihet i nevojshëm një plan i ri menaxhimi për mbeturinat, ku të spikasin masat, rrugët dhe mekanizmat për:

- Rehabilitimi/Inkapsulimi i pikave të nxehta mjedisore, rinovimi urban dhe ripërdorimi i tokës, duke i kthyer në zonë të gjelbra me vlerë rekreative për qytetin, të tjerat në përputhje me normat e sigurisë;
- Propozohet të studiohen të gjitha territoret e objekteve industriale që kanë përdorur ose gjeneruar kimikate të rrezikshme për shëndetin dhe të prioritetizohen mbi bazën e shkallës së rrezikut, duke zbatuar të gjitha direktivat e BE-së që lidhen me kontaminimin e rrezikshëm të tokës;
- Plani të përcaktojë dhe të ndajë zonat e ligjshme dhe të paligjshme të hedhjes së mbetjeve;
- Inventarizimi dhe diagnostikimi i vend-depozitimeve, si dhe përcaktimi i prioritetëve, planifikimi dhe duhet bërë dhe raportimi. Rekomandimin e rregullimeve institucionale dhe financiare për të arritur këtë;
- Duhet ri parë norma 1 Landfill/rajon sipas strategjisë kombëtare, kur pritet ri kompozim i rajoneve në kuadrin e reformës së re territoriale. Rekomandimin e rregullimeve institucionale dhe financiare për të arritur këtë;
- Hartimi i projekteve të standardizuara dhe mbështetja teknike duhet t'u ofrohen zonave të mbetjeve dhe autoriteteve lokale për të garantuar cilësinë e përshtatshme të planeve dhe që rezultatet e tyre të jenë të krahasueshme. Në kuadrin e reformës territoriale bashkitë duhet të zgjerojnë shërbimin në këto zona;
- Zhvillimi i infrastrukturës dhe përfshirja në planet rajonale e vendore të menaxhimit të mbetjeve janë të domosdoshëm buxhete të mjaftueshme për menaxhimin e mbetjeve, që përfshijnë gjithashtu dhe sektorin privat;
- Të shihet mundësia e ngritjes së një landfilli industrial qendror për depozitim të mbetjeve të ngurta industriale mbas trajtimit të tyre me metodat e përcaktuara nga Konventa e Bazelit, duke shmangur depozitim të tyre në landfillet urbane;
- Planet duhet të saktësojnë orientimin drejt trajtimit të tyre sipas hierarkisë që është më praktikja dhe më e arritshmeja në nivelet e ulta, të ndërlidhura me masa që varen shumë nga aktorët kryesorë në qeverisjen qendrore, politikën e saj dhe përgjegjësitë e prodhuesve. Zbatimi i Strategjisë Kombëtare të Menaxhimit të Mbetjeve, duke vendosur standarde lokale për të cilat kanë rënë dakord të tre nivelet ;
- Duhet planifikuar zonat e përshtatshme për vendndodhjen e zonës së riciklimit, kompostimit, duke konsideruar me përparësi ndikimin në mjedis ;
- Krijimi i kushteve të duhura për donatorët ndërkombëtarë (veçanërisht për fondet e BE-së) për të financuar infrastrukturën e nevojshme ;
- Mobilizimi i një instrumenti financiar nga niveli kombëtar, rajonal dhe lokal, me qëllim që të plotësohen funksionet e tij në fushën e menaxhimit të mbetjeve ;
- Forcimi i mekanizmave për mbledhje më të mirë të tarifave dhe zbatimi i sanksioneve ;
- Përcaktimi i zonave ndërkufitare liqenore për menaxhimin e incidenteve të ndotjes industriale.

3.1.8 Biodiversiteti

Me adaptimin e Planit, infrastruktura përkatëse do të planifikohet dhe rregullohet në mënyrë gjithëpërfshirëse. Infrastruktura do të rikonstruhet apo ndërtohet mbi bazën e një analize të nevojave dhe mundësive. Për shkak të sipërpërmendura, infrastruktura do të planifikohet, që do të thotë gjithashtu më pak nevojë për të kryer ndërhyrje të reja infrastrukturore. Si rezultat, hapësira nuk do të fragmentohet në mënyrë të panevojshme dhe nuk do të preken rrugët migratore të kafshëve të egra. Masat e aktiviteteve të Planit duhet të përfshijnë krijimin e kalimeve të përshtatshme për kafshët e egra nëse fragmentet ekzistuese provojnë se janë të papërshtatshme apo të pakalueshme (vendkalimet janë penguar nga gardhet ose vdekshmëria e kafshëve në rrugë është rritur).

Nëse masat e Planit nuk zbatohen, vdekshmëria e kafshëve në rrugë dhe lidhjet midis popullatave mund të përkeqësohen, gjë e cila mund të ndikojë në biodiversitetin e zonave përkatëse. Masat e parashikuara përfshijnë masa për të reduktuar nivelin e zhurmës në mjedisin natyror, të cilat do të kenë një ndikim lokal pozitiv të përhershëm të kafshët e egra. Nëse masat nuk zbatohen, zhurma në mjedisin natyror do të rritet për shkak të ndërhyrjeve infrastrukturore të pakontrolluara dhe të paplanifikuara.

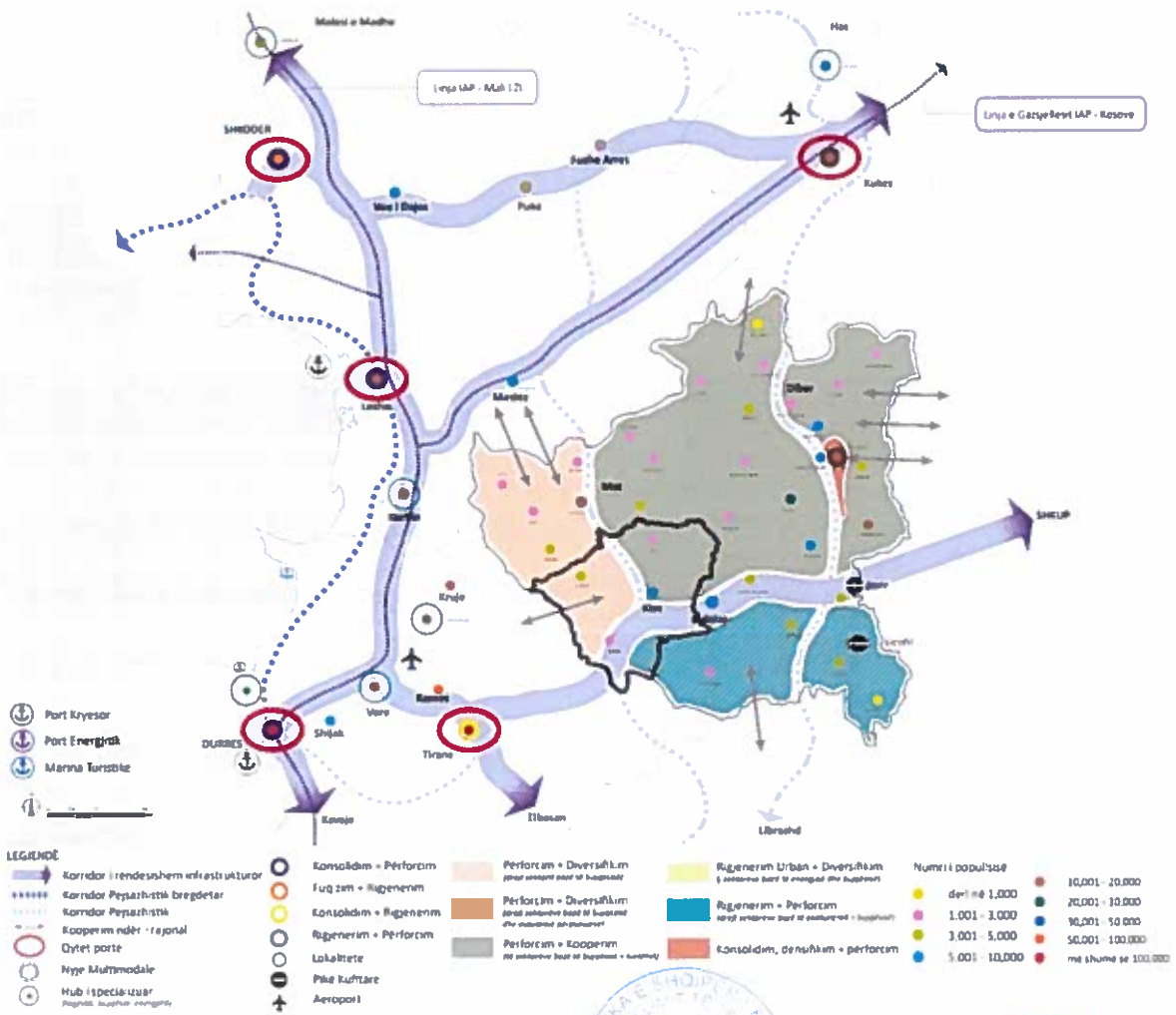
3.2 Konsiderata nga plane e nivele te tjera sipas ndikimit ne territorin vendor

Plani i Përgjithshëm Kombëtar (PPK) jep orientimin metodologjik, dhe drejtimet strategjike urbane për të gjithë vendin, por vlen edhe në kontekstin e instrumentit të planifikimit territorial për secilën bashki. Plani i Përgjithshëm Kombëtar është instrumenti më i lartë në hierarkinë e Planifikimit të Territorit, si i tillë do të shërbejë në koordinimin dhe bashkërendimin e politikave dhe planeve sektoriale Kombëtare duke i dhënë atyre një perspektive territoriale. Brenda këtij kuadri, Bashkia Klos futet tek rajoni i specializuar Dibër-Mat-Klos-Bulqizë i cili i kushton një vëmendje të veçantë rivlerësimit të aseteve dhe zhvillimin e burimeve natyrore.

PPK gjithashtu jep orientimet për korridoret kryesore të lëvizjeve, dhe ky plan e shikon Klosin, pavarësisht se qendër terciare në rajon, por ka një pozicion strategjik në kryqëzimin e dy korridoreve kryesore kombëtare në drejtim të Lindjes: se pari është rruga e Arbrit e cila do të luajë rolin kryesor në të ardhmen për zhvillimin ekonomik të bashkisë, dhe se dyti është aksi kombëtar ekzistues Tirane – Peshkopi i cili kalon mes për mes bashkisë dhe qytetit të Klosit me një gjatësi prej 18 km. Ky aks, ka nevojë për rehabilitim.

Infrastruktura tjetër e rëndësishme, do të jete ajo hekurudhore pasi në Klos është stacioni i fundit i traverbankut i cili do të shërbejë industrisë minerare, por nuk përjashtohet edhe për transporte të tjera, si p.sh. të produkteve bujqësore apo blegtorale. Kjo gjë, ilustrohet më së miri tek harta e parashikimeve të transportit të mallrave dhe pasagjereve në rang Kombëtar.

Harta 25: Rajoni Dibër-Mat-Klos-Bulqizë

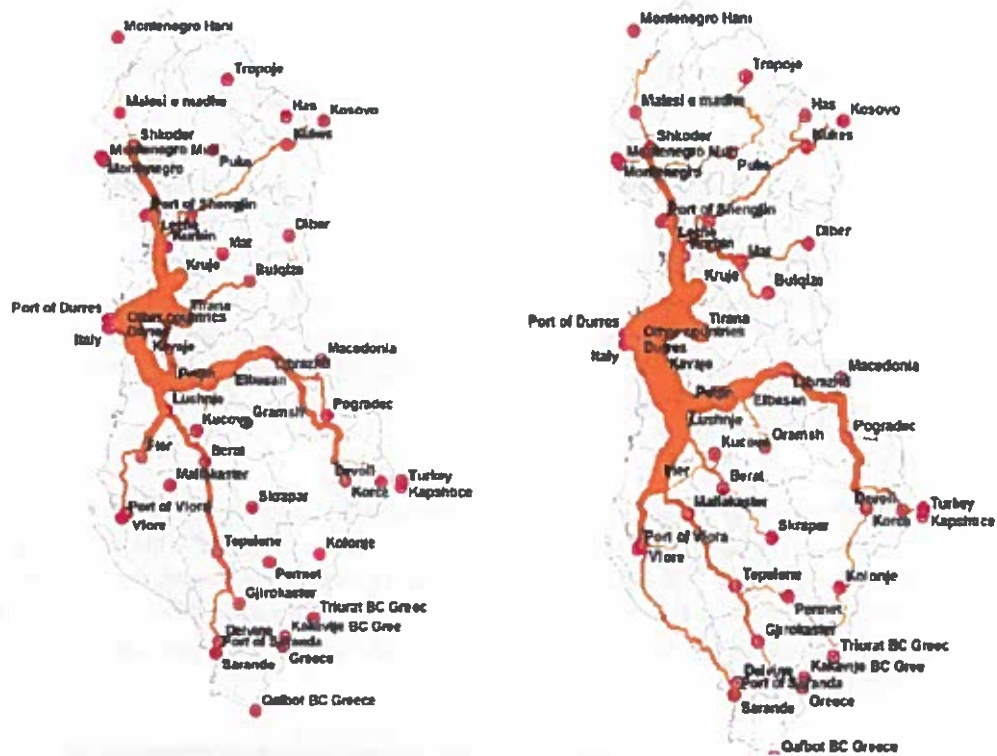

BURIMI: PLANI I PËRGJITHSHËM KOMBËTAR, SHQIPËRIA 2030

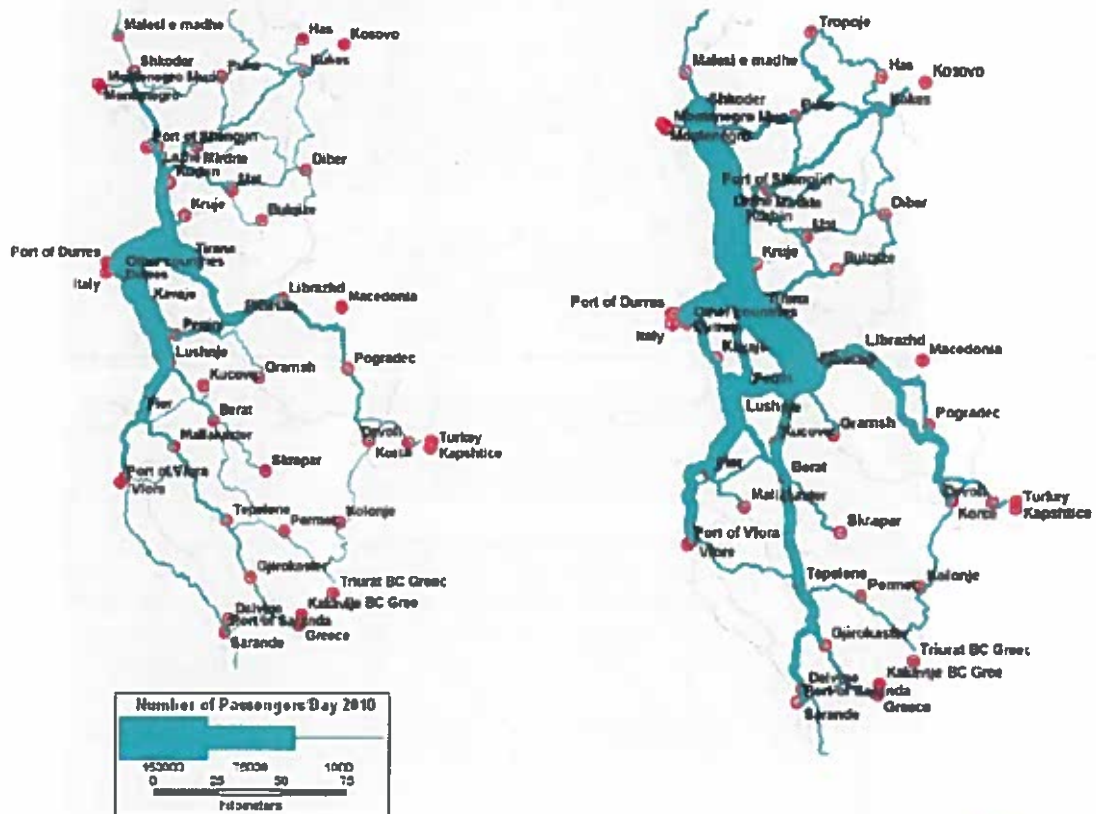

Harta 26: Flukset e transportit ne Shqipëri 2010 (majtas) dhe parashikimet për 2030 (djathtas)

Harta 27: Flukset e pasagjerëve për vitin 2010 (majtas) dhe 2030 (djathtas)

3.3 Tipologjia, shpërndarja ne territor dhe rrezet e mbulimit te shërbimeve sociale ekzistues te propozuara

3.3.1 Shërbimet Sociale

Rregullorja e planifikimit të territorit për objektet me karakter të përdorimit publik, parashikon që ndërtimi i tyre të bëhet në raportin 2 m² për banorë. Kjo sipërfaqe është e parashikuar në nivelin e zonës ose njësisë strukturore me prioritet zhvillimi.

Hapja ose ndërtimi i qendrave sociale ka prioritet mbulimin me shërbime sociale, sipas nevojave specifike të komunitetit të zonave të qytetit dhe tipologjisë së qendrave që i ofrojnë këto shërbime. Qendrat ditore janë më të rekomandueshme dhe në raste të veçanta rezidenciale dhe Qendrat e emergjencës.

Aktualisht bashkia nuk ka asnjë qendër sociale që të operojë në nivel bashkie/qyteti. I vetmi shërbim në ndihme sociale ofrohet nga bashkia përmes punonjësit të barazisë gjinore. Ky plan parashikon ndërtimin e një qendre sociale në qytetin e Klosit qe ti filloje te ofroje asistence sociale dhe te shërbejë si fillim si qendër ditore, por në varësi të nevojave të komuniteti mund ti zgjerojë më tej shërbimet.

3.3.2 Terrenet Sportive

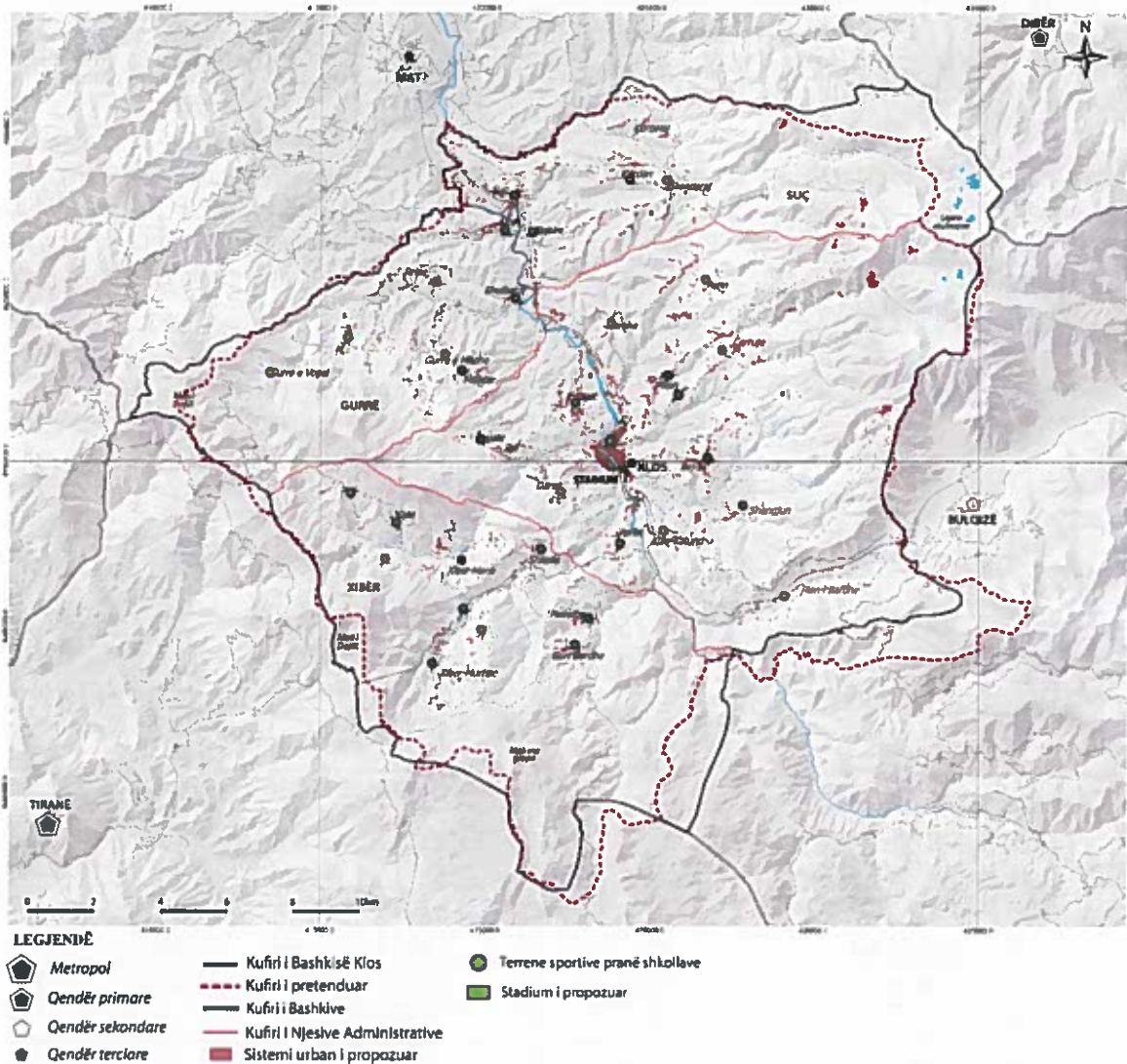
Ne lidhje me terrenet sportive ky plan parashikon se pari rikonstruksionin e terreneve sportive pranë shkollave, dhe shkollat ne kthehen si qendra komunitare dhe përveç nxënësve mund ti shërbejnë edhe banoreve. Nga ana tjetër është parashikuar stadiumi i qytetit ne "qytetin e ri" ne mënyre qe te dy pjesët e qytetit te integrohen dhe te fillojnë te bashkërendojnë shërbimet e ofruara. Harta me poshtë tregon vendodhjen e terreneve sportive dhe figura pamje te stadiumit te propozuar. Stadiumi do te ofroje kushtet optimale si për stërvitjen ashtu dhe për zhvillimin e ndeshjeve ne fusha te ndryshme.

Figura 19: Pamje e stadiumit te qytetit

Harta 28: Terrenet sportive ne bashkinë e Klosit

3.3.3 Struktura e edukimi

3.3.3.1 Çerdhjet dhe Kopshtet

Planifikimi për strukturat e edukimit është bërë në bazë të analizës dhe të kërkesave specifike të rregullores së planifikimit të territorit. Rregullat e vendosura janë shumë strikte dhe përlogaritjet e kryera, i referohen parametrave të kërkuara sipas çdo niveli arsimor. Arritja e standardeve të kërkuara, duhet të jetë aspiratë e Bashkisë për 15 vitet e ardhshme, duke planifikuar shtimin e hapësirave shkollore me një plan të detajuar fazash.

Rregullorja e planifikimit të territorit për çerdhjet :

- llogaritet një çerdhe çdo 1,000 banorë dhe 25-30 fëmijë për 1,000 banorë;
- në zona rurale llogaritet një çerdhe çdo 1,000 banorë dhe 13-15 fëmijë për 1,000 banorë;
- rrezja e shërbimit të çerdhjes në vijë ajrore është 200-300 metra;
- në varësi të numrit të grupeve, një çerdhe planifikohet sipas 25m²-30m²/fëmijë;
- në varësi të numrit të grupeve, parcela e çerdhjes është 900m²-1,500m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga Ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.

Rregullorja e planifikimit të territorit për kopshtet:

- llogaritet një kopsht çdo 1,500 banorë;
- rrezja e shërbimit të kopshtit në vijë ajrore është 250-350 metra në zona urbane dhe 500-600 metra në zona rurale;
- në varësi të numrit të grupeve, një kopsht planifikohet sipas 18 m²-25 m²/fëmijë;
- në varësi të numrit të grupeve, parcela e kopshtit është 1,000 m²-1,500 m² dhe përmban të

- gjitha shërbimet e parashikuara nga Ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.
- nëse një strukturë përmban edhe kopshtet edhe çerdhe, planifikimi, projektimi dhe ndërtimi bëhet mbi bazën e standardeve minimale për të dyja strukturat, duke përdorur vlerat që garantojnë standardin më të mirë.

Situata e çerdheve dhe e kopshteve nuk paraqet emergjence në kapacitete sesa në infrastrukture. Territori i bashkisë është i mbuluar me këtë shërbim nëse do të shohim rrezet përkatëse të shërbimit të tyre, po ashtu edhe në drejtim të kapaciteteve mbajtëse. Por infrastruktura e tyre nuk është e përshtatshme për zhvillimin e mësimin. Në këtë kontekst bashkia duhet të rinovojë kopshtet dhe çerdhet të cilat kanë numrin më të madh të fëmijëve se pari, dhe me të tej ato me numrin më të vogël, për të marrë benefitin maksimal.

Tabela 16: Tabela e kopshteve për Nj.A.

Nj. A.	Nr.	Njësia	9 Vjeçare (*)	Nr. Kate	Sip. Truallë	Sip Ndërtimi	Sip Jashtme	Kapacit Mbajtës
KLOS	1	KLOS-KATUND+KLOS		1	410	61	349	19
	2	FSHAT	PO	1	1,190	148	1,042	54
	3	DARSE		2	1,508	635	1,191	83
	4	UNJATE		1	1,557	440	1,117	71
	5	FULLQET	PO	2	1,435	666	1,102	80
	6	PATIN	PO	2	3,852	859	3,423	195
	7	BERSHI	PO	1	2,022	108	1,914	92
	8	PLESHE	PO	1	1,463	172	1,292	67
	9	BEJNE		1	4,411	356	4,055	188
	10	KLOS		2	1,614	450	1,389	84
	11	CERRUJE	PO	1	4,106	671	3,435	187
SUC	12	SKENDERAJ	PO	1	1,804	361	1,443	82
	13	KURDARI	PO	1	5,775	331	5,444	263
	14	SUÇ	PO	3	678	516	420	43
GURRE	15	DOM	PO	1	942	173	769	43
	16	SHULBATER	PO	1	783	224	559	36
	17	MISHTER		1	310	22	288	14
		RRIPE	PO	1	3,275	543	2,732	149
		GURRE E VOGEL	PO	2	1,669	690	1,324	92
		GURRE E MADHE	PO	2	3,271	690	2,926	164
XIB.		GURI BARDHE	PO	2	1,756	914	1,299	101
		XIBER HANE	PO	1	1,133	185	947	51

(*) Shënim: Duke qene se shumica e kopshteve shërbejnë edhe si 9-vjeçare, sipërfaqet dhe kapaciteti i referohen të dyjave, në total numër fëmijësh.

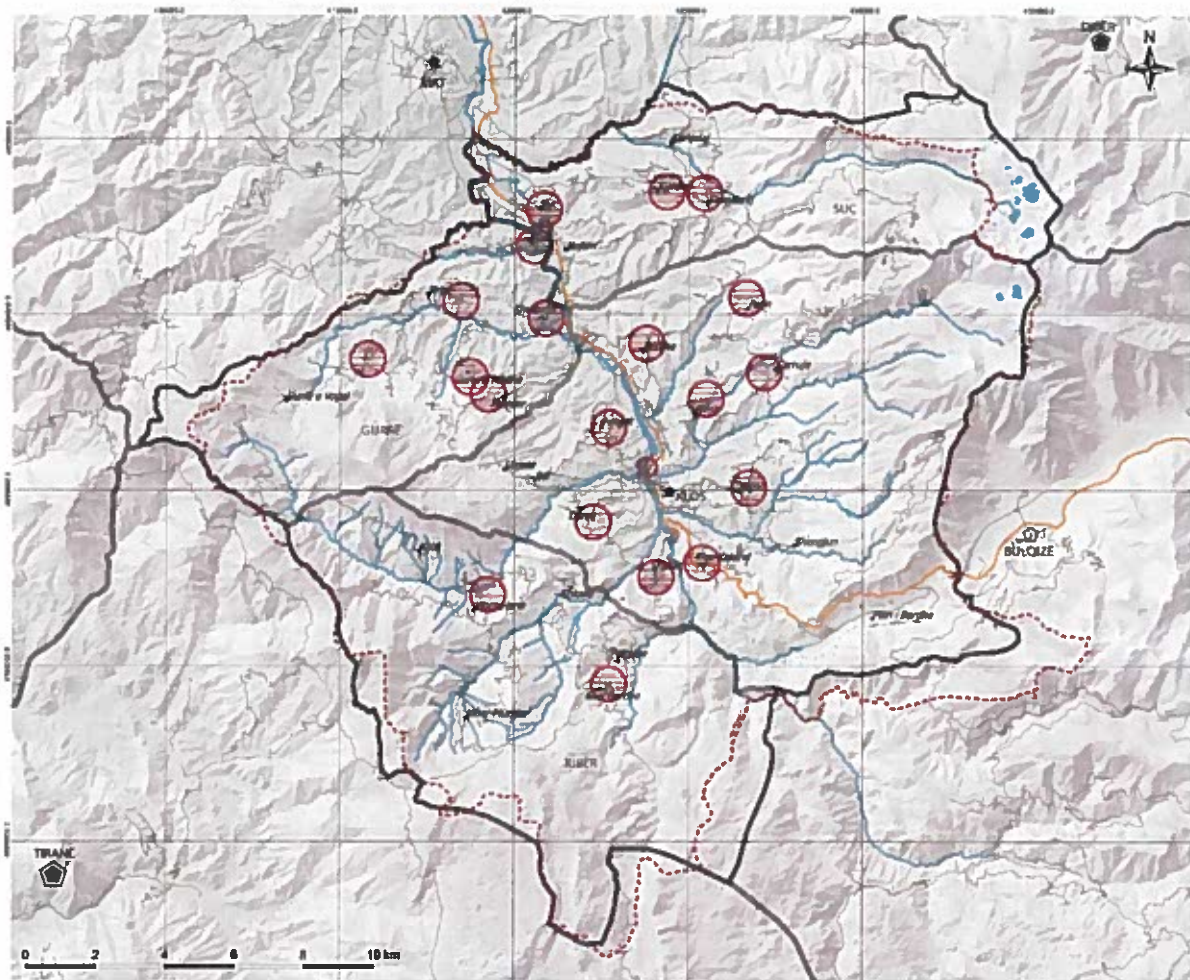
Ka raste, kur disa fshatra nuk janë të arritshëm, bashkia e ka zgjidhur me dërgimin e shërbimit në atë fshat: d.m.th. një çerdhe ka 2 godina të ndryshme. Kjo zgjidhje është e mire, por me zhvillimin e infrastrukturës, rekomandohet të ofrohet transporti përkatës në mënyrë që të ofrohet një cilësi më e mirë mësimdhënie. Tabela me poshtë liston të gjitha çerdhet sipas njësisë administrative përkatëse.

Harta 29: Harta e mbulimit te territorit me çerdhe dhe kopshte

HARTA E SHPËRNDARJES SË STRUKTURAVE TË ARSIMIT PARASHKOLLOR DHE RREZET E MBULIMIT

LEGJENDË

— Kufiri i Bashkisë Klos	Hierarkia e qendrave	⊗ Rrezja e shërbimit e kopshteve rurale 500m dhe të qytetit 250m
— Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos	⬡ Metropol	
— Sistem urban	⬢ Qendër primare	
— Sistem ujqor	⬢ Qendër sekondare	
— Rrugë kryesore kombëtare	● Qendër terciare	

3.3.3.2 Shkollat 9-vjeçare

Situata me shkollat 9-vjeçare në Bashkinë e Klosit gjithashtu paraqitet e mirë për nga numri i shkollave dhe shpërndarja e tyre në territor por me standard të paarrtur për sa i përket hapësirës së kërkuar për nxënës. Sipas rregullores duhet të parashikohet 20-25 m² për nxënës, ndërkohë që për shumicën e shkollave kjo nuk shkon më shumë se 7-12m² /nxënës. Sikurse tregohen ne tabelën me poshtë ne total bashkia ka 34 shkolla.

Rregullorja e planifikimit të territorit për shkollat 9-vjeçare

- llogaritet një shkollë çdo 6,000 banorë;
- rrezja e shërbimit të shkollës në vijë ajrore është 500-600 metra në zona urbane dhe 1,000 - 1,500 metra në zona rurale;
- në varësi të numrit të klasave, një shkollë planifikohet sipas 20 m²-25 m²/nxënës;
- në varësi të numrit të klasave, parcela e shkollës është 1,500 m²-7,000 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga Ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm.

Tabela 17: Të dhënat për shkollat 9 vjeçare

Nj. A.	Nr.	Njësia	Nr. Kate	Sip. Trualli	Sip Ndërtimi	Sip Jashtme	Kapacit Mbjajtës
KLOS	1	PLANI BARDHE	1	3,288	250	3,038	149
	2	SHENGJUN	1	925	96	829	42
	3	KLOS KATUND	1	1,285	144	1,141	58
	4	FSHAT	1	1,190	148	1,042	54
	5	DARSE	2	1,508	635	1,191	83
	6	UNJATE	1	1,557	440	1,117	71
	7	FULLQET	2	1,435	666	1,102	80
	8	BERSHI	1	2,022	108	1,914	92
	9	PATIN	2	3,852	859	3,423	195
	10	CERRUJE	1	4,106	671	3,435	187
	11	PLESHE	1	1,463	172	1,292	67
	12	CERRUJE	2	725	160	566	33
	13	BEJNE	1	4,141	309	3,832	188
	14	KLOS	2	9,979	904	9,527	474
SUÇ	15	SKENDERAJ	1	1,804	361	1,443	82
	16	KURDARI	1	5,775	331	5,444	263
	17	SUÇ	2	678	516	420	43
	18	SUÇ	3	999	999	999	999
GURRE	19	DOM	1	942	173	769	43
	20	SHULBATER	1	783	224	559	36
	21	RRIPE	1	3,275	543	2,732	149
	22	GURRE E VOGEL	2	1,669	690	1,324	92
	23	GURRE E VOGEL	1	383	91	291	17
	24	GURRE E MADHE	2	3,271	690	2,926	164
XIBER	25	KETE	1	673	39	633	31
	26	KETE	1	592	59	533	27
	27	XIBER HANE	1	1,133	185	947	51
	28	SHKALLE	1	1,188	86	1,103	54
	29	XIBER MURRIZE	1	2,266	148	2,118	103
	30	XIBER HANE	2	999	999	999	999
	31	KETE	2	2,565	728	2,201	133
	32	PETRALBE	1	664	86	578	30
	33	GURI BARDHE	2	1,756	914	1,299	101
	34	XIBER MURRIZE	1	798	107	691	36

Sikurse edhe për kopshtet, ndërhyrja këtu duhet të jete me tepër ne drejtim te përmirësimit të ambienteve të mësimit dhe jo të shtimit të kapaciteteve përkatëse. Në këtë mënyrë, rindërtimi i shkollave, mund të përshtatet me projektet e Ministrisë së Arsimit për 'Shkollat si Qendra Komunitare', dhe të ofrojnë terrene sportive apo ambiente qe mund te përdoren edhe nga komuniteti (mbledhje/evente etj.) jashtë orarit të mësimit.

Gjithsesi, në parashikimet për 15 viteve të ardhshme, shkolla 9-vjeçare e qytetit te Klosit nuk do te jete e mjaftueshme, dhe me qëllim për të "integruar" me shumë qytetin e ri tek i vjetri, ky plan propozon që të ndërtohet ne krahun e ri te qytetit, se bashku me stadiumin. Duke qene se këto njësi i janë lënë si hartim pdv-je, ky aktivitet është parashikuar ne pasaportat përkatëse.

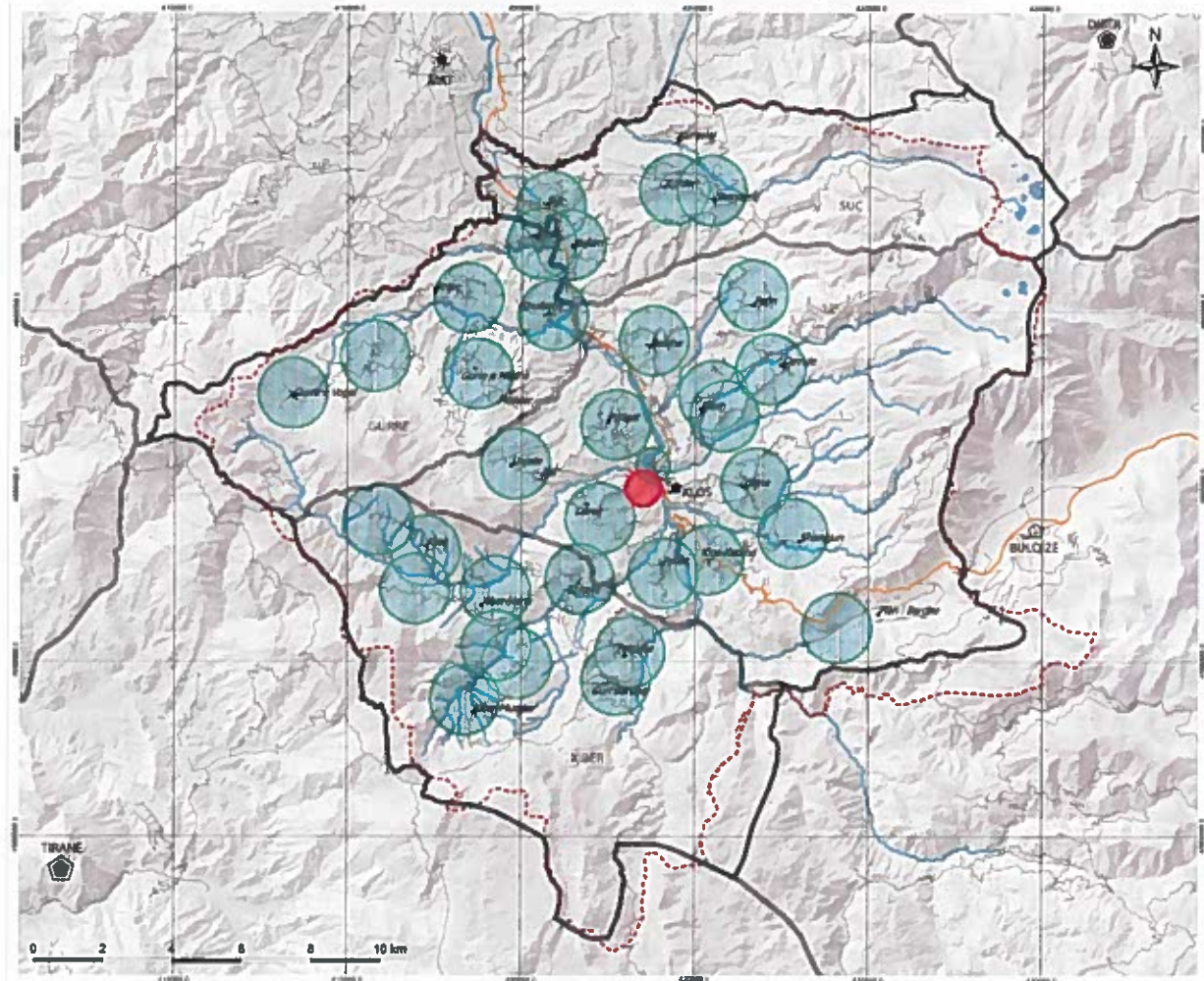

Figura 20: Ilustrim i rindërtimit të shkollës 9-vjeçare

Harta 30: Shkollat 9-vjeçare ekzistuese dhe te propozuara

LEGJENDË

- Kufiri i Bashkisë Klos
- Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos
- Sistem urban
- Sistem ujor
- Rrugë kryesore kombëtare

- Hierarkia e qendrave
- Metropoli
  - Qendër primare
  - Qendër sekondare
  - Qendër terciare

- Rreza e shërbimit e shk. 9-vjeçare rurale 1000m dhe të qytetit 500m
- Shkollë 9-vjeçare e propozuar në qytetin e Klosit

3.3.3.3 Gjinnazi

Ne total Bashkia e Klosit ka ne territorin e saj 3 gjinnaze. Ashtu sikurse edhe per shkollat 9-vjecare, edhe ne ketë rast nuk parashikohen shtesa te ambienteve por permirësimi i atyre ekzistuese, pasi kapaciteti mbajtës i tyre është mëse i mjaftueshëm, pasi aktualisht këto gjinnaze kane rreth 60% te kapacitetit te tyre mbajtës.

Rregullorja e planifikimit të territorit për gjinnazet

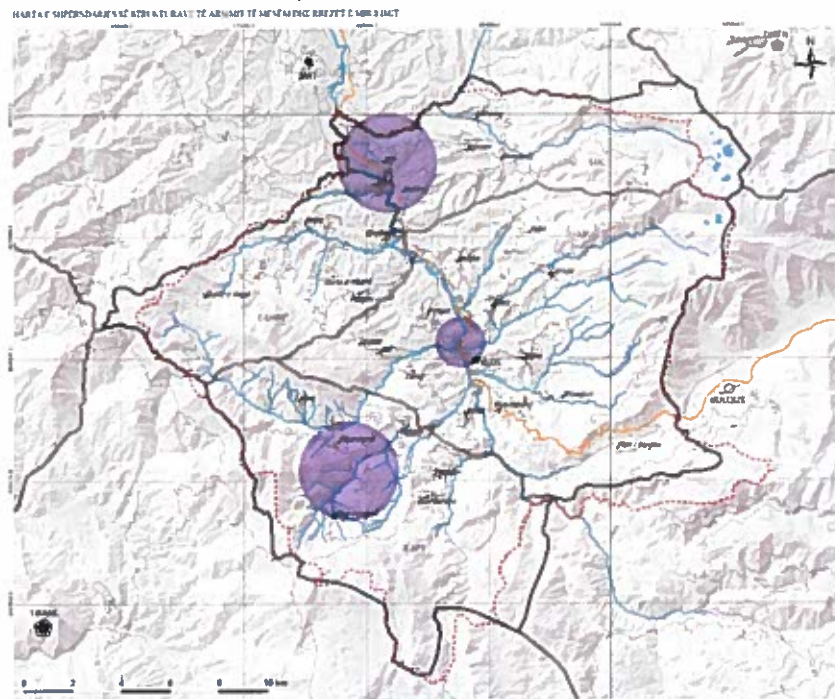
- llogaritet një shkollë çdo 9,000 banorë;
- si rregull bazë 1.5 m²/banor;
- rrezja e shërbimit të shkollës në vijë ajrore është 1,000-1,500 metra në zona urbane dhe 2,000-4,500 metra në zona rurale
- në varësi të numrit të klasave, një shkollë planifikohet sipas 20 m²-30 m²/nxënës;
- në varësi të numrit të klasave, parcela e shkollës është 2000 m²-7000 m² dhe përmban të gjitha shërbimet e parashikuara nga Ministria përkatëse dhe legjislacioni i posaçëm
- nëse shkolla e mesme ka konvikt me 100-400 vende, parcela është 4,000 m²-9,000 m² dhe planifikohet sipas 25-35 m²/nxënës.

Tabela 18: Shkollat e mesme te Bashkisë Klos

Nr.	Njësia Administrative	Emri	Nr. Kate	Sip. Trualli	Sip Ndërtimi	Sip Jashtme	Kapacit Mbajtës
1	KLOS	'Shaban Çollaku', E Mesme E Përgjithshme (Klos, Mat)	3	2,394	1,913	1,756	167
2	SUÇ	'Haxhi Lata', E Mesme E Përgjithshme (Suç, Mat)	3	6,913	1,746	6,332	367
3	XIBER HANE	Xiber Hane, E Mesme E Përgjithshme (Xiber, Mat)	2	4,278	1,331	3,612	225

Mbulimi me shërbim arsimor ne njësitë administrative ka nevojë te konsolidohet, duke u fokusuar tek cilësia e standardeve të kërkuara. Bashkia e Klosit nevojitet të nxisë zhvillime projektesh me fokus në efikasitet e energjisë në institucionet arsimore, kjo një kërkesë e domosdoshme për çdo ndërtesë që ofron shërbime publike në përgjithësi. Bashkia e Klosit dhe NJA e saj përbërëse mund të synojnë stimulimin e të rinjve (p.sh. nëpërmjet bursave) për ndjekjen e degëve profesionale në shkollat më të afërta, që kanë lidhje me profilin ekonomik të tyre (agroteknikë, turizëm, gastronomi etj.).

Harta 31: Gjinnazet ekzistuese te bashkisë Klos

LEGJENDE

— Kufiri i Bashkisë Klos
 — Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos
 ■ Sistemi urban
 ■ Sistemi ujor
 — Rruga kryesore kombëtare

Hierarkia e qendrave
 ● Metropolit
 ● Qendër primare
 ○ Qendër sekundare
 ● Qendër terciare

● Rreza e shërbimit e shk. të mesme rurale 2000m dhe të qytetit 1000m

3.3.3.4 Kushtet teknike kryesore për realizimin e infrastrukturave arsimore

Plani i Përgjithshëm Vendor përmbledh instrumentë të planifikimit të territorit të cilat parashikojnë nevojën edhe për infrastrukturën arsimore, në përgjigje të gjendjes ekzistuese dhe standardeve të planifikimit të këtyre infrastrukturave, siç përcaktohen në ligjin e planifikimit (107/2014) dhe rregulloret përkatëse (Vkm Nr.686/2017 dhe Vkm Nr. 408/2015). Megjithatë, kushtet teknike për realizimin e këtyre infrastrukturave përcaktohen në mënyrë më të detajuar në legjislacionin sektorial përkatës, dhe më konkretisht në ligjin Nr. 69/2012 “Për sistemin arsimor para universitar në Republikën e Shqipërisë” dhe në aktet nënligjore përkatëse.

3.3.3.5 Kushtet teknike kryesore për projektimin e hapësirave të brendshme:

Në shkresën e MAS, të datës 27/08/2015, me subjekt “Mbi zbatimin e Udhëzuesit “Për projektimin e ndërtimeve shkollore, normat dhe standardet”, me Nr. Protokollit 6205, u kërkohej të gjitha subjekteve fizikë/juridike si dhe entiteteve publike dhe private, të përfshirë në procesin e planifikimit, programimit, dizenjimit dhe ndërtimit të objekteve të reja shkollore, apo në rehabilitimin e objekteve ekzistuese, të hartojnë dhe të marrin në dorëzim projektet në përputhje me normat dhe standardet e parashikuar në Udhëzuesin për Projektimin e Ndërtesave Shkollore.

Sipas këtij udhëzuesi vlerësimi i nevojave për hapësira për mësimdhënie dhe mbështetje edukative vlerësohet në bazë të:

- Kurrikulumit;
- Fondit javor të orëve mësimore;
- Përqindjes së shfrytëzimit dhe kapacitetit të dhomave

Dhomat/zyrat e administratës dhe të shërbimeve përcaktohen sipas:

- numrit të shfrytëzuesve dhe funksioneve të tyre.

Numri i tualeteve dhe hapësirave të tjera sanitare përcaktohet në proporcion me kapacitetin e përgjithshëm të shkollës (për shembull, për një tualet llogaritet një mesatare prej 30 nxënës)

Madhësia e shkollës

Madhësia e shkollës zakonisht përcaktohet nga:

- numri i nxënësve të regjistruar (numri aktual dhe ai i planifikuar i nxënësve)
- metoda e zgjedhur për menaxhimin e hapësirës dhe mësimdhënies.

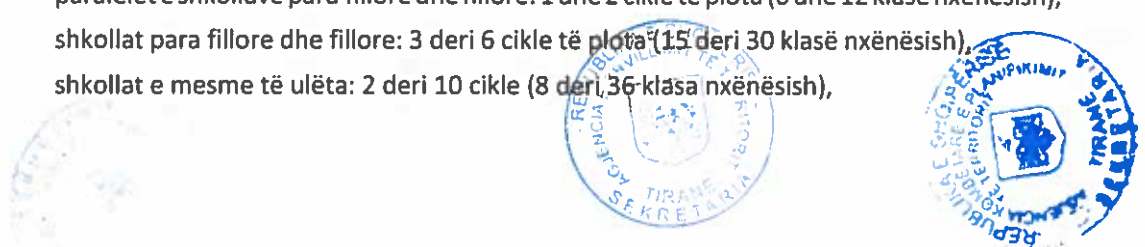
Ekzistojnë dy metoda të menaxhimit të hapësirës dhe të mësimdhënies, varësisht nga mënyra e shfrytëzimit të klasave të mësimi:

a) *Shfrytëzimi i fiksuar i klasave* është kur një klasë nxënësish (grup nxënësish) caktohet në një dhomë mësimore dhe mësimdhënësit e lëndëve të ndryshme shkojnë nëpër dhomat mësimore për të dhënë mësim, dhe/apo nxënësit lëvizin nëpër dhomat e specializuara të mësimi, duke lënë dhomën e tyre të zakonshme të mësimi bosh. Për shkak të presionit të rëndë demografik (numri i lartë i nxënësve edhe deri në tre ndërrime) dhe mungesës së dhomave të specializuara të mësimi të mbushura me pajisje, ky sistem është më i zakonshmi që përdoret në Shqipëri.

b) *Sistemi rotativ i mësimdhënies* ku pas çdo ore mësimore nxënësit lëvizin dhe shkojnë në dhomat mësimore të përcaktuara për lëndë të caktuar, si p.sh. për gjeografinë, gjuhën, shkencat etj. Ky sistem është më ekonomik dhe kërkon më pak dhoma të mësimi. Ai gjithashtu ka edhe përparësi të tjera, siç janë ekspozimi i përhershëm i mjeteve didaktike të lëndës të dedikuar për atë dhomë mësimi apo laborator. Këto udhëzime e rekomandojnë këtë sistem dhe i bazojnë llogaritjet e madhësisë së shkollës për nivelet e arsimit të mesëm të ulët dhe të lartë në këtë teori.

Me pëlqimin e autoriteteve të MAS madhësia minimale dhe ajo maksimale e shkollave të reja standarde janë përcaktuar si në vijim:

- paralelet e shkollave para fillore dhe fillore: 1 dhe 2 cikle të plota (6 dhe 12 klasë nxënësish),
- shkollat para fillore dhe fillore: 3 deri 6 cikle të plota (15 deri 30 klasë nxënësish),
- shkollat e mesme të ulëta: 2 deri 10 cikle (8 deri 36 klasa nxënësish),

(iv) shkollat e mesme të larta: 4 deri 12 cikle (12 deri 33 klasa nxënësish).

Me qëllim lehtësimin e planifikimit paraprak të ambienteve të brendshme, ky studim do t'i referohet standardeve të mëposhtme për projektimin e shkollave, sipas cikleve përkatëse:

Tabela 19: Madhësia e dhomave mësimore

Niveli i arsimit	Vende për nxënësit		Sipërfaqja në m ²		m ² /vend të nxënësit	
	Ulët	Lartë	Ulët	Lartë	Ulët	Lartë
Para fillor	24	30 - 36	48	65	2.0	1.8 - 2.2
Fillor	24	30 - 36	44	58	1.8	1.6 - 1.9
Mesëm i ulët	24	30 - 36	45	58	1.9	1.6 - 1.9
Mesëm i lartë	24	30 - 36	nuk ka	58	nuk ka	1.6 - 1.9

Tabela 20: Shkollat fillore Sipërfaqja bruto mesatare në m²/për nxënë

Grupimi i hapësirave sipas funksionit	6KL	12 KL	18 KL	24 KL	18 KL	24 KL	36 KL	36 KL
	E ulët (viset rurale)				E lartë (Viset urbane)			
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike (para fillore)	6.89	6.07	6.39	7.66	4.94	5.16	5.22	5.12
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike (fillore)	3.86	3.39	5.04	4.99	4.28	4.10	3.98	3.86
Ndërtesat opsionale	0.00	0.23	0.27	0.90	0.03	0.51	0.67	0.56
Gjithsej përfshirë qarkullimin pa ndërt. Opsionale	4.37	3.84	5.27	5.43	4.39	4.28	4.19	4.07
Gjithsej përfshirë qarkullimin me ndërt. Opsionale	nuk ka	4.07	5.54	6.33	4.42	4.79	4.86	4.63

Tabela 21: Shkollat e arsimit bazik (themelor) Sipërfaqja bruto mesatare në m²/për nxënë

Grupimi i hapësirave sipas funksionit	20 KL	30 KL	30 KL	40 KL
	E ulët (viset rurale)		E lartë (Viset urbane)	
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike (para fillore)	5.14	4.82	4.16	4.24
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike (fillore)	3.48	3.43	3.82	3.80
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike (e mesme e ulët)	11.56	10.75	7.21	6.90
Administrata	0.56	0.44	0.29	0.22
Shërbimet e përbashkëta	0.98	0.91	0.87	0.85
Gjithsej përfshirë qarkullimin	8.42	7.85	6.37	6.16

Tabela 22: Shkollat e mesme të ulëta Sipërfaqja bruto mesatare në m²/për nxënë

Grupimi i hapësirave sipas funksionit	12 KL	16 KL	20 KL	20 KL	24 KL	28 KL	32 KL
	E ulët (viset rurale)			E lartë (Viset urbane)			
Mësimdhënia dhe mbështetja pedagogjike	5.70	5.33	4.71	6.26	5.42	4.95	5.13
Administrata	0.68	0.52	0.45	0.48	0.44	0.40	0.38
Shërbimet e përbashkëta	0.67	0.63	0.62	0.89	0.87	0.87	0.86
Gjithsej përfshirë qarkullimin	7.05	6.49	5.77	7.63	6.73	6.22	6.36

Tabela 23: Shkollat e mesme të larta Sipërfaqja bruto mesatare në m²/për nxënës

Hapësirat funksionale	21 KL	24 KL	27 KL	30 KL	33 KL
Hapësira për mësim dhe mbështetje pedagogjike	4.93	4.37	4.64	5.47	5.41
Hapësira për administratë	0.47	0.44	0.41	0.38	0.35
Hapësirat plotësuese	0.95	0.93	0.92	0.89	0.89
Totali me përfshirje të hapësirave të komunikimit (qarkulluese)	6.35	5.73	5.97	6.74	6.65

Madhësia e klasave

Gjithmonë mbi bazën e Udhëzuesit për projektimin e ndërtesave shkollore të Ministrisë së Arsimit sipërfaqet mesatare të dhomave mësimore radhiten prej 44 deri në 48 m² për shkollat në zona me popullsi të dendësisë së ulët me klasë të nxënësve prej 24 vetave dhe prej 58 deri në 65 m² në zonat me popullsi të dendësisë së lartë me klasë të nxënësve prej 30-36 vetave (shihni tabelën 4 më lartë). Këto dimensione janë llogaritur në bazë të kapaciteteve të kërkuara (24 dhe 30-36 nxënës), numrit dhe përmasave të bankave në rreshtat ballorë (3 banka të dyfishta) si dhe në rreshtat gjatësorë (shihni modelet e dhomave mësimore në figurën më poshtë).

3.3.3.6 Kushtet teknike kryesore për projektimin e hapësirave të jashtme:

Hapësirat e jashtme ndahen në tri kategori:

- Hapësirat e caktuara për zona të rekreacionit (fushat e lojës) dhe zona për sport;
- Zonat e qarkullimit përfshirë ato për automjete (rrugët dhe parkingu) dhe për këmbësorë (trotualet dhe shtigjet);
- Zonat e gjelbra dhe ato të mbjella me drurë, kaçube, shkurre, si dhe lëndinat. Kërkesa minimale e sipërfaqes së tokës për çdo lloj të shkollës llogaritet duke shtuar hapësirat e jashtme të nevojshme për sipërfaqet e ndërtuara të çdo ndërtese. Kjo sipërfaqe varet nga kapaciteti i shkollës, numri i kateve, dhe proporcioni i parallogaritur i tokës për sipërfaqe të mbjella dhe hapësira të qarkullimit.

Figura 21: Standardet për klasat e mësimi

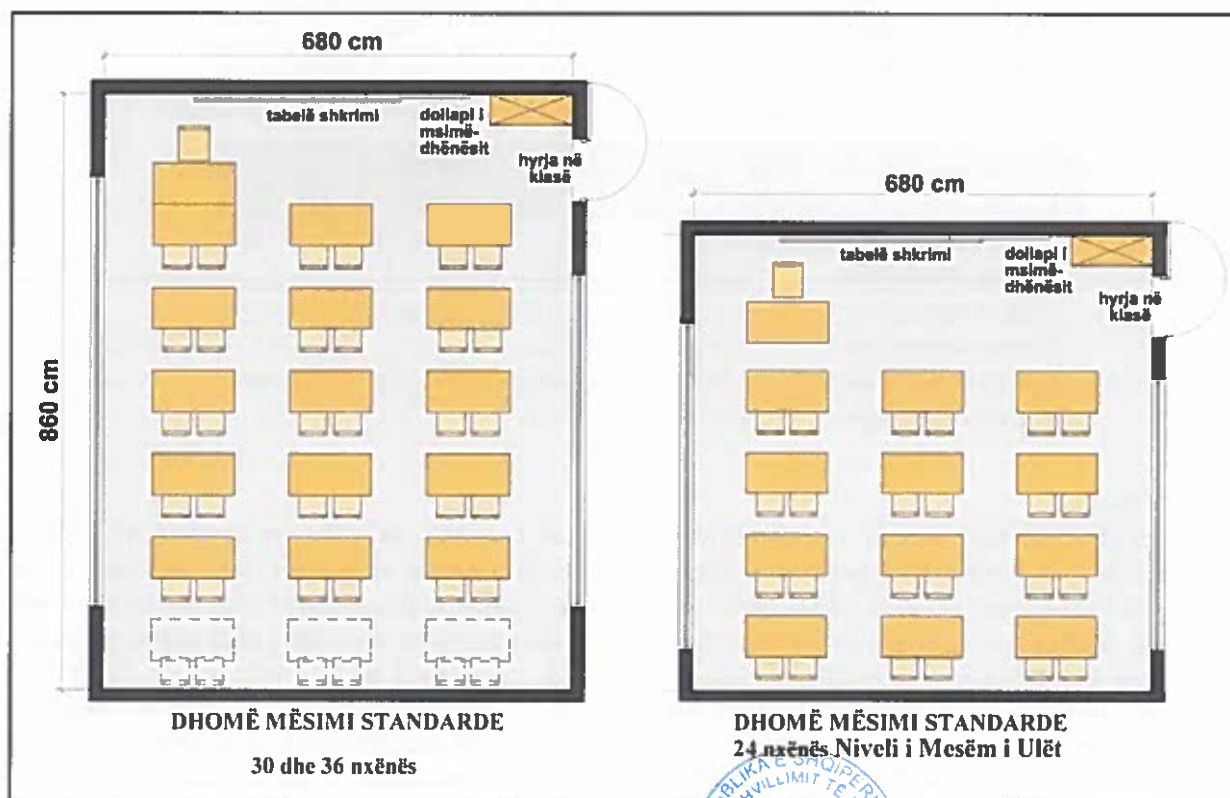

Tabela 24: Arsimi i fillor; Sipërfaqja minimale e lokacionit për kokë nxënësi (m²/i për nxënës)

Madhësia e shkollës	Dendësia e popullsisë	Numri i kateve		
		P	P + 1	P + 2
6 klasë të nxënësve	E ulët	10.9	–	–
12 klasë të nxënësve	E ulët	10.3	–	–
18 klasë të nxënësve	E ulët	10.9	–	–
18 klasë të nxënësve	E ulët	–	8.3	–
24 klasë të nxënësve	E ulët	9.9	–	–
24 klasë të nxënësve	E ulët	–	7.7	–
18 klasë të nxënësve	E lartë	9.9	0.0	–
18 klasë të nxënësve	E lartë	–	7.6	–
24 klasë të nxënësve	E lartë	–	7.5	–
30 klasë të nxënësve	E lartë	–	7.1	–
36 klasë të nxënësve	E lartë	–	6.4	–
36 klasë të nxënësve	E lartë	–	–	5.7

Tabela 25: Arsimi i ulët; Sipërfaqja minimale e lokacionit për kokë nxënësi (m²/i për nxënës)

Madhësia e shkollës	Dendësia e popullsisë	Numri i kateve		
		P	P + 1	P + 2
12 klasë të nxënësve	E ulët	16.2	–	–
16 klasë të nxënësve	E ulët	14.7	11.4	–
20 klasë të nxënësve	E ulët	11.4	9.3	8.2
20 klasë të nxënësve	E lartë	12.0	9.6	8.3
24 klasë të nxënësve	E lartë	10.7	8.5	7.4
28 klasë të nxënësve	E lartë	9.4	7.9	7.0
32 klasë të nxënësve	E lartë	9.5	8.0	7.0
36 klasë të nxënësve	E lartë			

Tabela 26: Arsimi i mesëm; Sipërfaqja minimale e lokacionit për kokë nxënësi (m²/i për nxënës)

Madhësia e shkollës	Dendësia e popullsisë	Numri i kateve		
		P	P + 1	P + 2
21 klasë të nxënësve	E lartë	11.5	9.8	–
24 klasë të nxënësve	E lartë	10.6	8.9	7.9
27 klasë të nxënësve	E lartë	10.1	8.2	7.2
30 klasë të nxënësve	E lartë	9.3	7.5	6.5
33 klasë të nxënësve	E lartë	8.9	7.3	6.4

3.3.4 Shëndetësia

Shërbimi i kujdesit shëndetësor parësor vazhdon të jetë një shërbim i centralizuar, edhe pse shpesh është diskutuar decentralizimi i sistemit të kujdesit shëndetësor parësor, por kjo ende nuk është një realitet i afërt. Gjithsesi, kushtet e ofrimit të kujdesit shëndetësor të shkallës së parë ndaj banorëve të bashkisë dhe aksesit në këtë shërbim janë mjaft të rëndësishëm. Gjatë viteve të fundit janë konsoliduar qendrat shëndetësore, që ofrojnë këtë shërbim, përfshirë dhe shërbimet e veçanta të konsultimit të fëmijëve dhe të gruas, të përfshira në këto institucione. Të dhënat e detajuara, lidhur me numrin e banorëve për një mjek dhe infermiere/mami në Bashkinë e Klosit, sipas NJA përbërëse, janë paraqitur respektivisht në grafikët 4 dhe 5. Tipike për zonat malore në Shqipëri është vlera rreth 2 mijë banorë për mjek, gjë që ndeshet në NJA Klos dhe Suç. Në dy NJA e tjera është evidente nevoja për shtimin e numrit të mjekëve në kujdesin parësor. Një situatë më e mirë paraqitet në raportin e numrit të banorëve për infermiere/mami, ku vlerat janë më afër mesatares kombëtare (280 banorë për 1 infermiere/mami).

KAPITULLI IV

4 Plani i veprimeve për zbatimin e PPV-së

Më poshtë, në mënyrë tabelore paraqiten projektet prioritare të Bashkisë Klos për 15 vitet e ardhshme të përcaktuara në faza 5-vjeçare, të shpërndara sipas programeve, objektivave strategjike që përmbushin, dimensioneve dhe vizioneve përkatëse.

Në këtë tabelë është paraqitur një kosto e përafërt e projekteve të cilat i kanë kushtet për t'u vlerësuar në sasi. Kostoja e parashikuar ndihmon në kuptimin e peshës që mund të zë projekti në sasinë e investimeve për zhvillimin e bashkisë. Nga ana tjetër, përcaktimi në faza i projektit ka të bëjë me parashikimin e shtrirjes së projekteve në kohë, por mbi të gjitha, vlerësimin e rëndësisë dhe prioriteteve.

Elementët kryesore të paraqitura në tabelën e mëposhtme kanë të bëjnë me pikën 4.1, 4.2 dhe 4.3 të PPV-së, si më poshtë:

4.1 Fazat e zbatimit të zhvillimit, të ndara në periudha kohore brenda vlefshmërisë së planit

- zonat me prioritet zhvillimi;
- PDV-të;
- rrjetet kryesore të infrastrukturave publike;
- projektet prioritare/strategjike dhe projektet pilot.

Dimensio	Objekt Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Aktores dhe Burimi Financiar	Faza I	Faza II	Faza III
INFRASHTRUKTURA	OS 1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit të infrastrukturës	P. 1: Programi i Rrugëve	1. Rikualifikim Urban, zona Ura Allamanit – Qendër (sipas projektit të Bashkisë)	100,561,899	Nr. i përdoruesve	Bashkia Klos, Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë, Fondi Shqiptar i Zhvillimit	X		
			2.a. Rrugët lidhëse qendër Unaze	1,150,000	Km linear të rehabilituar/ shtruar		X		
			2.b. Sistemim asfaltim i lagje Qytetit Klos	8,170,430	Km linear të rehabilituar/shtruar		X		
			2.c. Rruga dytësore Spitali/ Lokall 4 stinët	2,500,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X	
			3. Ndërtimi i parkut të qytetit përgjatë lumit Mat	5,000,000	Nr. i përdoruesve			X	
			4. Ndërtimi i segmentit që do të beje lidhjen me rrugën e Arbrit	112,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X	
			5. Rikonstruksion i rrugës nacionale (interurbane kryesore) pjesë e aksit Tirane-Peshkopi	126,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X	
			6. Rikonstruksion / Ndërtimi i rrjetit lidhës së qendrës së Klosit me Nj.A (interurbane sekondare) (Sidomos Nj.A. Xiber)	210,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X	
			6.a. Ndërtimi i rrugës interurbane dytësore (Elezi deri tek kanali vaditës)	140,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X	
			6.b. Pjesa e Rrugës nga rruga kryesore deri tek shkolla Suç	70,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar				X
			6.c. Ndërtimi i urës Lela-Arriku	1,500,000	Rehabilitim/ndërtim urash				X
7. Projektimi dhe implementimi i programit të Sinjalistikës vertikale dhe horizontale të rrjetit rrugor të qytetit të Klosit dhe në vijim të gjithë rrjetit rrugor të Bashkisë Klos	42,000,000	Nr. i aksidenteve rrugore							
8. Përmirësimi i ndriçimit në Qytetin e Klosit	1,500,000	Nr. i rrugëve të ndriçuara			X				
9. Krijimi i ndriçimeve në qendra të Njësive Administrative	900,000	Nr. i rrugëve të ndriçuara			X				
10. Ndërtimi i rrugës së re Xiber Murriçë me akses lidhjeje në rrugën e Arbrit	490,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X				
11. Projektimi i rrugës së re qafe Shkalles	2,800,000	Km linear të rehabilituar/shtruar			X				
1. Rikualifikim Urban, zona Ura Allamanit – Qendër (sipas projektit të Bashkisë)	100,561,899	Nr. i përdoruesve			X				
2.a. Rrugët lidhëse qendër Unaze	1,150,000	Km linear të rehabilituar/ shtruar			X				
1. Ndërtimi i një stacioni të autobusëve dhe furgonave në Klos	70,000,000	Nr. i udhëtarëve			X				

Nr.	Titulli i veprimit	Vlerë e veprimit (€)	Kategoria e veprimit	Lloji i veprimit	Vendndërimi	Kohëzgjatja (vjetër)	Statusi i veprimit
OS.1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit të infrastrukturës							
P.3: Ujësjellës kanalizime							
2.	Ndërtimi i parkimit të qytetit	700,000	Km linear të rehabilituar/shtuar				X
3.	Hapje aksesh rrugore ne bashkiqë Klos	140,000,000	Nr. i bizneseve qe e përdorin				X
4.	Ndërtim parku logjistik për qytetin e Klosit	1,000,000	Km linear të rehabilituar/shtuar				X
3.	Hapje aksesh rrugore ne Njësinë Xiber	140,000,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
1.	Përfundimi i sistemit te ujit te pijshëm për Klosin.	4,000,000	M2 kanale te lidhura me te.				X
2.	Ndërtimi i Implantit e purifikimit te ujerave te zeza për qytetin e Klosit	5,000,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
3.	Ndërtimi i ujësjellësve te rinj për NJA Gurra dhe Xiber.	2,820,277	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
4.	Rehabilitimi i ujësjellësve ekzistues ne Klos dhe NJ.A. Suc	1,000,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
4.a.	Ndërtim ujësjellësi lugina Igj. Dalti deri tek lagja Muçaj - Gjini	2,820,277	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
4.b.	Projekti ujësjellësi lugina e Klosit Igj. Dalti - Ura e degës	540,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
4.c.	Projekti ujësjellësi te përroi I lopës	700,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				X
5.	Projekti I instalimit te modelit te trajtimit te ujerave te zeza ne fshatra - Lagunazh Natyror	100,000	M2 sipërfaqe lagunazh				X
6.	Pastrimi dhe rehabilitim i kanaleve vaditëse	3,060,737	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
6.a.	Projektim /rikonstruksion kanale vaditëse Fsh. ceruje,fsh. Rripe,Fsh .Fshat	1,500,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
6.b.	Rikonstruksion kanali Fullqet (Sifonet)	3,000,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
6.c.	Ndërtim kanale kullues ne Lagjen Kuka Suç	1,360,465	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
6.d.	Rikonstruksion kanale vaditëse	2,000,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
6.e.	Blerje tubash për kanale vaditëse	4,598,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse				X
7.	Ujëmbledhës për fermerët për te evituar temperature e ulet te ujit Suc Klos.	200,000	Sasia e ujit te mbledhur				X
8.	Trajtim i detyruar i ujerave te ndotura për çdo industri. Identifikimi dhe verifikimi i trajtimit te ujerave nga fabrika dhe përdorimi industrial.	5,000,000	Sasia e ujit te trajtuar				X
1.	Rruga për ne kalanë e Petralbës	1,500,000	Km linear të rehabilituar/shtuar				X

OS.1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit të infrastrukturës

P.3: Ujësjellës kanalizime

OS 2 Qendrat e Njësive Administrative si pika fokale të zhvillimit komunitar	P. 1: Programi i Qendrave të Njësive Administrative;	2. Hartimi i itinerareve për lidhjen e pikave turistike të Bashkisë Klos	500,000	Nr. i turistëve	Bashkia Klos Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
OS 3 Infrastruktura arsimore dhe shëndetësore me shërbime të denja për qytetarët e Klosit	P. 1: Programi i Qendrave të Njësive Administrative;	3. Rikonstruksion rruga për te liqenet e Baigajit	1,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	Bashkia Klos, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
		4. Punime rikonstruktimi ne kalanë e Petralbës	8,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve		X
		5. Rehabilitim i urave ne harqe	1,000,000	Rehabilitim/ndërtim urash	Bashkia Klos, Ministria e Kulturës, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
		6. Riparime te kullave te vjetra	1,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos, Ministria e Kulturës, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
		7. Rikonstruktimi i shtëpisë se Pjetër Budit	1,000,000	Nr. i vizitoreve /turistëve		X
		8. Ndërtimi i një baseni artificial ne lumin e Matit pranë Klosit për qëllime turistike	1,500,000	Nr. i vizitoreve/turistëve		X
		1. Përmirësimi i qendrave te NJA dhe Fshatrave kryesore - Model për ndërhyrje ne qendra fshatrash (Sheshi i fshatit/Parku/gjellebërimi, ndriçimi)	1,000,000	Nr. i qytetareve /aktiviteve / bizneseve / te hapura ne qendër	Bashkia Klos, Fondi Shqiptar i Zhvillimit, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
		2. Ndërtimi i zonave te gjellebërta ne qendrat e njësive Administrative - Sheshet e fshatrave	500,000	Nr. i frekuentuesve		X
		3. Përcaktimi i një zone për varreza publike për çdo qendër te banuar	200,000		Bashkia Klos	X
		1. Shkollat si qendra komunitare, projektim (program për përmirësim e plote te infrastrukturës sportive ne shkolla, programi i lidhjes me komunitetin etj.	500,000	Institucione arsimore te rehabilituara/ndërtuara		X
		2. Ndërtim terrene sportive ne shkollat e bashkisë	2,000,000	Terrene sportive të rehabilituara/ndërtuara	Bashkia Klos, Drejtoria Arsimore Rajonale, Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise , Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
		3. Ndërtim Çatie ne shkollat 9 vjeçare	2,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara		X
		4. Rikonstruksion, ndërtim banjash ne çdo shkolle	1,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara		X
		5. Rehabilitim i oborreve te shkollës (me plliaka dekorative)	2,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara		X
		6. Mirëmbajtje Kopshte Çerdhe	1,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara		X
		1. Mirëmbajtje e qendrave shëndetësore	1,000,000	Qendra shëndetësore të rehabilituara	Bashkia Klos, Ministria e Shëndetësisë	X

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera ne 000/lekë	Treguesit Monitorues te Zbatimit	Aktoret dhe Burimi Financiar	Faza I	Faza II	Faza III	
ZHVILLIMI SOCIO EKONOMIK	Obj. Strategjik për tërheqjen e investimeve dhe investimeve	OS.1 Rritja e potencialit të Bashkisë së Klosit për krijimin e klimës së favorshme për tërheqjen e investimeve	OS.1 Rritja e potencialit të Bashkisë së Klosit për krijimin e klimës së favorshme për tërheqjen e investimeve	P.1: Tërheqja e investimeve vendase dhe të huaja P.2: Nxitja e punësit	1. Hartim i strategjisë për tërheqjen e kapitalit të huaj dhe vendas dhe promovimi i mundësive për investime në Bashkinë e Klosit	1,000,000	Biznese të huaja të regjistruara	Institucionet: Bashkia Klos Bashkitë e qyteteve fqinje dhe ndërkufitare AIDA	X	
						200,000	Nr. i të punësuarve	Burimet njerëzore: Në disa projekte, përveç stafëve të institucioneve të sipërpërmendura, është e nevojshme të angazhohen organizata të shoqërisë civile ose eksperte me		X
						Varet nga tarifat e çdo aset	Nr. i aseteve të regjistruara			
						Varet nga tarifat e çdo aset	Rritja e vlerës së aseteve		X	
ZHVILLIMI SOCIO EKONOMIK	Obj. Strategjik për tërheqjen e investimeve dhe investimeve	OS.2 Rritja dhe fuqizimi i infrastrukturës dhe mbështetjes institucionale për	OS.2 Rritja dhe fuqizimi i infrastrukturës dhe mbështetjes institucionale për	P.3 Mire administrimi i aseteve P.4: Mbështetja e zhvillimit të biznesit	1. Regjistrimi i aseteve vendore 2. Rivlerësimi i aseteve 3. Regjistrimi në bilancin e bashkisë 4. Krijimi i një baze të dhënash me funksionet aktuale, kërkesat e bashkisë për asetet dhe funksionet e ardhshme të tyre (çdo prone e reregjistruar dhe e vlerësuar përbën mundësi bashkëpunimi me investitorët vendas apo të huaj) 1. Projektim për hapësira reja të tregjeve, ne mbështetje të prodhimit dhe promovimit të produkteve vendore (bujqësore, blegtorale, artizanale etj.)	200,000	Nr. i aseteve të regjistruara në bilanc Përditësimi i data bazës	eksperiencë në shkrimin e projekt propozimeve për projektet IPA crossborder	X	
						200,000	Nr. i subjekteve të regjistruara për kategoritë synuara	Bashkia Klos, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II		X
						1,000,000	Numri i fermave të regjistruara	Bashkia Klos, Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II Ministria e Mjedisit dhe Turizmit,	X	

P. 2: Mbështetja infrastrukturale për bujqësinë dhe blegtorinë	1. Nxitja e ndërtimit të baxhove përmes politikave vendore në Xiber dhe Gurra.	2,500,000	Nr. i Fermave të regjistruara	Bashkia Klos, Min. E Bujqësisë dhe zhvillimit rural,	X
	2. Nxitja e ndërtimit të një tregu të ri bujqësor në hyrje të rrugës së Arbrit në Xibër	2,500,000	Nr. Farmerëve Pjesëmarrës		X
	3. Studime-projektme për kanale vaditëse	200,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse	Bashkia Klos, Drejtoria e Planifikimit Urban, Agjencia Rajonale e Zhvillimit II	X
P. 1: Zhvillimi i turizmit shumë-dimensionale	1. Hartimi i strategjisë për zhvillimin e turizmit gjithëvjetor, shumëdimensional	1,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos Bashki të rajonit dhe ndërkufitare, të identifikuar si pjesë e itinerareve turistike Përveç sa me sipër, mund të përfshihen edhe partner privat aktiv në këtë sektor si: Agjenci Turistike vendase dhe të huaja që operojnë në këtë bashki, guida turistike, etj.	X
	2. Përcaktimi i itinerareve turistike kulturore, arkitektonike, historike, natyrore, përfshirë dhe ato agroturistike	200,000	Nr. i vizitoreve/turistëve		X

OS 6. Promovimi i Bashkisë si destinacion turistik (malor, historik-kulturor dhe i agroturizmit)

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera ne 000/lekë	Treguesit Monitorues te Zbatimit	Aktorët dhe Burimi Financiar	Faza I	Faza II	Faza III		
CILESIA E JETES	OS.1. Përmirësimi i Infrastrukturës fizike dhe asaj burimore për zhvillimin e kulturës ne Bashkinë e Klosit	P. 1: Programi për Zhvillimi Kulturor	1. Ndërtimi i muzeut te qytetit te Klosit	5,000,000	Nr. vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos, Ministria e Kulturës		X	X		
			2. Ndërtimi i një Qendre Kulturore multifunkionale ne Qytetin e Klosit	4,541,450	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos, Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise			X		
			3. Ndërtim Amfiteatri Klos	30,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos				X	
			4. Projekt për promovimin e trashëgimisë kulturore	200,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos	X				
			5. Krijimi i këndeve informative ne pikat e trashëgimisë kulturore	200,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	Bashkia Klos pjesë e itinerareve turistike), Ministria e Mjedisit dhe Turizmit	X				
			6. Projekte për promovimi e aktiviteteve/festave kulturore tradicionale qe promovojnë zonën e Klosit	200,000	Nr. i vizitoreve/turistëve		X				
	OS.2. Përmirësimi i infrastrukturës dhe programeve për zhvillimin e sporteve	P. 1: Programi për Zhvillimi Sportiv	1. Rikonstrukcion i ambienteve sportive te shkollave nëpërmjet një "menuje" standarde - me prioritet shkollat e zonave rurale qe do shërbejnë si qendër "komunitare"	500,000	Nr. i pjesëmarrësve/ individëve në aktivitete sportive	Bashkia Klos, Drejtoria Arsimore Rajonale, Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinise ,			X		
			2. Ndërtimi i ambienteve sportive te hapura ne qytetin e Klosit	8,000,000	Nr. i pjesëmarrësve/ individëve në aktivitete sportive				X		
			3. Ndërtimi i stadiumit te qytetit	15,000,000	Nr. i pjesëmarrësve/ individëve në aktivitete sportive						
			4. Projekt për Promovimi i Kampionateve sportive lokale te zonës	300,000	Nr. i pjesëmarrësve/ individëve në aktivitete sportive					X	
	OS.3. Përmirësimi i kujdesit social	P. 1: Programi për përmirësimin e shërbimeve sociale	1. Projektimi për ndërtimin e një qendre për ofrimin e shërbimeve sociale për fëmijët ne nevojë për Bashkinë Klos	2,000,000	Nr. i përfutuesve nga shërbimet	Bashkia Klos, Ministria e Punës dhe Mirëqenies sociale			X		
			2. Ndërtim i një Qendre Ditore multifunkionale (kujdesi për te moshuarit, për njerëzit me paafësi etj.)	3,500,000	Nr. i përfutuesve nga shërbimet				X		

Dimensi	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Aktoret dhe Burimi Financiar	Faza I	Faza II	Faza III
MIREQËRVERISJA	OS.1 Transparenca, liria e aksesit në aktet e organeve të bashkisë, lirinë e informacionit si dhe garantimi e një drejtësie administrative OS.2 Rritja e përgjegjëshmërisë në vendimarrje, kontrollin dhe përmirësimin e ofrimit të shërbimeve administrative si dhe mirë administrimin e financave vendore	P.1: Hartimi dhe miratimi i programit të transparencës	1. Krijimi dhe mirëmbajtja e faqes zyrtare të bashkisë duke siguruar informacion të përditësuar mbi veprimtarinë e saj. Promovimin i faqes në mediat lokale;	100,000	Nr. ankesave të qytetarëve	Bashkia Klos, Bashkitë fqinje dhe ndërkuftare AIDA, por , mund të përfshihen edhe profesionistë të fushës jashtë institucionit për të ofruar asistencën e tyre	X		
		P.2: Mirë administrimi financave	2. Sistem i integruar informacioni (ICT) dhe lidhja me njësitë e tjera administrative	10,000,000	Shkurtimi i kohës së marrjes së shërbimit			X	
		P.3: Shërbime administrative me cilësi	1. Zhvillimi i një sistemi për mirë menaxhimin e informacionit mbi të ardhurat vendore. Lidhja e këtij sistemi me ZRPP Vendore, DPSHTRR, QKB etj.	1,000,000	Devijimi buxhetit plan-fakt				

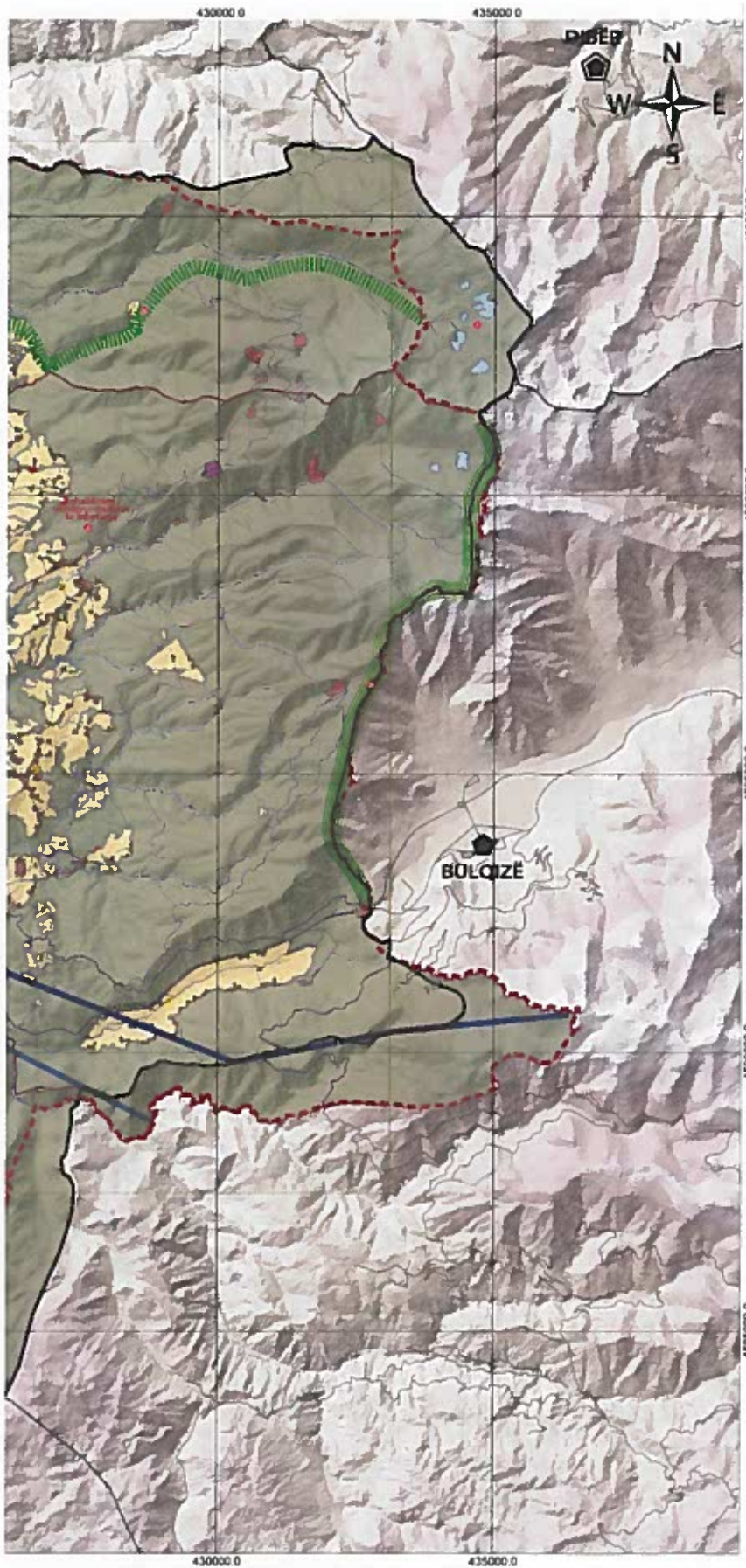
Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera ne 000/lekë	Treguesit Monitorues te Zbatimit	Aktoret dhe Burimi Financiar	Faza I	Faza II	Faza III			
MIEDISI	Obj. Strategjik klimatik	Programi Mbetjet Urbane	P. 1: Hartimi i një plani menaxhimi mbetjesh	1. Hartimi i një plani menaxhimi mbetjesh	500,000	Ujja e sasisë së mbetjeve urbane	Aktorët dhe Burimi Financiar	X				
				2. Rehabilitimi i fushës së grumbullimit të mbetjeve		Ujja e sasisë së mbetjeve urbane			X			
				3. Pike transferimi nga Klosi për në Landfillin regional.		Ujja e sasisë së mbetjeve urbane				X		
				4. Sistemi i mbledhjes së mbetjeve me pika transferimi nga fshatrat – grafik ditor javor		Ujja e sasisë së mbetjeve urbane					X	
				5. Përcaktimi i vendodhjes së grumbullimit	500,000	Ujja e sasisë së mbetjeve urbane				X		
				6. Ri-ciklimi, ripërdorim dhe kompostim		Ujja e sasisë së mbetjeve urbane					X	
	Obj. Strategjik ajrit	Programi Mbetjet Urbane	P. 1: Hartimi i një plani mbrojtës në rast përmbajtje	2. Hartimi i një plani mbrojtës në rast përmbajtje	500,000	Vlera e dëmeve nga përmbajtjet	Bashkia Klos, Ministria e Mjedisit, Agjencia Rajonale Zhvillimore			X		
				3. Programe detyruese për ndërtimi në përputhje me efikasitet energjetike	500,000	Nr. I ndërtësive sipas normave të efikasitet energjetikë				X		
				1. Identifikimi i aktivitetëve ekonomike që shkaktojnë ndotjen me të lartë	200,000	Treguesit e ajrit				X		
				2. Caktimi i politikave shtrënguese dhe rregullatorë ndaj këtyre subjekteve	200,000	Treguesit e ajrit				X		
				1. Hartimi i një plani për mbrojtjen e mjedisit nga efektet negative të ujërave të ndotura urbane nga zonat e banimit (qytet/fshatra) dhe ujërave të zeza industriale të biodegradueshme nga industria ushqimore.	200,000	Treguesit mjedisor				X		

Legjendë

- Kufiri i Bashkisë Klos
- - - Kufiri i pretenduar i Bashkisë Klos
- Kufiri i Njesive Administrative

Hierarkia e qendrave

- ⬠ Metropol
- ⬠ Qendër primare
- ⬠ Qendër sekondare
- Qendër terciare
- Ndërtesa

Fazat e zhvillimit

- Afatshkurter (1 vit)
- Nr Afatmesem (1-3 vjet)
- Nr Afatgjate (4-10 vjet)
- Nr Afatgjate (+10 vjet)
- Subjekt PDV
- Kufi i Njesisë Strukturore
- Vija e gjelbër
- Rrjeti rrugor i propozuar
- Rrjeti rrugor i ekzistues

Zonë me prioritet zhvillimi:

- Urban (në Nj. Adm)
- Urban (në qytet)
- Ekonomik

Linjat e tensionit të lartë

- Linja 110kv
- Linja 220kv
- |||| Itinerar peizazhistik
- |||| Itinerar hiking

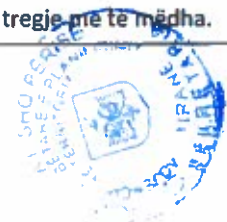
4.2 Kosto e përgjithshme për zbatimin dhe aktivitetet kryesore të financuara të shoqëruara me planin e investimeve kapitale

4.2.1 Investimet kryesore ne infrastrukture

Titulli i projektit	Rikualifikim Urban, zona Ura Allamanit – Qendër
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi dhe Rehabilitimi i Sistemit te Infrastrukturës Programi: Programi i Rrugëve
Përshkrimi i Projektit	Projekti do të zgjidhë : <ul style="list-style-type: none"> - Riorganizimin e Lëvizjes ne Bashkinë Klos - Ofrimin e një hapësire publike, shesh qendror ne shërbim te qytetareve - Zgjerimin e hapësirave pedonale - Rivitalizimin e zonës përreth Urës së Allamanit
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Me miratimi Brenda strukturave të Bashkisë
Partnerët	Bashkia, FZHR, apo donator të tjerë të huaj
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Staf ne bashki te asistojë projektimin, dhe super vizimin gjate ndërtimit.

Titulli i projektit	Ndërtimi i Rrugëve lidhëse ne qytetin e Klosit
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi dhe Rehabilitimi i Sistemit te Infrastrukturës Programi: Programi i Rrugëve
Përshkrimi i Projektit	Projekti do të zgjidhë : <ul style="list-style-type: none"> - Riorganizimin e lëvizjes ne qytetin e Klosit - Përmirësimin e imazhit te qytetit, rritjen e vizueshmerise
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Me miratimi Brenda strukturave të Bashkisë
Partnerët	Bashkia, FZHR, apo donator të tjerë të huaj
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Staf ne bashki te asistojë projektimin, dhe super vizimin gjate ndërtimit.

Titulli i projektit	Ndërtimi i segmentit lidhës te qytetit te Klosit me Rrugën e Arbrit
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi dhe Rehabilitimi i Sistemit te Infrastrukturës Programi: Programi i Rrugëve
Përshkrimi i Projektit	Projekti do të zgjidhë: <ul style="list-style-type: none"> - Afroje qytetin e Klosit me qytete me te mëdha, sidomos Tiranën - Krijimin e mundësive te reja ekonomike dhe rritjen e aksesit ne tregje me te mëdha.

Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Me miratimi Brenda strukturave të Bashkisë
Partnerët	Bashkia, FZHR, apo donator të tjerë të huaj
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Staf ne bashki te asistojë projektimin, dhe super vizimin gjate ndërtimit.

Titulli i projektit	Rikonstrukcion / Ndërtim i rrjetit lidhës se qendrës se Klosit me Nj.A. (interurbane sekondare) (Sidomos me Nj.A. Xibër)
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi dhe Rehabilitimi i Sistemit te Infrastrukturës Programi: Programi i Rrugëve
Përshkrimi i Projektit	Projekti do të zgjidhë : <ul style="list-style-type: none"> - Rritjen e lëvizshmërisë mes qytetit te Klosit - Përmirësimin e aksesibilitetit te shërbimeve te ofruara ne qytetin e Klosit per banoret e NJA - Rritja e mundësive te reja ekonomike duke pasur akses ne tregun e qytetit dhe industrisë se përpunimit dhe magazinimit ne qytet.
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Me miratimi Brenda strukturave të Bashkisë
Partnerët	Bashkia Klos, FZHR, apo donator të tjerë të huaj
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Staf ne bashki te asistojë projektimin, dhe super vizimin gjate ndërtimit.

Titulli i projektit	Ndërtimi i impiantit te trajtimit te ujerave të zeza
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi dhe Rehabilitimi i Sistemit te Infrastrukturës Programi: Ujësjellës kanalizime
Përshkrimi i Projektit	Projekti do të zgjidhë : <ul style="list-style-type: none"> - Rrjetin e kanalizimeve i cili mungon ne pjesën me te madhe te qytetit - Përmirësimin e cilësisë se mjedisit.
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Me miratimi Brenda strukturave të Bashkisë
Partnerët	Bashkia, FZHR, apo donator të tjerë të huaj
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Staf ne bashki te asistojë projektimin, dhe super vizimin gjate ndërtimit.

4.2.2 Identifikimin e projekteve prioritare gjate 5 viteve te ardhshme

Titulli i projektit	Regjistrimi I Aseteve Vendore pranë ZVRPP Mat
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Zhvillimi i potencialit Bashkiak për krijimin e një klime atraktive për tërheqjen e investimeve vendase dhe te huaja në Klos, si dhe bashkëpunim ndërkufitar me qëllim zhvillimin e biznesit dhe rritjen e mundësive për punësim. Programi: Program specifik për menaxhimin e Aseteve
Përshkrimi i Projektit	Ky projekt do të ndikojë <ul style="list-style-type: none"> - Në fuqizimin ekonomik të Bashkisë, duke rritur kolateralin e saj - do të zgjeroje mundësitë e përdorimit të asetëve vendore për qëllime publike - Do të krijojë mundësi për zhvillim dhe bashkëpunim me sektorin privat - Do të krijojë mundësi për thithjen e kapitalit të huaj dhe vendas - Do të rrisë mundësinë për të krijuar të ardhurave vendore të tjera.
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Do të ishte e nevojshme një marrëveshje me ZVRPP Mat, për regjistrimin pa tarifë të asetëve vendore, ose VKM për të shmangur këtë pagesë për të gjitha Bashkitë.
Partnerët	Bashkia Klos Bashkitë e qyteteve fqinje dhe ndërkufitare
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Në disa prej këtyre asetëve, përveç stafëve të institucioneve të sipërpërmendura, është e nevojshme të angazhohen organizata të shoqërisë civile ose eksperte me eksperiencë.

Titulli i projektit	Projektim për hapësira te reja te tregjeve ne qytetin e Klosit dhe ne hyrje te rrugës se Arbrit ne mbështetje te prodhimit dhe promovimit te produkteve vendore (bujqësore, blegtorale, artizanale etj.)
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Rritja e potencialit te bashkisë për krijimin e një klime te favorshme për tërheqjen e investimeve. Programi: Mbështetja dhe zhvillimi i bizneseve
Përshkrimi i Projektit	Ky projekt do të ndikojë <ul style="list-style-type: none"> - Në fuqizimin ekonomik të Bashkisë - Mundësi për zhvillim dhe bashkëpunim me sektorin privat - Nxitjen e prodhimit lokal, dhe ekonomisë lokale
Ndryshimet e nevojshme Institucionale dhe ligjore	Lehtësimin e procedurave për regjistrimin e fermerëve si biznese pranë bashkisë Klos dhe te pjesëmarrjes se tyre ne këto tregje.
Partnerët	Sektori Privat
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Stafi i bashkisë duhet te bashkëpunoje ngushte me sektorin privat apo entitete te tjera ne mbështetje te pjesëmarrësve si OSSHE, etj.

Titulli i projektit	Përcaktimi i itinerareve kryesore turistike kulturore, arkitektonike, historike, natyrore, përfshire dhe ato agroturistike
Objektivi Strategjik/ Programi (SWOT)	Objektivi Strategjik: Promovimi i Turizmit Programi: Zhvillimi i turizmit
Përshkrimi i Projektit	Ky projekt do të ndikojë <ul style="list-style-type: none"> - Ne rritjen e vizitoreve te interesuar ne natyre apo ne vlera kulturore ne bashkinë Klos - Rritjen e prodhimit lokal, dhe ekonomisë lokale si përgjigje e rritjes se kërkesave
Ndryshimet e nevojshme	Nuk Aplikohet

Institucionale dhe ligjore	
Partnerët	Bashkia Klos dhe Sektori Privat
Burimet e nevojshme për realizimin e projektit	Stafi i bashkisë duhet të zhvillojë harta apo broshura në funksion të këtij programi dhe të bashkëpunojë ngushtë me agjencitë turistike apo grupet e ekskursioneve të qyteteve fqinje

4.3 Ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor dhe administrativ në nivel vendor

Hartimi i Planit të Përgjithshëm Vendor i Bashkisë Klos ka reflektuar parashikimet ligjore të ligjit nr.107/2014 dhe akteve nënligjore në zbatim të tij. Gjatë hartimit të këtij plani, në kuadër të përmbushjes së detyrimeve ligjore si dhe me qëllim njohjen e thelluar të territorit, janë kryer një sërë analizash të thelluara të cilat kanë orientuar nevojën për ndërhyrje të parashikuar dhe propozuar në këtë PPV.

Nisur nga tipologjia zhvillimore, të dhënat ekzistuese dhe karakteristikat e zonave të ndryshme, pjesë përbërëse të Bashkisë Klos, është vënë re që jo gjithmonë Standardet e Planifikimit të Shërbimeve Publike të referuara sipas VKM. 686/2017, reflektojnë nevojat reale të gjitha njësive administrative dhe fshatrave të kësaj Bashkie. Është e rëndësishme që këto standarde të jenë të adaptueshme sipas kontekstit, dhe ndonëse duhet të merren parasysh si orientim për qëllime planifikimi, ato duhet të jenë fleksibël dhe të ndryshueshme sipas rastit, në përmbushje të nevojave si dhe në përmbushje të parashikimeve ligjore sektoriale.

4.4 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet e Detajuara Vendore.

Bashkia Klos ka përcaktuar përmes kësaj PPV-je njësitë strukturore të cilat do t'i nënshtrohen hartimit të planeve të detajuara vendore, mbi bazën e kritereve ligjore dhe atyre të parashtruara në këtë dokument. Këto PDV do të hartohen me nismë publike ose private në zona të cilat janë:

- një njësi strukturore;
- disa njësi strukturore bashkë;
- çdo zonë me prioritet për zhvillim

Qëllimi kryesor i Planeve të detajuara vendore do të jetë zhvillimi dhe/ose rihvillimi i një zone, rigjenerimi /ripërtëritja e një zone kryesisht urbane, ndërtimi i infrastrukturave publike.

Planet e detajuara vendore kanë për objekt nëndarjen dhe/ose bashkimin për qëllim zhvillimi. Nisma private për hartimin e tyre duhet të mbështetet nga pronarët që kanë në pronësi jo më pak se 51 për qind të sipërfaqes së zonës, për të cilën propozohet plani i detajuar vendor.

Kryetari i bashkisë merr vendimin mbi miratimin e planit të detajuar vendor brenda 45 ditëve nga data e paraqitjes për shqyrtim të dokumentacionit të plotë përfundimtar dhe pasi ka informuar dhe kryer takime publike me palët e interesuara.

Kryetari i bashkisë vendos mbi miratimin e planit të detajuar vendor mbi bazën e raportit teknik, të përgatitur nga strukturat përgjegjëse të planifikimit të autoritetit vendor dhe të botuar në Regjistrin e Planifikimit të Territorit dhe vetëm në rast se nuk shprehen kundër banorët që kanë në pronësi më shumë se një të tretën e sipërfaqes së zonës përkatëse. Në rast se ka kundërshtime, kryetari i njësive të qeverisjes vendore organizon takime publike me palët e interesuara, shqyrton vërejtjet ose propozimet përkatëse dhe vlerëson reflektimin e tyre në planin e detajuar vendor. Miratimi dhe hyrja në fuqi e PDV-se përcaktohet në bazë të nenit 72 të VKM 686/2017.

Plani i detajuar vendor me nismë private regjistrohet në regjistrin e pasurive të paluajtshme si bazë për kryerjen e transaksioneve me pronën. Parcelat e reja që krijohen nga nëndarja dhe/ose bashkimi i parcelave ekzistuese janë objekt transaksioni vetëm pasi të jetë regjistruar në regjistrin e pasurive të paluajtshme në pronësi të autoritetit publik përkatës.

Struktura, forma, pjesët përbërëse të përmbajtjes, procesi për nismën, informimin dhe takimet publike të detyrueshme, hartimin dhe miratimin e planit të detajuar vendor, kriteret për përcaktimin e kufijve të zonës që trajtohet me plan të detajuar vendor dhe kushte të tjera, përcaktohen në rregulloren e zhvillimit.

Procesi i hartimit të PDV-së shoqërohet nga përgatitja e studimit paraprak të fizibilitetit, ku llogariten përqindjet e përfitimeve nga zhvillimi, në mënyrë të drejtë dhe proporcionale me kostot dhe kontributin në zhvillim. Përfitimet, kontributi dhe kostot janë financiare ose të mira materiale që përfshijnë të drejtat për zhvillim dhe vlerën e rritur të tokës si rezultat i planifikimit ose investimeve publike.

Përfitimet e Bashkisë Klos nga të drejtat për zhvillim dhe vlera e rritur e tokës do të përdoren për ndërtimin ose financimin e infrastrukturave publike, kryesisht në zonën ku janë përfutuar.

Neni 71 i VKM 686/2017, detajon përmbajtjen e dokumenti i PDV-së. Në përputhje me legjislacionin në fuqi, procesi i hartimit të PDV-së shoqërohet nga përgatitja e studimit paraprak të fizibilitetit, ku llogariten përqindjet e përfitimeve nga zhvillimi, në mënyrë të drejtë dhe proporcionale me kostot dhe kontributin në zhvillim. Përfitimet, kontributi dhe kostot janë financiare ose të mira materiale që përfshijnë të drejtat për zhvillim dhe vlerën e rritur të tokës si rezultat i planifikimit ose investimeve publike.

4.5 Përcaktimet kryesore për Termat e Referencës për Planet Sektoriale që detajojnë PPV sipas ligjit 107/2014

Strategjia, parashikimet dhe rregulloret e Planeve Vendore Sektoriale përcaktohen mbi bazën e Strategjisë Kombëtare Sektoriale, të PPV-së dhe buxhetit afatmesëm dhe vjetor të bashkisë. Plani vendor sektorial, teksa hartohet e zbatohet, duhet të ndjekë parimet e planifikimit si një proces pune përherë në vazhdimësi.

Autoriteti përgjegjës, përmbajtja e dokumentit të PVS-së, përmbajtja e dokumentit të PVS-së, nisma për hartimin e PVS-së; hartimi i PVS-së, bashkërendimi i PVS-së, këshillimi dhe takimi publik në kuadër të PVS-së, botimi në regjistër i PVS-së, miratimi, hyrja në fuqi e PVS-së kryhen duke ndjekur si bazë procedurat e përcaktuara për PPV dhe PKS.

Disa nga planet sektoriale që duhet të hartohen në vijim të zbatimit të kësaj PPV-je janë:

- 1- Plani sektorial i transportit të qëndrueshëm: Me qëllim dhënien e zgjidhjeve afatgjata për të përmirësuar flukset e transportit privat dhe publik në Bashkinë e Klosit. Ky plan duhet të synojë:
  - a. Zgjidhjen e skemës së transportit publik me synim mbështetjen e rolit të Bashkisë së Klosit si një nyje rajonale transporti si dhe përmirësimin e lidhjes së Njësisë Administrative me qytetin e Klosit
  - b. Mundësimin e kthimit në rrugë këmbësore të disa segmenteve rrugore në qendrën historike dhe ansamblin muzeal të qytetit të Klosit
  - c. Lidhje më eficiente të zonave periferike të bashkisë me shërbimet shëndetësore, arsimore dhe sociale përmes transportit publik
  - d. Promovimin e lëvizjes së gjelbër dhe uljen e emetimeve të karbonit në ajër
- ii. Plani sektorial i menaxhimit të mjedisit: Me qëllim përmirësimin e cilësisë së mjedisit në Bashkinë Klos dhe mbrojtjen e aseteve natyrore. Me qëllim përmirësimin e cilësisë së mjedisit në Bashkinë Klos dhe mbrojtjen e aseteve natyrore. Ky plan duhet të përmbajë minimalisht:
  - a. Politika që lidhen me Përmirësimin e Cilësisë Urbane dhe ato që lidhen me Mbrojtjen dhe Përmirësimin e Cilësisë së Mjedisit, si dhe Politika që lidhen me zhvillimin e Qëndrueshëm Ekonomik dhe Përmirësimin e Infrastrukturës apo Politika që lidhen me vendosjen e standardeve të projektimit urban, dhe krijimin e Parqeve Rajonale.
  - b. Masat për mbrojtjen e burimeve karstike, si akuifereve me i rëndësishëm i Bashkisë së Klosit dhe mbrojtjen e burimeve kryesore, shtimin e kapaciteteve ujore, ku kryesori të jetë akuiferi, me porozitet çarje-karst.
  - c. Përmirësimin e pyjeve të lisit, rehabilitimit të tyre në një kohë sa më të shkurtër për rritjen e prodhimtarisë së tyre.
  - d. Mundësinë e ngritjes së një landfilli industrial qendror për depozitimin e mbetjeve të ngurta industriale mbas trajtimit të tyre me metodat e përcaktuara nga Konventa e Bazelit, duke shmangur depozitimin e tyre në landfillet urbane. Planet duhet të saktësojnë orientimin drejt trajtimit të tyre sipas hierarkisë që është me praktikja dhe me e arritshmja në nivelet e ulta, të ndërlidhura me masa që varen shumë nga aktoret kryesore në qeverisjen qendrore, politikën e saj dhe përgjegjësitë e prodhuesve.
  - f. Sigurimi i korridoreve të migrimit dhe siguria e kafshëve, ku të ulet fragmentimi i habitateve të llojeve, duke krijuar pasazhe për kafshët e egra në linjat ekzistuese të lëvizjes (veçanërisht për gjitarët dhe amfibet). Në zonat ku

planifikohet infrastruktura e re, duhet të sigurohet ruajtja e rrugëve ekzistuese të migrimit. Këto masa do të lehtësojnë lidhjet mes habitateve (rivendosin apo ruajnë rrugët e migrimit) të specieve dhe arrijnë e objektivat mjedisore që lidhen me mbrojtjen e natyrës.

g. Rehabilitimi /Inkapsulimi i pikave të nxehta mjedisore, rinovimi urban dhe ripërdorimi i tokës, duke i kthyer në zonë të gjelbra me vlerë rekreative për qytetin, të tjerat në përputhje me normat e sigurisë.

2- Plani sektorial i strehimit: I cili duhet të synojë garantimin e mundësive të strehimit të përballueshëm financiarisht për të gjithë banorët e Bashkisë Klos. Ky plan duhet të përmbajë minimalisht:

a. Analizë të thelluar mbi situatën aktuale të strehimit në Bashkinë Klos

b. Analiza të thelluara demografike dhe parashikime të nevojave për strehim

c. Propozime të zgjidhjeve të ndryshme nga pikëpamja tipologjike dhe parashtrim i alternativave më optimale për të reduktuar sa më shumë konvertimin e tokës bujqësore në tokë urbane për qëllime strehimi

d. Propozime të skemave të ndryshme financiare dhe rolit që duhet të luajë Bashkia për të garantuar strehim të përballueshëm

e. Propozime konkrete mbi projekte me fokus strehimin social

3- Plani sektorial për zhvillimin e Edukimit: Ky plan sektorial duhet të ketë qëllim kryesor përmirësimin e ofrimit të shërbimit arsimor në Bashkinë e Klosit dhe rritjen e cilësisë së mësimdhënies në këtë bashki. Ky plan duhet të përmbajë minimalisht:

a. Plan për shpërndarjen efiçente të godinave arsimore, sipas frekuentimit dhe distancave, duke menduar transportin

b. Plan Investimesh i priorizuar për rikonstruksionet e shkollave me fokus njësitë administrative

c. Plan Investimesh për ndërtimin e Çerdheve dhe Kopshteve në territorin e Bashkisë

d. Propozime për zhvillimin e Arsimit Profesional lidhur me nevojat e rajonit.

e. Një listë me Projekte Pilot për Shkollat me Bazë Komunitetin

f. Propozime për masa që duhet të ndërmerren për të garantuar gjithë përfshirje në sistemin arsimor të detyrueshëm

4.6 Indikatorët për monitorimin e PPV-se Treguesit monitorues

Procesi i monitorimit të të gjitha projekteve të listuara në planin e përgjithshëm të veprimeve është një element kyç për vlerësimin e hartimit dhe zbatimit të projekteve në kohë. Në tabelë janë dhënë treguesit monitorues për çdo projekt të cilët janë të matshëm në kohë dhe sasi. Monitorimi i projekteve do të ndodhë në faza të mëtejshme dhe do të ndryshojë nga projekti në projekt. Monitorimi është një proces gjatë të cilit mblidhen informacione dhe do të analizohen rezultatet faktike për të kontrolluar pajtueshmërinë e tyre me standardet e përcaktuara nga institucionet përkatëse. Ky proces analizon përdorimin e burimeve, progresin e aktiviteteve si dhe shpërndarjen e rezultateve, siguron përputhshmërinë me rregulloret e donatorëve (për projektet që do të financohen nga të tillë), me rezultatet e pritura të fondit si dhe kërkesave të kontratës, rregulloreve dhe ligjet vendore dhe kombëtare.

Tregues tjetër është edhe niveli i pjesëmarrjes së publikut dhe aktorëve të tjerë në hartimin apo zbatimin e projekteve. Gjatë procesit të monitorimit të zbatimit të projekteve vlerësohet gjithashtu edhe qëndrueshmëria, kapaciteti i burimeve njerëzore dhe zhvillimi institucional i palës zbatuese apo partnerëve të tij. Në tabelën e Investimeve Kapitale (Kapitulli 6) listohen edhe indikatorët matës përkatës për çdo projekt të parashikuar për bashkinë Klos.

4.7 Evidentimi i faktorëve që mund të shkaktojnë një rishikim të pjesshëm të PPV-së.

PPV-ja është objekt ndryshimi, kur është e nevojshme, sipas pikës 2, të Nenit 26 të Ligjit 107/2014, dhe në çdo rast objekt rishqyrtimi të plotë çdo 15 vjet. Procesi për shqyrtimin e plotë të tyre fillon 2 vjet para përfundimit të afatit të sipërpërmendur, sipas së njëjtës procedurë të ndjekur për miratimin e tyre.

Po sipas këtij ligji, PPV-ja mund të ndryshojë edhe kur ka ndarje administrative dhe territoriale, ndryshime të paparashikuara demografike, sociale dhe ekonomike, ndryshime të shkaktuara nga kriza sektoriale apo nga forca madhore, si dhe në rastet kur lind nevoja e harmonizimit me dokumente të një niveli më të lartë planifikimi apo të përafërimit me legjislacionin e Bashkimit Europian.

Procesi i rishikimit dhe i miratimit të planit realizohet sipas përcaktimeve të procedurës së thjeshtuar në përputhje me nenin 11, të VKM 686/2017, "Për miratimin e rregullores së planifikimit të territorit". Procedura e thjeshtuar është procedura e cila ka për qëllim të shkurtojë afatet e procesit të rishikimit të dokumenteve të planifikimit sipas parashikimeve ligjore përkatëse. Përrjashtim nga ky rregull përbëjnë planet e detajuara vendore.

Përdorimi i procedurës së thjeshtuar ka për efekt e cila ka për qëllim të shkurtojë afatet e procesit të planifikimit, këshillimit e të bashkërendimit, të përjashtojë miratimin e nismës dhe të trajtojë vetëm pjesët e dokumentit të planifikimit, subjekt rishikimi, në varësi të rastit dhe nevojave. Procedura e thjeshtuar, zbatohet në rastet kur:

- o Dokumentet e planifikimit ndryshohen për çështje që nuk cenojnë vlerat natyrore e mjedisore, zonat e mbrojtura dhe trashëgiminë historike e kulturore;
- o Rishikimi nuk shoqërohet me ndryshime të strategjisë territoriale;
- o Sipas pikës 2, të nenit 26, të ligjit 107/2014

KAPITULLI V

5 Vlerësim i shpejte i kapaciteteve institucionale te departamentit të planifikimit dhe kontrollit të zhvillimit te territorit

5.1 Struktura e Bashkisë Klos

Bashkia e Klosit me miratimin e Buxhetit të vitit 2016, ka miratuar edhe strukturën e Bashkisë e cila përmban 1021 punonjës. Kjo strukturë tashmë përfshin edhe Njësitë e reja Administrative që ju shtuan pas reformës por edhe funksione të reja që janë deleguar Bashkisë në kuadër të reformës së decentralizimit të shërbimeve.

Pavarësisht që në praktikë tashmë Njësitë Administrative kanë filluar të funksionojnë me stafet e tyre, është e nevojshme pikë së pari një rishikim i Rregullores për Organizimin, Funksionimin, Detyrat dhe Kompetencat e Administratës së Bashkisë Klosit, pasi ajo vazhdon të jetë me të njëjtën strukturë siç ishte në kohën kur Bashkia përfaqësonte vetëm qytetin e Klosit. Detajimi në nivel strukture, pozicionesh dhe hierarkie për stafin e Njësite Administrative është i rëndësishëm të reflektohet në rregullore.

Drejtoria e Planifikimit dhe Kontrollit të Zhvillimit të Territorit.

Kjo Drejtori udhëheq dhe orienton, në territorin administrativ, zhvillimin dhe mbrojtjen e territorit, nëpërmjet hartimit dhe miratimit të instrumenteve vendore të planifikimit dhe integritit/ përputhshmërisë së tyre me instrumentet kombëtare të planifikimit. Detyrat e kësaj Drejtorie janë:

- Përcakton standarde e kushte të hollësishme në rregulloret vendore të kontrollit të zhvillimit
- Ushtron kontrollin e zhvillimit për zbatimin e instrumenteve kombëtare vendore të planifikimit në territorin administrativ dhe merr masat e nevojshme sipas ligjit, për të shmangur shkeljet mjedisore, të shëndetit e sigurisë publike e abuzimet në territor
- Administron dhe merr masa për një politikë aktive të menaxhimit të tokës e të zhvillimit në të, sipas përcaktimit të ligjit
- Regjistron të dhënat e përgjithshme e individuale, sipas mjeteve tradicionale të informimit dhe në regjistrin e planifikimit të territorit
- Zhvillon e nxit veprimtarinë profesionale në fushën e planifikimit të territorit
- Drejton e nxit programe për ndërgjegjësimin e edukimin publik për përgjegjësinë e qytetarëve në mbajtjen pastër të mjedisit
- Bashkëpunon me autoritetet e planifikimit të çdo niveli e raporton rregullisht për gjendjen e planifikimit dhe të kontrollit të zhvillimit të territorit nëpërmjet regjistrit dhe metodave tradicionale të informimit publik

- Informon publikun për të gjithë procesin planifikues e zhvillimet në territor dhe siguron akses të plotë e të lehtë në të dhënat e lidhura me këtë proces
- Siguron e zhvillon burimet e nevojshme njerëzore e profesionale për planifikimin e territorit, kontrollin e zhvillimit, përmirësimin e mjedisit dhe administrimin e regjistrit
- Koordinon procesin e mbulimit të territorit me PDV dhe merr pjesë në procesin e bashkërendimit dhe këshillimit gjatë hartimit të projektit të PDV.
- Kontrollon planet e detajuara vendore që paraqiten në bashki nga subjekte private dhe shtetërore në lidhje me zbatimin e ligjshmërisë.
- Përgatit dhe zhvillon analiza dhe mbledhje periodike lidhur me objektivat e punës dhe detyrat e tyre.
- Ideon projekte për përmirësimin e infrastrukturës rrugore, arsimore dhe shëndetësore të institucioneve në varësi në të gjithë natyrën e tyre.
- Mbron Planin e Përgjithshëm Vendor në Këshillin Bashkiak e KKT.
- Trajton dokumentacionin e paraqitur pranë Bashkisë Klos për kërkesa për kryerje punimesh, në përputhje me planin e përgjithshëm vendor dhe planet e detajuara vendore të miratuara dhe legjislacionin në fuqi. Kontrollon zbatimin e lejeve të zhvillimit e të ndërtimit.
- Përcakton standarde e kushte të hollësishme në rregulloret vendore të kontrollit të zhvillimit
- Ushtron kontrollin e zhvillimit për zbatimin e instrumenteve kombëtare e vendore të planifikimit në territorin administrativ dhe merr masat e nevojshme sipas ligjit, për të shmangur shkeljet mjedisore, të shëndetit e sigurisë publike e abuzimet në territor
- Administron dhe merr masa për një politikë aktive të menaxhimit të tokës e të zhvillimit në të, sipas përcaktimit të ligjit
- Regjistron të dhënat e përgjithshme e individuale, sipas mjeteve tradicionale të informimit dhe në regjistrin e planifikimit të territorit
- Zhvillon e nxit veprimtarinë profesionale në fushën e planifikimit të territorit
- Drejton e nxit programe për ndërgjegjësimin e edukimin publik për përgjegjësinë e qytetarëve në mbajtjen pastër të mjedisit
- Bashkëpunon me autoritetet e planifikimit të çdo niveli e raporton rregullisht për gjendjen e planifikimit dhe të kontrollit të zhvillimit të territorit nëpërmjet regjistrit dhe metodave tradicionale të informimit publik
- Informon publikun për të gjithë procesin planifikues e zhvillimet në territor dhe siguron akses të plotë e të lehtë në të dhënat e lidhura me këtë proces
- Siguron e zhvillon burimet e nevojshme njerëzore e profesionale për planifikimin e territorit, kontrollin e zhvillimit, përmirësimin e mjedisit dhe administrimin e regjistrit
- Koordinon procesin e mbulimit të territorit me PDV dhe merr pjesë në procesin e bashkërendimit dhe këshillimit gjatë hartimit të projektit të PDV.
- Kontrollon planet e detajuara vendore që paraqiten në bashki nga subjekte private dhe shtetërore në lidhje me zbatimin e ligjshmërisë.
- Përgatit dhe zhvillon analiza dhe mbledhje periodike lidhur me objektivat e punës dhe detyrat e tyre.
- Ideon projekte për përmirësimin e infrastrukturës rrugore, arsimore dhe shëndetësore të institucioneve në varësi në të gjithë natyrën e tyre.
- Mbron Planin e Përgjithshëm Vendor në Këshillin Bashkiak e KKT.
- Trajton dokumentacionin e paraqitur pranë Bashkisë Klos për kërkesa për kryerje punimesh, në përputhje me planin e përgjithshëm vendor dhe planet e detajuara vendore të miratuara dhe legjislacionin në fuqi. Kontrollon zbatimin e lejeve të zhvillimit e të ndërtimit.

Kjo Drejtori përbëhet nga 4 sektorë si më poshtë:

- Sektori për planifikimin e territorit dhe projektimin

Aktualisht ky sektor ka:

- 1 Përgjegjës sektori
- 1 Specialist Arkitekt
- 1 Inxhinier Ndërtimi (Preventivues)
- Sektori për zhvillimin dhe kontrollin e tokës

Aktualisht ky sektor ka:

- 1 Përgjegjës
- 2 Arkitektë
- 1 Inxhinier Ndërtimi
- 1 Arshiviste
- 1 Jurist
- Sektori për mbrojtjen dhe përmirësimin e mjedisit

Aktualisht ky sektor ka:

- 1 Përgjegjës
- 1 Specialiste
- Sektori për administrimin e regjistrit të territorit – “GIS”
- 1 Përgjegjës
- 2 Specialiste (Inxhinier i Ndërtimi dhe Gjeodet)

5.2 Rekomandime

- Ngritja e një sistemi të integruar të GIS brenda Bashkisë, i cili do të shërbejë drejtorisë së Urbanistikës por edhe gjithë sektorëve të tjerë brenda bashkisë për nevoja të planifikimit dhe zbatimit të planeve. Departamenti i Urbanistikës në Bashkinë e Klos ka specialistë të veçantë që e përdorin GIS-in por ky nuk është një sistem i integruar që të përdoret nga gjithë Departamenti. Shumica e specialistëve vazhdojnë të punojnë kryesisht me AutoCAD dhe harta fizike. Ngritja e sistemit GIS ka të bëjë së pari me infrastrukturën hardware të Bashkisë. Një rrjet kompjuterësh me një server i cili do të përballonte ngarkesën e platformës GIS. Gjithashtu një sistem funksional për platformën GIS do të kërkonte edhe një lidhje interneti të mire që do të mundësonte thirrjen e shtresave të ndryshme të informacionit edhe online.

- Rishikimi i strukturës së Drejtorisë së Urbanistikës dhe Planifikimit të Territorit.

Rekomandohet që në strukturën e Njësive Administrative (rurale) të ketë të paktën një punonjës që të jetë strukturë e Drejtorisë e Planifikimit dhe Kontrollit të Zhvillimit të Territorit. Ky punonjës me profesion Urbanist/Arkitekt/Inxhinier do të ndjekë zbatimin e planeve në nivel të njësive administrative, do të kryejë verifikimet konkrete të territorit, do të azhurnojnë informacionet e territorit etj.

- Trajnimi i stafit të Bashkisë në përdorimin e platformave GIS. Momentalisht brenda Bashkisë, kapacitetet për të përdorur në mënyrë të pavarur platformat GIS janë të limituara. Pra ka specialistë të mirë që dinë të përdorin GIS-in, por përdorimi nuk është i përhapur në të gjithë strukturën e Drejtorisë. Me anë të trajnimeve stafi i Drejtorisë së Urbanistikës ka mundësi të fillojë të përdorë në mënyrë të rregullt platformën GIS për nevoja pune. Hartimi i një plani specifik me trajnime për GIS është i nevojshëm në terma afatshkurtër për Bashkinë. Ky trajnim duhet të përmbajë si module që kanë të bëjnë me përdorimin e programeve specifike por edhe trajnime që kanë të bëjnë me standardet shtetërore të kërkuara të GIS dhe ato të Regjistrat Elektronik.

- Trajnimi i Stafit të Bashkisë me kuadrin ligjor të nevojshëm për Planifikimin e Territorit. Ky trajnim është i nevojshëm sidomos për ligjin e ri të Planifikimit të territorit, por duhet të përfshijë edhe ligjet e tjera që lidhen drejtpërsëdrejti me planifikimin.

- Azhurnimi i informacionit në lidhje me asetet publike të Bashkisë. Gjatë procesit të planifikimit u vu re që ka akoma mangësi në identifikimin, regjistrimin dhe azhurnimin e aseteve publike të cilat kanë kaluar në pronësi të Bashkisë. Disa faktorë janë të jashtëm (azhurnimi nga ZRPP, apo fakti që regjistrimi i pronave ka një kosto relativisht të madhe për Bashkinë), por disa faktorë janë të lidhur me Bashkinë drejtpërsëdrejti. Ngritja e një grupi pune me qëllim të posaçëm, identifikimin, regjistrimin në data-basë dhe azhurnimin e informacionit të aseteve publike është një hap i domosdoshëm që duhet filluar menjëherë nga Bashkia.

- Krijimi i strukturës së zyrës së Statistikave brenda Bashkisë. Aktualisht në Bashkinë e Klosit, çdo Drejtori ka për detyrë të mbajë “statistikat” e fushës së vetë duke krijuar regjistra më vete të dhënash. Mungon një sistem i integruar i të dhënave. Rekomandohet që të krijohet një zyrë më vete e Statistikave e cila të mbajë këtë sistem të integruar dhe të komunikojë me Drejtoritë specifike për përmbajtjen e informacioneve specifike duke marrë atributet e një zyre me lidhje horizontale me të gjitha Drejtoritë e Bashkisë. Gjithashtu kjo Zyrë duhet njëkohësisht të krijojë marrëdhënie të ngushta me Drejtoritë Rajonale të funksioneve të dekoncentruara të qeverisë (Bujqësia, Mjedisi etj.) dhe të kryejë azhurnime periodike të informacionit. Kjo zyrë duhet të furnizojë me të dhëna statistikore sistemin GIS të Bashkisë.

KAPITULLI VI

6 Plani i investimeve kapitale

Plani i Investimeve Kapitale për Bashkinë Klos është bazuar në Dokumentin e Strategjisë së Zhvillimit të Territorit të Bashkisë Klos për 15 vitet e ardhshme. Plani i Investimeve Kapitale është hartuar me bazë 5 vjeçare me mundësinë e rishikimit çdo vit sipas prioriteteve të Bashkisë Klos, dhe burimeve të mundshme financiare që mund të krijohen. Përshkrim i metodologjisë së hartimit të Planit të Investimeve Kapitale dhe parimet bazë mbi të cilat është ndërtuar Plani.

Hartimi i këtij Plani përshkruan projektet e investimeve që do të ketë Bashkia në vitet e ardhshme dhe i prioritetizuar me qëllim përmbushjen e objektivave dhe synimeve që janë përcaktuar në Planin Vendor dhe Dokumentin Strategjik. Të gjitha projektet janë hartuar në bazë të programeve të caktuara të cilat synojnë të kenë impakt social, ekonomik, dhe njerëzor në të gjithë territorin e Bashkisë, si në zonat urbane ashtu edhe ato më të largëta të Bashkisë. Plani prioritetizon projektet sipas treguesve të përcaktuar në tabelë, përfitimeve ekonomike që ky projekt sjell për banorët dhe Bashkinë në tërësi, numrin e përfituesve etj., duke koordinuar dhe rradhën e tyre në spektrin kohor dhe në ndërthurjen që mund të kenë projektet me njëra tjetrën. Projektet gjithashtu parashikohen sipas fazave të tyre të realizimit. Treguesit janë të trajtuar me një peshë specifike e cila e kombinuar me indikatorin përkatës. Bashkia Klos e fillon zbatimin e këtij plani që me vitin prezent 2017, dhe e ndjek këtë plan në vijim sipas viteve dhe prioriteteve të përcaktuara në të, sigurisht duke u rishikuar nga Grupi i Punës që harton Planin e Investimeve Kapitale dhe e Monitoron atë.

Siç e përmendëm më lartë Plani i Investimeve kapitale bën një përmbledhje të Projekteve që Bashkia parashikon për të realizuar Objektivat dhe Programet e saj strategjike të përcaktuara në Dokumentin e Strategjisë së Territorit të Bashkisë Klos. Për të orientuar punën Plani i Investimeve Kapitale është bazuar tek Objektivat Strategjike dhe Programet e Zhvillimit duke ruajtur të njëjtën linjë. Zhvillimi i Bashkisë është përcaktuar nga 5 Dimensione ku secili dimension ka synimin përkatës, Programin dhe Objektivat strategjike për çdo program, ky lloj angazhimi është pasur parasysh dhe në kombinim me peshën e treguesve dhe indikatorëve për të bërë një radhitje të projekteve. Sigurisht Plani i Investimeve është jo vetëm orientues për Bashkinë duke i sjellë në vëmendje të gjithë listën e projekteve, por ndihmon në mirë renditjen në kohë të tyre, si dhe në një instrument informues për financimin e projekteve.

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera në 000/Lejë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimi ekonomik	Nr. i përfutësve	Kthimi o te Investimit	Lidhja me prioritetet e Emergjencës	Projekt ne Vazhdim	Shpendarja Gjeografike	Totali i pikëve				
OS.1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit të infrastrukturës	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit 1. Rikualifikim Urban, zona Ura Allamanit – Qendër (sipas projektit të Bashkisë) 2.a. Rrugët lidhëse qendër Unazë 2.b. Sistemim asfaltim i lagje Qytetit Klos 2.c. Rruga dytësore Spitali/ Lokali 4 stinët 3. Ndërtimi i parkut të qytetit për gjatë lumit Mat 4. Ndërtimi i segmentit që do të beje lidhjen me rrugën e Arbrit 5. Rikonstrukcion i rrugës nacionale (interurbane kryesore) pjesë e aksit Tiranë-Peshkopi 6. Rikonstrukcion / Ndërtim i rrjetit lidhës së qendrës së Klosit me Nj.A (interurbane sekondare) (Sidomos Nj.A. Xiber) 6.a. Ndërtim rruga interurbane dytësore (Elezit deri tek kanali vaditës) 6.b. Pjesë e Rrugës nga rruga kryesore deri tek shkolla Suç 6.c. Ndërtim ura beli lagja Lela-Arriku	100,561,899	Nr. i përdoruesve	5	5	5	4	5	5	5	5	4.85			
				1,150,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	4.85	
				8,170,430	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	4.65	
				2,500,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4.35	
				5,000,000	Nr. i përdoruesve	5	5	5	5	5	5	5	5	3	3	4.60	
				112,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4.75	
				126,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4.75	
				210,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	4	5	5	5	5	5	5	3	5	5	4.75	
				140,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5.00	
				70,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	5	4	3	3	3	3	3	5	4	4	5	4.05
				1,500,000	Rehabilitim/ndërtim urash	4	3	3	3	3	3	3	4	5	4	4	3.65

P. 1: Programi i Rrugëve

OS.1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit te infrastrukturës	P. 3: Ujësjetës kanalizime	P. 2: Përmirësimi i sistemeve te transportit	7. Projektimi dhe implementimi i programi te Sinjalistikës vertikale dhe horizontale te rrjetit rrugor te qytetit te Klosit dhe ne vijim te gjithë rrjetit rrugor te Bashkisë Klos	42,000,000	Nr. i aksidenteve rrugore	5	4	4	3	5	4	4	4	4.15	
			8. Përmirësimi i ndriçimit ne Qytetin e Klosit	1,500,000	Nr. I rrugëve te ndriçuara	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4.50
			9. Krijimi i ndriçimeve ne qendra te Njësie Administrative	900,000	Nr. I rrugëve te ndriçuara	4	3	4	3	4	4	3	3	3	3.45
			10. Ndërtimi rruga e Xiber Murrizë me akses lidhjeje ne rrugën e Arbrit	490,000,000	Km linear të rehabilituar/shtru ar	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4.35
			11. Projektim rruga e qafe Shkalles	2,800,000	Km linear të rehabilituar/shtru ar	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00
			1. Rikualifikim Urban, zona Ura Allamanit – Qendër (sipas projektit te Bashkisë)	100,561,899	Nr. I përdoruesve	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4.45
			2.a. Rrugët lichëse qendër Unaze	1,150,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	4	4	4	3	4	5	4	4	4	3.90
			1. Ndërtimi i një stacioni te autobusëve dhe furgonave ne Klos	70,000,000	Nr. i udhëtarëve	4	4	5	3	4	4	4	3	3	3.80
			2. Ndërtimi i parkimit te qytetit	700,000	Km linear të rehabilituar/shtru ar	5	4	4	3	4	4	4	4	4	4.00
			3. Hapje aksesh rrugore ne bashkisë Klos	140,000,000	Km linear të rehabilituar/shtru ar	5	4	3	3	4	4	4	4	4	3.85
			OS.1: Zhvillimi dhe rehabilitimi i sistemit te infrastrukturës	P. 3: Ujësjetës kanalizime	P. 2: Përmirësimi i sistemeve te transportit	1. Përfundimi i sistemit te ujit te pijshëm për Klosin.	4,000,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm	5	5	4	5	5	4	5
2. Ndërtimi i impiantit e purifikimit te ujerave te zeza për qytetin e Klosit	5,000,000	Km kanalizime te lidhura me te				3	3	4	3	4	4	3	3	3.30	
3. Ndërtimi i ujësjetësve te rinj për NJA Gurre dhe Xiber.	2,820,277	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				5	5	4	4	5	5	4	4	4.50	
4. Rehabilitimi i ujësjetësve ekzistues ne Klos dhe Nj.A. Suc	1,000,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm				5	5	4	4	4	5	5	4	5	4.60

4.a. Ndërtim ujësjellësi lugina Iqj. Dalti deri tek lagja Muçaj -Gjini	2,820,277	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	2.5
4.b. Projekti ujësjellësi lugina e Klosit Iqj. Dalti - Ura e degës	540,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4.15
4.c. Projekti ujësjellësi te përroi I lopës	700,000	Kapaciteti i furnizimit me ujë të pijshëm	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4.15
5. Projekti i instalimit te modelit te trajtimit te ujerave te zeza ne fshatra - Lagunazh Natyror	100,000	M2 sipërfaqe lagunazh natyror	3	4	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	3.55
6. Pastrimi dhe rehabilitim I kanaleve vaditëse	3,060,737	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4.75
6.a. Projektim /rikonstrukion kanale vaditëse Fsh. ceruje,fsh. Rripe,Fsh .Fshat	1,500,000	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4.60
6.b. Rikonstrukion kanali Fullqet (Sifonet)	3,000,000	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4.60
6.c. Ndërtim kanale kultues ne Lagjen Kuka Suç	1,360,465	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4.60
6.d. Rikonstrukion kanale vaditëse	2,000,000	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	3	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4.00
6.e. Blerje tubash për kanale vaditëse	4,598,000	Kapaciteti I kanaleve vaditëse	3	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4.00
7. Ujëmbledhës për fermerët për te evituar temperature e ulet te ujit Suc Klos.	200,000	Sasia e ujit te mbledhur	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4.25
8. Trajtim I detyruar I ujerave te ndotura për çdo industri. Identifikimi dhe verifikimi I trajtimit te ujerave nga fabrika dhe përdorimi industrial.	5,000,000	Sasia e ujit te trajtuar	3	4	4	3	4	4	4	3	4	3	3	3	3.50
1. Rruga për ne kalanë e Petralbës	1,500,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	3	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	4	3.55
2. Hartimi I Itinerareve për lidhjen e pikave turistike te Bashkisë Klos	500,000	Nr. i turistëve	3	4	4	3	4	4	4	3	4	4	3	4	3.60
3. Rikonstrukion rruga për te liqenet e Balgjajt	1,000,000	Km linear të rehabilituar/shtruar	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3.85
4. Punime rikonstruktimi ne kalanë e Petralbës	8,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	4	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3.65

P.4: Infrastruktura e zonave atraktive për turizmin

OS.2 Qendrat e Njësie Administrative si pika fokale të zhvillimit komunitar	P.1: Programi i Qendrave të Njësie Administrative;	5. Rehabilitim i urave në harqe	1,000,000	Rehabilitim/ndërtim urash	3	4	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3.65
		6. Riparime të kullave të vjetra	1,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	3.70
OS.3 Infrastruktura arsimore dhe për qytetarët e Klosit	P.1: Infrastruktura Arsimore	7. Rikonstruktimi i shtëpisë së Pjetër Budit	1,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	3	3	3	4	4	4	4	4	3	3.25	
		8. Ndërtimi i një baseni artificial në lumin e Matit pranë Klosit për qëllime turistike	1,500,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	3	4	3	3	3	4	3	4	3	3.25	
OS.2 Qendrat e Njësie Administrative	P.1: Programi i Qendrave të Njësie Administrative;	1. Përmirësimi i qendrave të NJA dhe Fshatrave kryesore - Model për ndërhyrje në qendra fshatrash (Sheshi i fshatit/Parku/gjelbërimi, ndriçimi)	1,000,000	Nr. i qytetarëve /aktiviteteve / bizneseve / të hapura në qendër	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4.15	
		3. Ndërtimi i zonave të gjelbërta në qendrat e njëjësive Administrative - Sheshet e fshatrave	500,000	Km linear të rehabilituar/shtuar	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4.10	
OS.3 Infrastruktura arsimore dhe për qytetarët e Klosit	P.1: Infrastruktura Arsimore	5. Përcaktimi i një zone për varreze publike për çdo qendër të banuar	200,000	Nr. i frekuentuesve	4	4	4	3	4	4	4	4	3	3.75		
		1. Përmirësimi i qendrave të NJA dhe Fshatrave kryesore - Model për ndërhyrje në qendra fshatrash (Sheshi i fshatit/Parku/gjelbërimi, ndriçimi)	1,000,000	Nr. i frekuentuesve	4	3	4	3	4	3	4	4	4	4	3.60	
OS.3 Infrastruktura arsimore dhe për qytetarët e Klosit	P.1: Infrastruktura Arsimore	3. Ndërtimi i zonave të gjelbërta në qendrat e njëjësive Administrative - Sheshet e fshatrave	500,000	Nr. i frekuentuesve	5	3	5	3	5	4	3	4	3	4	3.95	
		1. Shkollat si qendra komunitare, projektim (program për përmirësim e plote të infrastrukturës sportive në shkollat, programi i lidhjes me komunitetin etj.)	500,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara	5	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4.15	
OS.3 Infrastruktura arsimore dhe për qytetarët e Klosit	P.1: Infrastruktura Arsimore	2. Ndërtim terrene sportive në shkollat e bashkisë	2,000,000	Terrene sportive të rehabilituara/ndërtuara	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3.50	
		3. Ndërtim Çatie në shkollat 9 vjeçare	2,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndërtuara	4	3	4	3	4	3	5	5	4	4	3.80	

P. 2: Infrastruktura Shëndetësore	4. Rikonstrukcion, ndërtim banjash ne çdo shkolle	1,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndër tuara	3	3	4	3	4	5	4	4	4	4	3	4	3.65		
	5. Rehabilitim i oborreve te shkollës (me pllaka dekorative)	2,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndër tuara	2	2	4	2	4	2	2	2	2	2	2	3	2.40		
	6. Mirëmbajtje Kopshte Çerdhe	1,000,000	Institucione arsimore të rehabilituara/ndër tuara	5	3	5	3	5	4	4	4	4	4	4	4	4.05		
	1. Mirëmbajtje e qendrave shëndetësore	1,000,000	Qendra shëndetësore të rehabilituara	5	3	5	3	5	4	4	4	4	4	4	4.05			

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera ne 000/lekë	Treguesit Monitorues te Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin ekonomik	Nr. i përfutuesve	Kthimi o te Investimit	Lidhja me prioritetet Emergjencia	Projekt ne Vazhdim	Shpërndarja	Totalli i pikëve																																																																																																																								
ZHVILLIMI SOCIO EKONOMIK	OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.1: Tërheqja e investimeve vendase dhe te huaja	Përshtetja e kapitalit te huaj dhe vendosja e mundësive për investime ne Bashkinë e Klosit	1,000,000	Biznese të huaja të regjistruara	4	4	3	3	3	3	3	3.35																																																																																																																								
														OS.2 Rritja dhe fuqizimi i mbështetjes institucionale	P.1: Mbështetja institucionale për bujqësinë dhe blegtorinë	1. Hartimi i një strategjie lokale për zhvillimin e bujqësisë dhe blegtorisë (krijimi i një sistemi, te mbështetur nga infrastruktura përkatëse, për te kontrolluar produktet nga fermeri te konsumatori)	200,000	Nr. i subjekteve të regjistruara për kategoritë synuara	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3.75																																																																																																									
																													OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.2: Nxitja e punësit	1. Studim për krijimi i nxitëseve fiskale ne sektorët kryesore te ekonomisë lokale, për nxitjen e punësimit	200,000	Nr. i të punësuarve	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00																																																																																										
																																												OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.3 Mire administrimi i asetave	1. Regjistrimi i asetave vendore	Varet nga tarifat e çdo aset	Nr. i asetave te regjistruara	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00																																																																											
																																																											OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.4: Mbështetja e zhvillimit te biznesit	2. Rivlerësimi i asetave	Varet nga tarifat e çdo aset	Rritja e vlerës se asetave	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00																																																												
																																																																										OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.3 Mire administrimi i asetave	3. Regjistrimi ne bilancin e bashkise	Varet nga tarifat e çdo aset	Nr. i asetave te regjistruara ne bilanc	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00																																													
																																																																																									OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.3 Mire administrimi i asetave	4. Krijimi i një baze te dhënash me funksionet aktuale, kërkesat e bashkise për asetet dhe funksionet e ardhshme te tyre (çdo prone e reregjistruar dhe e vlerësuar përbën mundësi bashkëpunimi me investitorët vendas apo te huaj)	200,000	Përditësimi i data bazës	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.00																														
																																																																																																								OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.4: Mbështetja e zhvillimit te biznesit	1. Projektim për hapësira reja te tregjeve, ne mbështetje te prodhimit dhe promovimit te produkteve vendore (bujqësore, blegtorale, artizanale etj.)	200,000	Nr. i subjekteve të regjistruara për kategoritë synuara	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.60															
																																																																																																																							OS.1 Rritja e potencialit te Bashkise se Klosit per krijimin e klimës se favorshme për tërheqjen e investimeve	P.1: Mbështetja institucionale për bujqësinë dhe blegtorinë	1. Hartimi i një strategjie lokale për zhvillimin e bujqësisë dhe blegtorisë (krijimi i një sistemi, te mbështetur nga infrastruktura përkatëse, për te kontrolluar produktet nga fermeri te konsumatori)	1,000,000	Numri i fermave të regjistruara	5	5	5	4	4	4	4	4	5	4.60

P. 2: Mbështetja infrastrukturore për bujqësinë dhe blegtorinë	1. Nxitja e ndërtimit të baxhove përmes politikave vendore në Xiber dhe Gurra.	2,500,000	Nr. i Fermave të regjistruara	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.30
	2. Nxitja e ndërtimit të një tregu të ri bujqësor në hyrje të rrugës së Arbrit në Xibër	2,500,000	Nr. Fermerëve Pjesëmarrës	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.30
	3. Studime-projektive për kanale vaditëse	200,000	Kapaciteti i kanaleve vaditëse	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4.30
P. 1: Zhvillimi i turizmit shumë-dimensional	1. Hartimi i strategjisë për zhvillimin e turizmit gjithëvjeter, shumëdimensional	1,000,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3.20
	2. Përcaktimi i itinerareve turistike kulturore, arkitektonike, historike, natyrore, përfshirë dhe ato agroturistike	200,000	Nr. i vizitoreve/turistëve	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3.20

OS.6. Promovimi i Bashkës së destination turistik (matör, historik-

P. 1: Zhvillimi i turizmit shumë-

dimensional

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin ekonomik	Nr. i përfutuesve	Kthimi i Investimit	Lidhja me prioritetet	Emergjenca	Projekti në Vazhdim	Shpërndarja Gjeografike	Totali i pikëve																																																																											
CILESIA E JETES	OS.1. Përmirësimi i infrastrukturës fizike dhe asaj burtimore për zhvillimin e kulturës në Bashkinë e Klosit	Programi për Zhvillimin Kulturor	Përshkrimi i Projektit	1 Ndërtimi i muzeut të qytetit të Klosit	5,000,000	Treguesit Monitorues të Zbatimit	4	3	4	3	4	3	3	3.40																																																																											
															Nr. vizitoreve/turistëve																																																																										
															2. Ndërtimi i një Qendre Kulturore multifunkionale në Qytetin e Klosit	4,541,450	4	4	5	3	3	4	3	3	5	3	4	3	3.95																																																												
																														Nr. i vizitoreve/turistëve																																																											
																														3. Ndërtim Amfiteatri Klos	30,000,000	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3.25																																													
																																													Nr. i vizitoreve/turistëve																																												
																																													4. Projekt për promovimin e trashëgimisë kulturore	200,000	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3.25																														
																																																												Nr. i vizitoreve/turistëve																													
																																																												5. Krijimi i këndeve informative në pikat e trashëgimisë kulturore	200,000	3	4	4	3	3	4	3	4	3	4	3	3	3.55															
																																																																											Nr. i vizitoreve/turistëve														
																																																																											6. Projekte për promovimi e aktivitetëve/festave kulturore tradicionale që promovojnë zonën e Klosit	200,000	4	3	3	3	3	3	4	3	3	3	4	3	3.25
OS.2. Përmirësimi i infrastrukturës dhe programeve për zhvillimin e sporteve	P. 1: Programi Sportiv	1. Rikonstruksion i ambienteve sportive të shkollave nëpërmjet një "menuje" standarde - me prioritet shkollat e zonave rurale që do shërbejnë si qendër "komunitare"	500,000	4	3	4	3	4	3	4	3	3	3	3.40																																																																											
															2. Ndërtimi i ambienteve sportive të hapura në qytetin e Klosit	8,000,000	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3	3	3.40																																																												
																														3. Ndërtimi i stadiumit të qytetit	15,000,000	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3	3	3.40																																													
																																													4. Projekt për Promovimi i Kampionateve sportive lokale të zonës	300,000	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	3	3	3.40																														
																																																												OS.3. Përmirësimi i kujdesit social	P. 1: Programi për Përmirësimin e shërbimeve sociale	1. Projektimi për ndërtimin e një qendre për ofrimin e shërbimeve sociale për fëmijët në nevojë për Bashkinë Klos	2,000,000	4	3	2	3	4	3	4	3	4	4	3.15															
																																																																											2. Ndërtim i një Qendre Ditore multifunkionale (kujdesi për te moshuarit, për njerëzit me paafësi etj.)	3,500,000	4	3	3	2	3	4	3	4	3	4	3	4	3.15

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Përshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin ekonomik	Nr. I përfutësve	Kthimi i Investimit	Lidhja me prioritetet e Emergjencës	Projekt në Vazhdim	Shpërndarja Gjeografike	Totali I pikëve	
MIREQEVERISIA	Obj. Strategjik OS.1 Transparenca, liria e aksesit në aktet e organeve të	P. 1: Hartimi dhe miratimi i programit të transparencës	Përshkrimi i Projektit 1. Krijimi dhe mirëmbajtja e faqes zyrtare të bashkisë duke siguruar informacion të përditësuar mbi veprimtarinë e saj. Promovimin i faqes në mediat lokale;	100,000	Nr. ankesave të qytetarëve	2	2	4	2	4	3	2	2	2.55
				10,000,000	Shkurtimi i kohës së marrjes së shërbimit	5	3	5	2	4	3	2	3	3.45
				1,000,000	Devijimi buxhetit plan-fakt	3	3	3	3	3	3	3	2	2.90
	OS.2 Rritja e përgjegjshmërisë në vendimarrje, kontrollin dhe përmirësimin e ofrimit të	P. 2: Mirë administrimi dhe financave vendore në bashkinë Klos P. 3: Shërbime administrative me cilësi	2. Sistem i integruar informacioni (ICT) dhe lidhja me njësitë e tjera administrative 1. Zhvillimi i një sistemi për mire menaxhimin e informacionit mbi të ardhurat vendore. Lidhja e këtij sistemi me ZRPP Vendore, DPSHTRR, QKB etj.											

Dimensioni	Obj. Strategjik	Programi	Pëshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin	Nr. i përfutjesve	Kthimi i Lidhja me	Emergjencia	Projekt ne	Shpërndarja Gjeografike	Totali i pikëve													
MUESI	Obj. Strategjik	Programi	Pëshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin	Nr. i përfutjesve	Kthimi i Lidhja me	Emergjencia	Projekt ne	Shpërndarja Gjeografike	Totali i pikëve													
														1. Hartimi i një plani menaxhimi mbetjesh	200,000	Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	4	4	5	3	4	4	4	4.00		
														2. Rehabilitimi i fushës së grumbullimit të mbetjeje		Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	4	4	5	3	4	5	4	4	4	4.05
														3. Pike transferimi nga Klosi për ne Landfillin regional.		Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	3	4	4	3	4	4	4	4	4	3.70
														4. Sistemi i mbledhjes së mbetjeje me pika transferimi nga fshatrat – grafik ditor javor		Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4.00
														5. Përcaktimi i vendodhjes së grumbullimit	200,000	Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4.00
	Obj. Strategjik	Programi	Pëshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin	Nr. i përfutjesve	Kthimi i Lidhja me	Emergjencia	Projekt ne	Shpërndarja Gjeografike	Totali i pikëve													
														6. Ri-ciklimi, ripërdorim dhe kompostim		Ujla e sasisë së mbetjeje urbane	3	4	4	3	4	4	4	4	3.70	
														2. Hartimi i një plani mbrojtës ne rast përmbajtje	200,000	Vlera e dëmeve nga përmbajtjet	3	3	3	2	2	4	3	3	2.80	
														3. Programe detyruese për ndërtimin ne përputhje me efikasitet energjetike	300,000		2	2	3	2	2	2	1	2	2.05	
														1. Identifikimi i aktiviteteve ekonomike qe shkaktojnë ndotjen me te larte	200,000	Treguesit e ajrit	4	3	3	2	2	2	2	2	4	2.85
														2. Caktimi i politikave shtrënguese dhe rregullatore ndaj këtyre subjekteve	200,000	Treguesit e ajrit	4	3	3	2	2	2	2	4	2.85	
Obj. Strategjik	Programi	Pëshkrimi i Projektit	Vlera në 000/lekë	Treguesit Monitorues të Zbatimit	Impakti social	Zhvillimin	Nr. i përfutjesve	Kthimi i Lidhja me	Emergjencia	Projekt ne	Shpërndarja Gjeografike	Totali i pikëve														
													1. Hartimi i një Plani për mbrojtjen e mjedisit nga efektet negative të ujërave të ndotura urbane nga zonat e banimit (qytetet/fshatra) dhe ujërave të zeza industriale të biodegradueshme nga industria ushqimore.	200,000	Treguesit mjedisor	4	3	3	2	2	2	2	4	2.85		

6.1 Situata financiare e bashkisë

6.2 Te ardhurat, Shpenzimet dhe Investimet

Reforma territoriale ka sjellë jo vetëm një ridimensionim të territorit të bashkive, por dhe sfida të shumta lidhur me bashkimet e funksioneve të bashkive dhe njësie administrative (ish-komuna), si dhe transferimet e disa funksioneve nga pushteti qendror në atë vendor. Sfida më e madhe si gjithmonë, mbetet rritja e autonomisë financiare të bashkive dhe përthithja e fondeve nëpërmjet garantëve të pakushtëzuara, si dhe mundësive të tjera nëpërmjet donacioneve apo FZHR, etj. Financat vendore janë një instrument i rëndësishëm në dorë të bashkive për të ushtruar politikën e veta fiskale, kundrejt bashkive të tyre e kryesisht me biznesin vendas. Menaxhimi i financave vendore është një nga proceset më të rëndësishme, ku bashkitë duhet të fokusohen për të realizuar maksimalisht të ardhurat e tyre. Nisur nga fakti që trendi i transfertës së kushtëzuar, qëndron pak a shumë fiks dhe transferi i kushtëzuar të ofron mbulimin minimal të shpenzimeve të funksioneve të transferuar, fokusi i çdo bashkie duhet të ishte menaxhimi më i mirë i të ardhurave të veta, duke pasur parasysh që këto të ardhura do të shërbejnë për investime, si dhe për të përmirësuar më tej shërbimet që ofrohen ndaj qytetareve.

Të ardhurat

Struktura bazë e të ardhurave, përbëhet nga të ardhurat e vet bashkisë, (taksa dhe tarifat vendore, të ardhura të tjera nga asetet, etj.) dhe Transferi ndërqeveritare (Transferi të kushtëzuar dhe të pakushtëzuar), si dhe të ardhura të tjera nga huamarrje apo FZHR, etj.

Tabela 27: Të ardhurat e Bashkisë,

Të Ardhura	VITI 2014	NË %	VITI 2015	NË %	VITI 2016	NË %
Trsf. e pakushtëzuar	45,277,819	82%	107,103,288	87%	105,642,959	63%
Të ardhurat e veta	9,934,181	18%	15,456,712	13%	22,438,749	13%
Trsf. e kushtëzuar	-	-	-	-	38,442,418	23%
TOTALI	55,212,000	100%	122,560,000	100%	166,524,126	100%

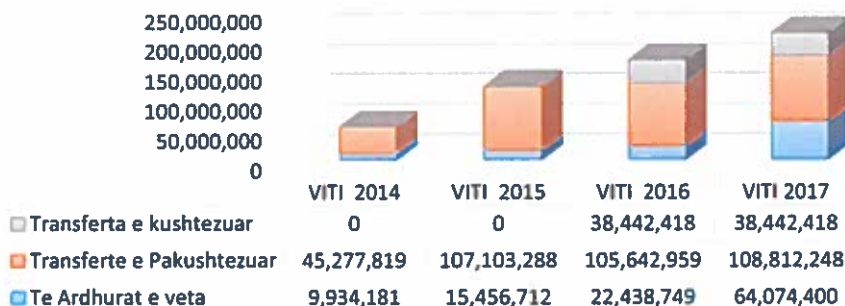
BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

Grafiku 1: Të ardhurat e Bashkisë

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

Grafiku 2: Të ardhurat e Bashkisë Klos

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

6.2.1 Gjetje dhe Rekomandime

- Duket qartë nga analiza e të ardhurave se peshën më të madhe në të ardhurat e bashkisë Klos e zë Transferta e Pakushtëzuar, dhe ky parashikohet të jetë trendi për 3 vitet e ardhshme.
- Ka një impenjim të Bashkisë për të rritur të ardhurat nga Burimet e Veta, duke maksimizuar vjeljen taksave, regjistrimin e bizneseve, vjeljen e tarifave etj.
- Sugjerohet që rritja të rishikohet duke u argumentuar më mirë pasi nuk duket reale rritja me 200 % e të ardhurave të veta.
- Fokusi i mbledhjes së të ardhurave duhet të jetë në verifikimin më mirë të bazës së të dhënave për mbledhjen e taksave dhe tarifave që sjellin dhe % më të lartë të ardhurave.
- Transferta e kushtëzuar nuk parashikohet të ketë ndryshime të rëndësishme.
- Ka politika të mira taksimi për nxitjen e bizneseve por duhet të ketë një vizion të mirë për shtrirjen dhe mundësinë e aktiviteteve të biznesit në Bashkinë Klos si dhe informim të qytetarëve në lidhje me to.

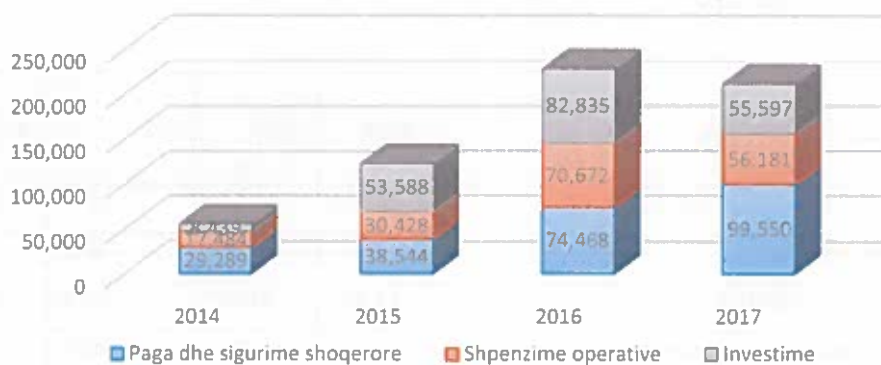
6.2.2 Shpenzime

Tabela 28: Shpenzimet e bashkisë Klos 2014-2017

Shpenzimet	Viti 2014		Viti 2015		Viti 2016		Viti 2017	
	ne mije lek	ne %	ne mije lek	ne %	ne mije lek	ne %	ne mije lek	ne %
Paga dhe sigurime shoqërore	29,289	53%	38,544	31%	74,468	33%	99,550	47%
Shpenzime operative	17,484	32%	30,428	25%	70,672	31%	56,181	27%
Investime	8,439	15%	53,588	44%	82,835	36%	55,597	26%
Totali	55,212	100%	122,560	100%	227,975	100%	211,328	100%

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

Grafiku 3: . Shpenzimet e bashkisë Klos 2014-2017

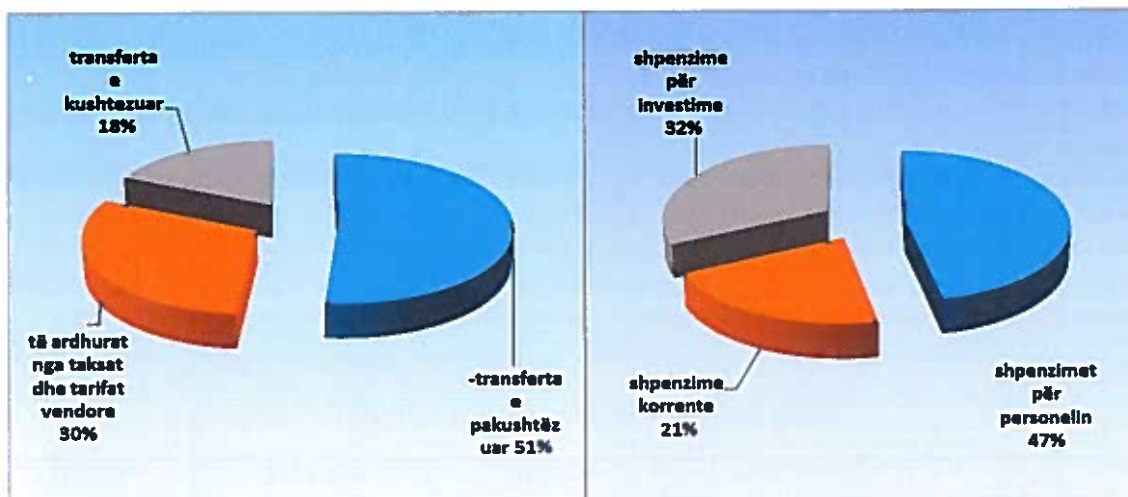

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

Nisur nga tabela e shpenzimeve peshën më të madhe, e kanë pasur pagat e administratës sidomos në vitin 2014, rreth 53% të gjithë shpenzimeve. Ndërkohë ato vazhdojnë të kenë peshën kryesore të shpenzimeve dhe për vitin 2015, që kanë pësuar rritje, megjithëse në raport me shpenzimet në total duket sikur janë ulur. Për vitin 2016 kemi një rritje të ndeshme gati dyfishin e shpenzimeve të pagës për të ardhur kjo nga ristrukturimi i bashkisë, si dhe transferimet e funksioneve të tjera në bashki. Për vitin 2016 kemi dhe transhetë të kushtëzuar që vjen si paketë e shpenzimeve për funksionet e deleguara. Gjithsesi, shihet që shpenzimet e bashkisë për pagat do të vijojnë të pësojnë rritje dhe për vitin 2017 me rreth 33.6 %, duke e çuar përsëri në zërin më dominant të shpenzimeve të bashkisë

Grafiku 4: Të ardhurat dhe shpenzimet e Bashkisë Klos

BURIMI:
 BASHKIA
 KLOS,
 PËRPUNIM I
 AUTORIT

6.2.3 Investimet

Referuar buxhetit të parashikuar për investime dhe listës së projekteve të investimeve për periudhën afatmesme 2017-2019, evidentohet një shpërndarje e tyre (pavarësisht burimit) në përputhje me programet strategjike për arritjen e vizionit të përgjithshëm të bashkisë Klos. Konkretisht, fondet e parashikuara për investime sipas viteve janë:

- Në vitin 2017, parashikohen 55,597 milionë lekë investime të cilat përbëjnë 26 % të të gjithë strukturës së shpenzimeve.
- Në vitin 2018, parashikohen 68,550 milionë lekë investime të cilat përbëjnë 32 % të të gjithë strukturës së shpenzimeve.
- Në vitin 2019, parashikohen 74,712 milionë lekë investime të cilat përbëjnë 34% të të gjithë strukturës së shpenzimeve. Në përfundim edhe pse pesha e investimeve nuk është shumë e lartë, ajo vjen duke u rritur në tre vitet e konsideruara.

Tabela 29: Tendenca e shpenzimeve,

Tendeca e shpenzimeve	2014	2015	2016	2017
Paga dhe sigurime shoqërore	29,289	38,544	74,468	99,550
Trendi i pagave		32%	93%	34%
Shpenzime operative	17,484	30,428	70,672	56,181
Trendi i shpenzimeve operative		74%	132%	-21%
Investime	8,439	53,588	82,835	55,597
Trendi i investimeve		535%	55%	-33%

BURIMI: BASHKIA KLOS, PËRPUNIM I AUTORIT

6.2.4 Asetet Vendore

Bashkia Klos në kuadër të Nr.8744, datë 22.2.2001 "Për Transferimin e Pronave të Paluajtshme Publike të Shtetit në Njësitë e Qeverisjes Vendore" ka proceduar me hartimin e inventarit të listës së pronave në administrim të Bashkisë Klos.

Nga lista e Inventarit të Pronave të sjelle nga Bashkia, vihet re se Inventari është I organizuar për efekt të departamentit të financës, por nuk ka informacion në lidhje me Pronësinë e çdo aseti. Lista e Inventarit është e ndarë mirë sipas grupeve të përcaktuara me Ligjin 8744 datë 22.2.2001 "Për Transferimin e Pronave të Paluajtshme Publike të Shtetit në Njësitë e Qeverisjes Vendore" por kërkon ende plotësim me Pronat si monumente kulture dhe historike, si dhe pronat që përdoren për varreza e funerale, gjithashtu nuk janë të listuar pyjet. VKM 433, date 08.06.2016 "Për

transferimin në pronësi të bashkive të pyjeve dhe të kullotave publike sipas listave të inventarit, dhe aktualisht në administrim të Ministrisë së Mjedisit e të ish komunave/bashkive” ka të përcaktuar listën e pyjeve dhe kullotave për tu transferuar në pronësi të Bashkive, midis tyre dhe Bashkia Klos. Kjo listë nuk figuron në listën e aseteve të Bashkisë.

Në përputhje me Vendimin e Këshillit të Ministrave, Nr. 433 datë 08.06.2016 mbi “ Transferimin në pronësi të Bashkive të pyjeve dhe kullotave publike, sipas listave të inventarit dhe aktualisht në administrim të Ministrisë së Mjedisit”, sipërfaqet e fondit pyjor dhe kullotat publike, sipas listave të inventarit, infrastruktura mbështetëse e tyre, asetet, arkivi dhe protokoli, aktualisht në përgjegjësi administrimi të Ministrisë së Mjedisit, si edhe sipërfaqet e fondit pyjor e kullotat publike dhe infrastruktura mbështetëse e tyre, që i janë transferuar ish-komunave e bashkive, transferohen në pronësi të bashkive.

Sipas kësaj VKM-je, sipërfaqja pyjore dhe kullosore sipas listës së inventarit, që transferohen në pronësi të Bashkisë Klos janë përcaktuar sipas shtojcës 9, bashkëlidhur këtij vendimi, e cila përmban listën e inventarit që fillon me numrin rendor 1 deri 1209.

6.3 Vlerësimet për planin

6.3.1 Dëgjesa Publike

Ne lidhje me këtë plan, përveç takimeve në bashki dhe komunikime me aktore të ndryshëm, u mbajt edhe dëgjesa përkatëse publike, dt. 03.11.2017 ora 10.00, në bibliotekën e qytetit Klos. Takimi nisi me një prezantim të planit, dhe përmbajtjes së tij dhe me tej vijoi me diskutimin mbi të.

Pjesëmarrja qytetare ishte e kënaqshme, dhe po ashtu edhe pyetjet dhe mendimet mbi këtë plan. Disa nga shqetësimet që u ngritën nga qytetarët është çështja e impiantit të ujerave të zeza, dhe vendkalimi i hekurudhës së ardhshme për arsye të traverbankut.

Te dyja këtyre çështjeve iu dha shpjegim i menjëhershëm në harte pasi janë të përfshira nga plani, me vendet përkatëse. Gjithashtu u sqaruan se për arsye kosto, fshatrat nuk mund të parashikojnë impiant trajtimi ujerash të zeza, por aty mund të përdoren metoda alternative dhe të lira si ajo e lagunazhit natyror. Kurse në lidhje me hekurudhën, qytetarët u sqaruan se gjurma aktuale është vetëm në hartën e Planit Kombëtar, dhe përpara përcaktimit të gjurmës së saj do të behet studimi i terrenit dhe gjendjes ekzistuese përkatëse, dhe në asnjë mënyrë nuk mund të ndikojë mbi ndërtesat ekzistuese.

Një kërkesë tjetër ishte në lidhje me menaxhimin e mbetjeve, apo për zhvillimin e fshatrave specifike dhe se ku do të bëhen kanalet vaditëse konkretisht në to. Në këtë pikë, qytetarët u sqaruan se Plani i Përgjithshëm Vendor shërben si dokument orientues zhvillimi në nivel makro dhe se nuk mund të kalojë deri në të tilla specifitime, për arsye kohe dhe kapacitetesh. Por, plani I ka kushtuar rendësi infrastrukturës vaditëse, dhe problematikes së menaxhimit të mbetjeve dhe për to ka parashikuar programet dhe projekte specifike, të kostuara dhe të prioritetuara të cilat bashkia mund të implementojë.

Një tjetër çështje që u ngrit ishte mbi ndërtimin e stadiumit, dhe standardeve të tij. Qytetari gjithashtu u sqarua se fatmirësisht projekti i stadiumit ka qene ekzistues dhe i hartuar nga bashkia e Klosit dhe plani është kujdesur që ta përfshijë, sikurse ka përfshirë edhe projekte të tjera si tregu i ri, apo bulevardi kryesor i qytetit.

Se fundmi, një sugjerim që erdhi nga qytetarët është i korridorit ekonomik në veri të qytetit përgjatë rrugës Nacionale Tirane – Peshkopi, pasi nga banoret aty, ajo po merr atë tendence. Në këtë sugjerim e morëm parasysh dhe e implementuam në propozimin e përdorimit të tokës të qytetit të Klosit.

Figura 22: Gjatë dëgjësës publike

6.3.2 Forumi i Bashkërendimit e Planifikimit në Nivel Vendor (FBPV)

Në kuadër të hartimit të Planit të Përgjithshëm Vendor u mbajt takimi i Forumit të Bashkërendimit të Planifikimit Vendor (FBPV) për këto bashki. Përveç PPV-se se Bashkisë Klos, u prezantuan edhe PPV e Bashkisë Vau Dejës, dhe Planet Strategjike të Bashkive Pukë, Mirditë, Gramsh, Belsh dhe Dropull

Ky takim, i organizuar nga AKPT, synonte bashkërendimin hartimit të planeve duke ftuar në diskutim përfaqësues jo vetëm të nivelit vendor e rajonal, por edhe të atij qendror, duke synuar një koordinim e diskutim strategjik sa më gjithëpërfshirës.

Pjesëmarrës në forum ishin:

- Bashkitë - Vau Dejës, Klos, Pukë, Mirditë, Gramsh, Belsh, Dropull;
- Bashkitë kufitare - Shkodër, Tropojë, Fushë-Arrëz, Lezhë, Mat, Dibër, Bulqizë, Tiranë, Krujë, Kurbin, Kukës, Peqin, Cërrik, Kuçovë, Lushnje, Elbasan, Berat, Skrapar, Maliq, Pogradec, Përrenjas, Përmet, Libohovë, Gjirokastrë, Delvinë, Livadhe
- Qarqet - Shkodër, Dibër, Lezhë, Elbasan, Gjirokastrë;
- Agjencia për Zhvillimin Rajonal 1, 2, 3, 4;
- Konsulentët planifikues për PPV - UTS-01, IDRA, GAIA, MetroPolis;
- Konsulentët planifikues për PPV kufitare- B&L studio, Atelier 4;
- Ministria e Bujqësisë dhe Infrastrukturës Rurale;
- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit;
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë;
- Instituti i Monumenteve të Kulturës;
- Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura;
- Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura: Shkodër, Dibër, Lezhë, Elbasan, Gjirokastrë;
- DLDP;
- Autoriteti Rrugor Shqiptar;
- Qendra Rajonale e Mjedisit REC;
- Agjencia e Basenit Ujor Drin-Bunë;
- Fondi Shqiptar i Zhvillimit;

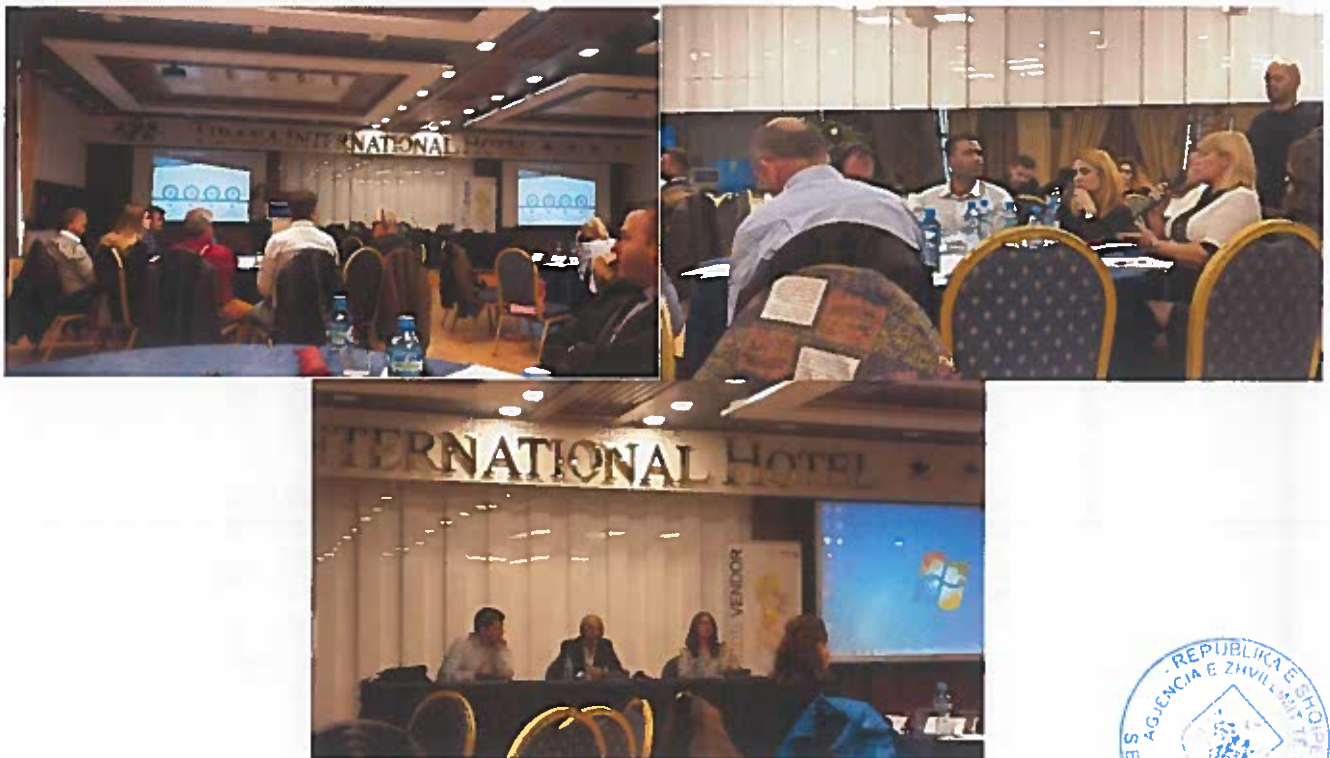

- Shoqata Shqiptare e Turizmit;
- Qendra e Alpeve;
- Shoqata Kombëtare e Guidave Turistike të Shqipërisë (NATGA);
- PPNEA;
- Rajoni i Janinës;
- Drejtoria Rajonale e Kulturës Kombëtare, Shkodër;
- GIZ

Prezantimi i PPV-se se Klosit, nuk u shoqërua me shume komente apo diskutime. Ne përgjithësi u prit mire nga specialistet. E vetmja pyetje ishte nga Ministria e Kulturës mbi parashikimet e planit për monumentet kulturore. Për këtë, u shpjeguan me hollësi projektet që ka parashikuar plani në lidhje me këtë pike si përmirësimi i infrastrukturës lidhëse të tyre, ndërtimi i muzeut pranë Kalasë së Petralbës, infopointet në çdo Njësi Administrative etj., të cilat synojnë jo vetëm të vënë në dijeni vizitorët për të gjitha vlerat kulturore që ka zona, por edhe të bëhen me të aksesueshme.

Pyetja tjetër është në lidhje me spitalin, dhe nëse është bërë një studim fizibiliteti përkatës për ndërtimin e një të riu. Mbi këtë çështje u sqarua se ndërtimi i spitalit të ri, nuk duhet të jetë në prioritetet e bashkisë, por duke parë gjendjen e spitalit ekzistues, dhe duke bërë parashikimet përkatëse të qytetit, menduam se është të udhës të përcaktohet një vendodhje e re e mundshme në të ardhmen. Fizibiliteti i tij dhe ndërtimi do të mbetet në dorë të Bashkisë Klos dhe organeve përkatëse.

Figura 23: Gjate prezantimit dhe diskutimit ne FBPV

7 Aneke

7.1 Listë prezencë e dëgjësës publike

LISTE PREZECIA PER DEGJESEN PUBLIKE PER PLANIN E PERGJITHSHEM VENDOR DHE VLERESIMIN STRATEGJIK MJEDISOR (PARAPRAK) PER BASHKINE KLOS

NR.	EMER MBIEMER	PROFESIONI	VENDANIMI	NR. I TELEFONIT	NENSHKRIMI
1	Blender Laska	P.O	Tirane	0682655772	[Signature]
2	TAURANT AHMO	AKPT	Tirane	0699915838	[Signature]
3	MENDEL LEVIL	PERDHEA	GURZË E RI	0683335577	[Signature]
4	EMIR RUCI	TRAJ. M.D.E.	DITRE	068232466	[Signature]
5	Sokol	SHKENCETAR	SHKOLLA	068581488	[Signature]
6	Zemzet	SHKENCETAR	SHKOLLA	0684261488	[Signature]
7	LEJLON BEKRI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685896600	[Signature]
8	BRUNETA DURA	SHKENCETAR (P.N)	SHKOLLA	0685226201	[Signature]
9	BEKETA FLORIDA	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685349481	[Signature]
10	ALBA HOSHA	SHKENCETAR	SHKOLLA	0682971634	[Signature]
11	ALBA HOSHA	SHKENCETAR	SHKOLLA	0683977357	[Signature]
12	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0686481611	[Signature]
13	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0684870550	[Signature]
14	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	068661566	[Signature]
15	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0682056111	[Signature]
16	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	06866221812	[Signature]
17	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0682510824	[Signature]
18	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0683081499	[Signature]
19	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685066159	[Signature]
20	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
21	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
22	DIJAZIM BUCHI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
23	ARTENISA CEMI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
24	ARTENISA CEMI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
25	SILVANA NERIN	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
26	ARTENISA CEMI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]
27	ARTENISA CEMI	SHKENCETAR	SHKOLLA	0685857228	[Signature]

NR.	EMER MBEMER	PROFESIONI	VENDBANIMI	NR. I TELEFONIT	DESHKRIMI
28	Fanni Molla	Inf. Medisj	R. F. I. G. S	0684780644	<i>[Signature]</i>
29	Hodur Dedali	Biopajist	A. K. O. S	0682521442	<i>[Signature]</i>
30	Bea Dupa	DK. Dytar	K. I. O. S	068256244	<i>[Signature]</i>
31	Albert Colleby	Zvlerjstar	K. I. O. S	0682338240	<i>[Signature]</i>
32	Shkelqim Bealy	Sekretar Kuvend	K. I. O. S	0682053313	<i>[Signature]</i>
33	Abd. Mjst.	tr. Kuvend	K. I. O. S	0684680374	<i>[Signature]</i>
34	Kamran Beash	prof. ekonomit	K. I. O. S	068242365	<i>[Signature]</i>
35	Agim Bealy	Kuv. Leshm	Xipër Murr	0685647205	<i>[Signature]</i>
36	Agim Gjokan	Arboret	E. K. Y. E. T.	0683060752	<i>[Signature]</i>
37	Agim Kuzul	Zyrtar Kuvend	Suc	0692736875	<i>[Signature]</i>
38	Pajtim Dera	Patolog	Isa Jus	0682547300	<i>[Signature]</i>
39	Arman Moca	Kuv. Dytar	S. K. O. S	0685438655	<i>[Signature]</i>
40	Agim Cen	Dr. Pedagogjik	Burd	068218871	<i>[Signature]</i>
41	Manushaq Shkajsh	Financier	S. U. G.	0683323736	<i>[Signature]</i>
42	Hamir Mulla	Sanunciar	D. I. O. M. G. U. M.	0683220517	<i>[Signature]</i>
43	Valonika Marki	Sp. Mbrojtje	K. I. O. S	0694427152	<i>[Signature]</i>
44					
45					
46					
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					

